

AÖF 25'ün YILINDA the 25th ANNIVERSARY of ÖEF

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK
YAPILAN ÇALIŞMALAR KAYNAKÇASI
1982-2007**

Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş Beşinci Baskı

Uğur DEMİRAY
Ayşe İNCEELLİ
Özden CANDEMİR

**ESKİŞEHİR
ARALIK 2008**

AÖF'ün 25. YILINDA

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK
YAPILAN ÇALIŞMALAR KAYNAKÇASI 1982-2007
(Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş Beşinci Baskı)**

**Derleyenler
Uğur DEMİRAY
Özden CANDEMİR
Ayşe İNCEELLİ**

**Aralık-2008
ESKİŞEHİR**

Copyright © 1990, 1994, 1997, 2004, 2007 Anadolu Üniversitesi
Uğur Demiray. All rights reserved.

Kitabın tümü ya da bölümleri editör ve yazarlarından izin alınmaksızın mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ya da başka tekniklerle çoğaltılabilir, basılabilir ve dağıtılabilir. Yapılacak olan alıntılara dipnot verilmesi yazarları ve Anadolu Üniversitesi'ni sadece onurlandırır.

Any part of this book may be reproduced or stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means mechanical, electronic, photocopy, magnetic tape and other ways without written permission from the editor or authors.

Quotations are only honour for the editors and Anadolu University.

Uğur DEMİRAY udemiray@anadolu.edu.tr
Özden CANDEMİR ozcandemir@anadolu.edu.tr
Ayşe İNCEELLİ ainceelli@anadolu.edu.tr

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile ilgili Olarak
Yapılan Çalışmalar Kaynakçası, 1982-2007.

1. Anadolu Üniversitesi. Açıköğretim Fakültesi Kaynakça.
 2. Uzaktan Öğretim Türkiye Kaynakça.
- I. Dizi: Anadolu Üniversitesi. Açıköğretim Fakültesi

ISBN 975-98590-4-6

**Kuruluşundan Bugüne
Açıköğretim Fakültesi'ne
Emeği Geçenlere,
Açıköğretim Konusunda Çalışanlara
Ve Bundan Sonra Çalışacaklara**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	ix
BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	xi-xii
GİRİŞ.....	3-14
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN ÇALIŞMA ÖZETLERİ (1982-2007)	17-306
KONU DİZİNİ	309-332
YAZAR DİZİNİ	333-340

**TEŞEKKÜR
BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ**

TEŞEKKÜR

Kuşku yok ki; bu araştırma, araştırmayı yürüten araştırmacıların dışında, birçok kişinin desteği olmaksızın elinize ulaşamayacaktı. Özellikle bu çalışmanın birinci baskısında olduğu gibi, 25 yıllık süreci kapsayan ve 5. Basım olan bu çalışmada da emeği geçenleri burada şükranla anmak istiyorum.

Gerek çalışma kapsamına alınacak yayınları elde etmede, gerekse de yapılan çalışmalardan bizleri bilgili kılma, yönlendirme ve yüreklendirme çabalarını esirgemeyen, hatta özel kütüphanesini açmaktan çekinmeyen sağduyu sahibi birçok kişiye hiçbir ayırım ve sıralama yapmaya yönelmeksizin çok teşekkür ediyor, kendilerinin bu türden çalışmaları her zaman destekleyecekleri konusundaki inancımın tam olduğunu belirtmek istiyorum.

Umarım bu çalışma, daha önceki basımlarında olduğu gibi bu kez de hedefine ulaşır ve yerli-yabancı tüm araştırmacılara Açıköğretim Fakültesi ile ilgili yaklaşımlarında kendilerini bilgilendirerek daha işlevsel olur.

Bu çalışmada da her tür ve düzeyde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza burada bir kez daha teşekkür etmeyi bir gönül borcu biliyoruz. 2012'de buluşmak üzere esen kalın.

Tüm okurlara saygılarımızla...

Çalışma Grubu adına

Prof. Dr. Uğur DEMİRAY
Aralık-2008 ESKİŞEHİR

BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Elinizde bulunan bu çalışmanın ilk baskısı aynı adı taşıyan ortak bir çalışma olarak 1990 yılında yayınlandı. Değerli arkadaşlarım Feyyaz Bodur ve Nermin Çıldır Özgür ile birlikte 'Açıköğretim Fakültesi Uygulamasını Konu Edinen Çalışmalar' elde edilerek bu çalışmaların nelerden söz ettiği belirtilerek sizlere sunuldu. 1982–1990 yıllarındaki çalışmaları kapsayan, İngilizce ve Türkçe olarak gerçekleştirilen kaynakça çalışması 1. Baskısı Açıköğretim Fakültesi'nce Temmuz 1990 ayında beş yüz adet olarak basılıp, tükendi. Daha sonra bu kaynakça çalışmasının 10 yıllık birikimini içeren çalışmaları değerlendiren ve 1982–1992 yıllarını kapsayan genişletilmiş 2. Baskısı yine beş yüz adet olarak basılmış ve ilgili kurum ve kişilere ücretsiz dağıtıldı.

Açıköğretim Fakültesi'nin 15. yılında 3. kez yinelenen ve 1982–1997 yıllarını kapsayan çalışmanın İngilizce sürümü basılmış, Türkçe sürümü ise açıklanamayan nedenlerle basılmamıştır. Bu çalışmanın 1982–2002 yıllarını içeren gözden geçirilmiş ve genişletilmiş 4. sürümü, 2002 Eylül ayında baskıya hazır biçimde çalışma grubunca tamamlanmış ve Türkçe-İngilizce olarak elektronik ortamda yayımı sağlanmıştır.

Tüm bu çalışmalarda; Açıköğretim Fakültesi işleyiş ve uygulamalarına değinmiş, yapılan çalışmalara ayrıntılı gönderme yapmış, bazen açıklamalı olarak yer vermiş ya da Açıköğretim Fakültesi işleyiş ve uygulamalarını temel almış tez, makale, kitap, bildiri ve rapor düzeyinde çalışmalara yer verilmiştir. Açıköğretim Fakültesi Uygulamaları ile ilgili yapılacak araştırmalara kaynaklık edebilecek bu araştırma; araştırmacılara öncelikle araştırmalarında yararlanabileceği kaynakları bir bütün olarak 'bibliyografya' eş deyişle referans biçiminde sunarak, yardımcı olması düşüncesi ile bu alanda yapılmış çalışmaların özet bilgileri, konu ve yazar dizinine ilişkin bilgilere yer vermektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasına özellikle 10 mega üniversite olmasından dolayı, başta yabancı kaynaklar olmak üzere, bir iki paragraf da olsa pek çok çalışmada raslanılmaktadır. Açıköğretimden bu türden söz edilen çalışmalar o kadar çoktur ki bu nedenle bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

Bu bağlamda çalışmada temel amacı Açıköğretim Fakültesi Uygulamalarını konu edecek çalışmalar gerçekleştirilmeden önce, Türk ve yabancı araştırmacılara bu konuda daha önce nelerin yapıp yapılmadığı, çalışmalardaki temel yaklaşım ve yöntemleri ile bu çalışmalara nasıl ulaşacakları konusunda bilgi ulaştırmak olduğu söylenebilir.

Bu kez yine dördüncü versiyonu hazırlayan araştırma grubu ile birlikte 1982–2007 yıllarını (2007 Aralık ayı dahil) kapsayan ve Açıköğretim Fakültesinin 25. Yılında, eş deyişle çeyrek asırlık zaman dilimi içerisinde Açıköğretim Fakültesi’ni konu edinen çalışmaların içeriklerinin neler olduğu, kimler tarafından gerçekleştirildiği, nerelerde sunulduğu, tartışıldığı ya da yayınlandığı bilgilerine yer veren ve Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan elinizdeki bu beşinci sürüm çalışması, 2007 Aralık ayında tamamlanmış, sizlere sunulmuştur.

Bu noktada; araştırma grubu üyelerinin çalışmada yer verilen ve sözü edilen çalışmaların elde edilmesinde ya da yazarları ile iletişim sağlama konusunda sizlere yardımcı olmaktan mutlu olacağının bilinmesini isteriz.

Okur ve araştırmacılara yararı olur umudu ile Açıköğretim Fakültesi’nin 30. yılı olan 2012 yılında buluşmak üzere.....

Saygılarımızla...

Çalışma Grubu Adına
Prof. Dr. Uğur DEMİRAY
Aralık-2008 ESKİŞEHİR

GİRİŞ

Çağdaşlaşma yolunda, kitlelerin giderek, nicel ve nitel açıdan artan düzeydeki eğitim gereksinimleri; eğitim sistemlerindeki çağdaş gelişmelerin izlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Örgün (geleneksel) olsun, yaygın olsun tüm eğitim sistemleri; içinde varoldukları toplumun sosyo-ekonomik yapısının gereksindikleri ile çağdaş bilimsel ve teknolojik gelişmelerin uyumlu bütünlüğünü oluşturacak bir yapıya yönelmedikçe, eş deyişle toplumun eğitim gereksinmesi ile çağdaş eğitim yöntemleri, karşılıklı olarak olumlu ve yapıcı olmak koşulu ile etkileşmedikçe, diğer bir deyişle kendilerini yenilemedikçe, ancak ve ancak önce kendi kurumsal yapısının, daha sonra da içinde bulunduğu toplumun çöküşünü izlemek zorunda kalacaklardır.

Bugün, kendini yenileyebilen ve çağın gelişmeleri ile kendi toplumunun gerekleri arasında denge kurabilmiş pek çok örgün eğitim sisteminin ayakta kaldığı ve toplumsal yaşam sürecinde etkin olduğu bilinmektedir. Örgün eğitim işleyişinin yanı sıra, çağdaş eğitim ve teknolojik yöntemleri de eğitim sistemlerinde devreye koyan ülkelerin sayısı da giderek artmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojisindeki baş döndürücü gelişme ve ilerlemeler, yaşamın pek çok alanında insanoğlunu ve toplumları çevrelemektedir. Bu gelişme ve değişimden hemen her alan etkilense de bunların başında eğitim alanı ve sistemleri gelmektedir. Eğitim sistemi kendi başına soyut bir kavramdır. Bu kavramı yaşamımızda işlevsel kılan onu uygulamada somutlaştıran yöneticiler, planlamacılar karar vericiler ve tabii ki öğrenci kitesidir. Bu gelişmeler karşısında kuşkusuz günümüz eğitimcileri, eğitim yöneticileri ve özellikle de eğitim planlamacıları en çok etkilenen grubu oluşturmaktadır.

Başlangıç tartışmalarında örgün eğitim yöntemine karşı bir seçenek olduğu savunulan, şimdilerde ise her biri birbirini tamamlayan bir yapı sergileyen uzaktan eğitim yöntemi, çağdaş iletişim teknolojilerini sistem içine alarak, daha fazla bireye eğitim/öğretim hizmeti ulaştırdığını ileri süren uzaktan eğitim/öğretim yöntemi bugün pek çok ülkede devlet ya da özel kurumlarca uygulama alanı bulmaktadır. Böyle olunca da kuşku yok ki, uzaktan eğitim/öğretim yönteminin ya da örgün eğitim yönteminin eğitim sistemleri içerisinde vazgeçilmez, tek seçenek olduğunu savunmak doğru değildir.

Ancak unutulmamalıdır ki; zaman zaman uzaktan eğitim yöntemi örgün eğitim/öğretim karşısında öğrenme ve algılamada daha üstün, daha işlevsel olabilme ve hedefine ulaşabilecek özellikleri bulunmaktadır. İşte bu

nedenlerle, birçok ülke çok amaçlı ve çok amaçlı eğitim politikalarında bu yöntemi, eğitim sistemleri ile uyumlaştırmayı kabul etmiş ve uygulamaya koymuş bulunmaktadır.

Uzaktan eğitim alan yazını (literatür) tarandığında, birçok kurum ve kişinin uzaktan eğitim/öğretim konusunda kuramsal ve pratik çalışmalar yaptığı, halen bu çalışmaların nicelik ve nitelik yönünden önemli, hatta giderek daha dar, özel konularda bir artış gösterdiği gözlenecektir.

Ülkemizde 1982 yılından bu yana uygulama alanı bulan uzaktan öğretim yönteminin geçmişi incelendiğinde ise, 50-60 yıl geriye gidilebilmesine karşın, bugünkü anlamına daha yakın olarak 1970'li yıllarda başladığı ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde 1970'li yıllardaki 'Mektupla Eğitim' ve 'YAY-KUR' uygulamaları, örgün eğitim karşısında bir seçenek olarak denenmeye başlamış, ancak bir dizi sorunlar nedeni ile istenilen düzeyde başarı ve verim sağlanamamıştır. Bu uygulamaların başarısızlığının temel nedenleri arasında, sağlıklı ve üniversiter alt yapı desteğinden yoksun olmaları, hükümet politikaları ve siyasal baskılardan etkilenmeleri gibi etkenler yer almaktadır.

Yine 70'li yıllar da o zamanki adı Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde (EİTİA) olan ve bu kurumda oluşturulan Televizyon ile Eğitim Enstitüsünün, uzaktan eğitim çalışmalarına öncülük ettiği bilinmektedir. O yıllarda uzaktan eğitim kavramı ve içeriği EİTİA bünyesinde televizyon ile kapalı devre eğitim çalışmaları, eğitim teknolojisi ve uzaktan eğitim konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde seminer, sempozyum ve konferans çalışmaları ile irdelenmeye çalışılmıştır.

1982 Yılına gelene kadar uzaktan öğretim/eğitim konusu ile ilgili olarak yapılan çalışmalar en genel çizgilerle yukarıdaki biçimde özetlenebilir. Ancak bu yıldan sonraki gelişmeler, daha hızlı, daha somut, planlı, bilimsel temele dayalı, toplumun gereksinimler açısından toplumsal yaşamda daha işlevsel ve hızlı bir biçimde gerçekleşmiştir. 1981 Kasım'ında 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yer alan 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede üniversitelerin uzaktan öğretim yapmasına olanak tanıdığı belirtilmiş ve halihazırda alt yapısı hazır olan Anadolu Üniversitesi, bu yıldan başlayarak uzaktan öğretim yapmakla görevlendirilmiştir.

Böylelikle Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi örgütsel yapısını oluşturarak, 1982-83 Öğretim Yılında Merkezi Açıköğretim İktisat ve İş İdaresi Programları'na toplam 29.479 öğrenci kabul ederek, Türk Eğitim

Tarihi'nde kilometre taşı olabilecek nitelikteki uzaktan eğitim uygulamasına başlamıştır. Genel çizgiler olarak basılı materyaller, televizyon ders programları ve yüz yüze akademik danışmanlık hizmeti eğitim bileşenleri kanallarıyla öğrencisine ulaşmayı hedefleyen uygulama daha sonra, öğrenci kitlesine video ile eğitim, bilgisayar destekli eğitim, CD, radyo ve gazetesi ortamları ile ulaşmayı gerçekleştirmiştir.

Daha sonra; 1993 yılında çıkarılan 496 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile Açıköğretim Fakültesi'nin bu yıla kadar vermiş olduğu hizmetin içerik değil ancak biçimsel boyutu farklılaştırılmıştır. Yapılan bu yeni düzenleme ile halen Anadolu Üniversitesi bünyesindeki İktisadi İdari Bilimler Fakültesi yapılanmasında bulunan İktisat ve İşletme bölümlerinin kapsamı korunmak üzere, daha önce Açıköğretim Fakültesi kapsamında bulunan dört yıllık lisans eğitimi veren İktisat ve İş İdaresi Programları, Açıköğretim Fakültesi bünyesinden ayrılarak, uzaktan öğretim yöntemine dayalı İşletme ve İktisat Fakülteleri oluşturulmuştur. Yine bu yeni yapılanmada, Açıköğretim Fakültesi iki yıllık önlisans programlarını yürütmekte, yukarıda adı geçen fakültelere basılı ve görsel-işitsel ders malzemelerinin üretilmesi, öğrencilere ulaştırılması, öğrencilerin kayıt, sınav ve akademik danışmanlık hizmetlerinin organizasyonu hizmetini yerine getiren servis fakülte yapısına dönüşmüştür.

İşletme ve İktisat Fakülteleri ise Açıköğretim Fakültesi'nin verdiği servis hizmetlerine ek olarak İşletme ve İktisat alanının içerik ve bilimsel boyutu ile ilgili sorumluluğu yerine getirmek üzere işlev yüklenmiştir. Özetle Açıköğretim Fakültesi eğitimin materyal üretimi, dağıtımı ve organizasyon boyutu ile ilgilenirken diğer iki uzaktan öğretim fakültesi ise programın içeriğini desenlemektedir.

2000 yılında Açıköğretim Fakültesi sadece iki yıllık önlisans eğitimi veren fakülte olmanın ötesinde, Milli Eğitim Bakanlığı ile arasında gerçekleştirilen anlaşma sonucunda Türk eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu öğretmen açığını gidermek için 15.000 kayıtlı öğrencili “Okulöncesi Öğretmenliği” ve yaklaşık 7.500 kayıtlı öğrencili “İngilizce Öğretmenliği” olmak üzere lisans eğitimi veren iki projeye başlamıştır. 2002 yılında üçüncü sınıf öğrencileri Milli Eğitim Bakanlığınca ek ders ücretli olarak görevlendirmesi ile İngilizce öğretmeni açığını kapatmak için başlatılan bu proje de ilk ürünlerini verecektir.

İşletme, İktisat ve Açıköğretim Fakülteleri olarak örgütlenen Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim fakültelerinin 2001-2002 Öğretim Yılında gerçekleştirdiği bir diğer adım ise “ Yaşam Boyu Öğrenim” ilkesini gerçekleştirme konusunda attığı İkinci Yüksek Öğrenim projesidir. Bu proje kapsamında 13.07.2001 Tarih ve 2001.24.1872 Sayılı Yükseköğretim Yürütme Kurulu’nun kararı ile “...Yükseköğretim kurumlarımızda herhangi bir örgün Meslek Yüksekokulu programına kayıtlı öğrencilerin veya bu programlardan mezun olanların istedikleri takdirde, ayrıca Anadolu Üniversitesi’nde yürütülmekte olan Açıköğretim Önlisans programlarına; yüksek öğretim kurumlarımızın herhangi bir örgün lisans programında kayıtlı öğrencilerin ya da programlardan mezun olanların ise, istedikleri takdirde, ayrıca Anadolu Üniversitesi’nde yürütülmekte olan Açıköğretim Lisans ya da önlisans programlarına belirlenen şartları yerine getirmek koşuluyla kayıt yaptırabileceklerine karar verildi.” yönündeki karar gereği bir öğrenci hem örgün öğretime hem de açıköğretim sistemiyle öğretim yapan fakültelere kayıt olabilmektedirler. Öte yandan örgün bölümlerden açıköğretime, açıköğretimden de örgün bölümlere yatay ve dikey geçiş olanakları da yapılan düzenlemelerle sağlanmıştır.

Belirtilen programlara kayıtlı öğrencilerin sayısı yaklaşık olarak 750 bin dolayındadır. Başlangıcından bu yana Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim fakültelerinin temel eğitim aracı olan basılı ders materyallerinin sayısı 350’den fazla olup yıllık kitap basımı yaklaşık 3.000.000 cilt dolayındadır. Uzaktan öğretim programlarında bu sayı 400 farklı kitaba ulaşmıştır. Kitap yazarları Anadolu Üniversitesi’ne ek olarak diğer üniversite ve kurumlardan da alanında uzman kişiler arasından seçilmektedir. Kitaplar, öz-yönelimli öğrenme alanında uzmanlaşmış bir öğretim tasarımı grubu tarafından hazırlanmakta ve yine üniversitenin sahip olduğu son teknolojilerle donatılmış basımevinde basılmaktadır. 2007-2008 öğretim yılının başında 3 milyondan fazla kitap basılmıştır. Bu kitaplar kayıt işlemleri sırasında Üniversitenin bürolarından öğrencilere ulaştırılmaktadır. (Anadolu Üniversitesi Kurumsal Özdeğerlendirme Raporu, 2008, s. 27-32)

Yine 2008 yılına gelindiğinde basılı ders materyallerini destekleyici eğitim ortamı olan Televizyon programlarının sayısı yaklaşık 4500 televizyon program Radyo ve Televizyon Yapım Üretim Merkezi (ETV) tarafından tasarlanmış ve üretilmiştir. Merkez, kurgu ve çekim sonrası birimleriyle desteklenen iki stüdyoya ve bir mobil yayın aracına sahiptir. Yine bu kurumda üretilen radyo programlarının sayısı ise 400’e ulaşmıştır. Anadolu Üniversitesi, halka açık bir televizyon kanalı (TRT4) aracılığıyla öğretim

materyallerini yayınlayan tek uzaktan öğretim kurumudur. Bu kanal, bazı kitleler için bir tür PBS (halka açık eğitim, bilgilendirme kanalı) işlevini görmektedir. Uzaktan öğrencilerin dışındaki kişiler de öğrenme gereksinimlerini gidermek için bu kanaldaki programları izlemektedir. Diğer yandan, birçok yüksek öğretim kurumu, Üniversitenin uzaktan öğrencileri için hazırladığı ders kitaplarını talep etmektedir.

Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim hizmetlerinden yararlanan öğrenciler için belirli derslerde yüz yüze danışmanlık hizmeti de sunulmaktadır. Verilen akademik danışmanlık hizmetleri ile ilişkili olarak Anadolu Üniversitesi yerel üniversitelerle (halen 64 üniversite) anlaşmalı olarak 74 ilde öğrencilerine bu destek hizmetini ulaştırmaktadır. Danışmanlık hizmetleri genellikle hafta içi akşam saatlerinde ve hafta sonlarında 769 öğretim elemanı tarafından verilmektedir.

Yüz yüze danışmanlığa ek olarak, farklı coğrafi mekanlardaki kişilerin iki yönlü görüntü (video) ve ses bağlantısı sağlayan video konferans teknolojilerinden hem yurt içi danışmanlık derslerinde yararlanmak hem de sınırlar ötesindeki öğrenci ve soydaşlara eğitim olanağı sağlamak üzere Kazakistan ve KKTC uygulamaları gerçekleştirilmiştir. KKTC ve Siirt'te bulunan öğrenciler 16 farklı ders için 20 akademik danışmandan haftada 23 saat videokonferans yöntemiyle danışmanlık hizmeti almaktadır. Bu hizmetin yanı sıra Etkileşimli CD'ler, Bilgisayar Destekli Eğitim Laboratuvarları, web siteleri, İnternet tabanlı deneme sınavları, canlı olarak yayınlanan "sınava hazırlık" programları ve diğer eÖğrenme ortamları bu verilen eğitimin önemli bileşenleri olarak uygulanmaktadır.

Bazı programlar ise sadece internet üzerinden uygulanmaktadır. 2002 yılı verilerine göre Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim veren fakültelerinde yürütülen toplam program sayısı 34'tür. Bu programların yanı sıra birçok kurum ve kuruluşa uzaktan eğitim tabanlı hizmet-içi eğitim ve sertifika programları da uygulanmaktadır. 2008 yılı dikkate alındığında internet teknolojilerinden yararlanılarak öğrencilere sunulan eÖğrenme hizmet çeşitleri ve uygulama boyutları artmıştır. 1998 yılından bu yana Bilgisayar Destekli Eğitim Merkezi (BDE) tarafından öğrencilere İnternet ortamında çeşitli destek hizmetleri sunulmaktadır. Sunulan ilk hizmet, her defasında rastgele olarak seçilen sorulardan oluşan deneme sınavlarıdır. Bu sınavlar sonradan **e-Sınav** olarak adlandırılmaya başlanmıştır. Ardından, metin, resim, animasyon ve ses gibi farklı ortamları içeren etkileşimli çokluortam uygulamaları **e-Alıştırma** adıyla hizmete açılmıştır. **e-Kitap** hizmetiyle ders

kitaplarının elektronik kopyaları İnternette yayınlanmaya başlanmıştır. İnternet alt yapısındaki gelişmeler doğrultusunda, TRT4'te yayınlanan televizyon programları **e-Televizyon** hizmeti adı altında İnternette öğrencilerin erişimine sunulmuştur. Takip eden yıllarda, öğrencilerin konu uzmanlarına soru sormalarına ve geribildirim almalarına olanak tanıyan eşzamansız **e-Danışmanlık** hizmeti başlatılmıştır. Aynı zamanda, **e-Sesli Kitap** uygulaması da hizmete konmuştur. Tüm bu hizmetler için, öğrencinin teknik sorularına yanıt bulabileceği **e-Destek** hizmeti de hayata geçirilmiştir. Farklı zamanlarda geliştirilen bu hizmetler 2005 yılında Açıköğretim eÖğrenme Portalı adı altında toplanmıştır. Böylece İnternet ortamında sisteme giren her öğrenci tüm bu hizmetlere aynı anda erişebilmektedir. Öğrenciler bu hizmeti sıklıkla kullanmaktadır. 2007'de 550.000'den fazla öğrenci e-öğrenme portalından 11,7 milyon kez faydalanmıştır. Aynı dönemde 750 milyon giriş ve 110 TB veri transferi gerçekleştirilmiştir. Portalda harcanan ortalama zaman 27 dakikadır.

Anadolu Üniversitesi, uzaktan öğrenim gören öğrencilerine, Türkiye'nin 81 ilindeki, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki (Lefkoşa) ve Almanya'daki (Köln) 88 bürosu aracılığıyla yönetim destek hizmetleri vermektedir. Bu hizmetler bürolarda Üniversitenin kendi personeli (toplam 335) aracılığıyla verilmektedir. Hemen tüm büro binaları ve içlerindeki donanımlar Üniversiteye aittir. Bürolarda verilen hizmetler arasında kitapların, başarı ve onur belgelerinin, diplomaların, diploma eklerinin transkriptlerin, öğrenci kimliklerinin ve öğrenci belgelerinin dağıtılması sıralanabilir.

Her öğretim yılında ara sınav, final ve bütünleme olmak üzere üç sınav yapılmaktadır. Sınavlar, Bilgi İşlem Merkezi'nin koordinasyonu ile Türkiye'de 88 ilde ve yurt dışında Köln, Stuttgart, Hamburg, Frankfurt, Münih, Berlin, Paris, Viyana, Bern, Brüksel, Den Hague ve Lefkoşa'da gerçekleştirmektedir. Yönetmelikler gereğince sınavlar yüzyüze oturumlar halinde gerçekleştirilmektedir. Bu sınavların her biri yaklaşık 250.000 sınav görevlisi ve destek personeli yardımıyla, 90.000 sınıf ve 5700 okul binası kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ülke çapında gerçekleştirilen açıköğretim sınavları için diğer üniversitelerin akademik ve idari personelinin hizmet alınmaktadır. Bu şekilde, 2006-2007 öğrenim yılında toplam 2.709.000 öğrenci için yapılan üç sınavda (ara sınav, yıl sonu sınavı ve bütünleme) toplam 700.000'in üzerinde personel görev yapmıştır. Sınavlar bilgisayar sistemleri aracılığıyla değerlendirilerek, sonuçlar üç haftadan daha kısa bir süre içinde İnternet ve mobil telefon aracılığıyla öğrencilere bildirilmektedir.

Uzaktan öğretim öğrencileri kayıt yenileme işlemlerini bürolara gitmeye gerek kalmadan İnternet üzerinden gerçekleştirebilmektedirler. Yine benzer şekilde, harç ücretlerini ödemek için, elektronik para transferi işlemini kullanabilmektedirler.

Anadolu Üniversitesi 2000li yıllardan başlayarak hizmet götürdüğü kitlesini çeşitlendirerek arttırmıştır. Bugün yaklaşık 1.200.000 kişiye hizmet götüren Anadolu Üniversitesi'nin bu hizmetleri Özdeğerlendirme raporuna yer aldığı üzere “Yaşamboyu Öğrenme için Uzaktan Öğretim Hizmetleri” olarak değerlendirilmiştir. Bunlar; e-Sertifika Programları, İkinci Üniversite, Türkçe Sertifika Programı, Mesleki Eğitim Programları, Yunus Emre Projesi ve Çevrimiçi Lisansüstü Programlarıdır ve bu programlar raporda aşağıdaki gibi özetlenmiştir.

Sertifika Programları: e-Sertifika programları, işle ilgili becerilerini geliştirmek isteyen ve en az lise diplomasına sahip bireyler için tasarlanmıştır. Üniversite, muhasebe, pazarlama, girişimcilik ve finans alanlarında 17 değişik esertifika programı sunmaktadır. Her program üç dersten oluşmakta ve katılımcıların başarısı Türkiye'nin 17 ilinde ve Almanya'nın Köln Kenti'nde gerçekleştirilen yüzyüze sınavlarla değerlendirilmektedir. Kitaplar ve TV Programları da dahil tüm materyaller katılımcılara sunulmakla birlikte, öğretim süreci büyük ölçüde e-öğrenme araçlarına ve hizmetlerine dayanmaktadır. Bazı örgütler (örneğin; KOSGEB) ve şirketler (örneğin; Migros) üyelerini ve çalışanlarını programlara katılmaları için hem teşvik etmekte hem de finansal destek sağlamaktadır.

İkinci Üniversite: İkinci Üniversite olarak adlandırılan proje, katılımcılarına ikinci kez yüksek öğrenim olanağı sunmaktadır. 2003-2004 Akademik Yılında başlayan bu proje lisans ve önlisans derecesi sahiplerine ve halen bu derecelere yönelik eğitime herhangi bir üniversitede devam eden öğrencilere, üniversite giriş sınavına girmeyi gerektirmeden, doğrudan Anadolu Üniversitesi uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırma olanağı sunmaktadır. Lisans derecesine sahip öğrenciler iki yıllık ya da dört yıllık programlara başvurabilmekte; önlisans derecesine sahip olanlar ise yalnız iki yıllık uzaktan öğretim programlarına devam edebilmektedirler. Bu programlardaki toplam öğrenci sayısı 61.743, bugüne kadar mezun olanların sayısı ise 7590'dır.

Türkçe Sertifika Programı: Türkçe Sertifika Programı, yaşamboyu ve esnek öğrenme bağlamında, Avrupa'da ve dünya genelinde geniş kitlelere

Türkçe dil becerilerini kazandırmak amacıyla tasarlanmış, tamamiyle çevrimiçi yürütülen bir sertifika programıdır. Europe for Producing Examinations and Certification for Various Languages (ALTE) tarafından oluşturulan standartları kazandırmak bu programın temel hedefidir. Yazılı ve sözlü sınavların çevrimiçi gerçekleştiriliyor olması, eşzamanlı ve eşzamansız etkileşim süreçlerine katılım gibi farklı değerlendirme araçlarından yararlanılması ve sayısal videonun yoğun kullanımı, bu programın Üniversitenin diğer uzaktan öğretim programlarından farklılaştığı yönleridir. ALTE'nin ilk düzeyine yönelik materyaller kullanılmaya başlanırken ikinci seviyeye yönelik materyalinin üretimine devam edilmektedir. Program, bütün altı ALTE düzeyini (A1; A2; B1; B2; C1; C2) içerecek şekilde planlanmıştır.

Mesleki Eğitim Programları: Anadolu Üniversitesi Jandarma, Polis Kuvvetleri, Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri, devlet okullarındaki öğretmenler ile bazı Adalet Bakanlığı çalışanları için mesleki eğitim programları sunmaktadır.

Yunus Emre Projesi: Şair ve filozof Yunus Emre'nin adının verildiği diğer bir proje, Ocak 2008'de başlatılacaktır. Uzaktan öğretim programlarındaki ders içeriklerinin açık ders materyali olarak sunulmasını içermektedir. İlgilenen herkes e-öğrenme platformuna ve bileşenlerine (e-öğrenme ders materyalleri) ücret ödmeden ulaşabilecektir.

Üniversite, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim ve öğretim hizmetlerinde kullanımının yaygınlaşması konusundaki kararlılığı nedeniyle, öğretim elemanlarını derslerinde uzaktan öğretim araç ve yöntemlerini kullanmaları konusunda teşvik etmektedir. Bunun bir sonucu olarak, çeşitli çevrimiçi lisansüstü eğitim programları sunulmakta, bazı öğretim elemanları İnterneti sınıf içindeki öğretim etkinliklerini desteklemek (Web ile zenginleştirilmiş ya da Web destekli dersler) için kullanmakta ve yüzyüze programlara devam eden öğrencilere uzaktan öğretim materyallerine ulaşma olanağı verilmektedir. Üniversitenin farklı bölümleri tarafından çevrimiçi lisansüstü programlar yürütülmektedir. Örneğin, Anadolu Üniversitesi– SUNY, Empire State College tarafından 2004 yılında başlayan e-MBA programı, rekabete dayalı küresel iş dünyasında çalışan Türk işadamlarına ve yöneticilerine yardımcı olmak için geliştirilmiştir. Bu Türkiye'nin ilk ve tek çift diplomalı MBA programıdır. Üniversitenin sunduğu çevrimiçi lisansüstü programlardan bir diğeri, konaklama ve turizm sektöründe yönetici olarak çalışacak kişileri nitelikli kılmayı hedefleyen Anadolu Üniversitesi e-

Konaklama İşletmeciliği programıdır. Diğer bir çevrimiçi lisansüstü program olan, Gelişimsel Yetersizliği Olan Çocukların Öğretmenliği programı, gelişimsel yetersizliği olan çocukları eğitime konusunda beceri eksikliği olan öğretmenler için tasarlanmıştır.

İktisat, İşletme ve Açıköğretim Fakülteleri'nde uygulanan bu sistem bünyesinde 1.200 bin öğrenciyi barındırmaktadır. Uzaktan Eğitim Sistemi ile eğitim alıp diploma sahibi olanların sayısı 950 bine yaklaşmaktadır. (<http://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler.aspx>, ziyaret tarihi Kasım, 2008) Üniversiteye kaydolun her üç öğrenciden biri Açıköğretim Fakültesine kayıtlı bulunmaktadır. Başlangıcında kuşkuyla karşılanan Açıköğretim uygulaması, günümüzde Türk Eğitim Sisteminde önemli bir yer edinmiştir. Çalışmadan elde edilen veriler aşağıdaki öz olarak verilmeye çalışılmıştır.

Özet olarak; 25 yıldan bu yana, Anadolu Üniversitesi çeşitli düzey ve derecelerde olmak üzere uzaktan eğitim uygulamaları ile farklı gereksinimleri olan grupların yüksek öğretim taleplerini karşılamaktadır. Bu gruplar; geleneksel bir üniversite programına kayıt yaptırmamış lise mezunları, kurumları tarafından özel bazı yetiştirme programına katılması zorunlu tutulan çalışanlar, farklı alanlarda çalışan ve diplomaya gereksinim duyan bireyler ile yeni ve farklı bir takım alanlarda derece, beceri ve bilgi gereksinimi olan kimseler şeklinde sıralanabilir. Bu çeşitlilikten ötürü, öğretim ve yönetim yaklaşımları programdan programa değişebilmektedir.

Üniversitenin geleneksel uzaktan öğretim programlarında öğrenci-öğretim elemanı etkileşimi yalnız yüzyüze danışmanlık hizmetleri ve e-danışmanlık hizmetleri ile sağlanmakta, öğrenci-öğrenci ve öğretim üyesi-öğretim üyesi etkileşimleri içermemektedir. Ancak öğrenciler kendi aralarında sosyal ağ siteleri oluşturmaktadır. Diğer yandan, bazı çevrimiçi (Bilgi Yönetimi) ve karma (İngilizce Öğretmenliği) programlarda yukarıda ifade edilenlerin yanında, eşzamanlı ve eşzamanlı olmayan İnternet araçları, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretim elemanı etkileşimlerini sağlamak ve zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır.

Üniversitenin diğer fakülte ve programlarından birçok öğretim üyesi, uzaktan öğretim hizmet ve programlarının üretilmesinde ve sürdürülmesinde destek olmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi uygulamasını temel alan tez, makale, kitap, bildiri ve rapor düzeyinde yaklaşık dörtyüzellinin üzerinde bilimsel çalışma yapılmış

ve uygulama birçok ulusal ve uluslararası seminer, sempozyum, kongre, panel ve açikoturum gibi ortamlarda bilimsel tartişma konusu edilmiştir. Açıköğretim Fakültesi Uygulamasını konu edinen ya da değinen, çalışmalara ya liste halinde ya da bazen açıklamalı olarak yer verilmiştir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasına özellikle 10 mega niversite olmasından dolayı, başta yabancı kaynaklar olmak üzere, bir iki paragraf da olsa pek çok çalışmada raslanılmaktadır. Aıkğretimden bu türden söz edilen çalışmalar o kadar çoktur ki bu nedenle bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

Çalışmada üç ana bölüm vardır. Bunlardan birincisi çalışmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı 'Giriş' bölümüdür. İkinci bölümde ise, ulaşılabilen çalışma zetleri (1982-2007) bölümüdür. Bu bölümde aynı çalışmanın farklı anlatımını içeren ve farklı ortamlarda sunulmuş, yayınlanmış çalışmaların knyasi belirtilerek tek bir özetine yer verilmiştir. İkinci bölüm oluşturulurken çalışmanın adı, çalışmanın künyesi, çalışmanın kısa bir zet ya da tanıtımı ve çalışmanın nasıl elde edilebileceği bilgileri ön plana alınmıştır. Yabancı dilde yapılan yayınların adı Türkçe'ye evrilmeyip aynen korunmuştur. nc bölüm de konu ve yazar dizinine ayrılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan alışmalar, YK Kütüphanesi, Anadolu Üniversitesi Kütüphanesi, Eğiti alanındaki dergiler, internet arama motorları, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ğretim yeleri ile diğer niversite, kütüphane kurum, kuruluş ve kişilerle yapılan görüşme ve taramalardan bilgi sahibi olunarak elde edilmiştir.

Kaynakça çalışmasında beliren bazı önemli bilgiler genel çizgilerle aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Ulaşılan araştırmalarda, hedef kitlenin odağında eğitimciler, eğitim yöneticileri, eğitim planlamacıları, uzaktan ğretim uzmanları, araştırmacıları, Anadolu niversitesi ve Açıköğretim Fakültesi yöneticileri, AF ğrencileri ve diğer ilgili kamuoyunun olduğu gözlenmiştir.
- Çalışmada Aralık 1982 ve Aralık 2007 dönemini kapsayan 25 yıl içerisinde yapılmış ve ulaşılan 458 çalışma yer almıştır. Bu sayı geçen 1982-2002 yılları arasında yapılan 313 çalışmaya oranlandığında son beş yılda AF konusunda çalışanların %50 den fazla bir artış gözlendiği söylenebilir.

- Çalışma genel olarak değerlendirildiğinde Açıköğretim Fakültesi Uygulamasını konu alan çalışmalarda nicel ve nitel olarak 2000’li yıllardan özellikle de 2005 yılından sonra önceki yıllara oranla önemli ölçüde artış olduğu gözlenmektedir. Çalışmaların 310’u 2002 yılı öncesi ve 148 tanesi ise 2002-2007 yılları arasında gerçekleştirilmiştir.
- 1982-2007 yıllarını kapsayan bu çalışmada yer alan 458 çalışma, 463 si erkek, 248 i kadınlamak üzere toplam 700’ü aşkın araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Araştırmada 23 yabancı kökenli araştırmacının, 50 dolayındaki çalışmalarında Açıköğretim Fakültesi uygulamasını konu edindikleri, saptanmıştır.
- Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak yapılan çalışmaların
- 294 ü tek yazarlı, 84 ü iki yazarlı, 55 i üç yazarlı diğerleri ise 4 ve 5 yazarlı olarak gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra, MEB, Council of Europe, gibi diğer kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen 6 çalışma bulunmaktadır.
- Çalışmada 291 Türkçe, 167 yabancı dide üretilmiş bilimsel etkinlik yer almaktadır. Yabancı dilde gerçekleştirilmiş olan bilimsel etkinliklerin çok büyük çoğunluğu İngilizce, ikisi İtalyanca, dördü Almanca, bir Fransızca olarak çeşitli ortamlarda sunulmuş ya da yayınlanmış çalışmalardır.
- Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak yapılan bilimsel etkinlikler sayısının, 1997 yılında 201, aradan geçen beş yıllık süre içerisinde 2002 de bu sayı 313’e ve 2007 yılında ise 458’e ulaştığı görülmüştür. Bir diğer anlatımla, bu beşer yıllık zaman dilimlerinde çalışmaların sayısında %50’şerlik artış gözlenmiştir.
- Yine araştırmada Açıköğretim Fakültesi Uygulamasını konu edinen çalışmaların 54 kitap, 138 makale, 37’si doktora ve 12’si yüksek lisans olmak üzere toplam 51 tez çalışması, 212 bildiri ve 11 rapor, yayınlanmamış çoğaltma ya da haber-makale yazısı

biçiminde gerçekleştirildiği gözlenmiştir. Bu noktada dikkati çeken bir durumun ise 2002 yılından 2007 yılına kadar bir kitap çalışmasının gerçekleştirilme durumudur.

- Çalışmada 51 adet yayınlanmamış tez çalışması görülmektedir. Bu tez çalışmalarının çoğunluğu Anadolu Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Anadolu Üniversitesi'nin yanısıra Ankara Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Syracuse ve Washington Üniversitelerinde tamamlandığı da belirlenmiştir.
- Elde edilen çalışmalarda Açıköğretim Fakültesi Uygulamasına ilişkin en eski çalışma 1982 Yılı Aralık ayına aittir.

Beş yıl önce de belirtildiği gibi, nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, Açıköğretim Fakültesi işleyiş ve uygulaması ile ilgili olarak yapılan bilimsel çalışma, yayın ve tartışılan kavramlarda nicel ve nitel açıdan gözle görülür artışın gözlemlendiği bu çalışmada da gözlenen bir gerçektir.

NOT: Ayrıntılı bilgi için **Anadolu Üniversitesi Kurumsal Özdeğerlendirme Raporu** (2008) http://eua.anadolu.edu.tr/dosyalar/EUA_Rapor.pdf ve <http://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler.aspx>, ziyaret tarihi Kasım, 2008 başvurulabilir.

AÇIKÖĞRETİM AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN ÇALIŞMA
ÖZETLERİ (1982-2007)

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ YÜKSEKÖĞRETİMDE KULLANIMI AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

- 1- **AÇIKALIN**, Aytaç. "Kitle İletişim Araçlarının Yükseköğretimde Kullanımı Açıköğretim Fakültesi Örneği", **Kitle İletişim Araçları ve Eğitim Sempozyumu**. Ankara, Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, 2 Kasım 1984, Ankara, Türkiye.

Bu bildiri, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi konusunda bilgi vererek, kitle iletişim araçlarından yararlanılarak gerçekleştirilen Açıköğretim uygulamasının sonuçlarını, beklentilerini açıklamakta ve tartışma ortamına getirmektedir. Bildiride, Açıköğretim Fakültesi'nin gözlenebilen sonuçları da yer almaktadır.

Örneğin; “devam ile başarı arasındaki ilişki kaldırılmıştır” gibi olumlu gözlemlerin yanında, AÖF öğrencilerinin yeni bir çevreye uyum sıkıntılarını yaşamaları, uzaktan eğitim için yetişmiş öğretim üyesi, eğitimci, personel sayısının sınırlı oluşu, uzaktan eğitim kavramının eğitim çevrelerinde açıklık kazanmayışı gibi sorunlar da yer almaktadır. Ancak, açık yükseköğretimin bir toplumsal gereksinimin ürünü olduğu da belirtilmektedir.

ÜNİVERSİTELERDE ÖĞRETMENLERİN HİZMET İÇİNDE YETİŞTİRİLMESİ

- 2- **AÇIKALIN**, Aytaç. "Üniversitelerde Öğretmenlerin Hizmet İçinde Yetiştirilmesi", Eğitim Bilimleri. **H. Ü. Eğitim Fakültesi (Özel Sayı)**, No. 2: ss. 250–264, 1987, Ankara, Türkiye.

Makalede, öğretmenlerin hizmet öncesinde eğitilmesinin yanı sıra, hizmet döneminde de eğitime devam etmeleri gerektiği belirtilmekte, öğretmenlere sunulan hizmet-içi programı için öğretmenlerin kaygıları ve umutlarına yer verilmektedir. Sözü edilen konu bağlamında sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Örneğin; öğretmenlerin uygun ortamlar ve olanaklar yaratıldığında öğrenmeye ve yükselmeye istekli oldukları belirtilmiş, üniversite ile o dönemdeki Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında gerçekleştirilen işbirliği temeline ve araştırma sonuçlarına dayalı sorun çözme ilkesi konulmalı, önerisi getirilmiştir.

AÇIKÖĞRETİM'DE BİLGİSAYAR

- 3- "Açıköğretimde Bilgisayar", **Bilgisayar**, S.6, Aralık 1987. İstanbul, Türkiye.

Makalede, Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi'nin çalışmaları ele alınmakta, merkezin araç parkı hakkında bilgi verilmektedir. Çağın teknolojik özellikleri ile günlük yaşamımıza yoğun bir şekilde giren bilgisayarın, eğitim sektörün deki işlevsel konumunun söz konusu edildiği makalede, özellikle Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Parkının yüksek sayılabilecek sayıda talebi karşılayabilecek nitelikte olduğu belirtilmiştir. Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi'nin IBM 4341 ve IBM 4381 sistemlerini kullanmakta ve pazar günleri dışında günde 24 saat hizmete açık olduğuna yer verilmektedir. İş yoğunluğunun çok büyük bir bölümünün Açıköğretim Fakültesi çalışmaları ile ilgili olan bu sistem, 1987 yılında fakülteye kayıtlı 210.000 öğrencinin işlemlerini yürütmektedir. Bu öğrencilerden yalnız 125.000'nin sınav hizmetleri ÖSYM'ce yapılmakta, diğer tüm işlerin merkezce yürütülmekte olduğu belirtilmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

- 4- **ADİYAMAN**, Zehra. Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi, **The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, October 2002 ISSN: 1303-6521 Volume 1, Issue 1, Article 11, Sakarya Turkey.

Bu bildiride uzaktan eğitimin tanımı yapılarak uzaktan eğitimin 3 temel ögesi açıklanmaktadır. Dünyada uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi uygulamalarından örnekler verilmektedir. Türkiye'deki uygulamalardan söz edilerek yabancı dilin de diğer alanlar gibi uzaktan eğitim yoluyla öğretilbileceği vurgulanmaktadır.

A CASE STUDY of ORGANIZING DISTANCE EDUCATION: Anadolu University

- 5- **AGAOGLU**, Esmahan, Gulriz **IMER** and Gulsun **KURUBACAK**. "A Case Study of Organizing Distance

Education: Anadolu University”, **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**. Vol: 3, Number: 1, 2002, Anadolu University, Eskisehir, Turkey.

Uzaktan Eğitim, bilgi teknolojilerine dayalı olarak eğitimde zaman ve yer sınırlarını ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliği yaratacak şekilde düzenlenen, geleneksel yöntemlere göre daha etkin, ucuz ve verimli olarak öğrenme ve öğretme etkinliklerinin iletişim araçlarıyla gerçekleştirildiği bir eğitim yöntemidir. Türkiye’de yükseköğretim etkinliklerinde uzaktan öğretim etkinlikleri 1983 yılından beri planlı olarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından yürütülmektedir. Bu etkinlikler basılı malzeme, televizyon, radyo, bilgisayar destekli eğitim, akademik danışmanlık, video ve video konferans gibi değişik yollarla sürdürülmektedir.

Bu çalışmada amaç, Türkiye’deki uzaktan eğitim etkinliklerinin neler olduğu ve gelecekte neler olması gerektiğinin açıklanmasıdır. Dolayısıyla Türkiye’deki uzaktan eğitim etkinlikleri ele alınarak var olan durum hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.

CHANGE READINESS AMONG TEACHING STAFF AT ANADOLU UNIVERSITY, TURKEY

- 6- **AKBULUT**, Yavuz; Abdullah **KUZU**; Colin **LATCHEM** and Ferhan **ODABASI**. Change Readiness Among Teaching Staff at Anadolu University, Turkey, **Distance Education**, Volume 28, Issue 3 November 2007, pp. 335–350, Australia.

Türkiye’nin Anadolu Üniversitesi dünyanın en büyük mega üniversitelerinden biridir. Toplumun ve Yükseköğretim Kurumu’nun beklentilerindeki değişimler sonucunda Anadolu Üniversitesi’nde stratejik planlama konusunda çalışmalara başlanmıştır. Vizyonunu ve stratejik planlarını yeniden gözden geçiren Anadolu Üniversitesi, gerek öğretim elemanlarının tutumları, yetenekleri ve bilgileri konusunda değerlendirmelere, gerekse değişime hazır olma durumlarını garantiye alacak sistem ve desteğe gereksinim duymaktadır.

Bu çalışma örgütsel ve eğitsel değişim konusundaki alanyazını inceleyerek Anadolu Üniversitesi üzerindeki doğurgularına yer vermektedir. İlgili

alanyazının incelenmesi sonucu gerçekleştirilen bir çalışmadan yola çıkılmakta, çalışma kapsamında öğretim elemanlarının eğitsel ve teknolojik değişik hakkındaki bilgileri, yetenekleri, uygulamaları ve araştırmaları; öğretim elemanlarını güdüleyen ya da demotive eden faktörler; değişime adapte olma türleri ve değişim bağlamında örgütsel iklimin durumu hakkındaki görüşleri irdelenmektedir. Bulguların doğurgularından yola çıkılarak çalışanların değişime hazır olma durumlarını geliştirmek için yapılması gerekenler hakkında sonuçlara ulaşılmaktadır.

EŞİTLİK KAVRAMININ FELSEFİ KÖKENLERİ

- 7- **AKINCI, Semiha.** Eşitlik Kavramının Felsefi Kökenleri, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyum'una sunulan bildiri**, Anadolu Üniversitesi, 23–25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bildiride “eşitlik” kavramının günümüzde yeterince sorgulanmadığı ve kavramın açıklanması gerektiği belirtilerek düşünce tarihi içinde eşitlik ve toplumsal eşitlik konusunda öne sürülmüş görüşler özetlenip karşılaştırılmaktadır. Tarih sırasına göre Aristoteles’in, Stoa Düşüncesinin, Hristiyanlığın, Aydınlanma Felsefesi bağlamında Rousseau’nun, Mill’in, ve son olarak çağımız düşüncesinde öne çıkmış olan eşitlik anlayışları özetlenip karşılaştırılarak, Anadolu Üniversitesi-AÖF’ün eğitimde eşitliğe katkıları ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

EĞİTİM ORTAMINDAKİ İLETİŞİM KAYNAK VE SÜREÇLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 8- **AKYILDIZ, Hayrettin.** "Eğitim Ortamındaki İletişim Kaynak ve Süreçlerinin Uzaktan Eğitim Açısından Değerlendirilmesi", **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 9–17, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Araştırmada, katılımcı grup olarak AÖF öğrencilerinin (N: 60) ve örgün eğitim kurumu öğrencilerinin (N: 60), derecemeli değerlendirmeyi gerektiren ölçeğe dayalı olarak, kurumlarında var olan iletişim kaynak ve

süreçlerinin yeterlilik düzeyine ilişkin yargıları belirlenmeye çalışılmıştır. Eğitim sürecinin yoğun etkileşimi gerektiren bir ortam olma gerekliliği hatırlanırsa, iki grubun kurumlarında varolan etkileşime ilişkin değerlendirmelerde önemli derecede farklılaşmaları, AÖF öğrencilerinin etkileşim ve kaynak süreçlerine ilişkin beklentilerinin kurumlarınca karşılanmadığı biçiminde yorumlanmalıdır. İki grubun skalada anılan etkileşim kaynak ve süreçlerinin öğretime katkısını ve psikolojik doyum vermesini yüksek puanlarla değerlendirmeleri ve değerlendirmede farklılaşmamaları yukarıda sunulan yargıyı desteklemektedir.

WEB TABANLI UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMLERİ: Sahip Olması Gereken Özellikler Ve Standartlar

- 9- **AL** Umut ve Orçun **MADRAN**, "Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri: Sahip Olması Gereken Özellikler ve Standartlar", **Bilgi Dünyası**, 5(2), ss. 259-271, Ekim 2004, Ankara, Türkiye.

Web tabanlı uzaktan eğitim kamu ve özel sektörün çeşitli alan ve disiplinlerindeki eğitim problemlerini çözmede düşük işletim maliyeti ve araçlar sunmakla birlikte, çalışmakta olan bireyler için kişisel ve mesleki gelişme, akademik ya da sertifika programlarına katılma gibi fırsatlar da yaratmaktadır. Böyle bir sistem veya eğitim programı içeriğinin, sağlam bir yapıya sahip olması gerektiği açıktır. Bu yapıdaki bir sistem, içerik ve sistemin tekrar kullanılabilmesinde ve güncellenmesinde önemli avantajlar sağlayacaktır.

Bu çalışmada Web tabanlı uzaktan eğitim hakkında genel bilgiler verilmekle birlikte, sistemlerin sahip olması gereken özellikler ve konuyla ilgili standartların önemi üzerinde durulmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİ

- 10- **ALGAN**, Ertuğrul. Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Geleceğin Teknolojileri, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 19-27, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Uygulandıkları geniş kitlelere eğitim olanağı sunan, uzaktan öğretim, açıköğretim, esnek eğitim gibi adlarla bilinen sistemler, eğitilen kitlelere görsel ve işitsel teknolojiler kullanılarak ulaşmaktadır. Gelişen görsel-işitsel sistemler, bilgisayar ve elektronik teknolojisi, bilgiye ulaşmayı hızlandırmakta ve kolaylaştırmaktadır. Yakın bir gelecekte, yaygın olarak kullanılan ve televizyona ek olarak teletext, viewdata, tele konferans sistemleri, etkileşimli bilgisayar, internet ve diğer iletişim erişim ağları, çoklu ortamlar, video diskler, CD-ROM ve sanal gerçeklik yaratan sistemler de uzaktan eğitim yönteminin olağan eğitim bileşenleri içinde yer alacak ve ülkemiz uzaktan eğitim uygulamalarında işlevsel olacaktır. Bu çalışmada geleceğin teknolojilerinin neler olabileceği, bunların eğitime olası katkıları ve eğitilen kitlelerin bunlardan nasıl yararlanabileceği ile Açıköğretim Fakültesi teknik donanım yapısının bu gelişmelere koşut olarak kendisini tamamlaması gerekliliği tartışmalarına yer verilmektedir.

AÇIKÖĞRETİMDE ARAŞTIRMA

- 11- **ALKAN, Cevat. Açıköğretimde Araştırma, I. Ulusal Eğitim Sempozyum Bildirileri, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi, 24-30 Kasım 1986, İstanbul, Türkiye.**

Bildiride, Türkiye'de Açıköğretim konusunda yapılan araştırmalar genel çizgilerle tanıtılmaktadır. Bildiri, genel olarak eğitim teknolojisi alanındaki araştırmaların önemi ve gereğine değinerek, alandaki başlıca araştırmaları tanıtır. Açıköğretim konusunda yapılan araştırmalar konu, amaç, yöntem, bulgular vb. değişik boyutlarıyla incelenmektedir.

UZAKTAN EĞİTİMDE GELİŞİM

- 12- **ALKAN, Cevat. “Uzaktan Eğitimde Gelişim”, Kocaeli Üniversitesi Uzaktan Eğitim Semineri, Kocaeli Üniversitesi ve Kocaeli Sanayi Odası, ss. 20–33, 4-6 Ekim 1997, Kocaeli, Türkiye.**

Bildiride, bugünkü eğitim sistemlerinin karşılaştığı sorunların çözümünde ileri eğitim teknolojilerinin uygulanmaya başlandığı belirtilmiş ve gündemde

olan çağdaş eğitim sorunlarına çözüm getirecek yeni bir öğretim yöntemi olarak uzaktan eğitimin kavramsal dayanaklarına ve dayandığı başlıca varsayımlara yer verilmiştir. Bu kavram ve varsayımlar doğrultusunda gelişen uzaktan eğitim süreçlerinin ve sistemin özgün yönleri, gelişim nedenleri açıklanmış, uzaktan eğitimi daha etkili ve verimli duruma getirmek için nelerin dikkate alınması gerektiği önerilmiştir.

Uzaktan eğitim alanında Türkiye'deki yüksek öğretim uygulamaları ile ilgili olarak son girişimin, Anadolu Üniversitesi bünyesinde bir Açıköğretim Fakültesi'nin kurulması olduğu ve bu fakültenin bugüne dek uzaktan öğretim konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde öğretim, araştırma, yayın gibi konularda hizmet sağladığı belirtilmiştir.

UZAKTAN EĞİTİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ, UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA MODELLERİ VE MALİYETLERİ

- 13- **ARAR**, Atilla ve Birol **ÇAKMAKÇI**. "Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi, Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri ve Maliyetleri", **Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, ss. 25-28, 15-16 Kasım 1999, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada uzaktan öğretimin tarihsel gelişimi başlığı altında, dünyada ve Türkiye'deki açıköğretim uygulamalarından bahsedilmiştir. Türkiye'deki uygulamalar Mektupla Öğretim, Deneme Yüksek Öğretmen Okulu, Yaygın Yükseköğretim Kurumu, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Açıköğretim Lisesi başlıkları altında incelenmiştir. Tek yönlü ve çift yönlü iletişimli uzaktan eğitim uygulama modellerine ve İstihkam Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığı'nda kurulacak olan örnek uygulamalara yer verilmiştir.

EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMI İÇİN İLİŞKİSEL VERİ TABANINA DAYALI BİR SINAV ORGANİZASYONU

- 14- **ARSLAN**, Hüryaşa ve Erhan **AKMEN**. "Eğitim Önlisans Programı İçin İlişkisel Veri Tabanına Dayalı Bir Sınav Organizasyonu", **TDB 7. Ulusal Bilişim Kurultayı**, Anadolu Üniversitesi, Türkiye Bilişim Derneği, ss. 234-245, 22-24 Eylül, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Geniş kitlelere yönelik eğitim çalışmalarında, öğrencilerle ilgili verilerin kaydedilerek tutulması, bu verilere kısa sürede erişilmesi ve öğrencilerin eğitim düzeylerinin değerlendirilmesi işlemlerinde bilgisayar kullanmak zorunlu hale gelmiştir. Anadolu Üniversitesi tarafından başlatılan "Eğitim Önlisans Programı" için ilişkisel veri tabanına dayalı bir sınav organizasyonu bilişim sistemi gerçekleştirilmiştir.

Makale de, gerçekleştirilen bu bilişim sisteminde bulunan veri yapıları ve başlıca işlem adımları ile, sistemin başarısına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

TÜRKİYE'DE TELEVİZYONLA YAPILAN YÜKSEKÖĞRETİM: Açıköğretim

15- AŞKIN, Ayfer. Türkiye'de Televizyonla Yapılan Yükseköğretim: Açıköğretim. Marmara Üniversitesi, yayınlanmamış, yüksek lisans tezi, 1990, İstanbul, Türkiye.

Araştırmacı çalışmasında, öğrencilerin bu eğitimden ne derece doyuma ulaştıklarını, bu eğitimin ülkemizde hangi koşullar ile gerçekleştirildiğini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma altı bölümden oluşturulmuştur. Türkiye'de uzaktan eğitim ile ilgili uygulamalar, açıköğretimin amacı ve tarihçesine birinci bölümde, açıköğretimin devletin eğitim politikasındaki yerine ikinci bölümde yer verilmektedir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde, diğer ülkelerdeki televizyon ile eğitim uygulamalarına değinilmektedir. Dördüncü bölümde ise; Açıköğretim Fakültesi, 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 500 öğrenci üzerinde yapılan bir alan çalışmasının yapısı anlatılmaktadır.

Beşinci bölümde bulgu ve yorumların yer aldığı çalışma, sonuç ve değerlendirmeyi içeren altıncı bölümle tamamlanmaktadır.

Sonuç olarak Açıköğretim Fakültesi uygulamasının büyük kitleye ulaşmakla birlikte elde edilen verimin yükseltilmesinin amaçlanması ve sistemin kendini yenileyerek günün koşullarına uyarlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

YÜKSEKÖĞRETİM VE YAYGIN EĞİTİM

- 16- AŞKUN, İnal C. "Yükseköğretim ve Yaygın Eğitim", **Türkiye'de Yaygın Eğitim Semineri (Seminer Tebliğleri)**, EİTİA Yayınları, Yayın No: 138/84, ss.119-124, 1975, Eskişehir, Türkiye.

Çalışmada, örgün ve yaygın eğitim kavramlarının gelişmemesinden ve örgün, eş deyişle geleneksel eğitimin toplumun gereksinmelerini karşılamada bugünkü uygulamalarıyla yetersiz kaldığından, yaygın eğitimin ise, derse devam eden öğrenci ile devam etmeyen öğrenci arasındaki farkı ortadan kaldırmakta olduğundan söz edilmektedir.

Bu çalışma, çağdaş yükseköğretim kurumu modelinin "duvarsız üniversite" kavramından esinlenerek, bu modelde duvarsız öğretim üyesi, duvarsız öğrenci, duvarsız çalışma, duvarsız yönetim, duvarsız eğitim, duvarsız öğretim kavramlarının incelenerek yaygın eğitim sisteminde işlevsel olması gerektiği vurgulanmaktadır.

Yazar, bu kavramlar toplamının Açık Üniversite kavramı olarak tanımlanabileceğini savunmaktadır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ'NİN 30. YILI İÇİNDEN

- 17- AŞKUN, İnal C. "Anadolu Üniversitesi'nin 30.Yılı İçinden", **İİBF**, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, Yayın No: 321/68, S.6, C.2: ss.23-38, Kasım,1988, Eskişehir, Türkiye.

Çalışmada, Anadolu Üniversitesi'nin 30. yılını kutlaması nedeniyle 30 yıl öncesi ve bugünü anlatılmaktadır. Teknolojik araçları kullanarak geniş kitlelere eğitim vermeyi amaçlayan Açıköğretim Fakültesi ile ilgili genel bilgiler yer almaktadır.

DISTANCE EDUCATION APPLICATIONS AT ANADOLU UNIVERSITY

- 18- ATAC, Engin and Aydın Z. **OZGUR**. Distance Education Applications at Anadolu University. **19. EADL (European**

Association for Distance Learning) EADL Conference, May 26-28, 2004, Istanbul, Turkey. In addition this study is presented at **2. World Summit of the Mega Universities**, Indira Gandhi National Open University, September 23-25 2005, Yeni Delhi, India

Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim hizmetlerinin hedefi yüksek öğrenim görmek ve var olan eğitimlerini geliştirmek isteyenlere bu eğitimi vermek ve herkes için eğitimde fırsat eşliği sağlamaktır. Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim sistemi İşletme, İktisat Fakültesi ve AÖF olmak üzere üç bölüme sahiptir. Bu bölümlerden mezun öğrencilerin sayısı 1982 den günümüze 850000'e ulaşmıştır. Türkiye'de yüksek öğrenimden mezun olan öğrencilerin yüzde 35'i AÖF mezunudur.

VERY LARGE SCALE E-LEARNING PRACTICES IN THE OPEN EDUCATION SYSTEM AT ANADOLU UNIVERSITY

- 19- ATAC, Engin and M. Emin MUTLU, "Very Large Scale E-Learning Practices in the Open Education System at Anadolu University", **World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education (ELEARN) 2006**, October 2006, In T. Reeves & S. Yamashita (Eds.), **Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education 2006**, pp. 339-344, Chesapeake, VA: AACE. Honolulu, Hawaii, USA. In addition this study is presented at **EADTU 2005 Working Conference**, November 10-11, 2005, Roma, Italy.

Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde açıköğretim olanakları Anadolu Üniversitesi tarafından sunulmaktadır. Açık öğretim sistemi 1982 yılında başladığında temel öğretim materyalleri kitaplar, televizyon programları ve yüz yüze akademik danışmanlık hizmetleri idi. 2000lere gelindiğinde öğrenci sayısı bir milyona yaklaştırmaya başladı ve gelişen eğitim teknolojisinin katkısı ile Açıköğretim Fakültesi öğrenim sürecine internet temelli e-öğrenme ortamlarını sağladı. Bu uygulamalardan bazıları e-alıştırma, e-sınav e-kitap, e-televizyon, çevrimiçi akademik danışmanlık, çoklu ortamlı CD-Roomlardır. Yüzbinlerce Açıköğretim öğrencisi bu düzenli e-öğrenme hizmetlerinden yarar sağlamaktadır.

Bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin sağladığı gelişme ve uygulamalardan söz etmektedir.

**NEW DIRECTIONS IN HIGHER EDUCATION:
Training EFL Teachers through Distance Education**

- 20- ATAC, Engin and Handan. K. YAVUZ. New Directions in Higher Education: Training EFL Teachers through Distance Education, **Online Educa Berlin 2006-12th International Conference on Technology Supported Learning and Training**, November 28-December 1, 2006, Berlin, Germany.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte, uzaktan eğitim yeni bir boyut kazanmaktadır. Sloan Konsorsiyum'u (2005) tarafından yapılan bir çalışma "çevrimiçi eğitimin yüksek öğretimde yeni bir yön" olduğunu göstermektedir. Bunun göstergesi ise uzaktan/çevrimiçi derslerin ve lisans ve lisansüstü programlarının sayısındaki çarpıcı artıştır (Sloan-C 2004-2005 raporu). Bu artışın bir sebebi yüksek eğitim fırsatı olmayanlara seçenek sağlamasıdır. Dünya Bankası'nın raporuna göre üniversite çağındaki kişilerin sadece %17'si yüksek eğitim alabilmektedirler (Van Hook, 2005). Bir ulusun üretkenliği ve uluslar arası arenadaki rekabet yeteneği, yüksek eğitim almış nüfusuyla doğru orantılı olduğuna göre günümüzde uzaktan eğitim, yüksek eğitimde bir seçenek olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, öğrenci görüşleri ile ilgili çalışmalar çevrimiçi derslerin yüz yüze dersler kadar tatmin edici olduğunu göstermektedir (Sloan-C Raporu, 2004).

Uzaktan eğitim günümüz Türkiye'sinde de geleneksel yükseköğretimde bir seçenek olarak kabul edilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, ilk ve orta dereceli okullarda ihtiyaç duyulan öğretmen talebini karşılayabilmek amacı ile nitelikli İngilizce öğretmenleri yetiştirmek üzere Anadolu Üniversitesi'nden bir proje hazırlamasını talep etmiştir. Bakanlık 2005 yılına kadar 63.000 İngilizce öğretmenine ihtiyaç duyulacağını öngörmüştür. Bu ortak proje kapsamında, çok sayıda nitelikli İngilizce öğretmeni yetiştirmek amacı ile 4 yıllık bir lisans programı geliştirilmiştir ve ilk iki yılı yüz yüze, son iki yılı ise uzaktan eğitim olarak tasarlanmıştır. İlk iki yıldaki yüz yüze eğitim ile öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Adı geçen bölüme öğrenciler dil puanı ile yerleştirildikleri için belli bir İngilizce becerisi ile gelmektedirler. Ancak, öğrencilerin İngilizce öğretmenleri olacakları düşünülerek ilk iki yılda İngilizce okuma, yazma, konuşma gibi dil

becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Son iki yıl ise öğrencilerin öğretmenlik becerilerini geliştirmeye yönelik olup kuramsal ve yöntem derslerini içermektedir. Yüz yüze eğitimde öğrenciler ğretim elemanları tarafından yönlendirilir. 3. ve 4. sınıfta ise öğrencilere ders kitapları ve çalışma rehberlerinin yanı sıra evrimii destek sağlanır. Çevrimiçi destek, öğrencilerin ders içeriklerini daha iyi anlayabilmeleri ve öğrenmelerine yardımcı olmak için hazırlanmıştır.

Çevrimiçi destek sisteminde ayrıca öğrencilere, ğretim elemanına soru sorma ve de dersle ilgili konuları diğer öğrencilerle tartışma fırsatı sağlamak amacı ile hazırlanan bir tartışma sayfası vardır.

Bu çalışmada 2000-2001 akademik yılında başlatılan bu programın detayları tartışılacak ve bu altı yıl içinde kazanılan deneyimler paylaşılmaktadır.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE ETKİLEşİMLİ TELEVİZYONUN KULLANILMASI: Açıköğretim Fakültesi rneği

- 21-** **ATAMAN, E.** zlem. Uzaktan ğretimde Etkileşimli Televizyonun Kullanılması: Açıköğretim Fakültesi rneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yayınlanmamış yüksekisans tezi, 1995. Eskişehir, Türkiye.

Dört bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde eğitim sürecinin bir iletişim süreci olduğu düşünülerek iletişim tanımları yapılmış, iletişimi sağlayan kitle iletişim araçlarına değinilmiştir. Daha sonra etkileşim ve kitle iletişim araçlarında etkileşimin nasıl sağlandığına yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde yöntem hakkında bilgi verilmiştir.

Uzaktan ğretim sistemlerinde etkileşimli TV programlarının ele alınıp yapılma sürecinde konu ile ilgili olan; eğitim programları yayıncılığında etkileşime, etkileşimli TV ile uzaktan eğitim programlarının hazırlanmasına ve AF’de uygulanacak yapım sürecine ait bilgilere yer verilmiştir.

Ayrıca bilgilerin toplanmasına ve işlenmesine değinilmiştir. Çalışmanın 3. bölümünde elde edilen bulgular AF ile ilişkilendirilmiştir. Çalışmanın son bölümü etkileşimli bir örnek programdan oluşmaktadır.

TELE-EDUCATION SERVICE STRUCTURE AND 21st CENTURY PROJECTS OF ANADOLU UNIVERSITY IN TURKEY

- 22- **AYDAY**, Can and Mehmet **KESİM**. Tele-Education Service Structure and 21st Century Projects of Anadolu University in Turkey, **Space And The Global Village: Tele-Services For The 21st Century**, International Space University, 3-5 June Strasbourg, France.

Bildiride, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin mevcut olanakları ve gelecekteki çalışmalarından söz edilmekte, ve ISU ile birlikte yapılabilecek çalışmalara değinilmektedir.

Bildiride; Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim sistemi, 21. Yüzyılda Anadolu Üniversitesi AÖF için yeni projeler, TV stüdyolarının gelişimi, bilgisayar destekli akademik danışmanlıklardaki gelişmeler, Anadolu Üniversitesi merkezi ile AÖF büroları arasında bilgi transferi, uzaktan eğitimde internetin ve video konferansın kullanımı alt başlıkları yer almaktadır. Bildirinin sonuç bölümünde ise, Anadolu Üniversitesi ile Uluslararası Uzay Birliği ile ortak olarak; Batı Avrupa'da yaşayan işçiler ve çocuklarına uzaktan eğitim yolu ile eğitim etkinliğinde bulunabileceği, Anadolu Üniversitesi'nin ISU adına basılı görsel materyaller üretebileceği, Workshop, seminer ve sertifika programları ile video konferansları pratiğe konulabileceği konularına yer verilmiştir.

A SYNCHRONOUS VIRTUAL CLASSROOM IN A DISTANCE ENGLISH LANGUAGE TEACHER TRAINING (DELTT) PROGRAM IN TURKEY

- 23- **AYDIN**, Belgin and Volkan T. **YUZER**. A Synchronous Virtual Classroom in a Distance English Language Teacher Training (DELTT) Program in Turkey, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, April 2006 ISSN 1302-6488 Volume: 7 Number: 2 Article: 1, Eskisehir, Turkey.

Bu çalışma, Uzaktan eğitim İngilizce Öğretmenliği eğitim programı (DELTT) için hazırlanan eşzamanlı sanal sınıf projesi uygulamasının raporudur. Eşzamanlı sanal sınıf projesi uygulamasının gelişimi özel alt

bileşenlerle örneklendirilmiş ve ilgili alanyazını ile kuramsal olarak desteklenmiştir.

Projenin değerlendirme sonuçlarına göre uygulama otantik etkileşim artmış ve öğrenciler daha otonom olmaya yöreklendirilmişlerdir. Öğrenciler geleneksel sınıf yöntemini tercih etseler de geleneksel sınıf eğitimi ve sal sınıf eğitimi karışımı olan harmanlanmış eğitimin daha etkili yol olduğunu belirtmişlerdir.

READINESS AND WILLINGNESS OF THE LEARNERS IN TRADITIONAL DISTANCE HIGHER EDUCATION PROGRAMS FOR ONLINE LEARNING

- 24- **AYDIN, Cengiz. H. “Readiness and Willingness of the Learners in Traditional Distance Higher Education Programs for Online Learning” *Proceedings of the AECT2004 International Conference*, Anaheim, 29-36, NOVA, Florida, 2005, USA.**

Bu sunuş geleneksel uzaktan öğretim programlarında yer alan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye ilişkin hazırbulunuşluk ve istekliliklerinin araştırıldığı bir çalışmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Sunuş özellikle, geleneksel uzaktan öğretim programlarında teknolojidenden yararlanma yollarını ve Anadolu Üniversitesi’nin yaklaşık 1.200.000 uzaktan öğrencisine ne tür çevrimiçi öğrenme olanakları sunduğunu öğrenmek isteyenler için yararlı olabilir. Çalışma ayrıca geleneksel uzaktan eğitim öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerini ve istekliliklerini de özetlemektedir.

AÇIK VE UZAKTAN ÖĞRENMEDE KULLANILAN BASILI MATERYALLERDEKİ ANLATIM BİÇİMİNE İLİŞKİN ÖĞRENEN TERCİHLERİ

- 25- **AYDIN, Cengiz H. “Açık ve Uzaktan Öğrenmede Kullanılan Basılı Materyallerdeki Anlatım Biçimine İlişkin Öğrenen Tercihleri”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), pp.131 148, 2005, Eskişehir, Türkiye.**

Alanyazın, açık ve uzaktan öğrenme materyallerinde arkadaşla konuşuyormuş tonunda bir anlatım biçiminin önemini vurgulayan

çalışmalarla doludur. Ancak ilgili alanyazın, genellikle, Batı kültürlerinde gerçekleştirilmiş çalışmalara dayanmaktadır. Araştırmaların, kültürün insan davranışı üzerinde etkili olduğunu ortaya koyması nedeniyle, açık ve uzaktan öğrenme alanyazınının belirttikleri öteki kültürler için geçerli olmayabilir. Bu bakış açısına dayalı olarak bu çalışmada Türk uzaktan öğrenenlerin Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim programlarında kullanılan basılı materyallerdeki (ders kitaplarındaki) anlatım biçimine ilişkin tercihleri incelenmiştir. Araştırma, Türk öğrenenlerin arkadaşla konuşuyormuş anlatım biçiminden çok akademik bir anlatım biçimini tercih ettiklerini ortaya koymuştur.

INTEGRATING COMPUTER-SUPPORTED LEARNING INTO TRADITIONAL DISTANCE COURSES

- 26- **AYDIN**, Cengiz. H, M. Emin **MUTLU**, and M. S. **McIsaac**, “Integrating Computer-Supported Learning into Traditional Distance Courses”, eds. F.M.M. Neto & F.V. Brasileiro, *Advances in Computer-Supported Learning*, pp. 97-120, Idea Group, 2006, USA.

Bu bölüm geleneksel uzaktan eğitim sunan Anadolu Üniversitesi'nin geleneksel uzaktan öğretim derslerinde bilgisayar destekli öğrenmeden nasıl yararlandığını betimlemektedir. Anadolu Üniversitesi çok sayıdaki uzaktan öğretim öğrencisine (yaklaşık 1 milyon) nitelikli eğitim sunmak için çaba harcamaktadır. Bu bağlamda, geleneksel uzaktan öğretim derslerinde bilgisayar destekli öğrenmeden yararlanmaya çalışmaktadır. Öğrencilerin video, ders kitabı, sesli kitap, bilgisayar destekli öğretim malzemeleri, deneme sınavları, eğitsel ve yönetsel destek hizmetleri aldıkları e-öğrenme portalının oluşturulması atılan önemli bir adımdır. Yazarlar özellikle farklı bağlamlardaki uzaktan eğitim uygulamaları ve bilgisayar destekli öğrenme ile ilgilenenler Anadolu Üniversitesi'nin bu bölümde sözü edilen deneyimlerinden faydalanacaklardır.

ANADOLU UNIVERSITY- FORDOTOSAN E-LEARNING PROJECT: A Model for University & Industry Collaboration

- 27- **AYDIN**, Cengiz. H and Elif **TOPRAK**. *Anadolu University-Fordotosan e-Learning Project: A Model for University &*

Industry Collaboration, EADTU's 20th Anniversary Conference, November 2007, Lisbon, Portugal.

Fordotosan (F/O) ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin (AÖF) “e-öğrenme” konusunda işbirliği, F/O’nun yüz yüze eğitimin sınırlı olanaklarını aşma ihtiyacı ve isteği ile başladı. Satış ve satış sonrası birimlerinde istihdam edilen personelin eğitim ihtiyaçlarına eğilen F/O, açık ve uzaktan öğretim yöntemleriyle daha çok sayıda personeline ulaşarak, eğitim ihtiyaçlarını gidermek ve hizmet kalitesini yükseltmek amacını gündeme aldı.

Bu çerçevede, AÖF’ün sahip olduğu teknik ve insan kaynağı olanaklarının tanınması amacıyla başlatılan diyalog, ortak bir projenin başlamasına yol açtı. Bu projedeki işbirliği modeli, iki takıma dayanmaktaydı:

- 1- Pojenin öğretim programı ve içeriğine karar veren ve AÖF öğretim tasarımı ekibi tarafından eğitilen Fordotosan eğitmenleri,
- 2- Öğretim tasarımı ve bilgisayar destekli öğretim konularında uzman

Açıköğretim ekibi..E-Öğrenme ortamının bileşenleri;

- e-Kitap Tasarım, Üretim ve Uygulama Hizmetleri
- e-Televizyon Tasarım, Üretim ve Uygulama Hizmetleri
- e-Alıştırma Tasarım, Üretim ve Uygulama Hizmetleri
- e-Sınav Tasarım, Üretim ve Uygulama Hizmetleri
- “sanal sınıf” uygulamasına dayalı e-Danışmanlık Tasarım, Üretim ve Uygulama Hizmetleri olmak üzere belirlendi.

Anadolu Üniversitesi, Fordotosan satış ve satış sonrası birimlerinde istihdam edilen personele yönelik olarak özel tasarımlanan ve üretilen e-Öğrenme paketini, ilgili personelin Internet üzerinden mesleki eğitimi için hazırladı. Projenin yönetimi açık ve uzaktan öğrenme projeleri için bir işbirliği modeli oluşturmaktadır.

**DESIGN PRINCIPLES OF AN ONLINE
LANGUAGE EDUCATION PROGRAM**

- 28- AYDIN, Cengiz H. Design Principles of an Online Language Education, Program. World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education**

(ELEARN) 2007, October 15, 2007, Quebec City, Canada In G. Richards (Ed.), **Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education 2007**, pp. 1399-1404, Chesapeake, VA: AACE.

Türkçe dil eğitimi Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından bir sertifika programı olarak tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Bu sertifika programının amacı Türkçe bilmeyenlere alışveriş, yeme-içme, seyahat gibi günlük yaşamda gerekli olan temel okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerirli kazandırmaktır. Bu bildiri, Türkçe dil eğitimi sertifika programının tasarımı ve geliştirilmesine ilişkin veriler içermektedir.

YAPICI GÖRÜŞE GÖRE DERS KİTAPLARININ TASARIMI: AÖF Uzaktan Öğretim Ders Kitapları Örneği

- 29- **AYDIN**, İrem Erdem. Yapıcı Görüşe Göre Ders Kitaplarının Tasarımı: AÖF Uzaktan Öğretim Ders Kitapları Örneği, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmanın temel amacı, uzaktan eğitim ders kitaplarının yapıcı görüşe göre nasıl tasarımlanacağını ve öğrencilerin yapıcı görüş ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış ders kitaplarına ilişkin tutumlarını belirlemektir.

Çalışma, genci tarama modelinde yürütülmüştür. Verilerin toplanması sürecinde belge tarama, anket ve uzmanların görüşlerini alma yöntemleri kullanılmıştır. Yapıcı görüş ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış ders kitaplarıyla ilgili öğrencilerin tutumlarını belirlemek için 38'i çoktan seçmeli, 2'si açık uçlu olmak üzere 40 soruluk, 5 dereceli Likert ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek, yedi bölgeyi temsilen rastsal olarak seçilen, Eskişehir, Gaziantep, Aydın, Van, Çanakkale, Samsun, Mersin illerinin akademik danışmanlıklarına 700 adet gönderilmiştir. Gönderilen ölçeklerin 457'si geri dönmüştür.

Verilerin çözümlemelerinde, t testi, frekans, ortalama, standart sapma gibi istatistiksel işlemler yapılmıştır. Çalışma sonunda yapılan değerlendirmeler, öğrencilerin yapıcı görüş ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış kitaplara ilişkin

tutumlarının olumlu yönde olduğunu göstermektedir. Öğrenciler en olumlu tutumu, "Günlük yaşamdan alınan örnek durumları inceleyerek ve sorunları çözerek daha iyi Öğrenirim" maddesine en düşük tutumu ise, "Başvurabileceğimiz kaynaklar, konuyla ilgili farklı bakış açılarını görmemde yardımcı oldu" maddesine göstermişlerdir.

UZAKTAN EĞİTİMDE WEB ÜZERİNDEN EĞİTİM PROGRAMI YÖNETİMİ-AÖF İÖLP UYGULAMASI

- 30- **AYDIN, Sinan; Sedat DEMİREL ve Erdal KARA.** Uzaktan Eğitimde Web Üzerinden Eğitim Programı Yönetimi-AÖF İÖLP Uygulaması, **Açıköğretim Fakültesi 20. Kuruluş Yılı Nedeniyle, Uluslararası Katılımlı Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 23-25 Mayıs 2002, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Turkey.

Bu çalışmada farklı coğrafi bölgelere yayılmış eğitim birimlerinin tek merkezden yönetilmesi amacıyla geliştirilen yönetim bilgi sisteminin yapısı ve özellikleri yer almaktadır. Eğitim programlarının başarılı olarak yürütülmesinde eğitim faaliyetlerinin yanı sıra idari faaliyetler de büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle ilgili eğitim programı gereği halen 16 ilde 19 okulda yürütülen idari faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesi amacıyla yönelik olarak web üzerinden çalışan bir yönetim bilgi sistemi geliştirilmiştir. Tasarlanan sistem ile yönetim faaliyetlerine destek, birimler arasında hızlı ve etkin bir iletişim ve personel motivasyonun sağlanması amaçlanmıştır. Merkezde yürütülen idari işlerin daha verimli olarak yürütülmesi de geliştirilen sisteminin diğer bir hedefidir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) için geliştirilen bilgi sisteminin yapısı birimleri farklı bölgelere yayılmış işletmeler ve kurumlar için bir model oluşturacak yapıdadır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI ÖRNEĞİNDE, ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİM PROGRAMI YÖNETİMİ VE ETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

- 31- **AYDIN, Sinan ve Erdal KARA.** Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Programı Örneğinde, Çevrimiçi Eğitim Programı

Bir eğitim programı sadece eğitsel öğelerden oluşmaz. Programın yürütülebilmesi için birçok idari ve mali işlerin planlanması gerekir. Öğrenci kayıtlarından başlayıp öğrenciye diploma verilmesiyle bitmiş gibi görünen bu süreçte idari faaliyetler büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Programı gereği halen 16 ilde 19 okulda yürütülen idari faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesi amacına yönelik olarak çevrimiçi İnternet ve Intranet üzerinden çalışan bir yönetim bilgi sistemi geliştirilmiştir. Geliştirilen sistem ile yönetsel ve eğitsel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, birimler arasında hızlı ve etkin bir iletişim ve personel motivasyonun sağlanması amaçlanmıştır. Merkezde yürütülen idari işlerin daha verimli olarak yürütülmesi de geliştirilen sisteminin diğer bir hedefidir.

Bu çalışmada farklı coğrafi bölgelere yayılmış eğitim birimlerinin tek merkezden yönetilmesi amacıyla geliştirilen yönetim bilgi sisteminin yapısı ve özellikleri anlatılarak. Sistemin bu güne kadarki çalışmalarda etkinliği araştırılacak ve sistemin daha etkin olabilmesi için yapılması gereken faaliyetler tartışılacaktır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) için geliştirilen bilgi sisteminin yapısı birimleri farklı bölgelere yayılmış işletmeler ve kurumlar için bir model oluşturacak yapıdadır. Elde edilen sonuçlar bu tip işletmeler için de bir örnek oluşturabilir.

VERİ MADENCİLİĞİ VE ANADOLU ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE BİR UYGULAMA

- 32- **AYDIN**, Sinan. Veri Madenciliği ve Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde Bir Uygulama. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayımlanmamış doktora tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Veri madenciliğinin uygulandığı birçok alanda olduğu gibi eğitimde de anlamlı ilişkilerin araştırılabileceği ve faydalı bilginin türetililebileceği geniş veritabanları mevcuttur. Tez kapsamında Anadolu Üniversitesi Uzaktan

Eğitim Sisteminde eğitim gören öğrencilere ilişkin farklı kaynaklardaki veriler bir araya getirilerek veri madenciliği uygulaması gerçekleştirilmiştir. Uzaktan Eğitim Sisteminin planlama faaliyetlerine katkı sağlayabilecek öğrenci performansını tahmin etmeye yönelik model geliştirilmiş ve mezun olan öğrencilerin profillerini belirlemeye yönelik kümeleme çalışması yapılmıştır. Öğrenci başarısını tahmin etmeye yönelik çalışmada C5.0 karar ağacı algoritmasının kullanıldığı bir tahmin modeli önerilmiştir. Önerilen modelin karar kuralları sisteme entegre edilerek öğrenci başarı tahmini amacıyla kullanılabileceği öngörülmektedir. Mezun olan öğrencilere yönelik çalışmada “K-means” algoritması kullanılarak beş küme elde edilmiştir. Kümeleme analizi ile elde edilen bilgilerin bilgisayar kullanımı ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi doğrular nitelikte olduğu görülmüştür.

Açıköğretim öğrencilerine ilişkin veritabanındaki kısıtlı veriler üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda veri madenciliğinin internet üzerinden uzaktan eğitim sistemleri için önemli bir karar destek aracı olma özelliği kanıtlanmıştır.

**ÜÇ YILLIK EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MEZUNLARI İÇİN
HAZIRLANAN ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM
FAKÜLTESİ LİSANS TAMAMLAMA PROGRAMI TÜRK DİLİ VE
EDEBİYATI KİTAPLARININ İNCELENMESİ**

- 33- BALABANLI, Fatma N.** Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü Mezunları İçin Hazırlanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı Türk Dili ve Edebiyatı Ders Kitaplarının İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara,

Türkiye. Eğitimin gerçek hedeflerine ulaşmasını sağlayan tek varlık öğretmenlerdir. Öğretmenlerin bunu başarabilmesi ise kaynak öğretmen kitaplarının onlara yeterli derecede rehberlik etmesine bağlıdır. Öğretmenler için yazılan kitapların çok titiz hazırlanması gereklidir. Çünkü öğretmen eğitim sisteminde en önemli unsurdur. Bu sebeple dil eğitimi gerçekleştirilmeye çalışan Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri için hazırlanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı dahilindeki kitapların öğretmenlerimize çeşitli konularda ne derece rehberlik edebildikleri incelenerek kitaplar, uzaktan ve uzaktan öğretim tekniği hakkında düşünceler bu çalışmada ele alınmaktadır. Dünyadaki uzaktan

eğitim sistemleri içinde böyle bir uygulamaya rastlanmamıştır. Açıköğretim uygulaması çok büyük ön hazırlık gerektirmektedir. Bu uygulama kitaplar yanında radyo-televizyon, bilgisayar destekli programlarla yapılmaktadır. Bu program içinde yer alan bir akademik danışmanlık sistemi vardır. Bu akademik kurul uygulamayı önce küçük bir gruba yapmakta ve sonra gelen tepkiler ışığında yapılan düzeltmelerle çevresi genişletilmektedir. Bu programda yer alan öğretim elemanları yaptıkları işlere göre çeşitlilik göstermektedir. Açıköğretim sisteminde seminerler, öğretim elemanlarıyla yüzyüze görüşme imkanı vardır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesince başlatılan lisans tamamlama programları sadece radyo ve televizyon programları ve kitaplar yardımıyla yürütülmektedir.

Açıköğretim Fakültesince başlatılan bu uygulamanın ilk olması ve dünyada tek olması sebebiyle pek çok eksiği vardır. Bu fakültece hazırlanan Türk Dili ve Edebiyatı Lisans Tamamlama Programına ait kitaplarda ciltlerin güzel yapılmadığı, pek çok dizgi hataları, imlâ ve noktalama hataları görülmektedir. Kitapların dilinin anlaşılmasız olduğu, yazar ve eser seçimlerinin dikkatli yapılmadığı, konu tekrarları olduğu göze çarpan noktalardır. Lisans tamamlama programları üniversitelerimizce yüzyüze eğitim şeklinde hizmetiçi faaliyeti olarak yürütülürse daha çok amacına ulaşır.

**UZAKTAN EĞİTİMDE KULLANILAN DERS
KİTAPLARININ BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ:
Anadolu Üniversitesi İşletme ve İktisat Fakülteleri Örneği**

- 34- BANAR,** Seçil Taner. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Ders Kitaplarının Biçimsel Özellikleri: Anadolu Üniversitesi İşletme ve İktisat Fakülteleri Örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, 1996, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, uzaktan eğitim yapan İktisat ve İşletme Fakülteleri ders kitaplarının içerdiği bilgiler kadar görsel düzenlemenin önemi üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın birinci bölümünde uzaktan eğitim yönteminin önemi ve ülkemiz açısından gerekliliği konusuna yer verilmiş, uzaktan eğitim sistemlerinde kullanılan eğitim bileşenlerinin neler olduğu açıklanmış ve basılı ders malzemelerinin biçimsel, tipografik ve görsel öğeleri incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde araştırmanın yöntemi ve veri toplama aracı olan anketin yapısı ile ilgili bilgiler sunulmuştur. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise anket uygulamasından elde edilen bulgular ile bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde bulgulardan elde edilenlere göre, bu fakülte basılı ders kitaplarının görsel düzenlemelerinin, uzaktan öğretim öğrencilerinin algılamasına yönelik olarak daha dikkatli bir tasarıma gidilmesi gerekliliği sonucuna ulaşılmıştır.

BİR UZAKTAN EĞİTİM ARACI OLARAK BASILI DERS MALZEMESİ VE GÖRÜNTÜ DÜZENLEMESİ

- 35-** **BANAR**, Seçil Taner. "Bir Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Basılı Ders Malzemesi ve Düzenlemesi", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 983/549, C. 2, S. 2, ss. 54-72, Kış 1997, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan Eğitim sisteminde temel bilgi ve öğrenme kaynağı olma özelliğinden dolayı basılı malzemeler ve basılı malzeme içerisinde de ders kitapları, önemini teknolojik gelişmelere rağmen halen korumaktadır. Örgün öğretimdeki bir öğrencinin aksine, öğretmen ile sınıf ortamlarında, belirli süreler için, periyodik olarak bir araya gelemeyen uzaktan eğitim öğrencisinin elinin altında, her an ulaşabileceği en önemli yardımcısı, ders kitapları olmaktadır. Uzaktan eğitim öğrencisine yeterli bilgi akışının sağlanabilmesi için basılı ders malzemelerinin çok iyi düzenlenmesi gerekmektedir. Uzaktan eğitimin özelliklerinden dolayı içerik ile birlikte görsel düzenlemenin dikkatle ele alınması, uzaktan öğretim basılı ders malzemeleri için kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu noktadan hareket eden makalede, öncelikle uzaktan eğitim sistemi için basılı malzemelerin tasarımı (görsel düzenleme) konusu ele alınmış ve ardından İktisat ve İşletme Fakülteleri basılı ders malzemeleri tasarım açısından incelenerek, öneriler geliştirilmiştir.

UZAKTAN ÖĞRETİM TEKNİĞİ İLE HAZIRLANMIŞ DERS KİTAPLARI VE GÖRSEL DÜZENLEME

- 36-** **BANAR**, Seçil, Filiz **SEÇİM**. "Uzaktan Öğretim Tekniği İle Hazırlanmış Ders Kitapları ve Görsel Düzenleme", **BTİE'99**

Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi,
Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, s.175, 13–15
Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.

Uzaktan eğitim sisteminde önemli yer tutan basılı malzemeler içerisinde sıkça kullanılan ders kitapları, geleneksel öğretimde kullanılan kitaplara göre farklılıklar göstermektedir. Birbirinden uzakta bulunan öğretici ve öğrenci arasında bilgilerin aktarılması sırasında sık sık kullanılan ders kitaplarının başarısını etkileyen faktörlerden biri ders içerikleri, diğeri de görsel düzenlemelerdir. Bu çalışmada da, uzaktan öğretim yapmakta olan İşletme ve İktisat Fakülteleri ders kitaplarındaki görsel düzenlemelerin, uzaktan öğretim tekniğinde dikkat edilmesi gereken niteliklere sahip olup olmadığı araştırılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda İşletme ve İktisat Fakültesi birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri arasında bir anket çalışması gerçekleştirilmiş, ders kitaplarındaki mevcut durumla ilgili görüşler ve üzerinde daha ayrıntılı durulması istenen düzenlemeler ve öğrenci görüşleri sonuç bölümünde ele alınmıştır.

UZAKTAN EĞİTİM İLKELERİNİN EDEBİYAT ÖĞRETİMİNE UYGULANMASI

37- BARAZ, Turhan. Uzaktan Eğitim İlkelerinin Edebiyat Öğretimine Uygulanması, Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları, Yayın No:109/38, 1985, Eskişehir, Türkiye.

Bu kitap, yazarın orta öğretimde uygulanan edebiyat öğretiminin yetersizliğinden ve buna bağlı olarak, yüksek öğretimde bir uzmanlık eğitime yönelik yapılan Türk Edebiyatı öğretiminin de uzaktan eğitimin yapısına uygulanamayışı kaygısından yola çıkarak yaptığı doktora tez çalışmasıdır. Bu düşünceyle yola çıkılan çalışmanın ilk bölümünde, Uzaktan eğitim ilkeleri, süreçleri, uygulamaları incelenmekte ve edebiyat öğretimine uygulanması yönleri tartışılmaktadır.

İkinci bölümde, uzaktan eğitim için önerilen edebiyat öğretimi programının edebiyata giriş niteliği taşıyan konuları, bireysel öğrenmeye tanıdığı olanak, kullanma kolaylığı gibi üstünlükleri nedeniyle uzaktan eğitim ilkelerine uygun ders notu biçiminde geliştirilmiştir

BÜRO YÖNETİMİ VE SEKRETERLİK ÖNLİSANS PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 38- BARAZ, Gülce.** Büro Yönetimi ve Sekreterlik Önlisans Programının Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2005, Eskişehir, Türkiye.

Bu araştırmanın amacı, Büro Yönetimi ve Sekreterlik Önlisans Programını amaç, içerik, öğretim yöntemleri açısından incelemek ve değerlendirmektir. Çalışmanın önemi, konu hakkında ileride yapılacak araştırmalara gerekli verileri sağlamasından kaynaklanmaktadır.

Araştırma, 2003–2004 öğretim yılında, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Büro Yönetimi ve Sekreterlik Önlisans Programı'na kayıt yaptıran 1345 öğrencinin % 25'i olan 337 öğrenciye gönderilen anketlerden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Anket toplam 9 konu başlığından ve 34 sorudan oluşmaktadır. Bu konu başlıkları, kişisel bilgiler, programa ilişkin sorular, kitapların içeriği, televizyon programları, deneme sınavları, alıştırma yazılımları, akademik danışmanlık, çalışma yöntemi ve sınav değerlendirmesidir. Ankette yer alan sorulara verilen cevapların frekans (f) ve yüzdesi (%) alınmış, yüksek oranda katılım alan yargılar, cinsiyet, yaş ve çalışma durumu açısından değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Araştırma sonunda, öğrencilerin genel olarak program hakkında olumlu görüşler taşıdığı ortaya çıkmıştır. Sözelimi öğrenciler genel olarak programın içeriği ve programın en önemli bileşenlerinden biri olan kitapları, televizyon programlarını ve sınavları olumlu olarak nitelendirmişlerdir.

Diğer yandan bilgisayar destekli eğitim faaliyetlerinin ve akademik danışmanlık hizmetlerinin çeşitli nedenlerle sıklıkla kullanılmadığı ortaya çıkmıştır. Yayın saatleri nedeniyle televizyon programlarından sıkıntı çeken öğrenci sayısının da çok olduğu görülmüştür.

Bilgisayar destekli eğitim faaliyetlerinin daha yaygın olarak duyurulması, sadece eğitim amaçlı bir televizyon kanalında programların tekrarlanarak yayınlanması, akademik danışmanlık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması gibi çalışmalar programın etkinliğini artıracak başlıca unsurlar arasında gösterilebilir.

**EĞİTİM AMAÇLI VİDEONUN İŞLEVLERİ:
Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde
Örgütsel Uygulama Model Önerisi**

- 39- **BARKAN, Murat. Eğitim Amaçlı Videonun İşlevleri: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Örgütsel Uygulama Model Önerisi**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 271/129, 1988, Eskişehir, Türkiye.

İletişim aracı olarak videonun eğitim alanında kullanım olanaklarının ele alındığı ve Açıköğretimde video ile eğitim model önerisinin geliştirildiği bu kitap, yazarın doktora tez çalışmasıdır. "Ev-videosu" olarak bilinen videonun gerek kullanım özellikleri, gerekse kullanım alanları açısından yeni olduğu kabul edilmektedir. Bu aracın eğitsel iletişim amacıyla kullanımı ise, Türkiye'de henüz söz konusu olmamıştır. Bu nedenle kitap, videonun bireysel kullanıma yatkın bir eğlence aracı olmasına karşın yeni bir iletişim aracı olarak özelliklerinin araştırılıp, eğitim-öğretim alanının da kullanılması ve özellikle de uzaktan eğitimde kullanılmasına ilişkin öneriler sunması açısından orijinal görülmektedir. Ayrıca, Türkiye'de uzaktan yükseköğrenim uygulaması olarak 'Açıköğretim'de Video ile Eğitim Uygulaması İçin Model Önerisi', çalışmanın esas amaçlarından biri olarak son bölümde yer almaktadır.

UZAKTAN EĞİTİMDE VIDEO

- 40- **BARKAN, Murat. "Uzaktan Eğitimde Video", Çağdaş Bir Eğitim İletişim Aracı Olarak Video: Araştırma, Kuram, Uygulama**, (Ed. Cengiz Tekin), Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları. Yayın No: 004, ss. 149-169, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Bu makalede çağdaş eğitim-öğretim-öğrenim gereksinmelerinin belli başlı özellikleri, eğitim amaçlı iletişim süreci ve videonun eğitimde kullanılması ile video aracının uzaktan eğitim sisteminde işlevsel olabilecek özelliklerine yer verilmektedir. Çalışmada, videonun özelliklerinden hareket ederek, Açıköğretim Fakültesi sistemi içerisinde ne gibi alanlarda kullanılabileceğine ilişkin örnekler verilmektedir. Sonuç olarak da, çağdaş eğitim, öğretim ortamlarında videonun teknik ve görsel-işitsel özelliklerinden kaynaklanan

ve eğitim sürecine katkı getirecek yararların gözardı edilmemesi gerekliliği vurgulanmaktadır.

**UZAKTAN ÖĞRENİM MODELİNDE
VIDEO KULLANIMININ VERİMLİLİĞE VE ÖĞRENMEDE
BAŞARIYA KATKISININ ÖLÇÜMLENMESİ İÇİN
BİR ÖRNEK UYGULAMA: AÖF Video İle Eğitim Merkezleri**

- 41- **BARKAN**, Murat ve Uğur **DEMİRAY**. "Uzaktan Öğrenim Modelinde Video Kullanımının Verimliliğe ve Öğrenmede Başarıya Katkısının Ölçümlenmesi İçin Bir Örnek Uygulama: AÖF Video ile Eğitim Merkezleri", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 354/144, S.6: ss. 241–271, Haziran 1989, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma İngilizce olarak, **Kurgu**, 5, ss. 319–317, Yayın no: 320/141, Ocak 1989, Eskişehir, Türkiye, yayınlanmıştır.)

Videonun, eğitim ortamlarından biri olan uzaktan eğitim sistemindeki işlevselliğine ilişkin öngörülenlerin bir sınaması olan bu çalışmada, sisteme ve öğrencinin öğrenmesine katkı açısından bir ölçümlemeyi amaçlayan ve AÖF’ün işleyişi içersinde Denizli ili ve çevresindeki öğrencilere sunulan ‘Video ile Eğitim Merkezi Uygulaması’ sonuçlarına yer verilmektedir. Sistemin işleyişi ve uygulamadan elde edilen verimin öğretime katkısının tartışıldığı çalışmada bulgulara T testi uygulanmış, bu uygulamanın öğrenciye, öğrenme bağlamında 40-60 birimlik bir katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

**ZİNCİRE VURULMUS PROMETHEUS TRAGEDYASI VE
AÇIKÖĞRETİM ADINA DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ**

- 42- **BARKAN**, Murat. "Zincire Vurulmuş Prometheus Tragedyası ve Açıköğretim Adına Düşündürdükleri, **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:6, pp: 223-240, Yayın No: 354/144, June 1989, Eskişehir, Turkey.

Bu çalışma biginin ve toplumsal yaşamın önemi ile ilgilidir. Çalışma, yüksek öğretimde biginin Türk toplum yapısı için ne denli önemli olduğu ve

geleneksel eğitim öğrenim yapısından kitlelere ulaşan çağdaş uzaktan eğitime geçişte rol alan kurumların birer kurumsal prometheus olarak biginin yayılmasında işlevsel olduğuna dikkat çekilmektedir.

NEW DIMENSIONS SYSTEM WITH ADVANCED DISTANCE EDUCATION SUPPORT

- 43- **BARKAN**, Murat and Ugur **DEMIRAY**. "New Dimensions System With Advanced Distance Education Support", **Never Too Far**, Vol. 14: pp. 3–6, STOU University Press, March 1990, Bangkok, Thailand.

Uzaktan Eğitim yöntemlerine destek veren gelişmiş sistemlerin eğitim ortam ve süreçlerine katkısının tartışıldığı bu makalede, ülkemizdeki uzaktan eğitim uygulaması olan Açıköğretim Fakültesi'nin teknik donanım yapısı, eğitim bileşenleri ile sistemin işleyişine ilişkin boyutlara yer verilmektedir. Bu işleyiş içerisinde Açıköğretim Fakültesi'nin sunduğu programlar ile bu programların içeriğinden söz edilmektedir.

VEC PILOT PROJECT THE USE OF VIDEO EDUCATION IN TURKEY OPEN EDUCATION FACULTY

- 44- **BARKAN**, Murat and Uğur **DEMIRAY**. "VEC Pilot Project the Use of Video Education in Turkey Open Education Faculty", **Journal of Distance Education**. Vol. V, No.1, Spring 1990, pp. 71–72, Canada.

Bu çalışma, Uzaktan Eğitim sisteminde videonun kullanımı ile ilgili olarak yapılan pilot uygulamanın yapısına ve çatısına ilişkin olarak bilgi vermektedir.

VIDEOCASSETTE E ISTRUZIONE A DISTANZA COME MEZZI DI SOSTEGNO DELLA SCUOLA PRIMARIA NELLE AREE RURALI DELLA TURCHIA

- 45- **BARKAN**, Murat and A. Haluk **YUKSEL**. "Videocasette e Istruzione a Distanza Come Mezzi di Sostegno Della Scuola

Primaria Nelle Aree Rurali Della Turchia]”, [Using Video in Turkish Distance Education System]”, **Istruzione a Distanza**. **AnNo: IV**, pp: 51-57, Dicembre, 1992, Rome, Italy.

Bu çalışma, Video education centers application of the Open Education Faculty adlı çalışmanın italyanca sürümüdür.

YENİ TEKNOLOJİK GELİŞMELER IŞIĞINDA EĞİTİM İLETİŞİMİ: Uzaktan Eğitimin Yeniden Yapılanması

- 46- **BARKAN**, Murat. "Yeni Teknolojik Gelişmeler Işığında Eğitim İletişimi: Uzaktan Eğitimin Yeniden Yapılanması", **Eğitim Teknolojisi ve Bilgisayar Destekli Eğitim I. Sempozyum Bildirileri**, Anadolu Üniversitesi, ss. 75–99, 25-27 Eylül 1993, Eskişehir, Türkiye.

20. yüzyılın sonu, eğitim talebinde nicel ve nitel açıdan hızlı değişimin yaşandığı dönemdir. Bunun nedenini iletişim olanaklarının hızlı ve yoğun gelişimi kadar iletişim konusundaki bilgi ve duyarlılığın yaygınlaşmasına bağlamak mümkündür. Bu olanakların gelişimi insanları daha fazla sayıda ve farklı şeyleri bilmek zorunda bırakarak; bilgi gereksinimi olan insan sayısını artırırken aynı zaman da çok sayıda insanın daha fazla ve giderek çeşitlenen bilgi talebini de kışkırtmaktadır. Bu ise bir eğitim iletişimi seçeneği olan açıköğretimin işleyiş ve işlevlerinde de yapısal değişim sürecini hızlandırarak yoğunlaştırmaktadır. Ortak bilgi gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik kitlesel öğretim stratejilerine dayalı 'Uzaktan Eğitim' seçeneğinin yerine farklı gereksinimlerin karşılanmasına yönelik bireysel öğrenme stratejilerine dayalı 'Açıköğretim' modelinin kabul görmesinin temel nedeni söz konusu iletişim olanaklarının gelişimine bağlıdır.

AÇIKÖĞRETİMDE DEĞİŞİM RÜZGARLARI: İngiliz Açık Üniversitesinde Uygulanan Değişim ve Yeniden Yapılanma Programının Ulaştığı Sonuçların AÖF İçin Doğurguları

- 47- **BARKAN**, Murat. “Açıköğretimde Değişim Rüzgarları: İngiliz Açık Üniversitesinde Uygulanan Değişim ve Yeniden Yapılanma Programının Ulaştığı Sonuçların AÖF İçin Doğurguları”, **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri

Fakültesi Yayınları, S.15, ss. 288-310, Temmuz 1998, Eskişehir, Türkiye.

Doğal sürecinde değişim ve gelişim olan kurumların, iletişim ya da iletişimsizlik nedeniyle düştükleri bazı zor durumlardan yine iletişimi kullanarak kurtulabilecekleri aktarılan çalışmada, Açıköğretim Fakültesi'nin kalite, prestij kaybı gibi sorunları gündeme getirilip çok benzer sorunlara sahip İngiliz Açık Üniversitesi ile karşılaştırılmaktadır. İAÜ'nin bu sorunlarla nasıl karşılaştığı, gereksinimlerinin ne olduğu ve nasıl bir hareket içine girdiği belirtilip, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin neler yapması gerektiği anlatılarak AÖF'ün sorunlarını çözmeye yönelik bir alternatif geliştirilmektedir.

**THE WINDS OF CHANGE IN AU/OEF:
Anadolu University Open Education Faculty in Changing Turkey**

- 48- **BARKAN**, Murat. The Winds of Change in AU/OEF: Anadolu University Open Education Faculty in Changing Turkey, **Distance Education & The Role of Information & Communication Technology Conference**, April 10-12, 1999, Al-Quds Open University, Amman, Jordan.

Bu çalışmada dünyada uzaktan eğitim ve Türkiye'de açıköğretim uygulamalarında gözlenen değişim ve iletişim ve bilgi teknolojilerindeki gelişime yer verilmiştir.

**UZAKTAN ÖĞRETİMDE KALİTE:
“.. SAYISAL BÜYÜKLÜKLER DOYUMA ULAŞTI.. YA ŞİMDİ?..”**

- 49 **BARKAN**, Murat ve Erhan **EROĞLU**, Uzaktan Öğretimde Kalite: “.. Sayısal Büyüklükler Doyuma Ulaştı.. Ya Şimdi?..”, **The Turkish Online Journal Of Educational Technology-TOJET**, Volume: 3, Number: 4, 2004, Sakarya, Türkiye.

Eğitimin büyük kitlelere ulaştırılmasında Uzaktan eğitim büyük olanaklar sunmaktadır. Bu çalışma uzaktan eğitimde kalitenin ne olduğuna yönelik bir dizi tanımlamayı ele almakta ve tartışmaktadır.

A TAILOR MADE E-LEARNING SOLUTION FOR FORD/TURKEY

- 50- **BARKAN**, Murat and Nilgün **OZDAMAR**. A Tailor Made E-Learning Solution For Ford/Turkey, **Proceedings, EDEN Annual Conference 2007, New Learning 2.0: “Emerging Digital Territories, Developing Continuities- New Devides**, June13-16, 2007, Naples, Italy.

Bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AU/OEF) ve Ford Türkiye (F/T)’nin işbirliğiyle tasarlanan ve uygulanan “Ford Öğrenme Projesi”nin temel özellikleri hakkında bilgi vermeyi amaçlar.

Sürecin gelişim hikayesini özetledikten sonra çalışma F/T’ın karşılaştığı ortak akademik, kurumsal ve finansal problemlerin kaliteli eğitim çözümünü amaçlamaktadır.

UNIVERSITY-LEVEL DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 51- **BARROWS**, C. Leland (Ed). "University-Level Distance Education in Turkey", **Higher Education in Turkey**, Unesco/CEPES, OSYM, pp. 47-48, December 1990, Ankara, Turkey.

Bu makalede Barrows, Türkiye’de uzaktan eğitimin tarihçesini Açıköğretim uygulamasına kadar özetlemekte ve Anadolu Üniversitesine bağlı olarak 1982’de öğretime başlayan Açıköğretimin eğitim bileşenleri ile sınav sistemine değinmektedir. Daha sonra Açıköğretim Fakültesi ile ilgili mezun ve öğrenci sayılarına ilgili bölümler ve yıllar bazında sayısal bilgilere yer vermektedir. Çalışmada Ankara ve İstanbul Üniversitelerinin uzaktan eğitimi hukuk alanında uygulamayı düşündükleri de belirtilmektedir.

DÜNYADA SEKRETERLİK e- SERTİFİKA PROGRAMLARI VE ANADOLU ÜNİVERSİTESİ MODELİ

- 52- **BAŞPINAR**, Ö. Nuran, Ünver **BAYRAMLI** ve Orkun **SEN**. Dünyada Sekreterlik E-Sertifika Programları ve Anadolu

Üniversitesi Modeli, VI. Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi, 25–27 Ekim 2007, Ankara, Türkiye.

Bilindiği üzere Türkiye’de Sekreterlik Eğitimi ile ilgili gerek Meslek Liselerinde gerekse Yükseköğretim Kurumlarında eğitim-öğretim verilmektedir. Birçok özel “Eğitim Danışmanlık şirketleri” aracılığıyla da kişilerin ilgi alanlarına yönelik eğitim programları düzenlenmektedir.

Teknolojinin hayatımıza her alanda girdiği günümüz teknoloji çağında; uzaktan eğitimin yaygınlaşması, yüksek lisans ya da doktora eğitimlerinin bile internet ortamında verilmeye başlanması sonucu; neden sekreterlik eğitimi için de benzer uygulamalar olmasın sorusunu gündeme getirmiştir. Tam bu noktada Türkiye durumuna baktığımızda bu konuya yönelik bir girişimin olmadığı açıktır. Bu çalışmada Dünya’da var olan e-Sekreterlik Sertifika Programları; amaçları, giriş koşulları, verilen dersler, uygulama yöntemleri, ders materyalleri, sınav yöntemleri ve ücretleri gibi konular incelenmiştir. İnceleme sonucunda bir model geliştirilmiştir.

Anadolu Üniversitesi Sekreterlik e-Sertifika programı olarak uygulanacak model 5 programdan oluşmaktadır. Ekim 2007 tarihi ile hayata geçmesi planlanan “Sekreterlik e-Sertifika Eğitim Programında”; Tıp Sekreterliği, Hukuk Sekreterliği, Yönetici Sekreterliği, İşletme Sekreterliği ve Büro Yönetimi alanlarında eğitim verilecektir.

AÖF BÜRO YÖNETİMİ PROGRAMI KLAVYE ÖĞRETİM DERSİ İÇİN UZAKTAN EĞİTİM VE SINAV UYGULAMASI

- 53- BENLİGİRAY, Serap, M. Emin MUTLU, Ruşen YILMAZ, Sinan AYDIN ve Ali Ekrem ÖZKUL. AÖF Büro Yönetimi Programı Klavye Öğretim Dersi İçin Uzaktan Eğitim ve Sınav Uygulaması, IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 10–12 Eylül 1997, Eskişehir, Türkiye.**

Açıköğretim Fakültesi (AÖF) Büro Yönetimi Önlisans Programında yer alan Klavye Öğretimi dersi ile öğrencilere metotlu on parmak klavye kullanma becerisi kazandırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Uzaktan Eğitim tekniğine uygun olarak Klavye Öğretimi kitabı hazırlanmıştır. Daktilo ya da bilgisayarlı olan öğrencilerin bu kitabı izleyerek metotlu on parmak

klavye kullanma becerisi kazanmaları mümkündür. Kendilerine ait daktilo ya da bilgisayarı olmayan öğrencilerin ise AÖF Büroları'nda ve BDADM (Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık Merkezleri)'nde klavyede uygulama yapabilmeleri için Klavye Öğretimi Yazılımı hazırlanmıştır.

Klavye Öğretimi dersinin sınavları Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi tarafından geliştirilen bir yazılım ile bilgisayar ortamında yapılmış ve sınava katılan öğrencilere bir anket uygulanmıştır. Çalışmada, AÖF sistemi içerisinde ilk kez bir dersin öğretiminde ve sınavında geleneksel sistemden farklı bir şekilde gerçekleştirilmiş olan bu uygulama tanıtılmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİM SÜREÇLERİNDE KULLANILAN BASILI MATERYALLERE YÖNELİK TOPLAM KALİTE ANALİZİ (Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Örneği)

- 54- BİROL Cem ve Necmettin TEKER.** Uzaktan Eğitim Süreçlerinde Kullanılan Basılı Materyallere Yönelik Toplam Kalite Analizi (AÜ Açıköğretim Fakültesi Örneği), **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23–25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Yirmibirinci yüzyılın gerçeği, öğrenme öğretme süreçlerindeki bilgi patlaması ve okullaşma talebi karşısında zaman ve mekan yönünden alternatif olmaktan öteye geçerek yerini kabul ettiren uzaktan eğitim süreçleridir.

Yüzyüze eğitim boyutuna ek olarak yayın yoluyla eğitim, basılı materyallerle eğitim boyutlarını da bünyesinde bulundurarak bütün öğelerin koordinasyonundan oluşan bir sistem olarak kabul edilebilen uzaktan eğitim süreçleri, bugün kalite perspektifi çerçevesinde her zamankinden daha da artan bir değerle analiz edilme gereksinimindedir. Anılan gereksinim uzaktan eğitim süreçlerinde yararlanılan kaynaklar arasında en önde gelen basılı materyaller için de geçerlidir. Bu noktada araştırma, 1999-2000 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti öğrenci evreni içerisinde alınan örnekleme uygulanan likert tipi araç sonrasında toplanan verilere dayanılarak oluşturulan bir araştırmadır. Öğrenme öğretme süreçlerinin merkezinde yer alan ve kendinden davranış değişikliği beklenen Anadolu Üniversitesi Açıköğretim

Fakültesi öğrenci görüşlerine dayalı olarak desenlenen bu araştırma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi basılı materyallerinin, toplam kalite yönünden irdelenmesine dayalı mevcut bir durum analizi olarak düşünülebilir.

ANADOLU BASININDA AÇIKÖĞRETİM

- 55- BODUR, Feyyaz. Anadolu Basınında Açıköğretim, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, No. 677/332, 125s, 1993, Eskişehir, Türkiye.**

Çalışma Açıköğretim Fakültesi'nin 1982-1986 yılları arasında abone olduğu Anadolu Basınında Açıköğretim Fakültesi'ne ilişkin olarak yer alan ve Açıköğretim Fakültesinin çeşitli boyutlardaki yansımalarının belgelendiği bir derlemedir. Bu derleme çalışmasına 15 yerel basın haberleri dahil edilmiştir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE BASILI DERS MALZEMELERİNİN BASIM VE DAĞITIM ORGANİZASYONU

- 56- BODUR, Feyyaz. Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde Basılı Ders Malzemelerinin Basım ve Dağıtım Organizasyonu, AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.**

Anadolu Üniversitesi uzaktan öğretim öğrencilerinin temel öğretim malzemeleri ders kitaplarıdır. Ve uzaktan öğretim metoduna göre yazılan bu ders kitaplarının öğrencilere zamanında ulaştırılması kuşkusuz önemli hizmetlerin başında yer almaktadır. Ders kitaplarının yazılma aşamasından itibaren, Ders Kitapları Basım ve Dağıtım Koordinatörlüğünce yoğun bir baskı ve dağıtım planlama çalışması başlatılmaktadır.

Anadolu Üniversitesi Basımevinde basılan kitaplar, kitap dağıtım deposuna aktararak, bürolar bazında belirlenen sayılara göre set veya tek kitaplar şeklinde kamyonlar aracılığı ile uygun tarihlerde bürolara ulaştırılmaktadır.

Anadolu Üniversitesi İktisat, İşletme ve Açıköğretim Fakültelerinin 32 dalda okutulan toplam 251 tür kitabın hangilerinin öncelikli basılacağı, basılan

kitapların bürolara göre dağıtım sayısı, düzeni ve süresi gibi işlemlerin, sorunsuz yürütülebilmesi için işlem zaman çizelgesinin hazırlanması ve ilgili birimlerle sürekli iletişimde bulunulması gerekmektedir.

20 yıldır sayısı hızla artan öğrencilerine sorunsuz her türlü hizmet vermek için açılan ve bugün sayıları 84 olan Açıköğretim Fakültesi öğrenci büroları, kitapların öğrencilere dağıtımında da görev üstlenmişlerdir. Zamanında ulaştırılamayan hizmetlerin ek maddi ödemelere de neden olacağı gerçeğinden hareketle, gerek üniversite gerekse öğrencilerin yararı için organizasyonun yadsınamaz önemi vardır.

DERS ÖĞRETİMİNDE TELEVİZYONDAN YARARLANMA

- 57- **BOZHÜYÜK, M. Emin.** “Ders Öğretiminde Televizyondan Yararlanma”, **I. Ulusal Eğitim Sempozyumu**, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi, 24-30 Kasım 1986, İstanbul, Türkiye.

Bildiride, üniversitelerde zorunlu ve seçmeli dersleri okuturken televizyondan yararlanılabileceği, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasının bu düşüncenin ürünü olduğu belirtilmektedir. TRT, Anadolu Üniversitesi ve Yükseköğretim Kurulu'nun bir araya gelerek anlaşmasıyla diğer üniversite öğrencilerinin de Atatürk İlkeleri, Genel Matematik, Türk Dili ve İngilizce gibi dersleri cumartesi ve pazar günleri takip etmeleri ve test sınavlarına girmeleri olanağının sağlanması, böylece meslek derslerinin yer ve zaman açısından daha iyi ve rahat programlanabileceği vurgulanmaktadır.

SİSTEM YAKLAŞIMI İLE HAZIRLANAN TV EĞİTİM PROGRAMLARININ ETKİNLİĞİ: Açıköğretim Fakültesi Örneği

- 58- **BOZKAYA, Müjgan.** Sistem Yaklaşımı ile Hazırlanan TV Eğitim Programlarının Etkinliği: Açıköğretim Fakültesi Örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1993, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmanın konusu, yayın yoluyla öğretim sağlayan televizyon programlarıdır. Bir televizyon eğitim programı yapımı sistem yaklaşımı

süreci içinde ele alındığında, sistemi oluşturan alt sistemlerin (planlama/hazırlık/televizyona uyarlama) özellik ve niteliklerinin belirlenmesi sistemin daha iyi işlemesine yol açabilecektir. Araştırma, Açıköğretim Fakültesi'nde sistem yaklaşımına göre hazırlanmış ve hazırlanmamış televizyon eğitim ders programlarının öğrenci başarısı üzerinde herhangi bir farklılık yaratıp, yaratmayacağını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma, AÖF'de hazırlanmış 1.sınıf İktisat dersinin "eşitlikler, diyagramlar" adlı ünitesi ile 1.sınıf sosyoloji dersinin "toplumsallaşma" adlı ünitesinin televizyon eğitim programları ile sınırlıdır.

Araştırma için iki soyut evren alınmıştır. Bu evrenler, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Akademik Danışmanlık Hizmetinden yararlanan ve iki gruba ayrılmış olduğu varsayılan homojen yapıdaki 1.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Birinci evrende yer alan öğrenciler, sistem yaklaşımı ile hazırlanmış programları hiç izlememiş, fakat izlemesi düşünülen evrendir. İkinci evren ise, sistem yaklaşımı ile hazırlanmamış programları hiç izlememiş ve yine izlemesi düşünülen evrendir. Soyut evrenlerden rasgele seçilen 20'şer kişilik iki öğrenci grubu da, araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Sonuç olarak sistem yaklaşımına göre hazırlanmış TV programlarını izleyen öğrencilerin daha başarılı oldukları gözlenmiştir.

YAZILI VE GÖRÜNTÜLÜ SEMBOL SİSTEMLERİ İLE YAPILAN ÖĞRETİMİN ÖRGÜN VE UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARISINA ETKİSİ

- 59- **BOZKAYA**, Müjgan. Yazılı ve Görüntülü Sembol Sistemleri ile Yapılan Öğretimin Örgün ve Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Başarısına Etkisi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış Doktora Tezi, 1999, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmanın amacı, farklı sembol sistemlerinin uzaktan ve örgün eğitim öğrencilerinin başarı, kişisel güven, tutum, materyali tamamlamak için harcadıkları süre ve öğrenme kalıcılığı üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Araştırmaya Anadolu Üniversitesi'nin örgün sisteminin ve Açıköğretim Sistemi'nin İktisat ve İşletme bölümlerinde okuyan 161 üniversite 2. sınıf öğrencisi denek olarak katılmıştır. Denekler, öğretim materyallerini, yalnız

yazılı, yalnız görüntülü ve yazılı görüntülü birlikte çalışan gruplara atanarak çalışmışlardır.

Sonuç olarak, farklı sembol sistemlerinde öğrenme etkinliğinin öğrencilerin başarısına, güvenlerine ve öğrenmenin kalıcılığına anlamlı bir katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Çalışmaya katılan denekler sembol sistemlerine karşı olumlu bir tutum sergilemişlerdir. Elde edilen bulgular, örgün öğretimdeki öğrencilerin özellikle yazılı sembol sistemini, uzaktan öğretimdeki öğrencilerin ise, yazılı ve görüntülü sembol sistemlerini birlikte kullandıkları durumda tutumlarının daha olumlu olduğunu göstermiştir.

**DERS KİTAPLARININ TASARIMI:
Bireyselleştirilmiş Öğrenme İlkelerine Göre
Açıköğretim Fakültesi Ders Kitapları Örneği**

- 60- BOZKAYA,** Müjgan, “Ders Kitaplarının Tasarımı: Bireyselleştirilmiş Öğrenme İlkelerine Göre Açıköğretim Fakültesi Ders Kitapları Örneği”, **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı ve Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, Özel Sayı 2**, pp: 296-304, 2001, Sakarya, Turkey.

Bireysel ya da kendi kendine öğrenme sürecinde öğrenme sorumluluğu büyük ölçüde öğrencinin omuzlarındadır. Bu nedenle bireysel öğrenme ilkeleri doğrultusunda hazırlanacak bir ders kitabının; öğretim tasarımı, bireysel öğrenme, uzaktan öğretim ve görsel-okuryazarlık kurallarına uygun olarak yeniden tasarlanması gerekmektedir. Kısaca, kullanılan yazıların büyüklüğünden şekline ve hatta objelerin yerleşiminden rengine kadar en küçük detay dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri için hazırlanan ders kitaplarının kimliğinin oluşturulması süreci, bireysel öğrenme ilkeleri açısından üretim sürecini ve bu üretimin gerçekleşmesini sağlayan yapım sürecini içerir. Üretim süreci, kitabın tasarımında dikkate alınması gerekli olan giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin farklı düzenleyicilerinden oluşmaktadır. Yapım süreci ise uygun ders içeriğinin nasıl seçileceği, seçilen içeriğin nasıl düzenleneceği ya da öğrencilerin ders içeriğini öğrenip-öğrenmediğinin nasıl denetlenmesi gerektiğini sorgulayarak tasarımı

gerçekleştiren uzman bir ekipten oluşmaktadır. AÖF öğrencilerine daha kaliteli hizmet sunmak amacıyla başlatılan ders kitaplarının yeniden tasarımı projesi şimdiden olumlu sonuçlar vermeye başlamıştır.

DERS KİTAPLARINDAN ÖĞRENMEDE FARKLI DÜZENLEYİCİLERİN KULLANIMI: AÖF Ders Kitapları Örneği

- 61- **BOZKAYA**, Müjgan. “Ders Kitaplarından Öğrenmede Farklı Düzenleyicilerin Kullanımı: AÖF Ders Kitapları Örneği,” **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan öğretim yöntemiyle yüz binlerce kişiye eğitim olanağı sağlayan Açıköğretim Fakültesi’nde eğitim süreci, basılı materyaller yanında görsel-ışitsel materyaller, bilgisayar destekli öğretim ortamları ve yüz yüze etkinliklerin gerçekleştirildiği akademik danışmanlık hizmetleriyle birlikte yürütülmektedir. Açıköğretim sisteminde farklı materyaller işe koşulsa da, öğretme-öğrenme sürecinde temel öğrenme materyalini ders kitapları oluşturmaktadır. AÖF öğrencileri arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alındığında ders kitaplarının görsel ve içerik tasarımı ayrı bir önem kazanmaktadır. Bireysel öğrenmede etkili, verimli ve çekici bir ders kitabı tasarımı bazı sözel ve görsel düzenleyicilerden yararlanılmaktadır. Söz konusu farklı düzenleyicilere bağlı olarak tasarımı ders kitapları, öğrenme sürecinde sunulan bilgilerin etkisini arttırmakta, öğrenciyi çalışmaya motive etmekte ya da öğrenmeyi kolaylaştırıcı yardım sağlamaktadır. Ders kitaplarının içeriğini tasarımı kullandığı farklı düzenleyicilerden bazıları; içeriğe ilişkin amaçlar, örnek olaylar, anahtar kavramlar, uyarıcı sorular ya da özet bilgilerdir.

Bu çalışmanın amacı, “Yeniden Yapılanma” projesi kapsamında, Açıköğretim ders kitaplarının kalitesi ve verimliliğini arttırmak için tasarımı olan farklı sözel ve görsel düzenleyicilerin, öğrencilerin öğrenme sürecindeki tutumlarına ne yönde etki ettiğini saptamaya yöneliktir.

SELF-EFFICACY FOR INSTRUCTIONAL TELEVISION PROGRAMS OF ANADOLU UNIVERSITY IN TURKEY

- 62- **BOZKAYA**, Müjgan. “Self-Efficacy for Instructional television Programs of Anadolu University in Turkey”, **Annual Conference, Association for Educational Communications and Technology (AECT) International Conference Proceedings**, Vol 2, pp.41-46, October 2003, Anaheim/CA–USA.

Pek çok farklı sistem olmasına rağmen, televizyon programları ve ders kitapları hala Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programlarının temel dağıtıcısı olarak görev yapmaktadır. Ancak çalışmaların çoğu eğitim televizyonu programlarında öğrenenlerin özyeterlikleriyle ön deneyimleri arasındaki ilişkiye ya da pek azı öğretim televizyonuna ilişkin öğrenenlerin özyeterlik düzeyleriyle tatmin düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu sunum, yukarıda sözü edilen ilişkilerin olup olmadığını araştırmıştır.

TELEVİZYON CANLI YAYINLARINDA ÖĞRENCİ TATMİNİ

- 63- **BOZKAYA**, Müjgan. Televizyon Canlı Yayınlarında Öğrenci Tatmini, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28–30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Televizyon Canlı Yayınlarında Öğrenci Tatmini adlı çalışmada, uzaktan eğitim öğrencilerinin sınava hazırlık canlı televizyon programlarına ilişkin tatmin düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonunda uzaktan öğrenenler AÖF sınavları öncesinde kendilerine sunulan canlı televizyon programlarını; kullanılan teknoloji, içerik, öğretici ve uygulama boyutlarıyla değerlendirmişler ve genel olarak da tatmin edici düzeyde bulduklarını belirtmişlerdir.

GÖRÜNTÜLÜ KONFERANS UYGULAMALARINDA ÖĞRENER-ÖĞRETİCİ ETKİLEŞİMİ: Öğreticiler Açısından Değerlendirme

- 64- **BOZKAYA**, Müjgan. “Görüntülü Konferans Uygulamalarında Öğrenen-Öğretici Etkileşimi: Öğreticiler Açısından Değerlendirme”. **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler**

Dergisi, ISSN: 1303-0876, Cilt 6, Sayı 1, ss. 53–74, Nisan 2006, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim programlarında işlevi ve ağırlığı yönünden birbirinden farklı iletişim teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Etkileşimli görüntülü konferans uygulamaları da, Anadolu üniversitesi uzaktan eğitim programlarında yer alan ve KKTC’de öğrenim görenlerin derslerine entegre olmuş iletişim teknolojilerinden biridir. Literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında, görüntülü konferans uygulamalarında öğrenen-öğretici etkileşiminin çoğunlukla öğretici değerlendirmeleri boyutunda ele alınıp incelendiği görülmektedir.

Bu çalışmada öğrenen-öğretici etkileşiminin nasıl gerçekleştiği, literatürde yapılan çalışmalara benzer şekilde, öğretici değerlendirmeleri göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Öğretici değerlendirmelerine bağlı olarak, bu çalışmada, görüntülü konferans uygulamalarında öğrenen-öğretici etkileşiminin nasıl gerçekleştiği ve etkileşimi sağlamada hangi unsurların dikkate alındığı betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma, görüntülü konferans programında ders veren öğreticilerin öğrenenlerle etkileşimli bir ders gerçekleştirebilmek için farklı iletişim ve öğretme becerilerinden yararlanmaya çabaladıklarını, ancak, gerek kullanılan teknolojinin avantaj ve sınırlılıklarını bilmemelerinden, gerekse, kullanılan teknolojiye bağlı aksaklıklar nedeniyle istenilen düzeyde etkileşimi gerçekleştiremediklerini ortaya koymuştur.

TELEVİZYONUN UZAKTAN EĞİTİMDE KULLANIMI

- 65- **BOZKAYA**, Müjgan. “Televizyonun Uzaktan Eğitimde Kullanımı”, **Selçuk İletişim Dergisi**, ISSN:1302–2865, Cilt 4, Sayı 3, ss. 146–158, Temmuz 2006, Konya, Türkiye.

Öğretimsel televizyon yayınları, Anadolu Üniversitesi’nin uzaktan öğretim programlarının başladığı günden bu yana, iki temel dağıtım sisteminden biri olarak öğrenenlerine hizmet vermektedir. Televizyon yayınları uzaktan öğretim programlarına tam ders olarak entegre edilmiştir. Başka bir deyişle, programda yer alan her bir dersin kitaplarla ilişkisi sağlanarak bir dizi televizyon programı üretilmektedir. Ders kitaplarını desteklemek amacı ile işe koşulan televizyon programları, öğrenen sayısının büyüklüğü de düşünüldüğünde hem kitlesel eğitime olanak sağlaması hem de öğrenenlerin

en kolay ulaşabildiği ortamlardan birisi olması nedeniyle sistemin en önemli bileşenlerinden birisidir. Bu nedenle programların izlenebilirliğini arttırmak için yapılacak iyileştirme çalışmaları büyük önem kazanmaktadır.

Bu çalışmanın üç temel amacı vardır. Birincisi, uzaktan öğrenenlerin televizyon programlarından öğrenmeye ilişkin özyeterlik yargılarının ne yönde olduğu belirlemek ve özyeterlik algılarının deneyimlerine bağlı olarak değişim gösterip-göstermediği saptayabilmek. Sonuncusu ise, uzaktan öğrenenlerin televizyon programlarını izleme alışkanlıklarını inceleyerek programların sürekli izlenilebilir olması için onların önerilerini almaktır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, uzaktan öğrenenlerin öğrenme sürecinde televizyonu etkili bir araç olarak görmelerine rağmen, programları sürekli izlemedikleri görülmüştür.

Programların etkililiği, verimliliği ve çekiciliği bağlamında da özyeterlik yargıları beklenilenden düşük bulunmuştur. İleriye dönük olarak, gerek hazırlanacak televizyon programlarının öğrenen açısından etkili, verimli ve çekici olabilmesini sağlamak gerekse programların öğrenenler tarafından sürekli izlenilebilir olmasını sağlamak adına dört farklı boyutta çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bunlar; televizyon programlarında öğreticinin rolüne, programların düzenlenmesine, diğer öğretim materyalleriyle ilişkilendirilmesine ve yayın zamanına ilişkin önerileri kapsamaktadır.

**THE RELATIONSHIP BETWEEN
TEACHER IMMEDIACY BEHAVIORS AND LEARNERS'
PERCEPTIONS OF SOCIAL PRESENCE AND SATISFACTION IN
OPEN AND DISTANCE EDUCATION:**

The Case of Anadolu University Open Education Faculty

- 66- **BOZKAYA**, Müjgan. and Irem Erdem **AYDIN**, “The Relationship Between Teacher Immediacy Behaviors and Learners’ Perceptions of Social Presence and Satisfaction in Open and Distance Education: The Case of Anadolu University Open Education Faculty”, **Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, ISSN:1303-6521, Volume 6, Number 4, Article 7, October-2007, Sakarya Turkey.

Açık ve uzaktan öğrenme çevrelerinde öğreticinin yakınlık davranışlarının öğrenenlerin toplumsal varoluş ve tatmin düzeyleri üzerindeki rolünü araştıran pek çok önemli çalışma bulunmaktadır.

Ancak, bu çalışmalar bu alanda kendine özgü bir takım özelliklere ve uygulamalara sahip Açıköğretim sisteminden daha farklı açık ve uzaktan eğitim kurumlarında yapılmıştır. Diğerlerinin tersine bu çalışma da, öğreticinin sözel ve sözel olmayan yakınlık davranışlarının, açık ve uzaktan öğrenme çevrelerindeki akademik danışmanlık hizmetlerine katılan öğrencilerin toplumsal varoluş algıları ve tatmin düzeyleri arasındaki etkisine bakılmıştır. Yapılan uygulama sonunda, öğreticinin sahip olduğu sözel ve sözel olmayan yakınlık davranışlarının öğrenenlerin hem toplumsal varoluş algıları hem de tatmin düzeyleri üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu görülmüştür.

DISTANCE EDUCATION SYSTEM IN TURKEY

- 67- **BOZOK**, Sinan. **Distance Education System in Turkey**, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayın No: 016, 1989, Eskişehir, Turkey. (Çalışma ayrıca, **4th Annual European Correspondence Schools Conference**, on 4-8 April, in 1988, Istanbul, Turkey, sunulmuştur.)

Bu çalışmada, 1970'li yıllardan 1982 yılına kadar olan süre içerisinde Türkiye'de Uzaktan Eğitim yönteminin uygulanabilmesi için oluşturulması gereken teorik ve pratik altyapı gelişmeleri özetlenmekte ve 1982'den sonra uygulanan Açıköğretim'in işleyişine yer verilmektedir. Açıköğretim Fakültesi'ndeki uygulamada, %80-85 basılı malzemelerin %15-20 oranında da televizyon ders programlarının ağırlığının olduğu vurgulanan bu çalışmada, yüzyüze eğiti ortamlarının televizyon ders programlarına destek bir bileşen olduğu vurgulanmış, fakültenin öğretim programları ve öğretmen önlisans programına ilişkin genel bilgiler de yer almaktadır.

'AÇIK ÜNİVERSİTE' ÖNERİSİ ÜZERİNE

- 68- **BÜYÜKERŞEN**, Yılmaz. "Açık Üniversite Önerisi Üzerine", **ESADER**. EİTİA Yayınları, ss. 369-379, (50. Yıl Özel Sayı), 1973, Eskişehir, Türkiye.

Çalışmada, modern teknolojinin eğitim ve öğretimde kullanılması konusunun yeterince ele alınmadığı belirtilerek, kitle haberleşme araçlarının eğitim ve

öğretimdeki rolü, televizyonun öğretim sistemindeki önemi, açık TV sistemi ile öğretim ve açık üniversite hakkında bilgi verilirken, bu konularda Türkiye'de neler yapılabileceği üzerinde durulmaktadır. Türkiye'de eğitimin önemli bir boyutunun televizyon aracılığı ile verilebileceği konusuna dikkat çekilerek, EİTİA'nın sahip olduğu teknik altyapıdan söz edilmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM VE YAYGIN EĞİTİM

- 69- **BÜYÜKERŞEN**, Yılmaz. "Yükseköğretim ve Yaygın Eğitim", **Türkiye'de Yaygın Eğitim Semineri Tebliğleri**. EİTİA Yayınları Yayın No: 138/84, ss. 105-118, 1975, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, gelişmiş ülkelerde üniversitelerin yaygın eğitimdeki rolü incelemektedir. İkinci bölümde ise, yaygın eğitimin yüksek öğretimdeki yeri ve rolü, yaygın eğitimin Türk yüksek öğretimindeki önemi konularına yer verilmiştir. Çalışmada, üniversitelerde yaygın eğitimi amaçlayan, düzenli bilgi ve kültürel etkinlik programlarına rastlanmadığı belirtilmektedir. Gelişmiş ülkelerde ise, üniversitelerin örgün eğitim etkinlikleri yanında yaygın eğitimi işlevlerinin bir parçası olarak kabul ettikleri belirtilmiştir. Sonuç olarak, geleneksel yükseköğretim kuruluşlarına, yaygın öğretimi içeren bölgesel projeler verilip, kendilerine gerekli ödenek ayrılmak suretiyle, bu kuruluşların yaygın eğitim işlevini yerine getirmesi savunulmaktadır.

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ VE YÜKSEK ÖĞRETİMDE TALEP FAZLASI KARŞISINDA TÜRKİYE İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ

- 70- **BÜYÜKERŞEN**, Yılmaz. "Türk Eğitim Sistemi ve Yüksek Öğretimde Talep Fazlası Karşısında Türkiye İçin Bir Model Önerisi", (Yayınlanmamış DPT-EİTİA Proje Raporu), 40s, 1978, Eskişehir, Türkiye.

Rapor, iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, eğitim-üretim ilişkilerine ait çağdaş sorunlar ile, "Eğitim Teknolojisi" ve TV ile eğitim sistemleri hakkında bilgi ve örnekleri içermektedir.

İkinci bölümde, Türk Milli Eğitim Sistemi'ndeki mevcut yükseköğretim koşulları açısından, TV ile eğitim-öğretim konusu tartışılarak, olasılık taşıyan bir açık üniversite modelinin esasları önerilmektedir.

ÇAĞDAŞ EĞİTİM SORUNLARI KARŞISINDA ÇAĞDAŞ BİR ÇÖZÜM OLARAK AÇIKÖĞRETİM

- 71- **BÜYÜKERŞEN**, Yılmaz. "Çağdaş "Eğitim Sorunları Karşısında Çağdaş Bir Çözüm Olarak Açıköğretim", **Yükseköğretim Bülteni**. ss. 36-46,1986, Ankara, Türkiye.

Çalışmada, öncelikle eğitim-öğretim ilişkilerine ait sorunların dünyadaki çağdaş görünümü, eğitim teknolojisi ve Uzaktan Eğitim sistemi, Türkiye'de eğitim, yüksek eğitim ve ortaöğretimin 1980 öncesi görünümü otaya konulmuştur. Daha sonra, Türkiye'de Açıköğretim arayışlarının başlaması, yükseköğretimde reform ve Türk Açıköğretim'inin doğuşu, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin modeli konularına yer verilmektedir.

Yazar, kayıtlı öğrencilerin dışında, her yaş diliminden yedi buçuk milyona yakın insanla, televizyonda yayınlanan Açıköğretim Fakültesi ders programlarını genellikle izleyen bir kitle oluştuğunun tahmin edildiğini ve Türk Açıköğretim sisteminin daha işin başında bulunduğunu, sistemin bugünkü durumunun ve ileride geliştirilecek projeler çerçevesinde geleceğe ümitle bakılmasının en büyük nedenini oluşturduğunu da belirtmektedir. Açıköğretimin gelecekte önemli toplum sorunlarına çözüm üretebilecek yöntem ve yapıya sahip olduğu savunulmaktadır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİNDE 30 YIL

- 72- **BÜYÜKERŞEN**, Yılmaz. "Anadolu Üniversitesinde 30 Yıl", **İİBF**. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, Yayın No: 321/68, S.6, C.2: ss.7-11, Kasım 1988, Eskişehir, Türkiye.

Makalede, Anadolu Üniversitesinin kuruluşunun otuzuncu yıl kutlamaları nedeni ile üniversitenin kuruluş yılları, kuruluş yıllarında yapılan çalışmalar, çalışmalara emeği geçen kişilerden söz edilmektedir. Üniversitenin dünden bugüne gelişim çizgisinden söz edilirken, gelişen teknolojik olanakların da

kullanıldığı Açıköğretim Fakültesi'nin tanıtımına yer verilmektedir. Eş deyişle, Açıköğretimin Anadolu Üniversitesi yapısı içerisindeki tarihsel gelişimi konu edilmiştir.

AÇIKÖĞRETİMİN TÜRKİYE VE TÜRKİ CUMHURİYETLER EĞİTİM SORUNLARINA ÇÖZÜM OLANAKLARI

- 73- **BÜYÜKERŞEN, Yılmaz ve Tahir ÖZGÜ. Açıköğretimin Türkiye ve Türki Cumhuriyetler Eğitim Sorunlarına Çözüm Olanakları.** Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 463, 1992, Eskişehir, Türkiye.

Yedi bölümden oluşan raporun birinci bölümünde, Açıköğretim kavramına yer verilmiştir. İkinci bölümde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluşundan bu yana yapmış olduğu eğitim etkinlikleri ve organizasyonları anlatılmaktadır. Eğitim sorunlarına Açıköğretimin katkı boyutu üçüncü ve dördüncü bölümde tartışılmış, beşinci bölümde ise AÖF'ün Avrupa ülkelerindeki Türk vatandaşları için çözebileceği eğitim sorunlarına değinilmiştir.

Altıncı ve son bölüm de ise Türki Cumhuriyetler ile Açıköğretim ilişkilerine ayrılmıştır. Yedinci bölümde, Avrupa ve Türki Cumhuriyetlerinde Açıköğretimin işlevsel olması isteniyorsa gerçekleştirilmesi zorunlu gereklilikler yer almaktadır.

Çalışma, Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluşunun onuncu yılında yayınlanmış olması nedeniyle bu güne kadar olan işleyişin genel bir değerlendirmesi niteliğinde olup, sayısal verilere yer vermektedir. Sunulan bilgi ve veriler Anadolu Üniversitesi'nin resmi bilgi kaynaklarına dayanılarak hazırlanmış olması açısından önemli bir başvuru kaynağıdır.

GIS EDUCATION IN TURKEY: GIS Education under The Institute of Natural and Applied Sciences of Anadolu University and Online Education Proposal for International World Campus

- 74- **CABUK, Alper, C. AYDAY, M. ALTAN, S. Karademirler**
ÇABUK, GIS Education In Turkey: GIS Education under The

Institute of Natural and Applied Sciences of Anadolu University
and Online Education Proposal for International World Campus,
Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE,
October 2004, ISSN 1302-6488 Volume: 5 Number: 4,
Eskisehir, Turkey.

Günümüzde gelişmiş ülkelerin zenginlikleri, geçmiş yıllarda olduğu gibi bu ülkelerin sahip oldukları doğal kaynaklar değil, sahip oldukları bilgi birikimi olmaktadır. Fakat, büyüme ve gelişme için sadece bu bilgilere sahip olmak yetmemekte, bu bilgileri planlı ve doğru olarak kullanmak gerekmektedir. Bilgiye ulaşmanın ilk basamağının doğru, güncel ve amaca dönük veri toplamak olduğu gözönünde bulundurulduğunda, bu verilerin toplanması ve depolanması da önem kazanmaktadır. Fen ve mühendislik çalışmalarının temelini oluşturan veriyi bilgiye dönüştürme, bilgiyi değerlendirme ve bu bilgiyi kullanarak analiz edebilme, hızla gelişen günümüz teknolojisine paralel olarak, bilişim teknolojilerini kullanmayı zorunlu kılmaktadır. Bilgisayar fiatlarındaki düşüş, bilgisayar ve internet teknolojisindeki gelişmeler, vb bu kullanımı daha da artırmıştır. Coğrafi bilgi sistemleri için de aynı şeyler geçerlidir Coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili iş alanları her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle eğitim kurumları coğrafi eğitim ile ilgili alanlarını yeniden gözden geçirmektedirler.

Bu çalışma Türkiye’de İnternet üzerinden online olarak verilebilecek coğrafi bilgi sistemleri eğitimine dikkat çekmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMLERİNİ DEĞERLENDİRMELERİ

- 75- CAN, Ertuğ. Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Eğitimlerini Değerlendirmeleri, **XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı**, 6–9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 2004, Malatya, Türkiye.

Araştırmanın ana amacı, uzaktan eğitim etkinlikleri ile öğrenim görmekte olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitim etkinliklerine ilişkin görüş ve beklentilerini belirlemektir. Bu ana amaç altında, öğrencilerin görüşleri, demografik özellikler, basılı materyaller, TV programları, bilgisayar destekli eğitim, akademik danışmanlık dersleri,

uzaktan eğitim hizmetleri ve ölçme değerlendirme boyutlarında değerlendirilmiştir.

Betimsel nitelikte olan araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini İstanbul ili Kadıköy Açıköğretim bürosuna kayıtlı bulunan ve özel bir dersanede kursa devam eden 1326 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemi yansız olarak belirlenmiş 620 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine yönelik görüşleri frekans(f) ve yüzde (%) ile analiz edilmiş ve bu bağlamda yorumlanmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM KANALLARI İÇERİSİNDE EĞİTİM TELEVİZYONUNUN ROLÜ VE TV EĞİTİM PROGRAMLARI ÜRETİM SÜRECİ

- 76- **CANDEMİR**, Abdülkadir., Emine **DEMİRAY**, Nedim **GÜRSES**, Mediha **SAĞLIK** ve Aydın Z. **ÖZGÜR**. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde Uzaktan Eğitim Kanalları İçerisinde Eğitim Televizyonunun Rolü ve TV Eğitim Programları Üretim Süreci, **Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**. Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss.99-103, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, öncelikle uzaktan eğitim ve televizyonun eğitimde kullanılmasına ilişkin kuramsal bilgilerin açıklanması, TV eğitim programı üretiminin temel öğeleri, süreçleri ve aşamaları, Açıköğretim Fakültesi'nin TV eğitim programı yapım uygulamalarından söz edilmiştir. Açıköğretim Fakültesi Radyo ve Televizyon Yapım Merkezi'nin teknolojik ve insan kaynakları açısından sahip olduğu olanaklar, radyo-TV eğitim programlarının üretim koşulları, bu süreçte karşılaşılan sorunlar ile geleceğe yönelik hedeflere yer verilmektedir.

Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumunda sunulan bu bildirinin bitiminde; bildiriye hazırlayan ekip tarafından hazırlanan ve bildirinin içeriğine ilişkin olarak katılımcılara, kurumda bir televizyon eğitim programı üretim sürecini içeren ve çeşitli program türlerinden örnekleri kapsayan bir video gösterimi gerçekleştirilmiştir.

AÖF'ÜN YAYIN OLANAKLARI

- 77- **CANDEMİR**, Abdülkadir. "AÖF'ün Yayın Olanakları", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 983/ 549, C. 2, S. 2, ss. 43–53, Kış 1997, Eskişehir, Türkiye.

Açıköğretim Fakültesi, öğretime başladığı 1982 yılından bu yana, bilinen diğer eğitim-iletişim araçları yanında radyo ve televizyonla da öğrencilerine eğitim-öğretim hizmeti götürmektedir. Bu hizmet yasalar çerçevesinde bir başka kurumun, TRT'nin kanallarını kullanarak gerçekleştirilmektedir. Açıköğretim Fakültesi ders programlarının üretildiği Radyo ve Televizyon Yapım Merkezi, gerek insan gücü ve gerek teknik alt yapısıyla yayın yeteneği ve gücüne sahip bir kuruluştur.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi'nin başlangıcından bu yana eğitim programı üretim deneyiminin de desteği ile bir eğitim kanalı olarak yayına geçmesi olanak ve koşulları tartışılmaktadır.

TÜRKİYE ULUSAL E-ÜNİVERSİTESİ İÇİN BİR MODEL ÇALIŞMASI

- 78- **CEBECİ**, Zeynel. Türkiye Ulusal E-Üniversitesi İçin Bir Model Çalışması, **Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi/e-dergi**, ISSN: 1304–8899, Cilt / Vol: 13, Sayı / No: 2, 2004, pp. 75–87, Adana, Türkiye.

E-Üniversiteler, eğitim-öğretim amacıyla kullanılan fiziksel binaları bulunmayan; gerçek üniversitelerin sanal modelleri olarak eğitim-öğretim ve yönetim hizmetlerini başta İnternet olmak üzere ağ aracılığıyla tümleşik biçimde sağlayan örgütlenmelerdir. Sunulan hizmetler, farklı biçimlerde çevrim-içi öğrenme içerikleri, uzmanlaşmış sanal merkezler, kütüphane ve yönetsel işlevler, eşzamanlı ve eşzamansız etkileşimli araçlar, çevrim-içi birlikte çalışma ortamlarını (çalışma grupları, çevrim-içi dersler, seminerler ve uygulamalar, tartışma forumları, sesli ve görüntülü konferanslar vb) kapsamaktadır. Bu çalışmada, çeşitli ülkelerdeki e-üniversite uygulamaları kısaca tanıtılmakta ve Türkiye için önerilen bir e-üniversite modeli önerilerek örgütlenme ve işleyiş açılarından tartışılmaktadır.

İLETİŞİM SANATI OLARAK MÜZİĞİN ÖĞRETİM VE EĞİTİM ORTAMLARINDAKİ KURUMSAL YAPISI İLE YAYGIN EĞİTİMDE BİR MODEL ÖNERİSİ

- 79- **CEMALCILAR, Ali.** İletişim Sanatı Olarak Müziğin Öğretim ve Eğitim Ortamlarındaki Kurumsal Yapısı ile Yaygın Eğitimde Bir Model Önerisi. **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları**, Yayın No: 280/133, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Müziğin sanat ve iletişim ilişkileriyle tarihsel gelişiminin işlendiği ilk iki bölümden sonra kitabın üçüncü bölümünde, müzik eğitiminin kurumsal modelleri üzerinde durulmaktadır. Türkiye'de müziğin tarihsel gelişimi ve müzik eğitiminin kurumsal yapısı dördüncü bölümde ele alınmaktadır.

Beşinci bölüm ise, kitabın esas teması olan yaygın eğitime ayrılmakta, "Anadolu Üniversitesi'nde müziğin örgün ve yaygın eğitim alanında kurumsallaştırılan çalışmaları" ve "Açıköğretim Fakültesi için yaygın müzik eğitimi ve iletişimi model önerisi" ana başlıkları altında müziğin kitle iletişim ve benzeri araçlarla, eğitim-sanat içerikli müzik programlarıyla geniş kitlelere iletebileceği savı öne sürülmektedir.

Ayrıca, yaygın eğitimin yapıldığı Açık üniversite sistemlerinin üretici, kültür üretip, bunları insanlara iletmede ana kaynağı oluşturacağı yeni yeni besteci, icracı ve yorumcunun yanısıra, şimdiye kadar dinleyemediği biçimde, bir konser dinleyicisi kitlesinin yaratılacağı savunulmaktadır.

TURKEY: Distance Education

- 80- **COUNCIL of Europe Newsletter.** "Turkey: Distance Education", **Council of Europe Documents.** M-ED 16-8, W. F. B. , 3/89, pp. 38-40, 1989, Strasbourg, France.

Raporda, Türkiye'deki uzaktan eğitim uygulamaları genel çizgilerle anlatılmaktadır. Ayrıca Açıköğretim Fakültesi'nin Batı Avrupa Projesi ve Eğitim Önlisans Programı ile ilgili bilgi de verilmektedir.

**TELEVISION PROGRAMMES IN DISTANCE EDUCATION:
An Analysis of the Planning and Coordination
at Anadolu University, Turkey**

- 81- **CURABAY**, Senu and Emine **DEMIRAY**. "Television Programmes in Distance Education: An Analysis of the Planning and Coordination at Anadolu University, Turkey", **Malaysian Journal of Distance Education**, Volume: 3 Number: 1, pp. 65–71, June–2001, Penerbit Universiti Sains Malaysia, Malaysia.(In addition this paper is presented paper at **C.R.E.A.D. Tenth Years of International Collaboration in the Field of Distance**, November 19-22, 2000, Caracas, Venezuela).

Çalışmanın kuramsal bölümünde; uzaktan öğretimde kullanılan materyaller, bu materyaller içinde televizyonun yeri, uzaktan öğretim kurumlarındaki televizyon birimlerinde yapım planlama bölümünün işlevi ve televizyon ders programlarının yayın planı üzerinde durulacaktır.

Çalışmanın uygulama bölümünde ise; Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin uygulamaları örnek olarak incelenecektir. Bu incelemede:

- Öğrenci profili
- Hangi dallarda eğitim verildiği
- Açıköğretim Fakültesi televizyon planlama bölümünün işleyişi
- Televizyon ders programlarının yayın planının ilk günden itibaren genel değerlendirilmesi
- Televizyon ders programlarının yayın planı yapılırken göz önünde bulundurulacak koşullar ele alınacak, dünyadaki diğer açık üniversitelerdeki uygulamalarla karşılaştırılarak değerlendirilmektedir.

**20. KURULUŞ YILINDA ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
EĞİTİM TELEVİZYONU (ETV)**

- 82- **CURABAY**, Şenu ve Emine **DEMİRAY**. **20. Kuruluş Yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu (ETV)**, Anadolu Üniversitesi

Yayınları: No. 1354, Açıköğretim Fakültesi Yayınları: No.721, 2002, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminde önemli bir işleve sahip olan Eğitim Televizyonunun tarihini, yapısını, işleyişini ve 20 yıllık sürede yapılan çalışmaları ayrıntılı olarak inceleyip, Yapım Planlama ve Koordinasyon Bölümünün arşivinde bulunan bilgileri kalıcı bir belge olarak sunmaktadır.

Üç ana bölümden oluşan çalışmanın “Uzaktan Öğretim” başlıklı birinci bölümünde; uzaktan öğretimin tanımı, özellikleri, uzaktan öğretimde kullanılan malzeme, araç ve yöntemlere değinildikten sonra dünyada ve Türkiye’de uzaktan öğretim uygulamalarına yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise, ilk olarak Anadolu Üniversitesi ve Açıköğretim sistemi tarihçesi, yasal düzenlemeler, Açıköğretim sistemine göre öğretim yapan fakültelerin bölümleri ve programları, verilen hizmetler, öğretim koşulları ve öğrenci profili ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu bölümde ayrıca Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu’nun tarihçesi, teknik olanakları ve personel yapısı yer almıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, öncelikle Yapım Planlama ve Koordinasyon Bölümünün işlevine, bölümdeki iş düzenine ve uygulamalara yer verilmiş, daha sonra 20 yıllık sürede öğretim yılı temel alınarak her öğretim yılının yayın profilinin ayrıntılı dökümü yapılmıştır.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE KULLANILAN MATERYALLER VE BU MATERYALLER İÇİNDE TELEVİZYON PROGRAMLARININ YERİ VE ÖNEMİ: AÖF Örneği

- 83- **CURABAY**, Şensu. Uzaktan Öğretimde Kullanılan Materyaller Ve Bu Materyaller İçinde Televizyon Programlarının Yeri Ve Önemi: AÖF Örneği, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28–30 Mayıs 2003, proceedings vol.II, 1168-1175, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Çalışmada öncelikle, dünyada ve Türkiye’de kullanılan uzaktan öğretim materyalleri üzerinde durulacaktır. Daha sonra ise bu materyaller içinde

televizyon programlarının yeri ve önemi değerlendirilecek, ayrıca Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu (ETV) tarihçesi, teknik olanakları ve personel yapısı açısından incelenecektir.

Çalışmanın son bölümünde ise 20. yılını kutlayan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminde kullanılan materyallerden televizyon programları ele alınacak, Açıköğretim Fakültesi televizyon programlarının 20 yıllık süredeki ayrıntılı dökümü yapılarak (yayın saati, yayın kanalları, üretilen projeler, v.b.) uzaktan öğretime katkısı vurgulanacaktır.

**AN EVALUATION
OF THE HOME MANAGEMENT PROGRAM
BY THE WOMEN BENEFITING
FROM THE ESKİŞEHİR CITY HOUSES**

- 84- CURABAY, Şensu.** An Evaluation Of The Home Management Program By The Women Benefiting From The Eskişehir City Houses, **2nd International Open and Distance Learning (IODL) Symposium "Lifelong Open & Flexible Learning in the Globalized World"**, September 13-15, 2006, pp. 757-764, Anadolu University Eskişehir, Turkey.

Eskişehir Tepebaşı Belediyesine bağlı olarak kurulan ve çalışan beldeevleri; çocuk, genç ve yetişkinlere meslek kazandırmak, temel ihtiyaçlarını karşılamak, sosyal, kültürel, sportif ve eğitime destek faaliyetlerini gerçekleştirmek amacını benimsemektedir. Ancak beldeevinden yararlanan çoğunluğun kadın olması nedeniyle çalışma, beldeevlerine devam eden kadınlarla sınırlandırılmıştır. Beldeevlerine devam eden kadınların meslek edinme yanında birçok konuda bilgilendirilmeye de ihtiyaçları vardır.

Ev, aile ve bireyin sahip olduğu kaynakları amaca en uygun şekilde kullanma bilgi ve becerisini kazandırmayı amaçlayan, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin iki yıllık önlisans programı olan Ev İdaresi Önlisans Programı, yüksek öğrenim düzeyinde bir program olmanın yanı sıra hem basılı malzeme hem de yayınlanan televizyon program içerikleri açısından da genel olarak kadın eğitime yönelik bir programdır. Bu çalışmanın amacı, diğer işlevlerinin yanında yaygın eğitim işlevi de gören beldeevlerine devam eden kadınlarla, belediye ve beldeevleriyle işbirliği yapılarak uzaktan öğretim yöntemiyle eğitim veren Ev İdaresi Önlisans

Programından kadın eğitiminde nasıl yararlanabileceğini saptamak ve kadın eğitimine katkı sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, beldeevlerine devam eden kadınlara uygulanan sormaca ile öncelikle beldeevlerinden ve bu programdan yararlanma durumları belirlenmiş, Ev İdaresi Önlisans programından kadın eğitimine ve bilgilendirilmesine yönelik beklentileri araştırılmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ BATI AVRUPA PROGRAMLARI MODELİ

- 85- ÇAKIR**, Mustafa ve Ahmet Atilla **DOĞAN**. “Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa Programları Modeli,” **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**. Anadolu Üniversitesi, 23–25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi’nin yurtdışındaki Türklerin eğitim düzeyleri ile mesleki ve toplumsal konumlarının iyileştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla, uzaktan eğitim yoluyla eğitim-öğretim hizmeti verilmesi projesi kapsamında, Türkiye’de Açıköğretim Fakültesi tarafından yürütülmekte olan açık yükseköğretim programlarının bir bölümü 1987-1988 öğretim yılından bu yana Köln’deki Batı Avrupa Bürosu aracılığı ile, Batı Avrupa’da uygulanmaktadır.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa Programları (BAP) Modeli; amaçlar, hedef kitle, içerik, öğretim açılarından incelenmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM WEB SİTELERİNDE ANİMASYON KULLANIMI

- 86- ÇALIŞKAN**, Sabahattin. Uzaktan Eğitim Web Sitelerinde Animasyon Kullanımı, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık/Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan Eğitim sitelerinde animasyon kullanımı, görsel zenginliği artırmada, etkileşimi en yüksek seviyeye taşımada ve anlam belirsizliğini en aza indirmeye ile konuları anlamada önemli bir araç durumundadır. Bu sayede öğrencilerin çok kısa sürede çok daha fazla bilgi sahibi olması

sağlanabilmekte, soyut konular daha somut hale getirilebilmekte ve öğrencilerin öğrenme konsantrasyonu artırılabilir.

Bu çalışmada, web tabanlı uzaktan eğitim süreçlerinde, animasyonların etkin olarak nasıl kullanılabileceği ele alınmaktadır.

GENİŞ KİTLELERE İKTİSAT ÖĞRETİMİNDE UZAKTAN EĞİTİM VE E-ÖĞRENME

- 87- **ÇEKEROL**, Kamil, Geniş Kitlelere İktisat Öğretiminde Uzaktan Eğitim ve E-Öğrenme, **IV. International Educational Technologies Conference**, 24--26 November 2004, Sakarya University, Sakarya, Turkey.

Makalede, talep yönlü eğitime imkan veren, içeriğin ve sunum biçiminin talebe göre düzenlenebileceği tartışılmıştır.

Uzaktan eğitim ve e-öğrenme modelleriyle geniş kitlelere iktisat eğitimi verilmesinin nasıl planlanabileceği, iktisadi analizlerin uzaktan eğitim ve e-öğrenmenin planlama aşamasında dikkate alınması gereği, tartışılmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNDE AKADEMİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

- 88- **ÇEKEROL**, Kamil. Açıköğretim Fakültesinde Akademik Danışmanlık Hizmetleri, **V Uluslararası Eğitim Teknolojileri Kongresi**, Sakarya Üniversitesi, Eylül 2005, Sakarya, Türkiye.

Akademik Danışmanlık uzaktan öğretim sisteminin temel unsurlarından birisi olup, öğrencilerin yüz yüze öğrenim gereksinimlerini gidermeyi amaçlamaktadır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AÖF), öğretime başladığı 1983 öğretim yılından bu yana uzaktan öğretim öğrencilerine yönelik Akademik Danışmanlık hizmeti vermekte ve bu hizmeti büyük oranda yurt çapına yaymış durumdadır. Bu çalışmada Akademik Danışmanlığın amaçları, gelişimi ve günümüzdeki durumuna kısaca değinildikten sonra, yapılan geniş kapsamlı bir ankete dayanılarak öğrenci profili ortaya konacak ve öğrencilerin, sunulan hizmete ilişkin görüşleri ayrıntılı olarak değerlendirilmektedir.

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİ BİLİNCİ

- 89- **ÇEKEROL**, Kamil. Uzaktan Eğitimde Öğrenci Bilinci, **6th International Educational Technology Conference**, April 19-21, 2006, Magosa Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Uzaktan eğitim, yaşam boyu eğitimin ön plana çıktığı çağımızda bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişim ile tüm dünyada ve ülkemizde önemini artırarak sürdürmektedir. Uzaktan eğitime olan talep günden güne artmakta, sunum biçimleri ve uygulamaya konan programlar sürekli olarak gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Uzaktan eğitim bu çeşitlilik ve gelişim içerisinde, ev kadınlarından çalışanlara, gençlerden yaşlılara kadar her kesime eğitim olanağı sunarak, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına da önemli katkıda bulunmaktadır. Fakat uzaktan eğitim sorunsuz da değildir.

Bu çalışmada genel olarak uzaktan eğitimle öğrenmenin önündeki engeller ortaya konmaya çalışılmakta; ayrıca bu engeller içerisinde öğrenciden doğan engeller ayrıntılı incelenip, çözüm konusunda öğrenciye ve sunucu kuruma düşen sorumluluklar tartışılmaktadır.

THE PLANNING AND APPLICATION OF A MULTILINGUAL COMMUNICATION MODEL FOR QUALITY AND EFFECTIVE LEARNING IN DISTANCE EDUCATION

- 90- **ÇEKEROL**, Kamil; Elif **TOPRAK** and Berrin **OZKANAL**. The Planning And Application of A Multilingual Communication Model For Quality And Effective Learning In Distance Education, **EADTU's 20th Anniversary Conference**, 8–9 November, 2007, Lisbon, Portugal.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, zaman ve mekan sınırlamalarını kaldırarak, bireyler ve kurumlar arasında ki etkileşimli iletişim için fırsatlar sağlamaktadır. Yeni iletişim teknolojileri özellikle açık ve uzaktan öğretim alanında öğrenme aracı olarak kullanılırken aynı zamanda iletişim aracı olarak da kullanılmaktadır.

İlk açık ve uzaktan öğretim kurumu olan Anadolu Üniversitesi Açık eğitim sistemi Türkiye’de bu eğitim felsefesi ve yöntemine sahip olup farklı programlardaki bir milyon yüz bin öğrenci ve bir milyon mezunu ile son

derece başarılıdır. Sistem 81 şehirde 88 büro, 1996'da kurulan halkla ilişkiler birimi, 1998'de kurulan iletişim merkezi, gazeteler, TV programları, Canlı TV yayınları, e-mail ve telefonla öğrencilerine ulaşmaktadır. Halkla ilişkiler birimine ve iletişim merkezine gönderilen fax ve mektuplar günlük cevaplanmaktadır.

Bununla birlikte öğrenciler, kamu ve kurum personeli arasındaki bazı iletişim kısıtları, hala problemlere neden olmaktadır. Bu nedenle kurum bütün birimleri ile tam ve etkin bir iletişim aktivitesi gerçekleştirmelidir.

Bu çalışmanın amacı yakın gelecekteki çok dilli programların bu iletişim aktivitelerine nasıl uygulanacağı ve planlanacağını ve öğrencilerle birlikte nasıl başarılabilirliğine ilişkin bazı öneriler geliştirmek ve tartışmaktır.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
ACIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
SAĞLIK TEKNİKERLİĞİ ÖNLİSANS PROGRAMININ
UZAKTAN ÖĞRETİM SÜREÇLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

- 91- ÇETER, Mehmet S.** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sağlık Önlisans Programının Uzaktan Öğretim Süreçleri Açısından Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, Ankara, Türkiye.

Araştırmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nce yürütülen Sağlık Teknikerliği Ön Lisans Programı'nı incelemek, öğrenci görüşlerine dayalı olarak uzaktan öğretimi temel öğretim süreçleri açısından değerlendirmek ve geliştirme önerilerinde bulunmaktır.

Çalışmada, Sağlık Teknikerliği Ön Lisans Programı'na kayıtlı olan, Ankara'da oturan ve farklı sağlık kuruluşlarında çalışan 1000 öğrenciden rassal yöntemle seçilen 234 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Uygulanan anket sonucu, deneklerden programın mezunlara sağlayabileceği yararlar, ders kitaplarının değerlendirilmesi televizyon derslerinin katkıları ve yüz yüze öğretimin gerekliliği ve sınav soruları konusunda bir dizi veri elde edilmiştir.

**UZAKTAN MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE
İŞİTSEL KASETİN KULLANILMASI:
AÖF İçin Bir Model Önerisi**

- 92- **ÇETİNÖZ**, Nermin. Uzaktan Matematik Öğretiminde İşitsel Kasetin Kullanılması: AÖF için Bir Model Önerisi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1993, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışma, Türkiye'de kullanılan Açıköğretim sisteminde/çok ucuz ve kullanımı kolay bir araç olan/işitsel kaset'in uzaktan matematik öğretiminde kullanılıp kullanılmayacağını sorununa yanıt aramak üzere yapılmıştır. Çalışma evrenini, Eskişehir ilinde Açıköğretim Fakültesi, İktisat ve İşidaresi programlarında I. sınıfında olup, 7/3/1992 tarihinde Yunusemre Kampüsünde yapılan Matematik dersi danışmanlık oturumuna katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma evreni içinden öğrencilerin yaş, cinsiyet, medeni durum, bir işte çalışma durumu vb. kişisel özelliklerinin eşit oranda temsil edildiği 20'er kişilik deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur.

Çalışmada I. sınıf Matematik dersinin ilk üç ünitesini kapsayan bir örnek kaset hazırlanmıştır. Bunun için öncelikle, ders kitabında yer alan üniteler, amaç ve içerik yönünden incelenerek, amaçlar yeniden yazılmıştır. Materyalin hazırlanması sırasında, ders kitabını yazan editörün de yer aldığı, uzmanlardan oluşan bir ekip görev almıştır. Sorular öğrencilere ayrıca yazılı olarak verilmiş, kullanım ile ilgili gerekli açıklamalar kasetin başında yapılmıştır. Burada, soruları öncelikle öğrencilerin çözmesi hedeflenmiştir. Konuda yer alan öğrencilere yazılı olarak verilmiştir. Kayıt için, Anadolu Üniversitesi'nin radyo stüdyosundan yararlanılmıştır. Bu anlatımın doğal ve rahat olmasına özen gösterilmiştir. Hazırlanan kasetler, bir özel stüdyolarda çoğaltılarak, I. ara sınavdan iki hafta önce 24/3/1992 tarihindeki oturumda yazılı metinler ile birlikte deney grubuna dağıtılmıştır. AÖF I. sınıf Matematik ara sınavında, deneme ve kontrol gruplarının, ilk üç ünite'den çıkan sorular karşısındaki başarı durumlarının karşılaştırılması, ÖSYM.'den gerekli verilerin sağlanmaması nedeniyle mümkün olmamıştır.

Bu nedenle, araştırmadan elde edilen veriler, deney grubunun araştırma için geliştirilmiş materyale ve genelde uzaktan matematik öğretiminde işitsel kullanılmasına ilişkin görüşleri ile sınırlı kalmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, iki ayrı formda toplanmıştır. Daha sonra verilerin tek tek yüzdelik hesapları yapılarak, bulgular çizelgeler halinde gösterilmiştir.

E-ÖĞRENMEDE EKİP ÖDEVLERİ

- 93- **ÇETİNÖZ**, Nermin., Gökhan Deniz **DİNÇER** ve Serap Şişman **UĞUR**. E-Öğrenmede Ekip Ödevleri, **IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu**, 24-26 Kasım 2004, Sakarya, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından 2001-2002 öğretim yılında internete dayalı Bilgi Yönetimi Önlisans programı uygulaması başlatılmıştır. Bilgi Yönetimi Önlisans Programı, bilgisayarla ileri düzeyde tanışık orta kademe işgücü yetiştirmeye yönelik bir programdır. Bilgi çalışanlarının ortak özelliği, yaptıkları iş ne olursa olsun, günlük faaliyetlerinin önemli bölümü bilgiyi oluşturmak, bilgiye erişmek, bilgi üzerinde işlemler gerçekleştirerek bilgiyi dönüştürmek, bilgiyi iletmek ve bilgiyi saklamak gibi temel işlevlerden oluşmaktadır.

Bilgi Yönetimi Önlisans Programının amaçlarından biri de öğrencilere internet ortamında kurumsal iletişim ve birlikte çalışma deneyimi kazandırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, Programın ikinci sınıfında okuyan öğrencilere, grup çalışması deneyimi kazandırmak amacıyla ekip ödevleri verilmektedir. Öğrenciler önceden oluşturulan ve ekip liderliği dönüşümlü olarak değişen 4-6 kişilik ekiplerde MS SharePoint Team Services sunucusu üzerinde, dosya alışverişi, duyuru ekleme, tartışma ve görev atama gibi ortak çalışmalarını yürüterek ekip çalışmalarını tamamlamaktadırlar.

Bu bildiride, ekip ödevleri uygulaması sırasında karşılaşılan sorunlar ve geliştirilen çözüm önerileri, öğrencilerin uygulamaya karşı tutum ve davranışları, kendilerine sunulan çalışma ortamını kullanma alışkanlıkları, ve ekip çalışmalarının değerlendirilmesinde kullanılan kriterler tanıtılarak, ülkemizde yeni yapılmakta olan bir uygulamanın 3 yıllık dönemi değerlendirilmektedir.

İNTERNETE DAYALI UZAKTAN ÖĞRETİM VE ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANELERİ

- 94- **ÇUKADAR**, Sami ve Sönmez **ÇELİK**. “İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim vee Üniversite Kütüphaneleri”, **Dogus Üniversitesi Dergisi**, 4 (1) 2003, ss. 31-42, İstanbul, Türkiye.

Hızla gelişmekte olan bilgi teknolojisi, uzaktan öğretim türlerinin çeşitlenmesine ve internete dayalı uzaktan öğretimin yaygınlaşmasına neden olmuştur. Bu yazıda, öğretim sistemi içinde önemli bir yeri olan kütüphane ve bilgi merkezlerinin, uzaktan öğrenim gören bireylerin bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için geliştirdikleri hizmet türleri üzerinde durulmakta ve bilgi kaynaklarının elektronik ortama aktararak, kütüphane kullanıcılarına sunulduğu sanal kütüphane anlatılmaktadır.

Ayrıca, uzaktan öğrenim gören bireylerin bilgi ihtiyaçlarının en üst düzeyde karşılanabilmesi için enformasyon uzmanlarına yönelik öneriler sunulmaktadır.

MEGA-UNIVERSITIES AND KNOWLEDGE MEDIA: Impications of New Technologies For Large Teaching Universities

- 95- **DANIEL**, John S. Mega-Universities and Knowledge Media: Impications of New Technologies For Large Teaching Universities. Milton Keynes, The Open University Press, 1995, United Kingdom. (Bu çalışma 1995 yılında Canada Athabasca Universitsi'nde Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Ayrıca Mega-Universities of the World /The Top Ten, adıyla The Meeting of the Executive Heads of These Universities 7. 27, 1995' de **17th World Conference of the ICDE**, Birmingham, The United Kingdom sunulmuştur).

Çalışmada, dünyadaki uzaktan eğitim kuruluşlarından öğrenci sayısı ve bu öğrencilere sunulan hizmet açısından ilk on Açıköğretim kuruluşunun yönetim yapısı, finans yapısı, öğrenci sayıları, sunulan programlar ile öğrenci ve mezunlara ilişkin bazı bilgilere yer verilmektedir. Daniel bu çalışmasında; Türkiye'deki AÖF uygulamasını dünyanın altıncı büyük kuruluş olarak nitilemekte ve AÖF hakkında genel değerlendirmelerde bulunmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMININ YASAL BOYUTLARI

- 96- **DEMİR**, Mehmet ve Zeki **KAYA**. Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımının Yasal Boyutları, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle**

Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu.
Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili yasal düzenlemelerin ayrıntılı olarak incelenmesi bu bildirinin kapsamı dışındadır. Ancak, uzaktan eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili yasalar hakkında genel bilgi sunulmakta ve bütün bu yasaların koruduğu hakların adil kullanılıp kullanılmadığı hakkında karar verecek olanlara yardımcı olabilecek bilgiler verilmektedir.

Çalışmada öncelikle uzaktan eğitim, eğitim teknolojisi ve uzaktan eğitime yönelik materyaller hakkında kısa bilgiler verilmektedir. Daha sonra uzaktan eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili uluslar arası sözleşmeler sayılmakta ve konuyla uzaktan da olsa bağlantılı yasal düzenlemeler ana hatlarıyla incelenmektedir. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ise konuyla daha yakından ilgili olduğundan ayrıntılı olarak ele alınmakta ve yabancı uygulama örneklerinden de yararlanılarak bu yasaya ilişkin yorumlar yapılmaktadır.

**DISTANCE EDUCATION
AND EDUCATIONAL TV PRODUCING PROCESS:
Role of Educational TV Programs As Being One of the Educational
Components in Distance Education Systems and Producing Process of
Educational TV Programmes in Faculty of Open Education at Anadolu
University-Turkey**

- 97- **DEMIRAY**, Emine., Mediha **SAGLIK**, Nedim **GURSES**, Aydın Z. **OZGUR**. and Abdülkadir **CANDEMİR**. Distance Education and Educational TV Producing Process: Role of Educational TV Programs As Being One of The Educational Components in Distance Education Systems and Producing Process of Educational TV Programs in Faculty of Open Education at Anadolu University-Turkey, **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**. Vol: 1, No: 1, 2000, Anadolu University, Eskişehir, Turkey.

Bu çalışma; uzaktan eğitim sistemlerinde eğitim televizyon programlarının kullanımı ile ilgili olarak kuramsal bilgiler ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından üretilmekte olan radyo ve televizyon eğitim programlarının yapım-üretim sürecine ilişkin teknik alt yapı ve donanım ile sahip olunan insan kaynağı hakkında bilgileri içermektedir.

KADINLARIN EĞİTİMİNDE UZAKTAN ÖĞRETİMİN ÖNEMİ VE ÖRNEK UYGULAMA

- 98- **DEMİRAY**, Emine ve Şensu **CURABAY**. “Kadınların Eğitiminde Uzaktan Öğretimin Önemi Ve Örnek Uygulama”, **T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi**, Yıl 6, Cilt 2, Sayı 7, Nisan-Mayıs-Haziran 2004, ss. 9–22, Ankara Türkiye. (Bu çalışmanın değişik versiyonu ayrıca “The Importance of Distance Learning on The Education of Women With An Example of Implementation“, başlığı ile **Trends and Issues in Distance Education: An International Perspective**, (Editors: Lya Visser, Michael Simonson and Yusra Laila Visser) Publisher: Information Age Publishing, Inc., PO Box 4967, Greenwich, CT 06831, 2005.USA, ve "Distance Education for Women' Development: A Case Study at Anadolu University, Turkey", başlığı ile **Malaysian Journal of Distance Education**, Volume: 2 Number: 2, 2000, pp. 23–33, Penerbit Universiti Sains Malaysia, Malaysia, basılmıştır).

Çalışmada öncelikle Dünyada ve Türkiye’de kadının konumu, okuma-yazma oranları, eğitim durumları, eğitime olan talep ve bu talebi karşılamada uzaktan öğretime olan gereksinim üzerinde durulacaktır. Daha sonra, Türkiye’de şu an uygulanmakta olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Önlisans projelerinden Ev İdaresi Önlisans Programı değerlendirmeye alınacaktır. Bu programın değerlendirilmesi şu açılardan yapılacaktır.

- Programa giriş koşulları, tercih nedenleri,
- Programda okutulan dersler, içerikleri (basılı materyaller açısından),
- Bu program için hazırlanan televizyon programları ve içerikleri,
- Dersler bazında başarı durumu, kadın-erkek oranları,
- Programdan mezun olan öğrenci sayısı, kadın-erkek oranları,
- Programdan mezun olanların aldıkları bilgileri günlük yaşamlarına geçirebilme durumları,
- Programda okutulan derslerin içerik olarak hangi kadına yönelik olduğu kadının birey olarak kendini geliştirmesine katkısı olup olmadığı.

Bu programa ait televizyon programlarının gündüz ve gece yayınlanması, öğrencileri dışında da izleniyor olması nedeniyle kadınlara yaygın eğitim hizmeti vermektedir.

UZAKTAN ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ OLARAK KADINLAR

- 99- **DEMİRAY**, Emine. ‘‘Uzaktan Öğretim Öğrencileri Olarak Kadınlar’’, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28-30 Mayıs 2003, proceedings vol.II, 1163-1167, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimagusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Çalışmada öncelikle, dünyada ve Türkiye’de kadının durumu, eğitim olanakları, eğitim düzeyleri ve eğitim olanaklarından yararlanmada erkeklerden farklı yönleri ele alınacaktır. Daha sonra ise dünyadaki ve Türkiye’deki uzaktan öğretim uygulamaları ele alınarak, uzaktan öğretimde kadının yeri belirlenecektir. Çalışmanın son bölümünde ise Türkiye’deki uzaktan öğretim öğrencisi kadınlarla dünyada çeşitli ülkelerdeki uzaktan öğretim öğrencisi kadınlar arasında bir karşılaştırma yapılacaktır.

USING ATTITUDES OF COMPUTER FOR WOMEN STUDENTS IN TURKEY:

**A Case Study on Faculty of Economics, Business Management and
Faculty of Open Education in Anadolu University**

- 100- **DEMİRAY**, Emine. ‘‘Using Attitudes of Computer For Women Students In Turkey: A Case Study on Faculty of Economics, Business Management and Faculty of Open Education in Anadolu University’’. **2nd International Open and Distance Learning (IODL) Symposium "Lifelong Open & Flexible Learning in the Globalized World"**, September 13-15, 2006, pp.401-410. Anadolu University Eskisehir, Turkey.

Bilgi ve İletişim Çağı dediğimiz 21. yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmeler, eğitimde öğrenme-öğretme süreçlerinde, verim ve etkililik tartışmalarını da gündeme getirirken eğitim teknolojisi kavramını da ortaya çıkarmıştır. Eğitim teknolojisi kavramıyla birlikte günümüzde yaşanan sanayileşme, hızlı

nüfus artışı, ekonomik sorunlar eğitime olan talebi arttırmış, örgün öğretimin yanında uzaktan öğretime de gereksinim duyulmuştur.

Uzaktan öğretimde eğitim amaçlı basılı malzemeler, görsel-işitsel araçlar ve yeni iletişim teknolojileri kullanılmaktadır. Bu yeni iletişim teknolojilerden biride günümüzde yaygın olarak kullanılan bilgisayar ve İnternet'tir.

Bu çalışmanın amacı, uzaktan öğretimde teknoloji kullanımının giderek artması ve gerekliliği nedeniyle, uzaktan öğretim gören kadın ve erkek öğrencilerin bilgisayar ve İnternet kullanma farklılıklarını ortaya çıkarabilmektir. Uzaktan öğretim yöntemiyle eğitim gören kadın ve erkek öğrencilerin bilgisayar, İnternet ve Açıköğretim Fakültesinin e-öğrenme hizmetlerinden nasıl yararlandıklarını, kullanım sıklıklarını, yaşadıkları zorlukları, sorunları belirlemektir.

Bu amacı gerçekleştirebilmek için hazırlanan 30 soruluk sormaca Anadolu Üniversitesinin uzaktan öğretim yöntemiyle eğitim veren İktisat-İşletme ve Açıköğretim Fakültesi öğrencisi olan ve Eskişehir'de yaşayan 100 kadın, 100 erkek toplam 200 öğrenciye yüz-yüze uygulanmıştır.

VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖNLİSANS EĞİTİM UYGULAMASI

101- DEMİRAY, Uğur. "..Ve Açıköğretim Fakültesi Önlisans Eğitim Uygulaması", **Milli Eğitim**. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, S. 74, ss. 36-40,1987, Ankara, Türkiye.

Bu makalede, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin 1985–86 öğretim yılında uygulamaya koyduğu, orta öğrenimli ilkokul öğretmenlerinin önlisans eğitimini uzaktan öğretim yöntemine dayalı olarak tamamlaması konusunda genel bilgiler verilmektedir.

Çalışmada önce ilkokul eğitiminin önemine ve daha sonra bu eğitimi yapılandıran öğretmenlerin 1739 sayılı yasada yer alan hizmet-içi eğitim faaliyetlerine değinilmiştir. Öğretmenlerin hizmet-içi eğitimlerinin eğitim fakültelerince yüz yüze tamamlanmasının giderek zorlaşması yanında, diğer ülkelerdeki öğretmen eğitiminin uzaktan eğitim yöntemiyle yapılaş örneklerine yer verilmiştir. Daha sonra, bu hizmetin Anadolu Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki anlaşma gereğince Anadolu

Üniversitesi'ndeki uygulamaya konuluş gerekçesi ve süreci anlatılmaktadır. Yaklaşık 130.000 öğretmeni eğitim kapsamına alan bu uygulamaya ilişkin bazı sayısal verilere yer verilmiştir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME EĞİLİMLERİ

- 102- DEMİRAY, Uğur. Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri.** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No:252/121, 1987, Eskişehir, Türkiye. (Bu çalışmanın bir özeti ayrıca, **Çağdaş Eğitim**. S. 124, s. 9-16, 1987, Ankara, Türkiye ile **Kitle İletişim Araçları ve Boş Zaman**. (Ed. U. Demiray), Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yayın Eğitim Vakfı Yayınları, Yaygın No: 005, Eskişehir, 1988, Türkiye, yayınlanmıştır).

Yazarın 1984-1986 yılları arasında doktora tezi olarak yaptığı çalışma, 1987 yılında aynı adla, gözden geçirilerek yazar tarafından kitap haline getirilmiştir. Bu özet çalışmasında, araştırmanın amacı, yöntemi, verilerin elde edilmesi, bulgu, yorum, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Kamuoyunda "bütün günü boş" öğrenciler olarak nitelendirilen bu kitlenin özelliklerini ve örgün yükseköğretim öğrencileri ile olan fark ve benzer yönlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan araştırma 10.000 kişiyi kapsayan uygulamalı bir Çalışmadır. Çalışmadan çıkarılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

AÖF öğrencileri "bütün günü boş" öğrenciler nitelemesinden öte; az boş zamana sahip, çoğunlukla çalışan öğrencilerdir. Bu öğrenciler örgün yükseköğrenim öğrencilerinden yaş, medeni durum, ekonomik ve yerleşim düzeni açılarından da farklılık göstermektedirler. Anne ve babalarının ekonomik düzeyleri ile kültür düzeyleri örgün yükseköğrenim öğrencilerine göre daha alt düzeydedir.

Boş zaman etkinliklerine bireyselden çok grup ve izleyici konumunda katılma eğilimindedirler. Açıköğretim Fakültesi öğrencileri, kendilerini gerçekleştirebilecekleri ve kurum (üniversite) tarafından oluşturulacak

öğrenci Kültür Eğitim Merkezlerine yoğun biçimde gereksinim duymaktadırlar.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ MEZUNLARININ BAZI NİTELİKLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

- 103-** **DEMİRAY**, Uğur. "Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Bazı Nitelikleri Üzerine Bir Çalışma", **Milli Eğitim**. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, S. 75: ss. 44-52, 1988, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, "Açıköğretim Fakültesi ilk Mezunları; İktisat-İş İdaresi" adlı kitap çalışmasının ve "Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Nitelikleri Üzerine Bazı Bilgiler" adlı makalenin özeti yer almaktadır. Çalışmada, ülkemiz eğitim sisteminde uygulamasının özgünlüğü ve karşılaştığı talep açısından yeni bir dönemi başlatmış bulunan Açıköğretim Fakültesi'nin ilk mezunlarının sosyo-ekonomik ve kişisel özellikler açısından nasıl bir yapıya sahip olduğunun belirlenmesi amacıyla, 1985-1986 öğretim yılı Haziran döneminde Açıköğretim Fakültesi'nden mezun olan 768 öğrenci üzerinde uygulamalı bir çalışma yapılmıştır. Makalede, Açıköğretim Fakültesi'nden mezun olanların daha çok Türkiye'nin kırsal kesiminde yaşadığı, iktisat bölümünde okuduğu, erkek öğrenci sayısının ve mezun olma yaş ortalamasının diğer örgün bölümlere göre daha fazla olduğu, belirtilmiştir. Anne babanın eğitim düzeyi yüksek olduğu, öğrencilerin mezun olma oranının arttığı, öğrencilerin günlük ders çalışma saati ile mezun olma arasında sıkı bir ilişki olduğu gibi sonuçlara yer verilmiştir.

SOME CHARACTERISTIC OF THE FIRST SENIOR STUDENTS OF ANADOLU UNIVERSITY OPEN EDUCATION FACULTY IN 1985-1986 EDUCATIONAL YEAR (TURKISH CASE)

- 104-** **DEMİRAY**, Uğur. **Some Characteristics of The First Senior Students of The Anadolu University Open Education Faculty In 1985–1986 Educational Year (Turkish Case)**, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, No: 010, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, 1985-86 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde son sınıf öğrencisi olan 9600 kişinin bazı kişisel ve sosyo-

ekonomik özellikleri yer almaktadır. Ayrıca bu son sınıf öğrencilerinin ders çalışmaya ayırdıkları zaman konusu da çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışmada bu öğrencilerin sahip olduğu bazı özellikler, diğer örgün yükseköğretim öğrencilerinin özellikleri ile de karşılaştırılmıştır.

Çalışma sonunda, AÖF öğrenci ailelerinin eğitim düzeyi biraz düşük, gelir diliminin ise normalin biraz altında olduğu ortaya çıkmıştır. AÖF öğrencilerinin %15'i günde üç saatten fazla, %30'u günde 1-2 saat düzenli olarak ders çalışmaya zaman ayırmaktadır. %55'i ise düzenli olarak ders çalışmadığını belirtmektedir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLK MEZUNLARI: İKTİSAT/İŞ İDARESİ

- 105- DEMİRAY, Uğur. Açıköğretim Fakültesi İlk Mezunları: İktisat/İş İdaresi.** Anadolu Üniv. Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, No: 008, 1988, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, S.5, ss. 393–403, Yayın no: 320/141, 1989, Eskişehir, Türkiye, yayınlanmıştır.)

Bu çalışmada, ülkemiz eğitim sisteminde uygulamasının özgünlüğü ve karşıladığı talep açısından yeni bir dönemi başlatmış bulunan Açıköğretim Fakültesi'nin ilk mezunlarının sosyo-ekonomik ve kişisel özellikler açısından nasıl bir yapıya sahip olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Yazar çalışmasında, 1985-1986 öğretim yılı haziran döneminde Açıköğretim Fakültesi'nden mezun olan 768 öğrenci üzerinde uygulamalı bir çalışma yapmıştır.

Dört bölümden oluşan bu kitap çalışmasının birinci bölümünde çalışmanın problemi, amacı, sınırlılık, önem ve sayıltıları ile çalışmada sıkça söz edilen kavramlara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise; çalışmanın yöntemine ilişkin bilgilerden söz edilmiştir. Üçüncü bölümde, bulgular ve yorum başlığı altında elde edilen bilgiler işlenerek, yorumuna gidilmiş, özet ve önerileri içeren dördüncü bölümle çalışma tamamlanmıştır.

Çalışmadan çıkarılan sonuçlara göre; AÖF ilk mezunlarının çoğunlukla Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinden ve kırsal yörelerden olduğu, meslek sahibi ve orta gelir grubuna dahi oldukları görülmektedir. Mezunların anne ve babalarının da orta ve alt gelir grubundan oldukları söylenebilir.

Cinsiyet ve yaş bakımından da özellikleri ortaya koyulan mezunların, ağırlıklı 26-30 yaş diliminde olduğu ve erkeklerin sayısının bayanlara oranla üç kat fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların yanı sıra, çalışmada mezunların medeni halleri, aile ortamları ve çevre ile etkileşimleri gibi özelliklerine de ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Kitabın sonunda çalışmaya ilişkin bazı ek bilgilerle, okura yararlı olacağı düşüncesiyle, Açıköğretim Fakültesi'nden mezun olan grubun içinde yer aldığı 4.sınıf kitlesinin genel özelliklerini içeren okuma parçası da eklenmiştir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNE YENİ BİR HİZMET SUNUYOR: Video İle Eğitim

- 106-** **DEMİRAY**, Uğur ve Murat **BARKAN**. "Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerine Yeni Bir Hizmet Sunuyor: Video İle Eğitim", **Yeni İletişim**. S. 3: ss. 11–12, 1988, İstanbul, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, **Çağdaş Bir İletişim Aracı Olarak Video**. (Ed. Cengiz Tekin), Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No: 4, ss. 217–224, 1988, Eskişehir, Türkiye, yayınlanmıştır).

Bu çalışmada, Açıköğretim Fakültesi öğrencileri için gerçekleştirilen yazılı malzemeler, televizyon, radyo yayınları, akademik danışmanlık hizmetleri ve bu dönemde 19 ildeki AÖF bürolarında ek bir hizmet olan "Video ile hizmet" ele alınmıştır. Çalışmada video ile eğitim merkezlerinin Konya, Denizli, Trabzon, Samsun, İzmir ve Eskişehir bürolarında yapılan pilot proje uygulamasının değerlendirmesi yapılmıştır. Video ile Eğitim Merkezinin tanıtımı, amaçları, hizmet süresi, sonuçları anlatılmaktadır.

VIDEO EDUCATION CENTERS TO MEET STUDENT NEEDS IN TURKISH DISTANCE EDUCATION PROGRAMS

- 107-** **DEMİRAY**, Uğur, Marina S. **McISAAC**, Murat **BARKAN** and L. Karen **MURPHY**, **Video Education Centers To Meet Student Needs In Turkish Distance Education Programs**. Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları Yayın No: 012, Eskişehir, 1988, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, **Educational Communication an International Review Section-Fall**. 1988, pp. 182-185,

Washington DC, USA ve **Kurgu**. İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, S.5, ss. 319-327, Ocak 1989, Eskişehir, yayınlanmıştır)

Bu çalışmada, Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak önerilen Video ile Eğitim Merkezi projesinin genelde nasıl düşünüldüğü, uygulamasının nasıl olacağı, böyle bir eğitim bileşeninin Uzaktan Eğitim sistemi içinde (özellikle Türkiye ortamındaki uygulamada) ne şekilde yer alabileceği tartışılmaktadır.

Çalışma, 1988 yılında ABD Louisiana'da AECT tarafından düzenlenen seminerde sunulmuştur. İzleyici kitleye AÖF'ün kuruluşu, işleyişi hakkında bilgi verilmiştir. Makalede VEM pilot proje olarak Konya ve Denizli bölgelerinde yapılan uygulama sonuçları özetlenmiştir. Uygulama sonunda öğrencilerin öğrenme düzeyinde 40-60 birimlik artış sağlandığı vurgulanmıştır.

FINDINGS OF A RESEARCH ON THE STUDENTS' USE OF TIME: A Case Study Of The Anadolu University Open Education Faculty In Turkey

- 108- DEMIRAY, Ugur. Findings of a Research on The Students' Use of Time A Case Study of The Anadolu University Open Education Faculty In Turkey.** Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No: 017, 1989, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma özet olarak, **Sport and Leisure A Journal of Social Science Abstract SRLS**, Vol: 1, No:3, Winter 1988) p.354, **Canada ve Leisure Recreation and Tourism Abstract LRTA**. 1989, Vol:14, No:3, p.208, UK, yayınlanmıştır).

Yazarın daha önce Türkçe olarak yayınladığı "Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri" adlı yayınında yer alan öğrencilerin "zaman kullanımı" bölümünden hareketle hazırlanan özet çalışma, 25-28 Ekim 1988 tarihinde European Leisure and Recreation (ELRA) semineri için hazırlanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde, insanoğlunun doğa ile mücadelesi ve onun modern dünyasındaki iş ile ev ortamı arasında zamanını planlaması gerektiği konusundaki çelişkileri anlatılmaktadır.

Bu bölümde, ayrıca boş zaman ile toplumsal değişme arasındaki ilişkili kavramlara yer verilmektedir. İkinci bölümde ise, çalışmanın yöntemi anlatılmaktadır. Üçüncü bölümde, elde edilen bilgiler işlenmekte ve yorumu yapılmaktadır. Dördüncü bölüm ise, sonuç ve önerileri içeren son bölümdür. Yazarın yaptığı araştırmadan çıkardığı sonuçların bazıları şu şekilde özetlenebilir. AÖF öğrencileri kamuoyunda "bütün günü boş" öğrenciler nitelenmesinden ötede, az boş zamana sahip, çoğunlukla çalışan öğrencilerdir. Örgün yükseköğrenim öğrencilerinden yaş, medeni durum, ekonomik ve yerleşim kökeni gruplaşması açısından farklı bir kitledir. Anne ve babalarının ekonomik düzeyleri ile genel bilgi düzeyleri örgün yükseköğrenim öğrencilerine göre daha alt düzeydedir. AÖF öğrencileri, kurum tarafından (üniversite) sunulacak öğrenci Kültür Eğitim Merkezlerine yoğun biçimde gereksinim duymaktadırlar.

GRADUATES OF THE OPEN EDUCATION FACULTY IN TURKEY

- 109- DEMIRAY, Ugur.** "Graduates of the Open Education Faculty In Turkey", **Journal of Educational Television**, Vol: 15, No:3, pp. 155-161, October 1989, Oxfordshire, UK.

Anadolu Üniversitesi 300.000'den fazla öğrencisiyle Türkiye'nin en büyük üniversitesi durumundadır. Uzaktan eğitim yöntemini kullanarak eğitim yapan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi 1982 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan dört yıl sonra, 1985-86 öğretim yılında ilk mezununu veren AÖF Türk eğitim yaşamına yeni boyut getirmiştir. Haziran 1986 yılında 768 kişi, ilk mezun olarak, fakülteden lisans diploması almıştır.

Bu çalışma, 768 mezunu sosyal, kişisel ve sosyo-ekonomik açılardan incelemeyi amaçlamıştır. Mezunlar kitlesinin bazı özelliklerinin sergilendiği bu çalışma, ileride yapılacak yerli-yabancı araştırmalara kaynaklık edebilecektir

TURKEY'S OPEN EDUCATION FACULTY

- 110- DEMIRAY, Ugur.** "Turkey's Open Education Faculty", **Journal of Industry and Higher Education**. Vol: 4, No:1, pp. 53-54, Butterworth Scientific Publication Lts, March 1990, London, UK.

Bu makalede, Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak toplumsal ve eğitimsel gelişmeler rapor edilmektedir. Çalışmada, Açıköğretim Fakültesi'nde yer alan bölümler, programlar, eğitim-öğretim malzemeleri, fakültede okuyor olmanın öğrenciye maliyeti, öğrenci profili ve örgütsel yapı ile uluslararası boyuttaki ilişkilere yer verilmektedir. Çalışmada 1990 değerleriyle öğrenciye olan yıllık maliyet 148.000 TL., 4 yıllık maliyetin ise; 700.000 TL. olduğu, bunun ise; örgün (geleneksel) yükseköğretime göre sekizde bir maliyete eşdeğer olduğu belirtilmiştir.

AN OVERVIEW OF THE OPEN EDUCATION FACULTY ANADOLU UNIVERSITY-TURKEY

- 111- DEMIRAY, Ugur, "An Overview of the Open Education Faculty Anadolu University-Turkey", *Research in Distance Education*. Vol. 2, No. 3, p. 12, July 1990, Athabasca, Canada.**

Bu çalışmada, Açıköğretim Fakültesi uygulamasının çeşitli boyutları ile Türk toplumunda uzaktan eğitim uygulamalarının genel bir değerlendirmesi yer almaktadır.

Bu yaklaşım çerçevesinde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasının dünyadaki diğer uzaktan eğitim kurum ve kuruluşları arasındaki karşılaştırmaya olanak verecek bilgiler çalışmaya dahil edilmiştir.

UNDERGRADUTES OF THE OPEN EDUCATION FACULTY

- 112- DEMIRAY, Ugur. *Undergraduates of The Open Education Faculty*, Anadolu University Publications, No 452.205.1990, Eskişehir, Türkiye.**

Çalışma, yazarın 1988 yılında yapmış olduğu "Açıköğretim Fakültesi İlk Mezunları" adlı çalışmasının İngilizceleştirilmiş biçimidir. Çalışmanın amacı, konuyla ilgilenen yabancı araştırmacıları Türk uzaktan eğitim sistemi uygulaması olan Açıköğretim Fakültesi'nin ilk mezunları hakkında bilgili kılmaktır.

Çalışmada ilk mezunların karakteristiği, başarı durumları, ders çalışmaya ayırdıkları zaman dilimi vb. konulara yer verilmiştir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN
ÇALIŞMALAR KAYNAKÇASI (1982-1990)

- 113- **DEMİRAY**, Uğur, Nermin Çıldır **ÖZGÜR** ve Feyyaz **BODUR**. **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası (1982–1990)**, Anadolu Üniversitesi Yayınları Yayın No.454/207, 1990, Eskişehir, Türkiye.

Elinizde bulunan bu çalışmanın birinci baskısı olan çalışma, 1990 yılı Temmuz Ayına kadar olan Açıköğretim çalışmalarının özeti, bibliyografik bilgiler, broşür ve tanıtım yayınları ile konu ve yazar dizini bölümlerine yer vermektedir.

Çalışmada yer alan özetler, ulaşılan yayınlardan birer kopya elde edilerek oluşturulmuştur.

A REVIEW LITERATURE ON THE
OPEN EDUCATION FACULTY (1982-1990)

- 114- **DEMİRAY**, Ugur. **A Review Literature On The Open Education Faculty (1982–1990)**. Anadolu University Publications, No.455/208, 120p. 1990, Eskişehir, Turkey.

1982-1990 yılları arasında Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak yapılan çalışmalar kaynakçasının İngilizceye uyarlanmış halidir. Yabancı araştırmacıları bu konuda neler yapıldığı konusunda bilgilendirmeyi ve çalışma sahipleri ile iletişim kurulabilmesini amaçlayan bu araştırma giriş, çalışmalar özeti, bibliyografik bilgi, broşür ve diğer tanıtım yayınları ile konu ve yazar indeksi bölümlerine yer vermektedir.

SOME ASPECT OF TEACHER TRAINING IN TURKEY
BY USING A DISTANCE EDUCATION SYSTEM

- 115- **DEMİRAY**, Ugur. "Some Aspect of Teacher Training in Turkey by Using a Distance Education System", **ICDE Bulletin**. Vol. 24, pp. 47-51, Open University, Milton Keynes, 1990, UK.

Bu çalışma, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı ile ilgili genel bilgileri içermektedir. Yaklaşık 13.000 ortaöğretim çıkışlı öğretmeninin katıldığı programdaki dersler, TV ve radyo derslerinin yayım süreleri, ulaştırılan basılı malzemeler makalede yer almaktadır. Temelde bu makale, yazarın daha önce yayınladığı aynı içerikteki yazılarının İngilizce anlatımını hedefleyen bir çalışmadır.

IDENTIFICATION OF THE DISTANCE EDUCATION STUDENTS IN TURKEY: A Case Study Open Education Faculty

- 116- DEMIRAY, Ugur.** "Identification of the Distance Education Students in Turkey: A Case Study Open Education Faculty", **Indian Journal of Distance Education**. Vol.4. pp.83-91, 1991, Chandigarh, India.

Çalışmada genel hatlarıyla Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin profilinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Açıköğretim Fakültesi öğrencilerini sosyal, ekonomik ve bireysel özellikler açısından genelleyici bu çalışma ICDE 1988'de Oslo'da bildiri olarak sunulmuştur.

AFTER TEN YEARS OF DISTANCE EDUCATION IN TURKEY, WHAT LIES AHEAD

- 117- DEMIRAY, Ugur and Marina S. McISAAC.** "After Ten Years of Distance Education in Turkey, What Lies Ahead" presented paper at **16th ICDE World Conference**, November 9-13, 1992, Bangkok, Thailand. (Ayrıca bu çalışma özet olarak: **16th International Council for Distance Education ICDE** yayınlanmıştır).

Bu bildiri 10. öğretim yılını tamamlayan ve dünyanın 6. büyük uzaktan eğitim sistemi (kuruluşu) olan Açıköğretim Fakültesi'nin tarihçesini, gelişimini ve geleceğe yönelik planlarını içermektedir. Bu 10 yıl içerisinde Açıköğretim Fakültesi'nin çeşitli programlarınabesiyüzellibinden fazla öğrenci kaydolmuştur ve bu öğrenciler İş İdaresi, İktisat, Öğretmen Eğitimi, Hemşirelik eğitimi, turizm gibi programlara katılmış ve yaklaşık ikiyüzünü bu programlardan mezun olmuşlardır. Birçok alanda olduğu gibi Türk

uzaktan eğitimi Ortadoğu bölgesinde uzaktan eğitim alanında önder olma yolundadır.

ISTRUZIONE A DISTANZA IN TURCHIA CONCETTI GENERALI E SVILUPPI

- 118- DEMIRAY, Ugur.** "Istruzione a Distanza in Turchia Concetti Generali e Sviluppi", **Istruzione A Distanza.** (Translated by: Emma NARDI), Anno IV, No: 2, pp. 53-56, 1992, Rome, Italy.

Dergi editörlerinden Dr. Emardi Nardi tarafından İngilizceden İtalyancaya çevrilen bu çalışmada, Açıköğretim Fakültesi uygulamasının çeşitli boyutları ile Türk toplumunda uzaktan eğitim uygulamalarının genel bir değerlendirmesi yer almaktadır.

Bu yaklaşım çerçevesinde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasını dünyadaki diğer uzaktan eğitim kurum ve kuruluşları ile karşılaştırmaya olanak verecek bilgiler çalışmaya dahil edilmiştir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YETİŞKİN-YAŞLI MEZUNLARI

- 119- DEMİRAY, Uğur.** **Açıköğretim Fakültesi Yetişkin Yaşlı Mezunları**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 692/338, 1993, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, **Proceedings of the Third International Conference on Assessing Quality in Higher Education**, (Edited by T.W. Banta, M.W Bense, A. M. Pitts, R. Matlock-Published by Center for Assessment Research and Development, Tennessee University, Knoxville Tennessee, 1991, USA ve **ICDE Bulletin**, Vol. 28, pp. 62–67, January 1992, The Open University, Milton Keynes, United Kingdom, yayınlanmıştır).

Uzaktan öğretim sisteminde öğrenim gören yetişkin-yaşlı öğrenci grubun bazı özellikleri ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne kaydolmuş bu öğrencilerin mezun olması durumunda sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan neler elde ettiği araştırmanın problemi olarak belirlenmiştir.

Belli bir yaş diliminden ötede emekli olma yaşına gelmiş hatta emekli olmuş bireyler, uzaktan öğretim sisteminin hangi özellik ve özgün hizmetlerinden dolayı bu eğitim kurumlarında öğrenim görmeyi istemişler, öğrenci ve mezun olmuşlardır?

Çalışmada, yetişkin-yaşlı diyebileceğimiz bu toplumsal gruptan, uzaktan öğretim kurumlarına devam edenlerin genel özelliklerinin neler olduğu, Türkiye'de uzaktan öğretim sistemi uygulaması olan Açıköğretim Fakültesi'ne kaydolup öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak mezun olanların kişisel, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutların bazı noktalarında neler elde ettikleri, uzaktan öğretim yöntemiyle öğrenim gören 45 ve daha ileri yaş dilimindeki Açıköğretim Fakültesi mezunlarının hangi amaçlarla bu fakülteye kayıt oldukları, bu fakültede geçirdikleri öğretim yılları boyunca elde ettikleri değerler, birikimler, sağladıkları kişisel yararlar ile bu mezun kitlenin genel yapısı araştırılmak istenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler AÖF'den mezun olmuş 45 ve daha ileri yaş dilimindeki 156 yetişkin-yaşlı mezuna uygulanan anket ve yüz yüze görüşmelerden elde edilmiştir. Bu veriler, diğer ülkelerdeki uzaktan öğretim sistemlerinde kayıtlı yaşlı öğrenciler konusunda yapılmış çalışmalardaki karşılaştırılabilir verilerle desteklenmiştir.

Mezunların bir bölümü; ilerleyen yaşlarına (başlangıçta sadece diploma alma amacı taşımalarına) karşın, diploma almaktan öte kendilerini tamamlamak AÖF'deki deneyimleri sürecinde, kendilerine güven duymak, uzak-yakın toplumsal çevrede saygın bir konum elde etmek, ekonomik açıdan belli bir rahatlama sağlamış olmak, boş zamanlarını daha etkin geçirmiş olmak ve en önemlisi yaşama yeniden bağlanarak yaşam sürecinde etkin olmak gibi nedenlerle Açıköğretim'i tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu bağlamda, "Üçüncü Yaş Üniversitesi" kavramının, ülkemiz açısından yeniden yorumlanması, ülke nüfusunun %15'ini oluşturan toplam 9.000.000 yetişkin-yaşlının, (isteyenin ömürlerinin geri kalan kısmında), kendilerini toplumdan soyutlamalarına olanak vermeyecek uygulamalardan biri olan eğitim alanına yöneltilmesi gerekmektedir.

Hem kendi gelişimlerini değerlendirmek, genç nesillere örnek olmak, hem de genç nesil ile aralarındaki kültürel iletişim boşluğunun daha da daralmaması konusunda çaba harcamak anlamına gelen "Üçüncü Yaş Üniversitesi" proje ya da örgütlenmesi konusunda geniş ölçekli uygulamalara gidilmelidir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN
ÇALIŞMALAR KAYNAKÇASI (1982-1992)

- 120- **DEMİRAY, Uğur. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası (1982–1992) Genişletilmiş 2. Baskı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No.767/389, 1994, Eskişehir, Türkiye.**

Bir önceki maddede özetlenen çalışmanın 1982-92 yıllarındaki Açıköğretim Fakültesi'ne ilişkin olarak yapılan çalışmaları içeren on yıllık periyota ulaştırılmış, genişletilmiş ikinci baskı bir literatür taramasıdır.

A REVIEW LITERATURE
ON THE OPEN EDUCATION FACULTY (1982-1992)

- 121- **DEMİRAY, Uğur. A Review Literature On The Open Education Faculty (1982–1992) A Revised Second Edition, Anadolu University Publications, No. 766/390, 1994, Eskişehir, Turkey.**

1982–1992 yılları arasındaki Açıköğretim Fakültesi'ne ilişkin olarak yapılan çalışmaları içeren on yıllık periyota ulaştırılmış literatür taramasının genişletilmiş İngilizce ikinci baskısıdır.

Close Encounters to The Fourth Kind:
DISTANCE EDUCATION VERSUS CLASSROOM

- 122- **DEMİRAY, Uğur. (Editör) Close Encounters to The Fourth Kind: DISTANCE EDUCATION VERSUS CLASSROOM. Turkuaz Yayınları, Araştırma Dizisi, No. 95/2-6, 1995, Eskişehir, Türkiye.**

Distance Education for Development konulu uzaktan eğitim içerikli kurs için, 12 ülkeden gelen 25 kursiyerle birlikte, o ülkelerdeki uzaktan eğitim uygulamalarının hangi yön ve düzeyde olduğuna yer veren bir derleme çalışmasıdır. Bu derleme çalışması, kursa katılanların iznine dayanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamına; Colombia, Ghana, India, Indonesia,

Jamaica, the Maldives, Mauritius, Pakistan, Sri Lanka, Sudan, Tanzania ve Türkiye'deki Uzaktan Eğitim uygulamaları genel bir profil bağlamında dahil edilmiştir. Çalışmanın Türkiye bölümünde ise, editör kendi ülkesinde 1982 yılından beri uygulanmakta olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uygulamasına genel çizgilerle yer vermektedir.

Bu genel anlatım içerisinde, Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluşu, tarihçesi ve hizmet sunduğu programlar, sistemde kullanılan eğitim bileşenleri, öğrenci sayıları, yapısı ve mezunlar profili ile Açıköğretim Fakültesinin yönetim yapısı yer almaktadır.

İlkeleri, İşleyişi ve Örnekleriyle DÜNYADA AÇIKÖĞRETİM

- 123- DEMİRAY, Uğur.** (Yayına Hazırlayan) **İlkeleri, İşleyişi ve Örnekleriyle DÜNYADA AÇIKÖĞRETİM.** Turkuaz Yayınları, Çeviri Dizisi, No. 95-5,1995, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada dünyada uzaktan eğitim yöntemini uygulamakta olan ülkelerdeki açıköğretim kuruluşları örneklerine yer verilmektedir. Bu örnekler arasında; İngiliz Açık Üniversitesi'nde telefon ile eğitim uygulaması, Norveç, Fransa ve İtalya'da öğretmen eğitimi, İngiltere, Almanya ve İspanya'da uzaktan eğitim kurumlarından mezun olanların profili ve sektörde ne gibi bir konumda olduklarına ilişkin veriler yer almaktadır. Daha sonra Japon Açık Üniversitesi ve Açık Lisesi uygulaması, Arjantin'deki ilköğretim düzeyinde yapılan uzaktan eğitim uygulaması örneği, uzaktan eğitimin toplum kalkınmasına katkısı açısından Zambiya örneği, uzaktan eğitimin ekonomik boyut ve yapısı, uzaktan eğitimde maliyet, uzaktan eğitimde cinsiyet gibi konulara yer verilmektedir.

TÜRK UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARINI İÇEREN BİLİMSEL ETKİNLİKLERİN ULUSLAR ARASI LİTERATÜRDE YER ALMASI SORUNU ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER

- 124- DEMİRAY, Uğur ve Adnan YILMAZ.** Türk Uzaktan Eğitim Uygulamalarını İçeren Bilimsel Etkinliklerin Uluslararası Literatürde Yer Alması Sorunu Üzerine Bazı Düşünceler, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum**

Bildirileri. Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 159–164, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Bildiride, uzaktan eğitim uygulamasının kuramsal ya da uygulama boyutları ile ilgili olarak gerçekleştirilen, gerçekleştirilmiş ya da ileride gerçekleştirilecek tez, rapor, kitap, bildiri ve araştırma düzeyindeki bilimsel etkinlik ve çalışmaların, dünyanın diğer ülkelerinde bu konuda çalışan akademisyen, araştırmacı ve ilgili uzmanlara ulaşılarak tartışma açılabilmesi için henüz yeni oluşmakta olan Uzaktan Eğitim-Distance Education literatüründe yer alması konusunda uyulması ve yerine getirilmesi gerekli zorunluluklara değinilerek, yazarların bu konuda ileri sürdükleri görüşlerine yer verilmiştir.

Özellikle bundan sonra yapılacak bu türden çalışmaların, mutlak surette ya kendilerinin ya da hiç olmazsa bilinen bir veya iki yabancı dille yazılmış özetlerinin; ilgili dokümantasyon merkezlerine, özet dergilerine ve bilgi bankalarına, özellikle yazarları tarafından ısrarla gönderilmesi, bu kurum ve kuruluşlarla iletişimin sıcak tutularak, en azından ilgili alanda neler olup bittiği, gerekiyorsa ilgiler doğrultusunda ayrıntıya girecek biçimde alış veriş içerisinde bulunulması gerekliliği belirtilmiştir.

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMLERİNDE GÖREV ALANLARA YÖNELİK SÜREKLİ HİZMET-İÇİ EĞİTİM GEREKLİLİĞİ: AÖF Örneği Üzerine Bir Araştırma

- 125- DEMİRAY, Uğur.** Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Görev Alanlara Yönelik Sürekli Hizmet-İçi Eğitim Gerekliliği: AÖF Örneği Üzerine Bir Araştırma, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri.** Milli Eğitim Bakanlığı-FRTEB, ss. 147-157, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Ülkemizde uygulanan uzaktan eğitim yöntemi ile eğitim yapan kurumlarda gelişen teknoloji ve ülke gereksinimleri doğrultusunda hizmete girecek yeni program ve projelerde görev alanların (ya da ofis çalışanlarından, akademik personele kadar görev alacak tüm personelin) sürekli hizmet-içi eğitime alınması kaçınılmaz bir durum hatta daha da ötesi, bu öğretim yönteminin bir gereğidir.

Bu düşünce doğrultusunda ülkemizdeki en köklü uzaktan eğitim kurumu olan Açıköğretim Fakültesi'nin büro personeli, yazar/editör ve akademik danışman olmak üzere, her düzeyden personeline yönelik olmak üzere; genelde uzaktan eğitim kavramı, düşüncesi, tarihçesi ve dünyadaki uygulama örnekleri, özelde de Açıköğretim Fakülte'sinin toplumda gündeme gelmesi, işleyişi ve yapısal boyutları çerçevesinde bilgilenmenin “önemi” ve “gerekliliği” konusunda bir araştırma yapılmıştır.

Araştırma alan taraması kapsamında, deneysel bir çalışma olarak, sözü edilen değişik personel türlerinden 200 deneye anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın değerlendirme aşamasında elde edilen bulgular; personel, yazar/editör ve akademik danışmanlar olmak üzere üç ayrı başlık altında değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonucunda hangi tür ve düzeyde olursa olsun; Açıköğretim Fakültesi çalışanları, genelde uzaktan eğitim sistemleri, özelde de Açıköğretim Fakültesinin ülkemizdeki uygulamasına ilişkin olarak bilgilendirilmelerinin kendileri için yüksek oranda “önemli” ve “gerekli” olduğunu belirtmişlerdir.

DISTANCE EDUCATION FOR PRIMARY AND SECONDARY TEACHER TRAINING IN TURKEY

- 126- DEMIRAY, Ugur and Bekir OZER.** "Distance Education for Primary and Secondary Teacher Training in Turkey", **Indian Journal of Distance Education**. Silver Issue, Vol. 5, pp. 57-64, Panjab University, February 1997, Chandigarh, India. (Bu çalışmanın bir diğer versiyonu Marina McISAAC ve Gürbüz YANGIN ile birlikte **An International Survey of Distance Training Education and Teacher Training: From Smoke Signals to Satellite**. Compiled and Ed: by Peter FARKAS, Richard CORNELL, Charles, Saar, Self Amstrong-, University of Central Florida Orlando, Florida, pp. 76-83, 1993, USA, yayınlanmıştır).

Makalede, eğitim sürecinde bilişsel ve duyuşsal hazırlanma sürecinde ve özellikle de uzaktan eğitim sistemlerinde pedagojik formasyonun önemi, eğitim biliminin üzerinde önemle durduğu bir konudur. Söz konusu çalışmada bu durum söz konusu edilerek, AÖF'ün ilk ve ortaokul öğretmenlerine yönelik olarak uyguladığı Uzaktan Eğitim yöntemi ile

sunulan önlisans eğitim programlarında yer alan basılı, görsel ve işitsel ders materyallerinin yapıları, pedagojik formasyon açıdan incelenmiştir.

UZAKTAN EĞİTİMDE BİR ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETİ OLARAK GAZETENİN ÖNEMİ VE ROLÜ

- 127- **DEMİRAY**, Uğur ve Halil İ. **GÜRCAN**. “Uzaktan Eğitimde Bir Öğrenci Destek Hizmeti Olarak Gazetenin Önemi ve Rolü”, **Türkiye II. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildiriler**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), Uzaktan Eğitim Vakfı, ss. 197-207, 4-8 Mayıs 1998, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, uzaktan eğitim veren kurumlarda, kurum ile öğrenciler arasındaki iletişimi sağlayan gazetenin kullanımına yer verilmekte ve ülkemiz uzaktan eğitim uygulayan kurumları (AÖF ve AÖL uygulamaları) ile diğer ülkelerdeki uzaktan eğitim kurumlarındaki geleneksel gazeteden hareketle internet ortamına kadar uzanan sanal gazetelerin uzaktan eğitim öğrencilerinin gelişiminde, kurum ile olan etkileşimlerindeki önem ve bu iletişim kanalının rolü konusunda durulmaktadır.

Bu çalışmada AÖF’ün ilk yıllarda öğrencilerine ulaştırdığı gazete “Anadolu”, içerik çözümlemesi yöntemi ile incelenerek elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

BİR ÇAĞDAŞ EĞİTİM MODELİ OLARAK UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMASI

- 128- **DEMİRAY**, Uğur. "Bir Çağdaş Eğitim Modeli Olarak Uzaktan Eğitim Uygulaması", **Jandarma Dergisi**. Jandarma Genel Komutanlığı, ss. 46–52, Ocak 1999, Ankara, Türkiye.

Makalenin birinci bölümünde, uzaktan eğitim yönteminin çağdaş toplumların giderek kıtlaşan kaynaklar karşısında artan eğitim gereksinmelerini karşılamada bir model oluşturduğu vurgulanarak, uzaktan eğitimin bileşenlerine, uzaktan eğitimin dünyadaki ve ülkemizde tarihsel gelişimine, uzaktan eğitimin sağladığı olanaklar ile karşılaşılan sınırlılıklara değinilmiştir.

Daha sonra, uzaktan eğitimin Türk Silahlı Kuvvetleri'nde uygulanmasına bir örnek olarak, Jandarma Genel Komutanlığınca uygulanan uzaktan eğitim programlarına yer verilmiştir.

1989 yılından başlayarak, Jandarma Genel Komutanlığı Yaygın Öğretim Şube Müdürlüğü aracılığı ile Subay Jandarma Meslek Bilgileri Geliştirme, 1990 yılında Astsubay Jandarma Meslek Bilgileri Geliştirme, 1998 yılında Uzman Jandarma Meslek Bilgileri Geliştirme ve 1991 yılında ise İngilizce alanlarında subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlarına hizmet-içi eğitim verilmektedir.

Bugüne kadar 693'ü subay, 1933'ü astsubay olmak üzere toplam 2626 kişi Jandarma Meslek Bilgileri Geliştirme, 423'ü subay, 1521'i astsubay olmak üzere toplam 1944 kişi İngilizce eğitimini tamamlamıştır. Bu derslerin yanı sıra subaylara; Bölük Sevk ve İdaresi, İstihbarat, Halkla İlişkiler, astsubaylara; Bölük Sevk ve İdaresi, İstihbarat, Halkla İlişkiler ve Karargahta Çalışma Usulleri, uzman jandarma çavuşlara ise İstihbarat, Halkla İlişkiler, Adli Görevler ve Mülki Görevler dersleri de verilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ MEZUNLARININ SEKTÖRDEKİ KONUMLARI

- 129- DEMİRAY, Uğur.** "Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Sektördeki Konumları", **Uzaktan Eğitim**, UZEV Yayınları, ss. 3-22, Yaz/Summer 1999, Ankara, Türkiye.

Bu makalede, 1986-1993 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İktisat ve İş İdaresi Bölümleri mezunlarının, öğretim kurumunda edindikleri bilgi, beceri ve deneyimleri çalışma yaşamlarına ne oran ve düzeyde aktarabildikleri konusunda yapılan araştırmaya ilişkin bulgular özetlenmektedir.

Mezunların, AÖF.'e kaydolma nedenleri, burada öğrenim görmek ve mezun olmakla elde ettikleri birikim ve kazanım, bu yıllar içerisinde amaçlarındaki değişim, değişimin yönü, derecesi ve düzeyi; alınan diplomanın diğer öğretim kurumlarının vermiş oldukları diplomalar karşısındaki eşdeğerliliği konusuna yönelik düşünceler; sektörde ya da piyasada iş bulma çabaları üç ayrı zaman dilimi esas alınarak (öğrencilik süresi, mezuniyet ve anketin uygulandığı zaman) irdelenmektedir.

TÜRKİYE’DE UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARINI KONU ALAN ARAŞTIRMALAR ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME

- 130-** DEMİRAY, Uğur. “Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Konu Alan Araştırmalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, **Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, ss.87-92, 15-16 Kasım 1999, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, ülkemizdeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin elde edilen Açıköğretim Fakültesi, Açıköğretim Lisesi ve Açıköğretim ile ilgili çalışmalar; kapsam, düzey, yöntem ve genel sonuç bilgileri açısından değerlendirilmiştir. Bu çalışmalar arasında makaleler, tezler, broşürler, bültenler, kitaplar, bildiriler, raporlar yer almaktadır.

Araştırma kapsamındaki çalışmalar kütüphanelerden, enstitülerden, Milli Eğitim Bakanlığı, FRTEB gibi kuruluşlar ve ilgili kişilerle yapılan görüşme ve taramalardan bilgi sahibi olunarak elde edilmiştir.

Açıköğretim Fakültesi’ne ilişkin çalışmada, Aralık 1982 ve Eylül 1997 dönemini kapsayan 15 yıl içerisinde yapılmış 200 çalışmaya yer verilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan çalışmalar 110 araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmalar incelendiğinde, AÖF uygulamasını konu alan çalışmaların 1987 yılı ve 1995 yıllarından sonra önemli ölçüde artış gösterdiği görülmektedir. Araştırmada AÖF uygulamasını konu alan 40 dolayında kitap, 120 dolayında makale, 20 tez, 25 dolayında bildiri ve 7 rapor çalışması yapıldığı gözlenmektedir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ MEZUNLARININ ÇALIŞMA YAŞAMI İLE İLİŞKİLERİ

- 131-** DEMİRAY, Uğur. **Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Çalışma Yaşamı ile İlişkileri**, Elektronik ISBN: 975-98590-4-1, Mayıs 1999, Eskişehir, Türkiye.

Çalışmanın problemi; geleneksel öğretim sistemleri karşısında her sınıf, grup, yaş ve bir dizi değişkenler açısından seçenek konumunda olabilen uzaktan öğretim kurumunda eğitimlerini tamamlama istekleri doğrultusunda AÖF’e kaydolarak öğrenim yıllarında yaşadıkları, elde ettikleri deneyimleri

ile kişi olarak, mezun olmakla da çalışma yaşamları adına neler elde ettiklerinin araştırılmasıdır.

Bir başka deyişle; uzaktan ğretim sisteminde (kurumlarında) ğrenim görerek mezun olmuş grubun sahip oldukları bazı özellikleri ile mezuniyetle sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan neler elde ettiği, bir anlamda da öğrenim grdği kurumunu nasıl değerlendirdiği konusu araştırmanın problemi olarak belirlenmiştir.

Türkiye'de uzaktan ğretim sistemi uygulaması olan Açıköğretim Fakültesi'ne kaydolup öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak mezun olmuş olanların kişisel, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarına neler eklediğini, bu kurumda öğrenim görmekle elde ettikleri birikimlerini çalışma yaşamlarında hangi yönde kullanabildikleri konularında düşünce, algı ve kanılarını ortaya koymaktır.

Bu araştırmada; 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992 ve 1993 Yıllarında Anadolu niversitesi dört yıllık eğitim sonunda lisans diploması veren Açıköğretim Fakültesi İktisat ve İş İdaresi Bölümleri'nden Haziran ve Eylül aylarında mezun olanlar üzerinde çalışılmıştır.

AF mezunları iyi bir gelir, işte doyum, önderlik/yöneticilik deneyim olanağı, iş güvencesi, bilgi birikimini daha iyi kullanma olanağı, yetenek/beceriye daha iyi kullanma olanağı, meslekte gelişme olanağı, denetim/baskıdan uzak olma, işte yüksek prestij/konum, bağımsız çalışma programı yapma zgrlği, karar verme sorumluluğu elde etmişlerdir. Yeni beceriler edinme olanağı ile bilimsel/teknik gelişmeye katkı ortam ve olanağı gibi nitelikleri çok önemli, sorumluluklarda çeşitlilik, ilgi çekicilik, denetim/baskıdan uzak olma, işte yüksek prestij/konum gibi nitelikleri önemli görmektedirler.

AF mezunlarının halen çalışmakta oldukları içlerindeki niteliklerinden iş güvencesi, iyi bir gelir, meslekte gelişme olanağı, bilgi birikimini daha iyi kullanma olanağı, önderlik/yöneticilik, işte doyum gibi niteliklerin ağırlıkla bulunduğu konusunda düşünceye sahiptirler. alışan AF mezunlarının, şimdiki işleri eski işleriyle karşılaştırıldığında, mezuniyetten sonra yapmış oldukları iş değişikliğinde AF'de kazandığı bilgi ve becerilerin iş değiştirmelerinde nasıl bir rol oynadığı konusundaki sıralama 1.iş değişikliğinde çok yardımcı oldu, 2.iş değişikliğinde yardımcı oldu şeklindeir. AF'deki kazandıkları bilgi ve becerilerin işini değiştirme, iş

bulma ve işinde yükselme amacı ile kullandığını söylemek mümkün görülmektedir.

**POSITIONS OF THE DISTANCE EDUCATION GRADUATES' IN
THE JOB MARKET: A Case Study of the Open Education Faculty
Graduates in Turkey**

- 132- **DEMİRAY**, Ugur. “Positions of The Distance Education Graduates: A Case of the Open Education Faculty Graduates in Turkey”, **Quarterly Review of Distance Education**. Vol:1 Number:2, pp: 145-156, Summer, 2000, Publishing Information Age, USA.

Bu makale Uzaktan Eğitim Dergisinde yayınlanan "Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Sektördeki Konumları", adlı çalışmanın ingilizce sürümüdür..

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE
İLETİŞİM MERKEZİ UYGULAMASI**

- 133- **DEMİRAY**, Uğur, Erkan **YÜKSEL** ve Berrin **ÖZKANAL**. “Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde İletişim Merkezi Uygulaması”, **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi**, Özel Sayı 2, ss. 146-156, 2001, Adapazarı, Türkiye.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi’nin uzaktan eğitim sistemi ile eğitim veren İktisat, İşletme ve Açıköğretim Fakülteleri öğrencilerine üniversiteleri, fakülteleri ve öğrencilik haklarına yönelik olarak her türlü konuda hizmet vermek amacıyla 1999 yılı sonunda bir iletişim köprüsü oluşturması amacıyla kurulan İletişim Merkezi uygulamasının ilk yılı değerlendirilmektedir.

“Anadolu Üniversitesi’nde uzaktan eğitim yöntemi ile öğrenim gören öğrenciler; dersleri, fakülteleri ya da üniversiteleri ile iletişim kurma gereksinmesi içerisinde midirler? Bu gereksinmelerini gidermek üzere bir merkeze ihtiyaçları var mıdır? Öte yandan kurulan İletişim Merkezi uygulamasında neler yaşanmıştır? Bu iletişim için hangi iletişim kanalı daha çok tercih edilmektedir?

İletişimin içeriği, eş deyişle öğrencilerin İletişim Merkezi'ne başvurularının başında hangi konular gelmektedir?" sorularına İletişim Merkezi uygulamasının ilk yılı içerisindeki faaliyetleri çerçevesinde yanıt aranmaktadır. Çalışmada öğrencilerin böyle bir iletişim gereksinimi içinde olup olmadıkları ve böyle bir merkeze ihtiyaç olup olmadığı bilgisi İletişim Merkezi'ne yapılan başvuruların sayısı ile değerlendirilmektedir.

Daha sonra İletişim Merkezi uygulaması tanıtılarak 1 Ocak 2000 tarihi ile 31 Aralık 2000 tarihleri arasında yapılan başvurular konularına göre içerik analizi uygulamasına dayalı olarak sorgulanmaktadır. Bu nedenle uygulama, 1 Ocak 2000 ile 31 Aralık 2000 tarihleri arasındaki başvuru konu ve içeriklerini kapsamaktadır.

Çalışmada telefon, email, internet haber grubu, mektup ve fakslar aracılığıyla İletişim Merkezi'ne yapılan başvurular içerik analizi yöntemine dayalı olarak aylık bazda ve konularına göre kategorileştirilmiştir. Kategorileştirme;

- Eğitime ve Eğitim Sistemine Yönelik Başvurular
 - Sınavlara Yönelik Başvurular
 - Kişisel ve Öğrencilik Haklarına Yönelik Başvurular
 - İstek, Dilek, Şikayet ve Önerilere Yönelik Başvurular
- biçiminde sıralanan dört temel başlıkta gerçekleştirilmiştir.

Anadolu Üniversitesi İletişim Merkezi'ne 2000 yılı içerisinde haber grubu, e-mail, telefon, mektup ya da faks ile yapılan toplam başvurusu sayısı 10 bin 699'dur. İletişim Merkezi'ne yapılan başvuruların yarıdan fazlası (yüzde 59) telefonla yapılmıştır. Başvuruların yüzde 35'inin iletişim kanalı ise e-mail olmuştur. En az kullanılan kanal ise, mektup ya da fakslardır. Öğrencilerin başvurularının yaklaşık yarısını kişisel ve öğrencilik haklarına yönelik başvurular, üçte birini (yüzde 31,43) eğitime ve eğitim sistemine yönelik başvurular ve yine yaklaşık dörtte birini (yüzde 23,16) sınavlara yönelik başvurular oluşturmaktadır. Eş deyişle öğrenciler, İletişim Merkezi ile önemli bir şekilde, kişisel ve öğrencilik haklarına yönelik sorunlar konusunda iletişim kurma gereksinmesi içerisindeyler.

Sonuç olarak ise başvuruların çokluğu ve giderek artan oranı İletişim Merkezi'nin gerek öğrenci gerekse de sistem için ne kadar gerekli ve işlevsel olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin hangi konularda sorunlarla karşılaştıkları ve hangi konularda daha çok bilgiye gereksinim

duydukları, hangi alanlarda üniversiteden beklentileri oldukları genel olarak ortaya konulmuştur.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İLE İLGİLİ OLARAK
YAPILAN ÇALIŞMALAR KAYNAKÇASI 1982–2002**

- 134- DEMİRAY, Uğur (Editör) Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İle İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası 1982–2002 (Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 4. Baskı),** Yazarlar: Özden CANDEMİR, Ayşe İNCEELLİ ve Figen ÜNAL, Elektronik ISBN 98590–3–3, Eylül 2002, Eskişehir, Türkiye.

Araştırma kapsamına alınan çalışmalar, YÖK Kütüphanesi, Anadolu Üniversitesi Kütüphanesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, öğretim üyeleri ile diğer üniversite, kütüphane kurum, kuruluş ve kişilerle yapılan görüşme ve taramalardan bilgi sahibi olunarak elde edilmiştir. Kaynakça çalışmasında beliren bazı önemli bilgiler genel çizgilerle aşağıdaki gibi özetlenebilir: Çalışmada Aralık 1982 ve Eylül 2002 dönemini kapsayan 20 yıl içerisinde yapılmış 312 çalışma yer almıştır.

Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak yapılan bilimsel etkinlikler sayısının 1997 yılında 202 iken, (aradan geçen beş yıllık süre içerisinde 1997-2002), 2002 yılında 313'e ulaştığı görülmüştür. Bir diğer anlatımla, çalışmaların sayısında %50'lik bir artış gözlenmiştir. Kaynakça çalışmasında yer alan çalışmalar göz önüne alındığında araştırmaların aradan geçen beş yıllık süre içerisinde konu çeşitliliğine ve nitel olarak da daha dar ve derinlemesine konulara yöneldiğini söylemek mümkün görülmektedir. Ancak nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, AÖF Uygulaması ile ilgili olarak yapılan bilimsel çalışma, yayın ve tartışılan kavramlarda nicel ve nitel açıdan gözle görülür artışın gözlemlendiği bir gerçektir

**LIVE TELEVISION PROGRAMMES AS A STUDENT SUPPORT
COMPONENT TO PREPARATION FOR EXAMS IN ANADOLU
UNIVERSITY'S DISTANCE EDUCATION SYSTEM:
A Pilot Study on Viewing-Benefits And Expectations
Dimensions of Live TV Programmes**

- 135- **DEMIRAY**, Ugur., Ozden **CANDEMİR** and Ayse **İNCEELLİ**. “Live Television Programmes As A Student Support Component to Preparation For Exams in Anadolu University’s Distance Education System: A Pilot Study on Viewing-Benefits and Expectations Dimensions of Live TV Programmes”, **TechKnowLogia. International Journal of Tecnologies for Advancement of Knowledge and Learning**. Vol.:4, Issue:2, April-June 2002, USA. (Bu makale ayrıca **3rd Telecommunication Conference**. May 15–18, 2001, Prague, Czech Republic sunulmuş ve **Televizyonda Canlı Yayın Ve Açıköğretim**. Çizgi Kitabevi, 2002. 171ss., Konya, Türkiye, yayınlanmıştır).

Alan uygulamasını içeren betimsel modele dayalı olarak yapılan bu araştırma; Anadolu Üniversitesi’nde uzaktan eğitim veren Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültesi öğrencilerinin final, bütünleme ve ara sınavlar öncesinde yanıtlamakta zorlandıkları ya da anlaşılamayan bazı konuların daha anlaşılır duruma getirilmesi ve öğrenci- öğretici arasındaki etkileşimin sağlanabilmesi gibi amaçlarla düzenlenen Sınava Hazırlık Canlı Televizyon Yayınları’nın izlenme ortam ve koşulları, içerik ve sunum yapısı, sınava katkı boyutu ve öğrencilerin bu uygulamadan beklentilerini araştırmak amacı ile hazırlanmıştır.

Araştırma; I. Giriş, II. Bulgular ve Yorum, III. Özet, Sonuç ve Öneriler olmak üzere üç ana bölümden oluşmuştur.

Giriş bölümünde, araştırmanın konusuna temel oluşturan uzaktan eğitim sistemi ile ilgili kısa kuramsal açıklamalar yapılmış, Açıköğretim uygulaması ve SHCTVY’nın işleyişinden söz edilmiştir.

Daha sonra araştırmanın problemi ortaya konmuş, amaç, önem, sayıltı, sınırlılıklar ve yönetime yer verilmiştir. Yöntem bölümünde araştırmanın nasıl yapılacağı açıklanmıştır.

Sormaca elektronik posta yöntemiyle uygulanmıştır. Hedef kitle seçilirken Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AOF) Halkla İlişkiler Merkezi ve AOF Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi (BDE)’ne Açıköğretim sistemi ile eğitim yapan İşletme ve iktisat Fakülteleri öğrencilerinden gelen elektronik postalardan 2580 kayıtlı HEDEF Elektronik Posta Adres Bankası oluşturulmuştur. Bu bankadaki adres bilgileri kullanılarak HEDEF adreslerine sormaca gönderilmiştir.

Geri dönen 464 adet geçerli yanıt için değerlendirmeler yapılmıştır. Bulgular ve Yorum Bölümü'nde ise deneklerin kimlik bilgilerine ilişkin veriler, SHCTVY'nı izleme ortam ve koşullarına ilişkin veriler, SHCTVY'nın içerik ve sunum yapısına ilişkin veriler, SHCTVY'nın sınava katkı boyutu ve öğrencilerin beklentilerine ilişkin veriler ve bu verilere ilişkin yorumlar yer almıştır.

Araştırmanın sonucunda, Anadolu Üniversitesi'nde uzaktan eğitim veren Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri öğrencilerinin final, bütünleme ve ara sınavlar öncesinde yanıtlamakta zorlandıkları ya da anlaşılamayan bazı konuların daha da anlaşılır hale getirilmesi ve öğrenci-öğretici arasındaki etkileşimi gerçekleştirebilmesi gibi amaçlarla düzenlenen Sınava Hazırlık Canlı Televizyon Yayınlarının, çalışmalara tekrar olanağı sağlaması, sınav sonucunu olumlu yönde etkilemesi, öğrenci ve konu uzmanı arasındaki etkileşimi sağlaması yönünde önemli bir işlev taşımasına rağmen, TRT TV4 yayınlarının tüm hedef kitleye net olarak ulaştırılabilmesi, SHCTVY'nın yayın saat ve tarihlerinin uygun duruma getirilmesi, bir haftalık yayın süresinin ve her ders için ayrılan bir saatlik ders süresinin uzatılması, yayında yer verilen ders sayısının ve iletişim hatlarının artırılması, sorumlu olunan tüm konulara yayınlarda yer verilmesi ve sunuş biçiminin öğrencinin de aktif olarak katılabileceği bir duruma getirilmesi ve öğrencilere canlı yayın tarih ve saatlerinin sağlıklı bir biçimde iletilmesi ile daha etkili bir duruma getirilebileceği belirtilmiştir. Diğer bir söyleyişle, SHCTVY'nın daha etkili bir duruma getirilebilmesi, hedef kitlenin yayınları izleme, ortam ve koşullarının, içerik ve sunum yapısının, sınava katkı boyutu ve öğrenci beklentilerinin göz önüne alınmasıyla mümkündür.

ELEKTRONİK AKADEMİK DERGİ YAYINCILIĞI: Türk Uzaktan Eğitiminde Tojde Örneği

- 136- DEMİRAY, Uğur.** Elektronik Akademik Dergi Yayıncılığı: Türk Uzaktan Eğitiminde Tojde Örneği, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23–25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma dört temel bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde elektronik yayıncılık ve akademik dergi yayıncılığı ile ilgili olarak kavram ve tanım, elektronik yayıncılığın gelişimi ve türleri, elektronik yayınların basılı

yayınlar göre avantaj ve dezavantajları, elektronik yayıncılıkta etik konuları ile elektronik akademik yayıncılık konularına yer verilmektedir. Çalışmanın ikinci bölümünde, akademik elektronik bir dergi olarak Anadolu Üniversitesi tarafından 2000 yılı Ocak ayından beri altı aylık sürelerle yılda iki kez internet ortamında uluslararası olarak yayınlanan The Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE adlı derginin iki yıllık yayın yaşamına ilişkin bir dizi veri söz konusu edilmektedir. Üçüncü bölümde de TOJDE'nin yayın yaşamına başladığı 2000 yılı Ocak ayından dördüncü sayısına kadar olan süre içerisinde yayın etkinliği ve ziyaretçi profili açısından genel bir değerlendirmesi yer almaktadır. Dördüncü ve son bölümde ise çalışmanın sonucu, dipnotları, kaynakları ve belge niteliğindeki ekleri sunulmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ VE AÇIKÖĞRETİM LİSESİ UYGULAMALARINI İÇEREN ARAŞTIRMALARA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

- 137- **DEMİRAY**, Uğur ve Mediha **SAĞLIK**. Açıköğretim Fakültesi ve Açıköğretim Lisesi Uygulamalarını İçeren Araştırmalara İlişkin Bir Değerlendirme, **Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, October 2003, ISSN: 1303-6521 Volume 2, Issue 4, Article 8, Sakarya, Türkiye. (Bu çalışma ayrıca **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28-30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, sunulmuştur).

Araştırmalar; bilgiye ulaşma ve bilgiyi değerlendirme sürecinde toplumsal sistem ve oluşumların derin okunması açısından önemli bir işlev yüklendiği için özel bir önem taşımaktadır. Toplumsal açıdan oldukça önemli bir kurum olan eğitim sistemlerinde örgün eğitimin yanı sıra işleyen uzaktan eğitim sistemi Türkiye’de önemli uygulama alanları bulmaktadır. Bunlardan ilki ve en kapsamlısı; yüksek eğitim düzeyinde çok büyük bir öğrenci kitlesine hizmet veren, 1982-1983 öğretim yılında eğitim/öğretim faaliyetlerine başlayan ve 20 yıllık geçmişe sahip olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AÖF) uygulamasıdır.

Diğerleri ise Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan biri 1992-1993 yılında eğitime başlayan ve 10 yıllık bir geçmişe sahip olan Açıköğretim Lisesi (AÖL) ile 1997-1998 öğretim yılında eğitime başlayan, 5 yıllık bir

geçmişe sahip olan ilköğretim düzeyindeki Açık İlköğretim (AİL) uygulamasıdır.

Bu geçen süreler içerisinde sözü edilen uygulamalardan AÖF ve AÖL çok sayıda araştırmaya konu olmuştur. Henüz çok genç olan AİL uygulaması ile ilgili olarak literatürde her hangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada; bugüne dek yapılan çalışmaları içeren araştırmalardan yola çıkılarak, hem AÖF hem de AÖL için ayrı ayrı ve karşılaştırmalı olmak üzere; inceleme konuları, yayın türü, yazım amacı, yayın dili, yazarların özellikleri ve yayım yılı gibi çeşitli özellikleri açısından incelenmektedir.

ORCHESTRATING ETHICS FOR DISTANCE AND VIRTUAL LEARNING

- 138- DEMIRAY, Ugur.** ‘‘Orchestrating Ethics for Distance and Virtual Learning’’, **2nd International Open and Distance Learning (IODL) Symposium Proceedings**, p. 811-828, September 13-15, 2006, Eskisehir Turkey.

Açık ve Uzaktan Öğrenim Sistemi (Open and Distance Learning System-ODLS) konvansiyonel eğitim sisteminde hem lisans hem de lisansüstü düzeydeki aşırı yüklenme nedeniyle alternatif bir eğitim hizmeti olarak ortaya çıkmıştır. ODLS’nin rakamları son iki on yıllık kısa bir zaman dilimi içinde üst düzeyde yükselmiştir. ODLS yöntemlerinin ortaya çıkışı ve gelişmesiyle birlikte alanda belirli kuramsal ve uygulamalı yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Eğitim sistemleri 90’ların ortalarında, internet hizmetlerinin enformasyon ve iletişim teknolojilerini öğretim ve öğrenimde öğrencilerin talebine bağlı olarak dünya kalitesinde ve mükemmel bir çevrimiçi eğitim sağlamak üzere kullanılmaya başlanmasıyla önemli bir gelişme kat etmiştir. İnternet teknolojilerinin gelişimiyle programların çevrimiçi sunumu dünya çapında popülerite kazanmıştır.

Programların internet yoluyla bu şekilde çevrimiçi olarak sunulması coğrafi olarak uzak bölgelerdeki öğrencilerin eğitimi açısından çok etkili bir yöntemidir. Diğer birçok yeni olgu birlikte görüldüğü gibi, eğitim amaçlı bu çevrimiçi iletişim bir dizi duygusal, fiziksel ve psikolojik sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu yeni araçla öğrenim ve öğretim, öğrenim çevrelerini normal olarak öğretmen ve öğrencilerin yüz yüze görüşmedikleri yeni bir deneyim türüne maruz bırakmıştır.

Elektronik iletişim, e-posta, tartışma forumları, “list-serv”ler, elektronik sohbet, ilan panosu sistemleri, WebCT, web tabanlı ya da internet tabanlı sistemler gibi bir dizi Uyumlu-bütünleşik (senkronize) ve uyumlu-bütünleşik olmayan (asenkronize) araç yardımıyla sürdürülmektedir. Böylece sanal sınıflar insanileştirme, roller, normlar, etik, özel hayatla ilgili ya da sosyopsikolojik türde bir dizi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Medyadan takip edildiği kadarıyla etik sorunlar manidardır.

Ancak etik, ihtilaflı ve tartışılabilir bir alandır. Üniversite yöneticilerinin, eğitimcilerin ve öğrencilerin kurumsal kaynakların ticari kullanımı, internet araçlarının yasadışı kullanımı ve özel hayatın ihlali gibi sorunlarla karşı karşıya kaldığı bildirilmektedir. Bu medyumun en bilinen sorunlarından biri de kuşkusuz cinsel içerikli olanlardır. Bazı Hintli öğrencilerle ilgili çoklu ortamlarda (multimedia) mesaj aktarımı ve bununla ilgili gösterinin-klibin ticari bir sitede satış amaçlı olarak sergilenmesi skandalı bilinen bir örnektir. İhtilaflı alanlardan birisi de “hack” sorunudur. Bazıları bunu sorun çözme amaçlı olarak kullanırken (bazı kurumlar bunun yapılmasına izin vermektedir), bazıları yıkım ya da kişisel tatmin için yapmaktadırlar. Çevrimiçi iletişimde elektronik röntgencilik de yaygındır. Belirli kişilerin e-postalarına yetkisiz giriş yapmak, şifreleri kırmak, elektronik sohbetlerde yanlış kimlikle kendini tanıtmak vs. gibi adil olmayan kötüye kullanım örnekleri bilinmektedir. Örneğin elektronik seminerlerde başka birisinin araya girerek iletişim ortamını taciz ettiği ve olumsuz içerikli dil kullandığı durumlar meydana gelmiştir.

Kopya çekme, öğrenciler arasında internet ortamlarının kötüye kullanıldığı en bilinen uygulamalardan biridir. Başka birisinin ödevinden kopyalama yapma ya da webden materyal toplama öğrenciler arasında kolay yöntemler olarak kabul görmüştür. Çevrimiçi iletişimde mesajların mahremiyetinin korunması bir hayli güçtür. Şifreleme teknolojileri gelişmiş olmasına karşın savunma güçleri, ticari şirketler, eğitim kurumları bunların çoğunu kullanmakta, düşük oranda yararlanmaktadır. Dürüstlük az rastlanan insan erdemlerinden birisi olarak, muhtemelen çevrimiçi ortamlarda da seyrek rastlanan bir özelliktir. Bu dürüstlük öğretmen tarafından öğrenciye sağlanan güven ya da tam tersi ve katılımcıların araştırmacının sorularına doğru yanıtlar vermeleri tarzında olabilir.

ODLS’nin en etkileyici özelliklerinden birisi, öğrenciye masa-üstünden küresel eğitim olanaklarını sunmasıdır.

Bu eğitim türü için kritik olan konu yerinde etik geçerliliğidir çünkü bu karşılıklı saygı ve güven üzerinde temellenen bir dünyadır. Bu etik gereksinimi geleneksel eğitimden uzaktan eğitime taşınmış ve böylece çevrimiçi eğitimin geleceği için önemli bir temel oluşturmuştur. Bu makalenin yazarları etik sorunların çevrimiçi uzaktan eğitim kipinde öğretim ve öğrenim süreçlerini nasıl etkilediğini tartışmaktadır.

Ayrıca değerlerin nasıl sağlanabileceği ve kesin bir etik kodun çeşitli üniversiteler tarafından geliştirilmesinin neden güçlü ve acil bir gereksinim olduğuna yönelik öneriler de sunulmaktadır.

LEARNING CONSTRUCTION OF STUDENT TEACHERS

- 139- DEVECI, Handan and Tuba CENGELCI, Learning Construction of Student Teachers, EADTU-Working Conference 2005 Towards Lisbon 2010: Collaboration for Innovative Content in Lifelong Open and Flexible Learning, 10-11 November 2005, Rome, Italy.**

Bu çalışmanın amacı Anadolu üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyal Bilimler Öğretmenliği bölümüne devam eden öğrencileri profillerini ortaya koymak ve öğrenimlerini nasıl yapılandırdıklarını araştırmaktır.

Oluşturmacılık-yapısalcılık yöntemi bireyin öğrenmeyi nasıl anladığına ilişkin bir felsefî yaklaşımdır. Yapısalcı yaklaşım açısından bakıldığında öğrenme süreci, öğrencinin konu, kavram ya da ilgili şeylerin önceki deneyimlerine dayanarak bilgiyi oluşturmasıdır. Öğrenme bireyin daha önce kafasında oluşturduğu konu ya da kavramı çevresi ile insanlar ile fiziksel ve mantıksal boyutlarda etkileşime girerek oluşturur. Sosyal ve kültürel farklılıklar öğrencilerin bilgiyi oluşturmada etkilidir.

TÜRKİYE'DEKİ İNTERNETE DAYALI ÖNLİSANS PROGRAMLARININ YAPICI ÖĞRENME ORTAMLARI TASARIMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR DENEME

- 140- DİNÇER, Kübra. Türkiye'deki İnternet'e Dayalı Önlisans Programlarının Yapıcı Öğrenme Ortamları Tasarımı Açısından**

Değerlendirilmesine Yönelik bir Deneme, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’deki internete dayalı önlisans programlarını, yapıcı öğrenme ortamları tasarımı açısından değerlendirmektir.

Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde belge taraması yapılmış, uzman kişilerle görüşme gerçekleştirilmiştir. İnternete dayalı önlisans programlarının öğrenme ortamları hakkında bilgi toplamak için ayrıca internet üzerinden sunulan demo dersler incelenmiş, yanıtı olmayan bir takım sorular için de ilgili kişilerden e-posta yoluyla bilgi alınmıştır. Araştırma, 2005 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer alan beş üniversitedeki internete dayalı önlisans programlarının yapıcı öğrenme ortamları tasarımına yönelik ölçütlerden oluşan bir kontrol listesi ile değerlendirilmesi sonucu gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme sonrasında ulaşılan veriler, nitel analiz yöntemi ile çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

Ulaşılan sonuçlara göre, öğrenme ortamlarının hepsinin aktif öğrenmeyi değerlendirme ölçütlerini karşıladığı görülmüştür. Tümünde “Zihinsel Modelleri Oluşturma ve Anlamlandırma” ve “Öğrenme Hedefleri Destekli Araç Teknolojisi Kullanımı” ölçütlerinin karşılandığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, tamamı ile yapıcı öğrenme ortamları yaratılmadığı, bazı üniversitelerdeki internete dayalı öğrenme ortamlarının diğerlerine göre yapıcı öğrenmeyi daha fazla destekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

EĞİTİM SİTELERİNİN YÖNETİMİ

- 141- **DİNÇER**. G. Deniz. Can **GÜLER**, Salih **GÜMÜŞ**, M. Recep **OKUR** ve Serap Şişman **UĞUR**, Eğitim Sitelerinin Yönetimi, **Bilgi Teknolojileri IV & Akademik Bilişim 2006**, Pamukkale Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi, 9-11 Şubat 2006 Denizli, Türkiye.

Eğitim kurumlarında internete dayalı ve internet destekli eğitim ortamlarının çoğalmasıyla birlikte, eğitim hizmeti veren sitelerin planlanması ve denetimiyle ilgili süreçlerin yönetimi önem kazanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi'nde uzaktan öğretim yapan öğrenciler için yayınlanan eğitim siteleriyle örgün öğretim gören öğrencilerin derslerini desteklemek amacıyla yayın yapan eğitim sitelerinin yönetiminde yaşanan deneyimler değerlendirilerek, değişik ölçeklerde hedef kitleye sahip eğitim sitelerinin ortak sorunları ve bu sorunlara getirilen çözümler incelenmiştir.

E-AUDIO BOOK SERVICE IN THE OPEN EDUCATION SYSTEM

- 142- DINCER, G. Deniz and Nermin CETINOZ.** e-Audio Book Service in the Open Education System, **6. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı**, Nisan 2006, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magosa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Açıköğretim Sesli Kitap hizmeti, görme engelli ve kitaplarını dinleyerek çalışmayı tercih edecek öğrencilere yönelik olarak 2004 – 2005 öğretim yılında başlamıştır.

CD formatında görme engelli öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılan Sesli Kitaplar mp3 formatına dönüştürülerek Açıköğretim e-öğrenme portalında e-SesliKitap adıyla yayınlanmaktadır. E-SesliKitap hizmetinden görme engelli olmayıp ders kitaplarını sesli olarak çalışmayı tercih eden öğrenciler de yararlanabilmektedirler.

‘ANADOLU UNIVERSITY’ SHORT DESCRIPTIONS OF SELECTED DISTANCE-EDUCATION INSTITUTIONS

- 143- DOERFERT, F., R. SCHUMER and R. TOMASCHEWSKI.** ‘Anadolu University’ Short Descriptions of Selected Distance Education Institutions. 439p, FernUniversität, 1989, Hagen, West Germany.

Federal Almanya uzaktan eğitim kuruluşu olan FernUniversität Uzaktan Eğitim Araştırma Merkezi tarafından yapılan bu çalışmaya, dünyadaki uzaktan eğitim yapan kuruluşlardan yaklaşık 200'ü dahil edilmiştir. Bu kuruluşların öğrenci sayıları, eğitim yaptığı alan ve dallar, kurumun resmi ya da resmi olmayan nitelik boyutu, öğretim yöntemi, araç ve malzemeleri,

verilen diploma ya da sertifika türleri, öğrenci destek hizmetleri, sınıf ve eğitim alanına göre başarı oranları vb. açılardan kısa ve özet bilgiler şeklinde kapsam içerisine alınmıştır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM PROGRAMLARININ TASARIMI VE ÜRETİMİ

- 144- DOĞAN, Özlem, Canan ÖZTÜRK ve Özlem ÖZÖĞÜT.** Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Programlarının Tasarımı ve Üretimi, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss.165-173, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi'nde Açıköğretim Fakültesi Öğrencileri için Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık Projesi dahilinde Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi tarafından sekiz ders yazılımı üretilmiş ve halen altı ders yazılımının üretimi yapılmaktadır. Programların kullanım açısından kolaylığını sağlamak için tüm ders yazılımlarında belli bir standart oluşturulmuş ve öğrenciye istediği araca, istediği anda ulaşım imkanı verilmiştir. Bu programlar hazırlanırken konu uzmanları, ekran tasarım uzmanları ve bilgisayar programcılarından destek alınmıştır.

GÖÇMEN TÜRKLERE YÖNELİK UZAKTAN ÖĞRETİM UYGULAMASI: Federal Almanya'daki Türklerin Eğitim Sorunları ve Anadolu Üniversitesi'nin Batı Avrupa Programları

- 145- DOĞAN, Ahmet Atilla.** Göçmen Türklere Yönelik Uzaktan Öğretim Uygulaması: Federal Almanya'daki Türklerin Eğitim Sorunları ve Anadolu Üniversitesi'nin Batı Avrupa Programları), **The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, Vol: 4 Number1, Article 15, 2005, Sakarya, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi aracılığı ile yurtdışında yaşayan Türk göçmenlerine uzaktan öğretim yoluyla çeşitli eğitim-öğretim hizmetlerinin sunulması amacıyla hizmet vermektedir.

Üniversitenin Almanya'nın Köln şehrinde kurulu Bürosu, Türkiye'den gönderilen ve mahallinden temin edilen öğretim üyeleri, Akademik danışmanlık merkezleri, Internet ve bilgi-işlem sistemi ve sınav organizasyonu ile Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa ülkelerindeki yerleşik başarılı kurumlarından biridir. 1987 yılında yalnızca yükseköğretim programları adıyla başlayan ve bugün Açıköğretim Lisesi ve Açık İlköğretim Okulu Batı Avrupa Programları ile Türk Yükseköğretim Sistemini, Avrupa'ya taşıyan bu uygulama sonuçları bakımından çok önemlidir.

PROJELİ EĞİTİM YAYINLARI VE AÇIKÖĞRETİM

- 146 **DOYMUŞ**, Hüsnur. Projeli Eğitim Yayınları ve Açıköğretim, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1991, İstanbul, Türkiye.

Eğitim uygulamaları alanında, 'Açıköğretim', 'Duvarsız eğitim', 'Yaygın eğitim' ya da 'Yaygın öğretim' gibi tanımlamalarla da bilinen Uzaktan Eğitim, geleneksel eğitim-öğretim dizge ve etkinliklerinde karşılaşılan yetersizliklerin karşısında çağdaş öğrencinin değişen ve gelişen gereksinimleri doğrultusunda çok yönlü iletişim olanaklarının işe koşulması sonucu ortaya çıkan çağdaş bir eğitim-öğretim dizgesi seçeneğidir. Bugün Teknolojik engellerin ortadan kalkmasıyla uzaktan eğitim birçok ülkede ve ülkemizde de Açıköğretim uygulaması ile geçerliliğini sürdüren bir eğitim yöntemidir. Pek çok yönü ile geleneksel öğretim yöntemine göre üstünlük ve eğitsel önceliklere sahiptir. Uygulama çalışmalarında belirtilen bazı sorun ve olumsuzluklara karşın topluma yararı olan bu eğitim yöntemi çalışma boyunca çeşitli açılardan irdelenmektedir.

RELATIONSHIP BETWEEN STUDENT CHARACTERISTICS AND ACADEMIC ACHIEVEMENT IN DISTANCE EDUCATION AND APPLICATION ON STUDENTS OF ANADOLU UNIVERSITY

- 147- **ERGUL**, Hülya. Relationship Between Student Characteristics And Academic Achievement in Distance Education And Application On Students Of Anadolu University, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, April 2004 ISSN 1302-6488, Volume: 5 Number: 2, Eskisehir, Turkey. (Bu makale aynı adı taşıyan yazarın doktora tezinin ingilizce özetidir.

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 2003, Eskişehir, Türkiye).

Bu araştırmada, uzaktan öğretim öğrencilerine ilişkin karakteristikler (demografik, kendi kendine yeterlik beklentisi, kendi kendini düzenleme becerisi, başarı amaçları) ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 124 birinci sınıf uzaktan öğretim öğrencisi oluşturmuştur. Öğrencilerin akademik başarılarını belirlemek için çalışma kümesindeki her bir öğrenci için, ölçeğin uygulandığı ders yılına ilişkin akademik başarı puanı hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, kendi kendine yeterlik beklentisi ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kendi kendini düzenleme becerisi ve başarı amaçları ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişki anlamlı değildir.

Öğrencilerin yaşları ile akademik başarı, kendi kendine yeterlik beklentisi, kendi kendini düzenleme becerisi ve başarı amaçları arasındaki ilişki anlamlı değildir. Akademik başarı, kendi kendine yeterlik beklentisi ve başarı amaçları cinsiyete göre farklılık göstermemekle birlikte, kız ve erkek öğrenciler, kendi kendini düzenleme becerisi bakımından birbirinden anlamlı bir farklılık göstermektedir. Akademik başarı, kendi kendine yeterlik beklentisi, kendi kendini düzenleme becerisi, başarı amaçları öğrencilerin iş durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kendi kendine yeterlik beklentisi, kendi kendini düzenleme becerisi ve başarı amaçları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM ORTAMLARININ SEÇİMİNDE ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME STİLLERİNİN ÖNEMİ

- 148- EKICI, Gülay. “Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stilllerinin Önemi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 24, 48–55, 2003, Ankara, Türkiye.**

Günümüzde teknoloji alanında gerçekleşen hızlı gelişmeler eğitim alanında da kendini göstermiş ve bireyin toplumsallaşma sürecinde etkili olan her faktörün, dolayısıyla eğitimin de yeniden düzenlenmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Bu uygulamalardan en önemlisi uzaktan eğitimidir. Bu araştırmada, uzaktan eğitim-öğretim sürecinde önemli bir yeri olan eğitim

ortamlarının düzenlenmesinde, bireylerin öğrenme stillerinin önemi vurgulanmaktadır. Ankara'da ikamet eden Eskişehir Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinden 173'üne uygulanan Gregorc Öğrenme Stili Ölçeği sonuçları doğrultusunda, Açıköğretim Fakültesinde kullanılan uzaktan eğitim ortamlarının seçilmesinde öğrencilerin öğrenme stillerinin etkisi tartışılmaktadır. Bulgular sonucunda bazı uygulanabilir öneriler sunulmaktadır.

TURKEY: Distance Education in Turkey

- 149** **ERAUT**, Michael. "Turkey: Distance Education in Turkey", **Education and the Information Society, Council of Europe Publications**, Chapter 5, pp.280-285, Cassell Educational Ltd., 1991 London, UK.

Yazar, bilgi çağındaki teknik gelişmeleri ve bu gelişmelerin eğitime yansımaları temel aldığı kitabının bir bölümünü Türkiye'ye ve Türkiye'de uzaktan eğitim uygulaması olan Açıköğretim Fakültesine ayırmıştır. Bu bölümde yabancı literatürde yer alan bilgilere göre; Açıköğretim Fakültesi sisteminin işleyişi, öğrenci profili ve eğitim verilen alanlar sistemin eğitim bileşenleri açısından incelenmiştir.

İLETİŞİM SÜRECİNDE MEDYA-MESAJ-YÖNTEM İLİŞKİSİ VE GELENEKSEL EĞİTİMDEN UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMLERİNE GEÇİŞ SÜRECİ

- 150-** **EROĞLU**, Erhan. "İletişim Sürecinde Medya-Mesaj-Yöntem İlişkisi Ve Geleneksel Eğitimden Uzaktan Öğretim Sistemlerine Geçiş Süreci", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, S.14, ss. 275-294, 1996, Eskişehir, Türkiye.

İletişim, insanın varlık sürdürme biçiminin bir ürünü ve insanın varlık sürdürme biçimindeki gelişmelere göre değişimlere uğrayan insana özgü bir olgudur. Bu olguyla birlikte ortaya çıkan diğer iletişim teknolojileri de artık hayatımızın bir parçası haline gelmiştir.

Parçası olmasıyla birlikte de toplumun tüm kesimlerinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu kesimlerden biri de eğitimidir. Ama son dönemlerde yaşanan

yetersizlikler ve eksiklikler, bireyleri geleneksel eğitimin dışında başka öğretim sistemleri aramaya yöneltmiştir. Dolayısıyla geleneksel eğitimden, buna alternatif olarak ortaya çıkan uzaktan öğretim sistemlerine doğru bir yönelim olmuştur. Çünkü günümüzde sık rastlanan “eğitim krizi”, “eğitim bunalımı”, “eğitimde darboğaz” ve “eğitim reformu” gibi sözcükler anlamları ve nedenleri yönünden incelendiğinde bunların eğitim kavramını oluşturan BİREY-BİLGİ-TOPLUM üçlüsünün niteliklerinde ve karşılıklı etkileşiminde meydana gelen değişimin sonucu olduğu görülmektedir.

Buradan hareketle, hemen her sorun tartışılırken, eğitim yetersizliğine değinilmekte, eğitim hizmetleri eleştirilmektedir. Aslında sorunun, hizmetin yaygın olmamasından doğduğu söylenemez. Zira, eğitim doğumdan ölüme kadar bütün bireyleri ve bireyin yaşamına etkin olan bütün sosyo-kültürel olguları ilgilendirdiğinden, kullanım alanının daha da genişlemesi gerekmektedir.

İşte bu makalede de, öğretim sistemlerinin gelişiminden ve bu gelişme içinde yer alan basamakların (uzaktan eğitim, uzaktan öğretim, uzaktan öğrenim, açık öğrenim) özellikleri ve kullanım alanlarından söz etmektedir.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE BASILI MATERYALLER (AÖF ÖRNEĞİ)

- 151- GÖKDAĞ, Dursun. Uzaktan Öğretimde Basılı Materyaller (AÖF Örneği),** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No.134/54, 1986, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan eğitim için özel olarak hazırlanan ders kitaplarının sisteme uygunluğunu, seçilmiş bir uzman grubu ve öğrenci görüşleri açısından değerlendiren yazar, uygulamaya yönelik öneriler geliştirmektedir. İki ana bölümden oluşan kitabın birinci bölümünde, uzaktan öğretimin genel özellikleri ve uygulanma yöntemleri ile Türkiye'deki Açıköğretim Fakültesi uygulaması anlatılmaktadır. İkinci bölümde ise, 1983-84 öğretim yılında AÖF birinci sınıfa kayıt yaptıran öğrencilerden, 19.030 öğrenciye uygulanan anket sonuçları değerlendirilmiştir.

Yazar, bu araştırmanın AÖF basılı materyallerinin güçlü ve zayıf yönlerini çok genelde ortaya koyduğunu, ancak tek tek dersler ve üniteler söz konusu olduğunda, araştırmanın çok şey söylemediğini, o nedenle daha başka araştırmaların yapılmasına gereksinim bulunduğunu belirtmektedir.

AÖF'ÜN AÇIKLIK SINIRLARI

- 152- **GÖKDAĞ**, Dursun. "AÖF'ün Açıklık Sınırları", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, S.7, ss.493-504, Yayın No:386/149, Ocak, 1990, Eskişehir, Türkiye.

Makalede, genel hatlarıyla Açıköğretim Fakültesi'nin yapısı ve işleyişi özetlenmekte ve uzaktan eğitim sistemindeki "açıklık" kavramına yer verilmektedir. Makale boyunca "Açıklık" kavramı tartışılırken, Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluş amaçları, eğitim öğretim içeriği, sınav yönetmeliği, kayıt-kabul koşulları, eğitimi tamamlama süresi, sınıf geçme koşulları, birim maliyet ve diğer üniversitelere yatay ve dikey geçiş konuları açılarından yaklaşılarak, Açıköğretim Fakültesi'nin bugünkü işleyişine bakıldığında ne kadar açık, esnek bir yapıya sahip olup olmadığı konularına değinilmektedir.

TÜRKİYE'DE UZAKTAN YÜKSEKÖĞRETİMİN SORUNLARI VE YENİ BİR MODEL ÖNERİSİ

- 153- **GÖKDAĞ**, Dursun. Türkiye'de Uzaktan Yükseköğretimin Sorunları ve Yeni Bir Model Önerisi, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 261-269, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Türkiye'de yükseköğretim kademesinde uzaktan eğitim yapan tek kurum Anadolu Üniversitesi'dir. Bu üniversite 1982-1983 öğretim yılından beri Uzaktan Eğitim yapmaktadır. Başlangıçta bir tek fakülte (Açıköğretim Fakültesi) ile ve 2 alanda uzaktan eğitime başlayan Anadolu Üniversitesi'nin, bugünkü fakülte sayısı 3'e, program sayısı 20'nin üzerine çıkmıştır. Öğrenci sayısı ise, ilk yılda yaklaşık 30 bin iken, bugün 400-500 bine ulaşmıştır.

Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim programlarında, özellikle sınavların test yapılması zorunluluğu, sistemin suistimaline varan kimi sorunlar yaratmaktadır. Gerek bu alanda çalışan dershanelerin, her ders için sorulabilecek olası soruları saptayıp açtıkları kurslara kayıtlı öğrencilerine belletmeleri ve kitap olarak yayınlamaları, gerekse sınavlar sırasında, soru kitapçıklarının yırtılarak, fotokopisi çekilerek ya da çalınarak dışarı çıkarılması, sistemi eksikliğe uğratmıştır. Özellikle büyük kentlerdeki öğrenciler ders çalışmak yerine bu soruları ezberleyerek sınavlara

girmektedirler. Sonuçta AÖF, bugünkü uygulamasıyla diploma dağıtan bir kuruma dönüşmüştür. Bunun nedeni uzaktan eğitim sistemi değil, AÖF'teki uygulamadır. Bu öğrencilerin kaydı, öğrenciliğin gerektirdiği tüm iş ve işlemler, öğretim materyallerinin hazırlanması ve öğrencilere dağıtımı, öğrencilere gereken destek hizmetler, sınav ve değerlendirme gibi tüm işler AÖF tarafından yürütülmeye çalışılmaktadır. Ve AÖF'te yaşanan sorunların kaynağı da bu uygulama biçimidir. Önerilen modelde, Uzaktan Eğitim görmek isteyen öğrenciler istedikleri üniversitenin ilgili fakültesine kayıt yaptıracaktır. Öğrenci o üniversitenin öğrencisi olacaktır. Tüm öğrenci işleri, danışmanlık gibi destek hizmetler ve sınavları ilgili fakülte düzenleyecek, verilen diplomada AÖF'ün değil, o fakültenin diploması olacaktır. Bu modelde AÖF'ün sorumluluğu, onların öğretim materyallerini hazırlayıp kendilerine ulaştırmakla sınırlı olacaktır.

Anadolu Üniversitesi'nin uyguladığı uzaktan eğitim sisteminde; var olan merkezîyetçi yapı ile bu yaşamsal sorunun üstesinden gelmek mümkün değildir. Ancak yaşanan olumsuzlukların da mutlaka çözüme kavuşturulması, dolayısıyla var olan yapının değiştirilmesi gerekmektedir.

Bildiride, bu sorunun boyutları sergilenmekte, daha etkili, daha verimli bir sistemin nasıl olması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ YARARLANAMADIĞI GÜÇ: UZAKTAN ÖĞRETİM

- 154- GÖKDAĞ,** Dursun. Türk Yükseköğretim Kurumlarının Yararlanamadığı Güç: Uzaktan Öğretim, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu,** Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi'nin 1982 yılında başlattığı uzaktan öğretim 20 yılını tamamlamış bulunmaktadır. Yirmi yıl, Açıköğretimin (AÖ) Türk Eğitim Sistemi içindeki yerini, ilişkilerini, sorunlarını ve bugüne kadar uyguladığı programları değerlendirmek olmaz bir ön koşuldur. En az bunun kadar önemli bir başka konu; AÖF'ün Türk Eğitim Sisteminin bugün yaşamakta olduğu ve gelecekteki hangi ihtiyaçları için işe koşulabileceğine ilişkin olasılıkları tartışıp olgunlaştırmaktır. Türk Eğitim Sisteminin çok iyi bilinen süregelen sorunları, uzaktan öğretimin kendine özgü nitelikleri, değişik

ülkelerde uygulama biçimleri, alana ilişkin literatürün zenginliği bu değerlendirmeyi kolaylaştırmaktadır. Bu çalışma, Türkiye’deki kimi yükseköğretim kurumlarının, ileri düzeyde yaşadığı öğretim elemanı açığı sorunu için deyim yerindeyse “ellerinin altındaki” Açıköğretim Fakültesi olanağını kullanmadıklarıyla ilgilidir. Türkiye’deki üniversiteler ile Açıköğretim Fakültesi arasındaki ilişkinin 20 yılına bakıldığında, bu ilişkinin hep AÖF’e destek şeklinde gerçekleştiği görülmektedir.

Türkiye’nin dört bir yanındaki üniversiteler ve/veya bu üniversitelerin öğretim elemanları; aşağıdaki hizmetleri, 20 yıldır AÖF’e ücreti karşılığı yapmaktadır:

- Ders kitabı yazma
- Televizyon öğretmenliği yapma
- Danışmanlık hizmeti verme
- Sınavları ve/veya danışmanlık hizmetlerini organize etme
- Sınav ve danışmanlık hizmetleri için derslikleri kullandırma

Halbuki AÖF’le öteki üniversiteler arasındaki ilişkinin iki yönlü olması gerekir. Çünkü AÖF’ün dünyada bu denli yaygınlaşmasının temel nedenlerinden birisi, sistemin sayı ve nitelik açısından öğretim elemanı açığına çözüm olabilmesidir. Türkiye’de öğretim elemanı açığı nedeniyle her platformda yakınan pek çok üniversitede; alanı dışındaki hocayı, asistanı ya da devlet dairelerinde çalışan memurları derse sokma, öğrencilere, o dersi AÖF’den aldırma tercihi edilmektedir. İngiliz Açık Üniversitesi ilk kurulduğunda, Londra Üniversitesi’nin sınavlarına öğrenci hazırlanıyordu. Bugün Avrupa ve ABD’de pek çok üniversite uzaktan alınıp başarılı dersleri krediye saymaktadır. Ama Türk üniversiteleri; 20 yıldır AÖF ile yan yana, ama onun kendi öğretmenlerine yapabileceği katkıları ya bilmezlikten görmezlikten gelerek; ya da gerçekten bilmeden yaşamlarını sürdürmektedirler.

A UNIQUE SUPPORT SERVICE FOR DISTANCE STUDENTS:

Private Sector Helps Distance Students Prepare Themselves For Their Examinations in Turkey

- 155- GOKDAG, Dursun. “A Unique Support Service For Distance Students: Private Sector Helps Distance Students Prepare Themselves For Their Examinations In Turkey”, 2.**

International Open and Distance Learning (IODL) Symposium, pp. 765-773, september 15, 2006, Eskisehir Turkey.

Türkiye’de Açıköğretim Fakültesi (AÖF) öğrencileri; öğrenme engellerini aşmak için, özel sektör tarafından düzenlenen özel kurslara katılmaktadırlar. Bu çalışma, sektör tarafından düzenlenen bu özel kurslardaki öğrenme-öğretme etkinliklerinin tanıtımıyla ilgilidir. Bu olgu hangi ihtiyaçlardan doğmuştur? Ne tür hizmetler sunulmaktadır?

Bu hizmetlerin yaygınlığı nedir? Bu özel kurslarda AÖF’ün yararlanabileceği yanlarının olup olmadığı sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın gerektirdiği veriler için en eski iki kurs sahibi ile yüz yüze ve telefon görüşmeleri yapılmı; ayrıca bunların ilgili web siteleri analiz edilmiştir.

AÖF öğrencilerine yönelik ilk kursun açılması, AÖF’ün kuruluşunun hemen başlarında gerçekleştirilmiştir. Türkiye genelinde AÖF öğrencileri için açılmış 200’ün üzerinde kurs vardır. Bu kursların %65’i üç büyük kentte toplanmıştır. Kurslar yüz yüze öğretim, kitap ve VCD satışı yapmakta ve öğrencilere test soruları çözme olanakları sunmaktadır. Deyim yerindeyse AÖF’ün öğrenci destek hizmetleri işlevi görmektedir. Ancak AÖF, kuruluşundan beri bu kursları görmezden gelmiştir. AÖF’ün, kendi öğrencilerinin yararı için bu kurslarla görüşmesi akıllıca bir yaklaşım olarak gözükmemektedir. Kaldı ki bu kurslarda AÖF kitapları okutulmaktadır; o kitapları, kurslarda öğreticilik yapan öğretmenlerden daha iyi hiç kimse değerlendiremez.

THE REASONS OF DISTANCE EDUCATION FACULTY STUDENTS ATTENDING THE COURSES ORGANIZED BY PRIVATE SECTOR AND THEIR SELF-ESTEEM LEVELS

- 156-** **GOKDAG, Rüchan.** The Reasons of Distance Education Faculty Students Attending The Courses Organized By Private Sector And Their Self-Esteem Levels, **2. International Open and Distance Learning (IODL) Symposium**, pp. 699-708, september 15, 2006, Eskisehir Turkey.

Türkiye’de binlerce Açıköğretim Fakültesi (AÖF) öğrencisi; sınavlarda başarılı olmak için özel sektör tarafından açılan kurslara katılmaktadırlar. Bu

çalışmanın esas amacı, öğrencilerin niçin bu kurslara katıldıkları ile kursa katılan öğrencilerin kendilik değeri düzeylerini ortaya koymaktır. Araştırma, kursa giden 93 AÖF öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Verilerin toplanmasında iki farklı araç kullanılmıştır. Özel olarak hazırlanan bir soru kağıdı ile öğrencilere ilişkin demografik ve kurslara katılma nedenlerine ilişkin veriler toplanmıştır. Öğrencilerin kendilik-değerlerini saptamak için de “Rosenberg Self-Esteem Scale” kullanıldı. Bulgulara göre, çalışma grubunun %35’i bir başka şehirden sadece kursa katılmak üzere Eskişehir’e gelmiştir. Katılımcıların %35’i başarılı olmak, %24,2’si daha iyi bir eğitim almak, %10,7’si kendine güven kazanmak, %10,1’i ise kentteki toplumsal çevre için kursa katıldıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre grubun %64,5’inin kendilik değeri yüksek; %33,2’sinin orta ve sadece %3,2’sinin ise düşük bulunmuştur.

SİSTEM YAKLAŞIMI İLE TELEVİZYON EĞİTİM PROGRAMI YAPIMI (AÖF ÖRNEĞİ)

- 157- GÜÇHAN, Naci. Sistem Yaklaşımı ile Televizyon Eğitim Programı Yapımı (AÖF Örneği),** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 286/135, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Yazarın 1987 yılında doktora tezi olarak hazırladığı çalışma, sistem yaklaşımı ile bir televizyon eğitim programının nasıl hazırlandığını ortaya koymak ve Türkiye’de bugün uygulanmakta olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi sistemindeki televizyon ders programlarının mevcut koşullar içerisinde iyileştirilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi amacıyla yapılmıştır. Sistemin daha iyi işleyebilmesini sağlayacak insan gücü ve sürece ilişkin kısa ve uzun vadeli öneriler çalışmada yer almıştır. Çalışmada, bir eğitim programının hazırlanmasındaki aşamaların gerçekleşmesinde birikim gerekliliği, konu uzmanı ile diğer uzman kişilerin uyumlu işbirliğinin önemi de vurgulanmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM’İN PROFİLİ

- 158- GÜÇLÜ, Abbas. "Açıköğretim'in Profili", Milliyet Gazetesi. s. 19, 5 Şubat 1999, İstanbul, Türkiye.**

Milliyet Gazetesi'nin çoğunlukla eğitim konularında yazan köşe yazarı Güçlü'nün 1998-1999 Öğretim Yılı başında Açıköğretim Fakültesi'ne yeni kayıt yaptıran ve kayıt yenileme işlemleri sırasında yaklaşık 700.000 öğrenciye uygulanan anketten elde edilen bilgilerin kısa bir özetini içeren Şubat 1999 tarihli yazısında; Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin bir dizi özelliklerine yer verilmektedir.

Bu özelliklerden bazıları Güçlü tarafından; Açıköğretim öğrencilerinin % 62.2'sinin 24 yaşının üzerinde olduğu, kamuoyunun ileri sürdüğünün aksine askerliği ertelemek için okumadığı, %2.8'inin özürlü ve %2.7'sinin hükümlü (mahkum), öğrenci kitlesinin %60'ının erkek, %40'ının bayan olduğu, %79'unun (çalışanların %46'sının kamu, %54'ünün özel kesimde) çalıştığı, yine kamuoyunun iddia ettiğinin aksine %89.9'unun AÖF'de okumaktan memnun olduğu, %26.8'inin diploma almak, %29'unun çalıştığı işinde yükselmek (terfi etmek), %22'sinin kendini kanıtlamak, %8'inin mesleki bilgisini artırmak %5'inin daha iyi iş bulmak, %5.7'sinin daha önce kaçırmış olduğu eğitim fırsatını yeniden elde etmek ve sadece %1.6'sının askerliğini ertelemek için okuduğu şeklinde ifade edilmektedir.

UZAKTAN ÖĞRENERLERİN E-POSTAYLA ETKİLEŞİME GİRME SIKLIKLARIYLA YÜZ YÜZE ORTAMLARDA İLETİŞİME GİRME İSTEKLİLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

- 159- GÜLER, Can.** Uzaktan Öğrenenlerin E-Postayla Etkileşime Girme Sıklıklarıyla Yüz Yüze Ortamlarda İletişime Girme İsteklilikleri arasındaki İlişki, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu araştırma Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Bu çalışma, kişiler arası sözlü iletişim ve çevrimiçi öğrenme alanlarına ilişkin değişkenleri bir araya getirmektedir. Sözlü iletişim alanındaki değişkenlerden biri olan iletişime girme istekliliği bir çevrimiçi ortama taşınarak, buradaki etkileri incelenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın genel amacı, bireylerin yüz yüze ortamlarda gösterdikleri iletişim davranışlarını, çevrimiçi (e-)öğrenme ortamlarında da gösterip

göstermediklerini araştırmak ve iletişim davranışlarıyla başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada, öğrenenlerin iletişime girme istekliliklerini belirlemek amacıyla geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan McCroskey ve Richmond' un İletişime Girme İstekliliği Ölçeği (WTC) kullanılmıştır. Öğrenenlerin çevrimiçi (e-)öğrenme ortamlarında etkileşime girme sıklıkları da gönderdikleri e-posta sayılarıyla belirlenmiştir. Daha sonra öğrenenlerin iletişime girme istekliliklerine göre çevrimiçi ortamlardaki etkileşime girme sıklıkları karşılaştırılmıştır.

Araştırma sonucunda, yüz yüze ortamlarda iletişime girme isteklilikleri yüksek düzeyde olan öğrenenlerin çevrimiçi ortamlarda çok sık etkileşime girme ihtiyacı duymadıkları görülmüştür. Buna karşın iletişime girme isteklilikleri düşük düzeyde olan öğrenenlerin bu eksikliklerini, çevrimiçi ortamlarda diğerlerine göre daha sık etkileşime girerek gidermeye çalıştıkları belirlenmiştir.

Bunun yanında öğrenenlerin etkileşime girme sıklıkları arttıkça ders başarı puanlarında da bir artış olduğu görülmüştür. Araştırma sonucu elde edilen verilere ve varılan yargılara bağlı olarak araştırmacılar, tasarımcılar ve uygulayıcılar için bir dizi öneri geliştirilmiştir.

ÜLKEMİZDE UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARI SORUNLAR VE ÖNERİLER

- 160- GÜLEZ, Kayhan, Bekir KARLIK ve Celal KOCATEPE.** "Ülkemizde Uzaktan Eğitim Uygulamaları, Sorunlar ve Öneriler", **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 281-285, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Ülkemizde uzaktan eğitim uygulamaları, içinde bulunan şartlar göz önüne alındığında, öğrenci sayısındaki fazlalık ve mekan darlığı gibi nedenlerle kaçınılmaz hale gelmiştir ve üniversite eğitimi bazında onbeş yılı aşkın bir süredir yakından izlenen "Açıköğretim Fakültesi" ile henüz beş yıl gibi yakın geçmişte uygulamaya konulan "Açık Lise" uygulamaları olarak gerçekleştirilmiştir. Uzaktan eğitim günümüz toplumsal yapısı ve gereksinimleri de dikkate alınarak yapılacak yeni düzenlemelerle ve çağdaş yöntemlerle Türk eğitim sorunlarının üstesinden gelinmesinde daha verimli

hale getirilebilir. Çalışmada, yapılacak bu düzenlemelerle iyi sonuçlar elde edilebilmesi için karşılaşılan sorunlar belirli başlıklar altında gruplandırılmış ve bu sorunlara ilişkin çözüm yolları bir öneriler dizisi şeklinde verilmiştir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TELEVİZYON DERS PROGRAMLARINI İZLEME ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 161-** **GÜLTEKİN**, Bilgi. Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Televizyon Ders Programlarını İzleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1989, Eskişehir, Türkiye.

Bu tez çalışmasında, Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin, Açıköğretim Fakültesi tarafından hazırlanan televizyon eğitim programlarını izleme öncesi, izleme sırası ve izleme sonrasında gerçekleştirdikleri etkinliklerin neler olduğu sorusuna yanıtlar aranmaktadır. Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre; öğrencilerin, TV programlarını izlemenin bilincinde oldukları ancak TV programlarını izleyen öğrenci oranının çeşitli nedenlere bağlı olarak beklenenden az olduğu belirtilmektedir. TV programlarını izleyenler, izlemede uyulması gereken koşullara genellikle uymamaktadırlar. Bulguların ilgili kişi, kurum ve birimlerce dikkate alınmasıyla öğrencilerin TV ders programlarını düzenli ve gerektiği gibi izleme ortam ve oranları daha da artırılabilir önerilerine yer verilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ TELEVİZYON DERSLERİNİN NİTELİĞİ VE KİTAPLARLA İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

- 162-** **GÜNAY**, Aysel, Açıköğretim Fakültesi Televizyon Derslerinin Niteliği ve Kitaplarla İlişkisi Üzerine Bir Araştırma. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1990, Eskişehir, Türkiye.

Bu tez çalışması dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmada, toplumda değişen ve gelişen koşullara bağlı olarak, eğitimde televizyon kullanımının değişik yöntemleri ortaya konulmuş, eğitim aracı olarak televizyonun üstünlükleri,

televizyon eğitim programlarının izleyiciye ulaştırılması, eğitim program türleri, iyi bir televizyon eğitim programının özellikleri ve Açıköğretim Fakültesi ve Açıköğretim Fakültesi'nin sunduğu uzaktan eğitim sisteminde televizyonun yeri ve önemine ilişkin bilgiler verilmektedir.

Açıköğretim Fakültesi uzaktan eğitim uygulamasında kullanılan televizyon ders programlarının, sahip olması gereken özellikleri ne ölçüde taşıdıkları ve ders kitaplarıyla olan ilişkisi sorun olarak ele alınmaktadır.

UZAKTAN ÖĞRETİM KURUMLARINDA HALKLA İLİŞKİLER ETKİNLİKLERİ VE UYGULAMA BOYUTLARI

- 163-** **GÜNAY**, Aysel, Uzaktan Öğretim Kurumlarında Halkla İlişkiler Etkinlikleri ve Uygulama Boyutları. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yayınlanmamış doktora tezi, 2001, Konya, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim hizmetini Türkiye koşulları içinde eğitim problemlerine bir çözüm, bir alternatif olarak uygulamaya sunduğu ve 1982 yılından bu yana yaşadığı gelişim, çeşitli konularda yaşadığı sıkıntılar pek çok araştırmaya konu olmuştur. Bu çalışmada da Açıköğretim sistemine toplumun bakışını, etkilerini ve öğrencisine destek hizmet sunması etkinliklerinden hareketle ne tür halkla ilişkiler etkinliklerine yer verdiği ve ne tür etkinliklere gereksinim olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmada literatür tarama, kuramsal temel oluşturma ve araştırmacının gözlem, deneyim ve görüşmelerine dayanarak geliştirdiği gereklilik sıralamaları ile Açıköğretim'in bugüne dek ele alınmamış bir yönüne açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde eğitim ortamı olarak geleneksel eğitim ve uzaktan eğitim kavramları ele alınmış, eğitimin kavram, kapsam ve işlevi ile uzaktan eğitim kavramı, Dünya'da ve Türkiye'de uzaktan eğitimin gelişimi özetlenmiştir. Yine bu bölümde uzaktan eğitim kurumlarının örgüt yapıları ve uzaktan eğitimde kullanılan ortamlara açıklık getirilmiştir. Toplum ve örgüt yaşamında bir iletişim ortamı olarak halkla ilişkiler süreci ve etkinliklerinin ele alındığı ikinci bölümde; halkla ilişkilerin tanımı, önemi ve temel özellikleri ile halkla ilişkiler süreci anlatılmış, halkla ilişkilerde

kullanılan araç ve iletişim ortamları ve halkla ilişkilerde önemli bir boyut olarak kurum kimliği ve imajı açıklanmıştır.

Uzaktan eğitim kurumlarında halkla ilişkiler etkinliklerine temel oluşturmak amacıyla genel olarak eğitim kurumlarının örgüt yapısı ve kurumlarda halkla ilişkiler etkinliklerinin yönü ve boyutu ayrıntılarıyla üçüncü bölümde ele alınmış, eğitim kurumlarının hedef kitlelerine bu bölümde yer verilmiştir. Başta öğrenci olmak üzere, yöneticiler, eğitimciler, aileler, mezunlar ve çalışan personelin iç hedef kitle, bölge ve ülke halkı diğer eğitim kurumları, merkez örgütü, basın yayın kuruluşları, baskı grupları ve diğer kuruluşlar olarak, dış hedef kitlenin özelliklerine ve etkilerine değinilmiştir. Araştırmanın dördüncü bölümünde ise Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi, öğrenci bilgileri, uzaktan eğitim fakültelerinin örgütsel yapıları, eğitim hizmet programları ve eğitim ortamlarına yer verilmiştir.

Halkla ilişkiler etkinlikleri olarak öğrenci hizmet bürolarından, bilgisayar destekli eğitim laboratuvarlarından, kurum içi iletişim aracı olarak gazeteden, diğer basılı materyallerden, iletişim merkezinden, İnternet ve haber grubundan, deneme sınavlarından, haber programından, video konferans merkezinden, fuar, eğitim sergilerinden, tanıtım gezilerinden ve mezuniyet töreninden söz edilmiştir.

A CENTRALIZED CAI MODEL FOR DISTANCE EDUCATION IN OEF

- 164- GUNES, Ali. A Centralized CAI Model for Distance Education in OEF, Seminar ADCIS held by Association of Computer Based Instructional System. 5p, 7-10 November, 1988, Pennsylvania, USA.**

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi 130.000 öğrencisiyle önde gelen önemli fakültelerden biridir. Açıköğretim Fakültesinde basılı malzemeler (ders kitapları), televizyon, radyo ders programları ve yüzyüze danışmanlık hizmetleri bileşenlerinden oluşan öğretim yöntemi uygulanmaktadır. Daha sonraları sisteme video ile eğitim ile bilgisayar destekli eğitim bileşenleri girmiştir.

Bu çalışma, danışmanlık hizmetlerini yürüten öğretim üyeleri ile eğitimcilere Uzaktan Eğitim yönteminde merkezileştirilmiş komputer tabanlı eğitim

olanakları konusundaki düşünceler ile AÖF için yeni bir eğitim bileşeni olabilecek bir proje önermektedir.

Çalışmada sonuç olarak; televizyon-radyo ve basılı malzemelerden öğrenilenlerin ölçülmesinde bu yöntemin sağlıklı yansıma işlevini yerine getireceği, çok geniş bir soru bankası oluşturacağı, öğrencilerin sınav hizmetlerinin bugünkü işleyişten farklı bir konumda işleneceğini, öğrencilerin neyi, niçin yanlış yaptıklarını öğrenecekleri belirtilmektedir. Bu tür öğrenme yönteminde öğrenci ve öğretmenin daha aktif katılımlı bir öğrenme sürecine dahil olacağı belirtilmiştir.

KURULUŞUNUN 10. YILINDA AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ'NİN BİLGİSAYAR GEREKSİNİMİNDEKİ GELİŞMELER VE YENİ OLANAKLAR

165- GÜNEŞ, Ali. Kuruluşunun 10. Yılında Açıköğretim Fakültesi'nin Bilgisayar Gereksinmesindeki Gelişmeler ve Yeni Olanaklar, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No. 663/326, 1992, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin (AÖF) kuruluşunun 10. yılı nedeniyle yapılmıştır. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde öncelikle AÖF'ün kuruluşu, öğeleri ve gelişimi ele alınmıştır. Bu bölümde 1982-1991 yılları arasında AÖF'de açılan programlar hakkında bilgiler verilmiş, bu arada aynı dönemde Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi'ndeki (AÜBAUM) gelişmeler ile AÖF'ün bilgisayar yükü ortaya konulmuştur.

İkinci bölümde AÖF'ün bilgisayar gereksinimi üzerinde durulmuştur. Bu bölümde ele alınan bilgisayar gereksinmesi, yeni kayıt işleri, kayıt yenileme işleri, öğrenci-not işleri, sınav işleri, büro hizmetleri ve danışmanlık hizmetleri adı altında ayrı ayrı incelenmiştir.

Üçüncü bölümde, AÖF'ün bilgisayar gereksiniminde ve uygulamada karşılaşılan sorunlar ile bunların çözüm yolları üzerinde durulmuştur. Çalışmada üç sorun belirlenmiştir. Bunlardan birincisi elde varolan donanım yetersizliğinden kaynaklanan sorunlardır.

İkinci sorun, öğrenci sayısının artmasından kaynaklanan uygulama sorunlarıdır. Üçüncü sorun ise; öğrencilerin genel başarı düzeylerinin düşük olmasından kaynaklanan sorunlardır. Çalışmada her sorun grubu için ayrı ayrı çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Tüm çözüm önerilerindeki ortak nokta, AÖF'de daha fazla miktarda bilgisayar ve iletişim araçlarının kullanımıdır.

JANDARMA PERSONELİNİN MESLEKİ GELİŞİMİNDE UZAKTAN EĞİTİMİN YERİ

- 166- **GÜNİ**, Ömer. Jandarma Personelinin Mesleki Gelişiminde Uzaktan Eğitimin Yeri, Anadolu Üniversitesi, XVI, ss.118, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2005, Eskişehir, Türkiye.

Ülkenin tamamına yayılmış teşkilat yapısıyla, ülke genelinde emniyet ve asayişi sağlamak, kamu düzenini korumakla görevli Jandarma Genel Komutanlığında, profesyonel kadroyu oluşturan subay, astsubay ve uzman jandarma mevcudunun giderek artması, suç ve suçlu kavramlarında yaşanan gelişmelerin görev sahalarına göre ihtisaslaşmış, nicelik ve nitelik bakımından yeterli uzman personel ihtiyacını doğurması, Jandarmanın görev alanına yönelik mevzuatta yaşanan değişikliklerin süratle personele aktarılarak, uygulama alanına yansıtılması ihtiyacı, uzaktan eğitimi zorunlu kılmaktadır.

Bu zorunluluktan hareketle, araştırmada jandarma personeline uzaktan eğitim yöntemi ile verilen kursların değerlendirilmesi yapılmış ve ilgililerin de görüşleri de alınarak bu kurslara ilişkin bulgular elde edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bilgiler, kursiyerlere ve öğretim görevlilerine farklı bir bakış açısı kazandırmak, kurs içeriğinin düzenlenmesine ve programın etkinliğinin arttırılmasına yönelik çalışmalara yeni bir boyut kazandırmak ve uzaktan eğitim yöntemi ile verilecek başka uygulamalara yön vererek, yeni perspektifler oluşturacağı değerlendirilmektedir.

E-ÖĞRENMEDE SANAL ŞİRKET UYGULAMASI: ANAYAY.COM ÖRNEĞİ

- 167-** **GÜMÜŞ**, Salih, Özlem Erorta **ÖZÖĞÜT** ve M. Recep **OKUR**. E-öğrenmede Sanal Şirket Uygulaması: Anayay.com Örneği, **3. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi**, 25 Kasım 2004, Osmangazi Üniversitesi Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, internete dayalı bir program olan Bilgi Yönetimi Önlisans Programında öğrencilere yazılım kullanımı öğretimi ve işletme deneyimi kazandırmak amacıyla kurgulanan bir işletme ortamı incelenmektedir. Öğrencilere sunulan bu sanal işletme ile ilgili çeşitli roller tanımlanmakta, bu rollere uygun çeşitli görevler verilmektedir. Verilen görevler bireysel çalışmaya yönelik olduğu gibi takım çalışmasına yönelik de olabilmektedir. Öğrenciler tıpkı bir işletme çalışanı gibi görevlerini yerine getirirken öğretilen yazılımları iş ortamında nasıl kullanacaklarına ilişkin bilgi sahibi olmaktadır.

Tüm bu çalışmalar kurgulanan işletmenin, çalışma portalı üzerinde gerçekleştirilmektedir. Böylece öğrenciler işletme ortamında yaşayabilecekleri problemlere çözüm bulma becerilerini geliştirerek işletme deneyimi kazanmaktadır.

ÇEVİRİMİÇİ İŞBİRLİĞİ EKİPLERİNDE ÖĞRENENLERİN SORUN ÇÖZEREK ÖĞRENMEYLE İLGİLİ TUTUM ve GÖRÜŞLERİ

- 168-** **GÜMÜŞ**, Salih. Çevrimiçi İşbirliği Ekiplerinde Öğrenenlerin Sorun Çözerek Öğrenmeyle İlgili Tutum ve Görüşleri, , Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışma, çevrimiçi öğrenme ortamlarında verilen ekip ödevlerinin, öğrenenlerin işbirliği ile çalışarak sorun çözme becerilerinin gelişimine etkilerini ve öğrenenlerin çevrimiçi ortamda işbirliği ile öğrenmeye karşı tutumlarını araştırmaktır. Araştırmada, genel tarama modeli uygulanmıştır. Verilerin toplanması için uzman görüşlerinden yararlanılarak hazırlanmış 24 maddeden oluşan anket hazırlanmıştır. Anket, Anadolu Üniversitesi İnternete Dayalı Bilgi Yönetimi Önlisans Programında (BYÖLP) ikinci sınıfta okumakta olan öğrencilere çevrimiçi ortamdan uygulanmıştır. Anketin

gönderildiği 180 öğrenenden 120 'si geri dönmüş bunlardan 111'inin geçerli olduğu saptanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans dağılımları, yüzdelik hesaplamalar, t testi, Mann Whitney U testi, ANOVA ve Kruskal-Wallis testleri yapılmıştır.

Bu araştırma çevrimiçi ortamda öğrenenlerin, çevrimiçi ortamda ekip çalışması ile sorun çözmeye yönelik tutumlarını ortaya koymuştur. Öğrenenler ekip çalışması ile sorun çözmenin yararına inanmakta fakat ekip çalışmasına uyum sağlamakta zorluk çekmektedirler. Çevrimiçi ortamda işbirliği ekipleri ile çalışmak öğrenenlerin, iletişim becerilerini ve sorumluluk duygularını geliştirmiştir. Ekip üyeleri birbirlerine güvenerek çalışmışlardır.

Öğrenenlerin ekip çalışmasına karşı kaygıları ve olumsuz tutumları giderildiğinde bireysel çalışma yerine ekip çalışmasını tercih edecekleri söylenebilir.

**THE STUDENTS ATTITUDE
VIA PROBLEM SOLVING IN ONLINE COOPERATION:
A Case Study in Associate Degree in Internet Assisted Information
Management Program at Anadolu University, Faculty of
Acikogretim in Turkey (Open Education Faculty)**

- 169- **GUMUS, Salih and Murat ATAIZI.** The Students Attitude Via Problem Solving In Online Cooperation: A Case Study in Associate Degree in Internet Assisted Information Management Program At Anadolu University, Faculty of Acikogretim in Turkey (Open Education Faculty), In G. Richards (Ed.), **Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education 2007**, pp. 2597-2600, 2007, Chesapeake, VA: AACE, Canada.

Günümüzde işletmeler mobil bürolarda sanal ortamın sunmuş olduğu olanakları kullanarak çalışmaya başlamışlardır. İşletme içindeki veri akışı, veri takibi veya ortak proje yönetimi portal siteleri üzerinden gerçekleştirilmektedir. Şirket çalışanlarının çözülmesi gereken sorunu ya da bitmesi gereken projeyi sanal ortamda ekip çalışması ile sonuca ulaştırabilmeleri için ekip çalışması ve sorun çözme becerilere sahip olmaları gerekmektedir.

Bu beceriyi kazandırma yollarından biri de, lisans ya da yüksek lisans programlarında öğrenenleri sanal ortamda ekiplerle belli sorunları çözüme kavuşturmalarını sağlayarak gerçekleştirmektir.

Bu çalışmada, çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenenlerin verilen ödevleri işbirliğinde ekiplerle çözmelerine yönelik tutumları araştırılmaktadır. Araştırmaya 111 öğrenen katılmıştır.

MESLEK YÜKSEKOKULLARI VE UZAKTAN ÖĞRETİM

- 170- GÜRBÜZ, Rıza.** Meslek Yüksekokulları Ve Uzaktan Öğretim, **I. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Konferans**, 2001, Sakarya, Türkiye.

Ülkemizde genç nüfusun sayısının hızla artması buna karşılık üniversite kontenjanlarının yeterince artmaması nedeni ile 5 yıl sonra üniversite sınavlarına girecek öğrenci sayısı en az 2 milyona ulaşacaktır. 2001-2002 yılında örgün ve Açıköğretim dahil yıllık kontenjanımızın 500.000 civarında olduğu göz önüne alındığında sorunun büyüklüğü anlaşılır. Elektronik, haberleşme ve bilgisayar teknolojilerinin hızla gelişmesi öğretimde eğitimcilerle yeni fırsatlar sunmaktadır. Meslek Yüksekokulları üniversite Rektörlükleri ile işbirliği içinde 2006 yılına kadar uzaktan eğitim ve bileşim teknolojilerini kullanarak, 2001 yılında 140.000 olan öğrenci kapasitelerini 5 yıl sonunda 200.000'e çıkarabilirler.

Bu bildiride uzaktan eğitim konusunda Türkiye'de, dünyada yapılan çalışmalar ve uzaktan eğitim için ihtiyaç duyulan malzemeler ve yaklaşık maliyetleri anlatılarak son bölümde Meslek Yüksekokullarında uzaktan öğretim ile ilgili öneriler sunulacaktır.

UZAKTAN EĞİTİMDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİMİ DESTEKLEYİCİ BASILI MATERYALLER

- 171- GÜRCAN, H. İbrahim ve Ruşen YILMAZ.** Uzaktan Eğitimde Bilgisayar Destekli Eğitimi Destekleyici Basılı Materyaller, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla

Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 287-296, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi AÖF BDE Birimi, AÖF öğrencileri için Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık hizmetlerine yönelik ders yazılımları üretmektedir. Birimde ayrıca ders yazılımlarını destekleyici basılı materyallerin eğitsel, görsel ve teknik düzenlemelerine yönelik çalışmalar da sürmektedir. Bu çalışmada AÖF BDE Birimi tarafından üretilen ders yazılımlarını destekleyici basılı materyallerin eğitsel, görsel ve teknik nitelikleri incelenmektedir.

Uzaktan eğitime yönelik hazırlanan bilgisayar destekli eğitim yazılımlarının etkinliğini artırmaya yönelik bu çalışmada; proje öncesi hazırlanan materyaller proje sırasında hazırlanan materyaller proje sonrasında hazırlanan materyaller ele alınmaktadır. Bu materyallerin nitelikleri değerlendirilmekte ve Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık Projesi örneği üzerinde durulmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİMDE BASILI MATERYALLERİN YAYIMI: Açıköğretim Fakültesi Örneği

172- GÜRCAN, H. İbrahim ve Ruşen YILMAZ. ‘‘Uzaktan Eğitimde Basılı Materyallerin Yayımı: Açıköğretim Fakültesi Örneği’’, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 297-303, 12-15 Kasım, 1996, Ankara, Türkiye.

Uzaktan Eğitimde basılı materyaller, öğretim sürecinin temelini oluşturmaktadır. Basılı materyallerin yayımı, yazarların bulunması, eserlerin yazdırılması, editörlük, basımı ve öğrencilere ulaşmasını kapsayan bir süreçtir. Çalışmada:

- Uzaktan Eğitimde basılı materyallerin yayımlanması aşamaları.
- Yazar ve editörlerin materyal hazırlamaya ilişkin görüşleri.
- Hazırlık aşamasındaki işlemler.
- Malzeme seçimi, baskı adedi ve süresi ile ilgili yapılan planlamalar belirlenmektedir.

Bu aşamaların Açıköğretim Fakültesi tarafından uygulanması, bu uygulamada yaşanan sorunlar incelenmekte ve çözüm önerileri geliştirilmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM MATERYALLERİNDE TELİF HAKLARI VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNDE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

- 173-** **GÜRCAN, H. İbrahim ve Aydın Z. ÖZGÜR.** Uzaktan Eğitim Materyallerinde Telif Hakları ve Açıköğretim Fakültesinde Uygulama Örnekleri, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan eğitimde bilginin üretilme ve yayılma hızını arttırabilmek, eserleri ortaya koyan yaratıcıların yaratıcılıklarını korumak, sadece telif hakkı kanunlarının etkili ve verimli biçimde uygulanmasını sağlamakla mümkündür. Telif hakları ile ilgili mevzuat ülkenin sosyal, ekonomik ve politik yapısının yanında gelişen iletişim teknolojilerine göre kendini yenilemek durumundadır.

Bu çalışmada uzaktan eğitimde öğretim materyallerinin (kitap,TV eğitim programı, radyo programı, CD-ROM, soru kitapçığı gibi) telif hakkı düzenlemelerinin nasıl gerçekleştiği varolan mevzuatlar çerçevesinde incelenmektedir.

ONLINE NEWSPAPER AS AN INTERACTION TOOL IN DISTANCE EDUCATION: A Sample Application of The Open Education Faculty In Anadolu University

- 174-** **GURCAN H. I and Aydın Z. OZGUR.** Online Newspaper as an Interaction Tool in Distance Education: A Sample Application of the Open Education Faculty in Anadolu University, **The Turkish Online Journal of Educational Technology–TOJET**, January 2004, ISSN: 1303–6521 Volume 3, Issue 1, Article 6, Sakarya, Turkey.

Uzaktan eğitimde, eğitimi destekleyici bir araç olarak gazetenin kullanımı, hemen tüm uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılan bir yöntemdir.

Özellikle öğrencinin eğitim kurumuyla ilişkilerinde, kurumunun öğrenciye iletmek istediği haberleri öğrenmesinde, öğrencinin eğitim sürecine ilişkin olarak soruları ve sorunlarının duyurulmasında ve giderilmesinde, öğrencinin eğitim kurumuyla olan aidiyet duygusunun geliştirilmesinde aylık ya da 3 aylık gibi dönemlerle yayımlanan gazetelerin önemli bir fonksiyonu bulunmaktadır. İnternetle birlikte gelişen ve değişen yayımcılık alanlarına bağlı olarak, uzaktan eğitim öğrencilerine de basılı gazete ulaştırmanın maliyeti ve zaman aşımı gibi unsurlar göz önünde bulundurulduğunda, kurumun web sitesinde, sık sık güncellenen haber sayfalarının yer alması, öğrencinin istek ve sorunlarını ileteceği forum köşelerinin bulunması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada, uzaktan eğitimde öğrenci ile eğitim kurumu arasında etkileşimi sağlayan bir araç olarak gazetenin yerini almaya başlayan çevrimiçi gazete ya da başka bir deyişle uzaktan eğitim haber sitelerinin gerekliliği tartışılacak ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi örneğinde, çevrimiçi gazete uygulamasına yönelik bir proje önerisi sunulacaktır.

3-D COMPUTER ANIMATION PRODUCTION PROCESS ON DISTANCE EDUCATION PROGRAMS THROUGH TELEVISION: Anadolu University Oef Model

- 175-** GURSAC, Yucel. 3-D Computer Animation Production Process On Distance Education Programs Through Television: Anadolu University OEF (The Open Educational Faculty) Model, **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**. Vol: 2, Number: 2, Anadolu University, 2001, Eskisehir, Turkey.

Anadolu Üniversitesi, uzaktan öğretim yayınlarına 1982-1983 yılında başlamıştır. Televizyon eğitim programlarında, animasyon departmanının oluşturulduğu 1989 yılından itibaren, 3-D animasyon tekniğinden yararlanılmaya başlanmıştır. Elektronik Grafik adı altında oluşturulan animasyon bölümünün kuruluş amacı; teknolojik gelişmeyle birlikte

yaygınlaşan 3-D animasyon tekniğinin üretim ve anlatım olanaklarından televizyon eğitim programları yapımında da yararlanmaktadır.

Bu çalışmada amaç; Açıköğretim Fakültesi TV eğitim programlarında uygulamaları gerçekleştirilen 3-D bilgisayar animasyon tekniği ve olanaklarından nerede ve nasıl yararlanıldığını, animasyonun AÖF’de gerçekleştirilen TV eğitim programlarının yapım sürecindeki yerini ve hangi üretim aşamalarından geçerek uygulamaya konulduğunu belirlemektir.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE TELEVİZYON VE TELEVİZYON ÖĞRETMENLİĞİ

- 176- **GÜRSES**, Nedim., Mediha **SAĞLIK**, Emine **DEMİRAY**, Serap **ÖZTÜRK**, Aydın Ziya **ÖZGÜR**. Uzaktan Öğretimde Televizyon ve Televizyon Öğretmenliği, **Türkiye II. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), Uzaktan Eğitim Vakfı, ss.208-219, 4-8 Mayıs 1998, Ankara, Türkiye.

Çalışmada, uzaktan öğretimde televizyonun önemi ve televizyon programlarında başarıyı etkileyen önemli bir faktör olan televizyon öğretmenin özellikleri ile programdaki rolünün vurgulanması amaçlanmaktadır.

Bu amaçla, Açıköğretim Fakültesi’ndeki televizyon öğretmenlerinin kendi uzmanlık alanlarında hazırladıkları metinlerin sunuş aşamasındaki performansları, belirlenen ölçütler doğrultusunda içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

DIE GEGENWARTIGE ENTWICKLUNG DES BILDUNGSWESENST IN DER TÜRKEI

- 177- **HAKAN**, Ayhan. **Die Gegenwartige Entwicklung Des Bildungswesenst in Der Türkei**, Deutsches Institut Für Fernstudien An Der Universität Tübingen, 168s, 1986, Tübingen, Germany.

Almanya'daki Tübingen Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Enstitüsü'nde (DIFF) gerçekleştirilen ve uzaktan eğitim yöntemine göre hazırlanan bu çalışma, Almanya'da Türk çocuklarının eğitime katılan eğitimcilere Türk eğitimindeki çağdaş gelişmeleri tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır.

EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 178- HAKAN, Ayhan. Eğitim Önlisans Programının Değerlendirilmesi.**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, No. 363/146, 1991, Eskişehir, Türkiye.

Alan uygulamasını içeren bu çalışmada, ortaöğretimli ilkokul öğretmenlerine yönelik Uzaktan Eğitim yöntemi uygulanan Önlisans Eğitim Programının bir değerlendirmesi yapılmaktadır.

Çalışma sekiz bölümden oluşmaktadır. Cumhuriyet dönemi ilkokul öğretmen yetiştirme programlarını irdeleyen giriş bölümünden başka, hazırlanan öğretim programı, uygulanan organizasyon, programın değerlendirilmesi, bulgu, yorum, başarı değerlendirmesi ve öneriler yer almaktadır.

Programa katılan öğretmenlere uygulanan anketten elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve bu değerlendirme sonunda: Programın geniş bir genel kültür ve meslek bilgisi kazandırdığı daha üst öğrenim düzeyi için olanak tanıdığı programda kullanılan eğitim-öğretim materyallerinin öğrenmeyi kola, kıdemli daha yüksek öğretmenlerin yeni öğretmenlerden daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmacı, çalışmanın sonunda; İleride bu kitleye lisans tamamlama olanağının verilmesi Hizmet-içi eğitim uygulamalarına yer verilmesi ilk ve ortaöğretimin yöneticilerine ve yönetici adaylarına "Yöneticilik Sertifika Programları" düzenlenmesi şeklinde önerilere yer vermiştir.

EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMI VE UYGULAMASI

- 179- HAKAN, Ayhan. Eğitim Önlisans Programı ve Uygulaması, Eğitim Bilimleri I. Ulusal Kongresi, Ankara Üniversitesi**

Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayın No: 165, 1991, Ankara, Türkiye.

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesince düzenlenen Eğitim Bilimleri 1.Ulusal Kongresi'ne sunulan bu bildiride, ilkokul öğretmenlerine yönelik olarak uygulanan ön lisans eğitim programı ayrıntılı bir biçimde anlatılmaktadır.

BRANŞ ÖĞRETMENLERİ LİSANS TAMAMLAMA PROGRAMLARI

- 180-** **HAKAN**, Ayhan. "Brans Öğretmenleri Lisans Tamamlama Programları", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No. 465/211, ss. 543-569, 1991, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada da Türkiye'de görev yapan yaklaşık doksanbin ortaöğretim öğretmeni için hazırlanan lisans tamamlama programları tanıtılmaktadır. Ayrıca çalışma; uygulamaya yönelik bilgileri de içermektedir.

AÇIKÖĞRETİM YAYIN KATOLOĞU

- 181-** **HAKAN**, Ayhan, Kazım **SEZGİN**, Mehmet **GÜLTEKİN** ve Selma **OZCUBAY**. **Açıköğretim Yayın Kataloğ**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 914/493, 383s, 1996, Eskişehir, Türkiye.

Türkiye'de Açıköğretim sistemi içinde kırk ayrı dalda öğretim yapılmaktadır. Uzaktan Eğitim sisteminin önemli eğitim bileşenlerinden olan basılı ders materyalleri, geleneksel eğitim sisteminde kullanılan kitap ya da ders notlarından daha farklı bir teknikle hazırlanmaktadır. Açıköğretimde uygulanan radyo ve televizyon programlarına koşut olmak üzere 1983-1996 yılları arasında 359 farklı ders kitabı hazırlanmıştır.

Bu kitapların hazırlanmasında 373 editör ve 996 yazar görev yapmıştır. Bu katalogda Açıköğretim ders kitaplarının açılan programlar bazında sistematik bir biçimde ünite sayıları, yazarları, editörleri ve içerikleri Türkçe olarak özetlenmiştir. Bu sistematik içerisinde, her kitabın tanıtımı yanı sıra bir

bölüm de o kitaba ilişkin televizyon ders programlarına ayrılmış ve bu bölümlere ders programlarının yapım bilgileri de eklenmiştir.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE ÜNİTE YAZIMI

- 182- **HAKAN**, Ayhan. "Uzaktan Öğretimde Ünite Yazımı", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 912/492, C. 2, S. 1, ss. 1-13, Bahar 1996, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan Eğitim için basılı ders materyali hazırlamada editör ve yazarların işlevlerinin incelenmiştir. Bu çalışmada, uzaktan öğretim yöntemlerinin en temel eğitim bileşeni olarak basılı ders materyallerinden kitap ya da bu kitaplarda yer alan ünite yazımı sırasındaki aşamalar ile ünite yazımı ile ilgili olarak uyulması ve dikkat edilmesi gereken noktalar ile organizasyon yapısı incelenmektedir.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ LİSANS TAMAMLAMA PROGRAMI

- 183 **HAKAN**, Ayhan, Ersan **SÖZER** ve Mehmet **GÜLTEKİN**. "İlkokul Öğretmenleri Lisans Tamamlama Programı", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No:912/492, C. 2, S.1, ss. 14-40, Bahar 1996, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, İlkokul öğretmenlerinin lisans tamamlama programlarına katılan kitlenin yapısı. lisans tamamlama programlarının yapısı, işleyişi ve lisans tamamlama programlarının tanıtımına yer verilmiştir.

BATI AVRUPA AÇIKÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 184- **HAKAN**, Ayhan. **Batı Avrupa Açıköğretim Programlarının Değerlendirilmesi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 915/494, 1996, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada; Açıköğretim Fakültesi tarafından, Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik olarak uygulanan Açıköğretim programları, bu programların kapsamaları, sistemin işleyişi ile ilgili bilgiler yanında öğrenci ve mezunların eğilimleri de incelenmektedir. Eğilimlerin yanı sıra, programın amaçları, içeriği, öğretim süreçleri, bu programa kayıtlı öğrencilerin sistemden beklentileri, yine öğrenci bakışı açısından sistemin işleyişinde karşılaşılan sorunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilmektedir.

BATI AVRUPA AÇIKÖĞRETİM PROGRAMLARI

- 185-** **HAKAN**, Ayhan. "Batı Avrupa Açıköğretim Programları", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 983/549, C.2, S.2, ss.1-18, Kış 1996, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada da Batı Avrupa ülkelerindeki Türk vatandaşlarına yönelik olarak uygulanan Açıköğretim programlarının işleyiş ve verimliliğine ilişkin yapılan araştırmanın sonuçları yer almaktadır. Araştırma sonuçları Programların amaçları, kitapların içeriği, Akademik danışmanlık ve çalışma yöntemi, videokasetler, sınav değerlendirilmesi ve başarı değerlendirmesi başlıkları altında incelenmiştir. Daha sonra bu bulgulara dayanılarak önerilere yer verilmiştir.

FERNSTUDIUM IN DER TÜRKEI

- 186-** **HAKAN**, Ayhan ve Mustafa **SAĞLAM**. "Fernstudium in der Türkei", **TABO-Aktuell**, Vereinzeitschrift der Türkischen zu Akademiker Bochum, No.6 Januar,1997, Germany.

Türkiye'de Açıköğretim Fakültesi uygulamasının çeşitli boyutlarının incelendiği bu çalışma, Almanca olarak, Alman okur ve araştırmacılara yönelik olarak hazırlanmıştır.

AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ LİSANS PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 187-** **HAKAN**, Ayhan, Aydın Z. **ÖZGÜR**, Erdal **KARA**, Dilaver **KÜRÜM** ve Berrin **ÖZKANAL**, **Açıköğretim Sistemi Lisans**

Programlarının Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 1554/819, ISBN 97506022773, 215sf, 2004, Eskisehir, Türkiye.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi AÖF Lisans programlarının 20 yıllık gelişiminde sunulan hizmetler ve öğrencilerin bu hizmetler karşısındaki tutumlarını ölçmeye yöneliktir. Bu amaçla; ders kitapları, TV yayınları, akademik danışmanlık, bilgisayar destekli akademik danışmanlık, sınavlar ve öğrenci destek hizmetlerine ilişkin olarak, cinsiyete, yaşanan yere, mezuniyet durumuna, öğrenim görülen sınıfa göre verilen yanıtlar çapraz olarak ilişkilendirilmiştir.

Çalışma AÖF sistemini tanımlayan, çalışma yöntemini açıklayan, elde edilen bulguları açıklayıp yorumlayan 3 bölümden oluşmaktadır. Son olarak AÖF'ün 20 yıllık deneyimine ilişkin şemalar çalışmada yer almaktadır.

THE STATE OF THE ART OF DISTANCE EDUCATION IN EUROPE AS REPRESENTED IN PRE-CONFERENCE SURVEY

- 188- HARRY**, Keith. "The State of the Art of Distance Education in Europe as Represented in Pre-Conference Survey", **ICDE European Conference on Distance Education**, May 2-5 1990, at the Technical University of Budapest, pp. 33-35, 1990, Budapest, Hungary.

Uluslararası Uzaktan Eğitim Örgütü ICDE'nin Dökümantasyon Merkezi Başkanı olan K. Harry yukarıda künyesi verilen seminere hazırlamış olduğu çalışmasında, kendisi tarafından yürütülen alan araştırması projesinden elde ettiği sonuçları sergileyerek tartışmaktadır. Harry, uzaktan eğitim uygulamalarına yer veren Türkiye ve diğer Avrupa Ülkelerindeki uzaktan eğitim kurumlarının yapılarını incelemiş; bu uzaktan eğitim kurum ve kuruluşlarını; yönetim yapısı, finans boyutu, hizmet verdiği program ve alanlar, öğrenci sayıları, sistemde kullandıkları ya da ağırlık verdikleri eğitim bileşenleri ve kurumların sahip olduğu teknik donanımları açılarından sınıflandırmıştır.

Araştırma sonucunda, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ni, Avrupa'nın sahip olduğu uzaktan eğitim kurumları arasında öğrenci sayısı açısından en büyük uzaktan öğretim kuruluşu bağlamında değerlendirmiştir.

DISTANCE EDUCATION IN EUROPE: A SURVEY

- 189- **HARRY**, Keith. Distance Education in Europe: A Survey, presented paper at **Budapest Platform Conference**, Prauge, Chechoslovakia, pp. 66-67, ICDL, 1991, Open niversity, Milton Keynes, UK.

Yazar çalışmasında, Avrupa'daki uzaktan eğitim kurumlarının özelliklerini daha önce 1990'da bu kurumlara uyguladığı anketten elde ettiği bilgiler doğrultusunda kategorize ederek, bir bütünlük içerisinde sunmuştur. Yazarın bu çalışması Avrupa'daki uzaktan eğitim kuruluşları ile ilgili olarak genel bilgiler vermektedir ve 66. ile 67. sayfalarda Türkiye'den, diğer bir deyişle Açıköğretim'den söz etmektedir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNDE ÖĞRENCİ SAYISI TAHMİNİNDE BENZETİM YAKLAŞIMI

- 190- **HASGÜL**, Servet ve Zehra Kamışlı **ÖZTÜRK**. Açıköğretim Fakültesinde Öğrenci Sayısı Tahmininde Benzetim Yaklaşımı, **YA/EM'2004-Yöneylem Araştırması/Endüstri Mühendisliği, XXIV Ulusal Kongresi**, 15-18 Haziran 2004, Gaziantep-Adana, Türkiye.

Öğrenci sayıları eğitim sistemlerinin en değişken bileşenlerinden biri olduğundan, bu sayıların tahminleri zor ve önemli bir problemdir. Bu çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde (AÖF) izleyen dönemlerde okuyacak öğrenci sayısının tahmin edilmesidir. Bu sayılar, ders kitaplarının planlama ve basım kararı için önemlidir. Bu tahminleri yapmak için, sistemin dinamik ve olasılıklı yapısını dikkate almamız gerekmektedir.

Bu nedenle, çalışmada sistemin bu yapısını ele alan benzetim teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin Açıköğretim Fakültesi'deki hareketlerinin incelenmesinin ardından ders temelinde öğrenci sayısı tahmini için bir benzetim modeli kurulmuştur.

Model sonuçlarının doğruluk ve geçerlilik analizleri, geliştirilen bu modelin yapılacak tahmin çalışmalarında kullanılabileceğini göstermektedir.

TURKEY: Home of The Worlds Largest Student Body

- 191- HOLBROOK, Deborah.** “Turkey: Home of the Worlds Largest Student Body”, **Distance Educator Report.** Published by the International Monetary Fund, February 15, 2002, USA.

1998-1999 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi’nde 18 ayrı programa 650.000 öğrenci kayıtlı bulunmaktadır. Bu sırada Dünya Bankası Anadolu Üniversitesi’ni dünyanın en büyük üniversitesi ilan etmiştir. 1998 yılından itibaren yüz yüze, canlı öğretmen ve öğrenci etkileşimini sağlayan video konferans yayını Ankara stüdyolarından gerçekleşmiştir. Ocak 1999’da uydu yolu ile doğrudan Internet, elektronik posta ve faks bağlantıları ile soru ve cevap şeklinde öğrenci ve öğretmen etkileşimi gerçekleştirilmiştir. Geleceğe ilişkin planlamalarda TV yayınlarının kapasitesinin artırılması, daha fazla video konferans gerçekleştirilmesi ve okul öncesi öğretmen yetiştirme sisteminin kurulması yer almaktadır. Anadolu Üniversitesi ulaşılabilirliği ve esnekliği geliştirmek için daha fazla bilgisayar destekli iletişim teknolojisi olanaklarını, elektronik sınıfları ve daha fazla öğretim materyalleri ve yabancı uzmanları da çalıştırarak gelişimine devam etmektedir.

OPEN AND DISTANCE EDUCATION: A Comparative Analysis of The Open Education System In Turkey And The Open University In The United Kingdom

- 192- ICBAY, Mehmet Ali.** Open And Distance Education: A Comparative Analysis of The Open Education System In Turkey And The Open University In The United Kingdom, **V Uluslararası Eğitim Teknolojileri Kongresi,** Sakarya Üniversitesi, Eylül 2005, Sakarya, Türkiye.

21.yüzyıl sosyal, ekonomik, politik ve kültürel değerlerin birdenbire değiştiği bir yüzyıldır. Toplumun en önemli ögesi olan eğitim de bu değişimden en çok etkilenen bir kurumdur. Bireysel gelişim gereksinimleri, hızla artan nüfus, teknolojik gelişmeler eğitim üzerinde etkili olmuş ve eğitim ulusal ve uluslararası pazarda yeni perspektiflerde değerlendirilmiş, sonuçta bu gelişmeler açık ve uzaktan eğitime olan yönelişi hızlandırmıştır.

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile İngiliz Açık Üniversitesi’nin karşılaştırmalı kurumsal incelemesi yapılmaktadır.

INFLUENCES OF SOCIAL STRUCTURE ON IMPLEMENTATION AND EVOLUTION OF TURKISH DISTANCE EDUCATION

- 193-** **İNAN**, Fethi A. And Erman **YUKSELTURK**. Influences of Social Structure on Implementation and Evolution of Turkish Distance Education, **MSERA 2004, Gatlinburg, TN**, November 17-19, 2004, USA.
(Bu çalışmaya ilişkin bilgi edinilememiştir)

DIFUSION OF DISTANCE EDUCATION IN TURKISH HIGHER EDUCATION

- 194-** **İSMAN**, Aytekin. "Difusion of Distance Education in Turkish Higher Education", **Educational Technology Research and Development**. Vol. 45, Number 2, pp.124-128, 1997, USA.

Bu çalışmada, Türkiye’de uzaktan eğitimin gelişimi ve getirdiği yenilikleri açıklamak için Roger’ın dağılım kuramından yararlanılmıştır. 1970 ve 1980 yılları arasında Türkiye’de uzaktan eğitim girişimleri organize olamama sorunlarından dolayı başarısız olmuştur. Uzaktan eğitim etkin ve verimli şekilde 1982 yılında uygulamaya konulmuş ve yaygınlık kazanmıştır. Binlerce öğrenci lisans düzeyinde eğitim görerek, üniversite mezunu olmuştur. Uzaktan eğitiminin giderek yaygınlaşmasında ise Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi giderek daha etkin ve işlevsel olmuştur. Bu süreç içinde karşılaşılan organizasyonel problemler de gelişen teknolojinin devreye girmesi ile çözüme kavuşturulmuştur.

UZAKTAN EĞİTİM GENEL TANIMI TÜRKİYE’DEKİ GELİŞİMİ VE PROJE DEĞERLENDİRMELERİ

- 195-** **İŞMAN**, Aytekin. **Uzaktan Eğitim Genel Tanımı Türkiye’deki Gelişimi ve Proje Değerlendirmeleri**, Değişim Yayınları, 127s, 1998, Adapazarı, Türkiye.

Bu kitapta uzaktan eğitimin tanımı, uygulama modelleri, Türkiye’deki tarihsel gelişimi ve proje değerlendirmeleri üzerinde durulmaktadır. Uzaktan eğitimin Türkiye’deki gelişim evrelerinin konu edildiği bölümde, Açıköğretim Fakültesi’nin tarihçesine de yer verilmiştir.

**UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİNİN
DİJİTAL TELEVİZYON YAYINCILIĞI İLE DESTEKLENMESİ VE
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ
LİSANS PROGRAMI İÇİN MODEL ÖNERİSİ**

- 196-** **İSPİR**, Burçin. Uzaktan Eğitimde Öğrenme-Öğretme Sürecinin Dijital Televizyon Yayıncılığı İle Desteklenmesi ve Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı İçin Model Önerisi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksekisans tezi, 2003, Eskişehir, Türkiye.

Televizyon teknolojisindeki gelişmeler ile televizyonun canlı yayınlar dışındaki tek yönlü iletişime izin veren yapısı aşıl原因arak, televizyon izleyicisinin aktif olması ve etkileşim içerisinde bulunması sağlanabilmektedir. Dijital yayıncılık ile değişen bu televizyon izleme alışkanlığı, izleyicinin istediği programı izlemesine ve programı yönlendirme yetisini de kazandırmaktadır. Dijital yayıncılığın televizyon izleyicisine sağladığı etkileşim olanakları televizyon ile sürdürülen uzaktan eğitim uygulamalarında da etkili olmaktadır. Günümüzde televizyon eğitim programlarında dijital yayıncılığın tüm olanakları kullanılmasa da öğretimi desteklemek amacıyla bu sistemden yararlanılan uygulamalar mevcuttur.Yapılan çalışmalar uzaktan öğrenenlerin daha iyi bir öğrenme ve öğretme etkinliği içerisinde bulunmasını içermektedir.

Yapılan araştırmada uzaktan eğitimin özellikleri, kullanılan iletişim ortamları, öğrenme ve öğretme süreçleri üzerinde durularak, uzaktan eğitim sistemlerinde televizyon kullanımı ve dijital yayıncılığın televizyona getirdikleri incelenmektedir. Televizyon eğitim programlarının dijital yayıncılıkla desteklenmesine yönelik olarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programında uygulanabilirliğine dair model önerisi verilmektedir.

**AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ AKADEMİK DANIŞMANLIK
HİZMETLERİNİN ÖĞRENCİLERİN BAŞARISI ÜZERİNDEKİ
ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

- 197-** **KARA**, Erdal. Açıköğretim Fakültesi Akademik Danışmanlık Hizmetlerinin Öğrencilerin Başarısı Üzerindeki Etkisinin

Araştırılması. Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1998, Eskişehir, Türkiye.

Akademik danışmanlık hizmetleri, uzaktan eğitim sistemlerinin en önemli eğitim bileşenlerinden biridir. Bu tez çalışması ile Anadolu üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından 55 merkezde uygulanan akademik danışmanlık hizmetlerinin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkileri araştırılmak istenmiştir. Araştırmada kullanılan istatistiksel teknik, varyans analizidir. Araştırmada varyans analizi ile akademik danışmanlık derslerine katılım ve akademik danışmanlık merkezi özelliğinin başarı üzerindeki etkileri her ders için ayrı ayrı araştırılmıştır. Çalışmada sırasıyla eğitim sistemleri, uzaktan eğitim, uzaktan eğitimde akademik danışmanlık kavramları açıklanmıştır. Daha sonra akademik danışmanlık hizmetlerinin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak üzere, araştırmanın yapısına en uygun teknik olarak varyans analiz yöntemi ayrıntılı incelenmiş ve son bölümde de, verilere varyans analizi uygulanmış ve elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre; araştırma yapılan derslerin hepsinde katılımın olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Matematik dersi dışında, danışmanlık merkezi özelliğinin başarı üzerinde farklı etkileri olmadığı ortaya çıkmıştır. 1. sınıf derslerinde genel başarı düzeyi 2. sınıf derslerine göre daha düşük çıkmıştır. 1. sınıf derslerinde ise Genel Matematik dersinde genel başarı düzeyi İktisada Giriş dersine göre daha düşük olmasına karşın, Genel Matematik dersinde akademik danışmanlık derslerine katılan öğrencilerle, katılmayan öğrenciler arasındaki başarı farklılığı İktisada Giriş dersine göre daha fazladır. 2. sınıf derslerinden İstatistik dersindeki genel başarı düzeyi Muhasebe Uygulamaları dersine göre daha yüksektir. İstatistik dersinde akademik danışmanlık derslerine katılan öğrencilerle, katılmayan öğrenciler arasındaki başarı farklılığı Muhasebe Uygulamaları dersine göre daha fazladır. Bu sonuçlar, sayısal derslerde akademik danışmanlık uygulamalarının daha etkin olduğunu göstermektedir.

AÇIKÖĞRETİMDE ÖLÇME VE DEĞERLERNDİRME:
Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde Soru Yazarlarının
Soru Hazırlamada Karşılaştığı Sorunlar

- 198- **KARADAĞ**, Nejd. Açıköğretimde Ölçme Ve Değerlendirme: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde Soru Yazarlarının

Soru Hazırlamada Karşılaştığı Sorunlar, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2004, Eskişehir, Türkiye. (Bu Çalışma ayrıca, **The Turkish Online Journal of Educational Technology–TOJET**, July 2005, ISSN: 1303–6521 Volume 4, Issue 3, Article 12, Sakarya, Turkey, yayınlanmıştır.)

Bu çalışmada fakültelerin 2003-2004 akademik yılı eğitim programları dersleri için soru hazırlayan soru hazırlayanların karşılaştığı sorunları belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışmada şu soruların cevabı aranacaktır;

- Soru hazırlama sürecinde yazarlar ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?
- Soru hazırlama sürecinde yazarların karşılaştıkları sorunlar cinsiyetle ilgili mi?
- Soru hazırlama sürecinde yazarların karşılaştıkları sorunlar akademi unvanlarıyla ilgili mi?
- Soru hazırlama sürecinde yazarların karşılaştıkları sorunlar çalışmanın yapıldığı yerle ilgili mi?
- Soru hazırlama sürecinde yazarların karşılaştıkları sorunlar ölçme değerlendirme ile ilgili eğitim aktivitelerine katılıp katılmamakla ilgili mi?

Araştırmaya Prof. Dr., Doç. Dr., Yrd. Doç. Dr., Öğretim Görevlisi ve Araştırma Görevlisi unvanına sahip 95 akademisyen katılmıştır. Bu çalışmanın yardımıyla soru yazarlarının çoktan seçmeli soru hazırlama eğitimine ihtiyaçları olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

AÖF’DE ALMANCA DİL PROGRAMLARI

- 199- KARTAL, Bilhan.** “AÖF’de Almanca Dil Programları”, **Tagungsbeiträge des V. Türkischen Germanistik Symposiums-Uluslararası V. Germanistik Kongresi Bildiri Kitabı**. Anadolu Yayınları, ss.233-245, 1-2 Haziran 1995, Eskişehir, Türkiye.

Bildiride, Açıköğretim Fakültesinin yürüttüğü İngilizce, Almanca ve Fransızca yabancı dil programları ile İngilizce, Almanca ve Fransızca

öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen Lisans Tamamlama Programlarının organizasyonu ve eğitim ortamlarının hazırlanma süreçlerinin değerlendirilmesi yer almaktadır.

HAGEN UZAKTAN ÖĞRETİM ÜNİVERSİTESİ VE TÜRK UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 200-** **KARTAL**, Bilhan. Hagen Uzaktan Öğretim Üniversitesi ve Türk Uzaktan Öğretim Sistemi Açısından Değerlendirilmesi, **Türkiye II. Uluslararası Uzaktan Eğitim empozyumu Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), Uzaktan Eğitim Vakfı, ss.208-220, 4-8 Mayıs 1998, Ankara, Türkiye.

Günümüzde uzaktan öğretim uygulamaları yeni bir döneme geçiş sürecindedir. Uzaktan öğretim alanında ya da çağdaş yorumu ile, açık uzaktan öğretim alanında bireysel özelliklerin ve çalışma alanlarının göz önüne alınmasını gerektiren ve eğitimde kaliteyi sorgulayan değişik beklentiler söz konusudur.

Gittikçe artan bu eğitim talebi ve bütün eğitim alanlarında yeni teknolojilerin kullanılmasına yönelik yapılan çalışmalar uzaktan öğretime ivme kazandırmakta, sonuçta uzaktan öğretim sistemini yeniden yapılanmaya zorlamaktadır.

Yeniden yapılanma sürecinde bulunan uzaktan eğitim üniversitelerine örnek oluşturan Alman Hagen Uzaktan Öğretim Üniversitesi, uzaktan öğretim sistemini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapan birimleri ve bireysel özelliklerin, çalışma alanlarının ve çalışma koşullarının göz önünde bulundurulduğu öğretim seçenekleri ile Almanya'da ve birçok ülkede programlarını çağdaş açık uzaktan öğretim sistemidoğrultusunda yürüten bir kurumdur. Türkiye'de, Batı Avrupa ülkelerinde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde geniş bir kitleye yükseköğretim düzeyinde uzaktan öğretim hizmeti veren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ise kayıtlı sayısı ile en büyük uzaktan eğitim üniversiteleri arasında yer almaktadır.

Makalede evrensel uzaktan eğitim boyutları kapsamında günümüzde Alman uzaktan eğitim sisteminde etkin olan kurum ve kuruluşlar incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Hagen uzaktan öğretim sisteminden yola çıkarak Açıköğretim sisteminde gerçekleştirilebilecek olası uygulamalara dikkat çekmektir.

UZAKTAN EĞİTİMDE YABANCI DİL PROGRAMLARI VE AÖF UYGULAMASI

- 201-** **KARTAL**, Bilhan. “Uzaktan Eğitimde Yabancı Dil Programları ve AÖF Uygulaması”, **Uzaktan Eğitim**. UZEV Yayınları, ss.43-54, 1998 Yaz/1999 Kış, Ankara, Türkiye.

Yabancı dil eğitimi, giderek işlevsel değeri yüksek bir dil kullanımı kazandırmaya yönelmektedir. Bunun bir nedeni de bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerin çalışma yaşamında kimi değişikliklere yol açmasıdır. Amaçlandığı biçimde bir işlevsel dil kullanımını kazandırmaya yönelik eğitim programı öncelikle hedef kitlenin özelliklerini ve beklentilerini dikkate almalıdır.

Bugün uzaktan öğretim uygulamaları yeni bir döneme geçiş sürecindedir. Uzaktan öğretim ya da çağdaş yorumu ile, açık uzaktan öğretim alanında bireysel özelliklerin ve çalışma alanlarının göz önüne alınmasını gerektiren ve eğitimde kaliteyi sorgulayan değişik beklentiler söz konusudur. Gittikçe artan bu eğitim talebi ve bütün eğitim alanlarında yeni teknolojilerin kullanılmasına yönelik yapılan çalışmalar uzaktan öğretime ivme kazandırmakta, sonuçta uzaktan öğretim sistemini yeniden yapılanmaya zorlamaktadır.

AÖF’ün yürüttüğü programların geliştirilebilmesi ve daha etkin yeni programların hazırlanabilmesi için programlarla ilgili öğelerin ve programlara kayıtlı öğrencilerin tutumlarının incelenmesi gerekmektedir. Önemli bir süreç olan değerlendirme, programlar ve hedef kitle yararına etkin karar vermede kullanılabilecek bilgileri ortaya çıkarır. Bu da programların hazırlanma sürecinde etkin rol oynayan ekibe, yani proje koordinatörlerine, editör ve yazarlara, grafikerlere, yapımcı-yönetmenlere, senaryo yazarlarına, moderatörlere, radyo programcılarına, radyo programı senaryo yazarlarına, yaratıcı meslek alanlarında kendilerini geliştirmeleri yönünden olumlu katkıda bulunacaktır. Değerlendirme süreci, niteliği artan AÖF yabancı dil programları kanalıyla hedef kitlenin daha nitelikli bir eğitim alması sağlanacağı için büyük önem taşımaktadır.

Bu makalede, değinilen konuların ışığında, Açıköğretim Fakültesinin 1982 yılından bu yana uyguladığı yabancı dil programları evrensel ve ulusal boyutlar çerçevesinde irdelenmiştir.

AVRUPA BİRLİĞİNDE AÇIK UZAKTAN ÖĞRENİME YÖNELİK EĞİLİMLER

202- KARTAL, Bilhan. “Avrupa Birliğinde Açık Uzaktan Öğrenime Yönelik Eğilimler,” **Süleyman Demirel Üniversitesi, Akademik Bilişim Konferansı.** ss.52-65, 10-11 Şubat 2000, Isparta, Türkiye.

Avrupa Birliğine üye ülkeler, Birliğin Dünya ekonomisinde rekabet gücünü korumasının, Birliğe üye ülkeler arasında ekonomik bir beraberlik sağlanmasına ve insan kaynaklarından verimli biçimde yararlanılmasına bağlı olduğu görüşünden yola çıkılarak Birlikte yer alan ülkelerin kaynaşması ve bu ülkelerin vatandaşlarının yaşam standardının yüksek tutulabilmesi için bireylerin eğitime daha fazla yatırım yapılmasını zorunlu görmektedir. Bu bağlamda, meslek sahibi olanların niteliklerinin iyileştirilmesi ile bilim ve teknik açısından en çağdaş konuma getirilmeleri hedeflenmiştir. Ancak söz konusu beklentilerin gerçekleştirilmesi dil,kültür, yönetim, hukuk ve ekonomi gibi alanlarda çeşitlendirilen yeni bilgi ve becerilerin bireylere kazandırılmasına bağlıdır. İşte bu noktada Avrupa çapında bireylere gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması konusunda açık uzaktan öğrenme biçiminin uygun olacağı görüşünde birleşen Avrupa Birliği Komisyonu, gelenekseluzaktan öğretimin açık uzaktan öğrenme doğrultusunda geliştirilmesini önermektedir.

Önerilen yeni biçim eğitim programlarının yüksek esneklik düzeyi nedeniyle işletmelere veya öğrenmek isteyen bireylere izlenen eğitim yollarını belirleme gibi önemli bir olanak sağlayacaktır. Son yıllarda uzaktan öğretime talep konusunda dünya çapında hızlı bir artış gözlenmektedir.

Bu çağdaş öğrenme ve öğretme biçimi genelde daha çok işletmeler tarafından hizmet içi eğitim kapsamında tercih edilmektedir. Bünyesinde çalıştırdığı elemanlarının uzaktan öğretim programlarına katılmasını sağlayan işletmelerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

Hem işletmeler hem de uzaktan öğretim hizmeti veren kurumlar bu sistemin sağladığı yararlar nedeniyle kolaylıkla birlikte çalışabilmektedir. İşletmelerde yürütülen hizmet içi eğitim anlayışında eğilim, işyerinde daha açık, resmi olmayan öğrenme biçimlerini kullanma yönündedir. Yeni uygulamalar, niteliği arttırma yönünde hizmet içi eğitimde de geniş yelpazeli öğrenme ve öğretme olanakları sağlamaktadır.

Özellikle açık öğrenme biçiminde maliyetin önemli ölçüde düşürülmesi de ülke ekonomilerinin gelişmesi açısından önemli bir etken olan ve artan oranda talep edilen işyerlerinde çalışanların niteliğinin iyileştirilmesi konusunda önemli bulunmaktadır. Günümüzde mesleki hizmet içi eğitimin güncel gelişme seyri ile uzaktan öğretimden açık uzaktan öğrenmeye yönelik gelişmeler paralellik göstermektedir.

Uzaktan öğretim ile açık öğrenme biçimleri temelde birbirinden farklılıklar gösteren iki öğrenme ve öğretme biçimidir. İki biçim arasındaki en belirgin farklılık, birinde öğretme diğerinde ise öğrenme olgusunun ağırlık kazanmasıdır. Açık uzaktan öğrenme biçimiyle karşılaştırıldığında uzaktan öğretimin sağladığı yararlar sınırlıdır.

Günümüzde daha geniş hedef kitlelerine ulaşılabilmesi için uzaktan öğretim ve açık uzaktan öğrenme biçimlerinin avantajlı yönlerini kapsayan yeni bir biçimin geliştirilmesi gerekli görünmektedir. Niteliği iyileştirme süreci olan mesleki hizmet içi eğitim kapsamında uzaktan öğretim ile açık öğrenme destekleyici, etkin bir öğrenme ve öğretme biçimleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada Avrupa Birliği çerçevesinde uzaktan öğretimin açık uzaktan öğrenme doğrultusunda gösterdiği gelişmenin gerekçeleri ve perspektifleri ele alınmakta, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından özellikle 90'lı yılların ortalarında başlatılan yeni açık uzaktan öğrenim yaklaşımı irdelenmekte ve Türkiye'deki uzaktan öğretim uygulamaları ile karşılaştırılmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN YABANCI DİL DERSLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

- 203- KARTAL, Bilhan. Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri, AÖF'ün**

20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No. 1284, Anadolu Üniversitesi, Fonu Yayınları, Yayın No. 3, 2001, 89s, 2001, Eskişehir, Türkiye, yayınlanmıştır.)

Araştırma kapsamında, uzaktan öğretimde bir yabancı dilin yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılarak en etkin ve en verimli şekilde nasıl öğretilebileceğine ilişkin veriler elde edilmiştir. Söz konusu verileri elde etmek amacıyla, açıköğretim öğrencilerinin yabancı dil derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerini ölçmeye yönelik bir anket geliştirilmiştir. Verilerin analizi sonucunda, yeni hazırlanacak ya da yenilenecek açıköğretim programlarında web sayfası üzerinden yapılacak düzenlemelerin göz önünde bulundurulması, ayrıca radyo ile televizyon programlarının da web sayfası üzerinden aktarılması ve yabancı dil derslerinin daha ilgi çekici ve istenildiğinde web üzerinden her an ulaşılabilir olması, aynı zamanda ilgili yabancı dilin konuşulduğu ülkelerin radyo kanallarına ulaşma olanaklarının sağlanması gerektiği ortaya çıkmıştır.

EVALUATION OF OPEN EDUCATION FACULTY PRE-SCHOOL EDUCATION PROGRAM INTERNET WEB SITE BASED ON STUDENT'S OPINIONS

204- KAYA, Secil, Esmahan AGAOGLU and Aydın Z. OZGUR. Evaluation of Open Education Faculty Pre-School Education Program Internet Web Site Based On Student's Opinions, **2. International Open and Distance Learning (IODL) Symposium**, september 15, 2006, Eskisehir, Turkey.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı uygulama dersleri Türkiye genelinde 81 il merkezinde gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamalarda belirli standartların sağlanması ve korunması; ayrıca öğrencilerle etkileşim ve iletişimin sağlanması açısından internet uygulamalarının büyük bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Tüm bu ihtiyaçlardan ve internetin iletişim ve etkileşim açısından sahip olduğu avantajlardan yola çıkılarak gerçekleştirilen çevrimiçi ders uygulamaları, 3. Sınıf "Okulöncesinde Uygulama" ve 4. Sınıf "Öğretmenlik Uygulaması" dersleri için 2005-2006 öğretim yılından itibaren hizmete

girmiştir. Bu çalışmada “Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı internet sitesinin ve çevrimiçi derslerin tasarımına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Genel tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışma mevcut durumu saptamaya yönelik betimsel bir araştırmadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmış ve buradan elde edilen veriler doğrultusunda internet sitesinin geliştirilmesi amacıyla araştırmaya ve uygulamaya yönelik önerilerde bulunulmuştur. Çalışma evreni, 2005-2006 öğretim yılında Açıköğretim Fakültesi OÖLP uygulama derslerine devam eden 8645 öğrenciden oluşmaktadır. Uygulamaların gerçekleştirildiği 81 il için o ilde uygulama yapan öğrencilerin %10’u ise örnekleme oluşturmaktadır. Toplam 840 anket doldurulmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucunda, web sitesinin ve çevrimiçi derslerin tasarımına ilişkin öğrenci görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu görülmüş; ancak geliştirilmesi gerekli görülen bazı zayıf noktalar da tespit edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ’NİN 75. YILINDA UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARIMIZ

- 205-** KAYA, Zeki. “Türkiye Cumhuriyeti’nin 75. Yılında Uzaktan Eğitim Uygulamalarımız”, **Milli Eğitim**. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3218, S. 139, Süreli Yayınlar Dizisi: 113, ss. 44-48, 1998, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, Türkiye’deki uzaktan eğitim uygulamaları, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Lisesi ve Açık İlköğretim Okulu başlıkları altında incelenmiştir. Makalede bu uygulamalar ve kullandıkları başlıca eğitim ortamları yer almaktadır. Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim sistemi içinde hizmet veren Açıköğretim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İşletme Fakültesi’nden ve kullanılan eğitim bileşenleri olarak basılı materyallerden, radyo ve televizyon programlarından, akademik danışmanlık ve uygulama hizmetlerinden ve bilgisayar destekli eğitimden bahsedilmiştir.

TÜRKİYE’DE UZAKTAN EĞİTİMİN GELİŞİMİ

- 206-** KAYA, Zeki ve Ferhan ODABAŞI. "Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi", **Eğitim Fakültesi Dergisi**. Anadolu

Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, C. 6 S.1, Bahar ss. 29-41, 1996, Eskişehir, Türkiye.

Çalışmada, Türkiye'de uzaktan eğitimin gelişimi; 1927-1955 yıllarındaki uygulamalar, 1956-1981 ve 1982-1996 yılları arasındaki gelişmeler olmak üzere üç dönemde incelenmiştir.

Günümüzdeki uzaktan eğitim uygulamalarının ise, yükseköğretim aşamasında Anadolu Üniversitesi'nce, ortaöğretim aşamasında da Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı'nca yürütüldüğü belirtilmiştir. Bu uygulamalarda ilk yıllara göre öğrenci, program, öğretim ortam ve süreçleri, uzaktan eğitim ders materyalleri ve kullanılan diğer teknolojiler açısından önemli gelişmeler kaydedildiği vurgulanmıştır.

A REVIEW LITERATURE ON THE OPEN EDUCATION FACULTY (1982-1997)

- 207- **KELLY**, Patrick. "A Review Literature On The Open Education Faculty (1982-1997)", **OPEN praxis ICDE Bulletin**. Book Review Section, A Revised and Expanded Third edition, Vol. 2, p.46, Open University Publications, Milton Keynes, 1998, UK. (Ayrıca bu makale, **TOJDE-Turkish Online Journal of Distance Education**, Vol:1, Number:1, 2001, Anadolu University, Eskişehir, Turkey. Yayınlanmıştır).

Bu makalede adı geçen çalışmanın tanıtımı yapılmaktadır. Kelly bu tanıtımında, kitabın içerdiği bölümler ve bu bölümlerdeki bilgilere ilişkin değerlendirmelerde bulunmakta ve bu kaynakça çalışmasını alanda çalışacak olan araştırmacılara önermektedir.

TURKISH OPEN UNIVERSITY TO START SOON

- 208- **KENNEDY**, Bernard. "Turkish Open University Start Soon", **Times Higher Education Supplement**, October 8, 1982, UK.

Bu yazıda, henüz adının dahi tam olarak konmadığı dönemde Türk Açık Üniversitesi olarak anılan Açıköğretim Fakültesi'nin yakında hizmete gireceği belirtilmektedir.

THE TURKISH OPEN GETS UNDERWAY

- 209- KENNEDY, Bernard.** "The Turkish Open Gets Underway", **Times, Higher Education Supplement.** No: 530, December 31, 1982, UK.

Bu yazıda, 1982 yılı sonunda çalışmalarına başlayan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak İngiliz gazeteci Kennedy'nin görüşleri yer almaktadır. Kennedy, Açıköğretim Fakültesi'ni, sistemin işleyişini, Açıköğretim Fakültesi'nin sahip olduğu teknik olanakları, fakülte yöneticilerinin sistemin geliştirilmesi için öne sürdükleri görüş ve projelere değinmekte ve Açıköğretim Fakültesi'nin Türkiye'de eğiti

TURKEY CHANGES TARGET

- 210- KENNEDY, Bernard.** "Turkey Changes Target", **Times Higher Education Supplement.** May 13, 1983, UK.

Makalede, 1983 yılında Türk üniversitelerinin toplam öğrenci kapasitelerinin yüzde 8 arttırıldığı, bu oranın yarısının Açıköğretim Fakültesi tarafından sağlandığı vurgulanmıştır.

TURKEY LACKS EXPERIENCED LECTURERS

- 211- KENNEDY, Bernard.** Turkey Lacks Experienced Lecturers, **Times Higher Education Supplement,** November 11, 1983, UK.

Bu yazı, Türkiye'de öğrenci sayısının artışı ile öğretim üyesi ve öğrenci oranlarındaki artan eşitsizlikten dolayı eğitimin kalitesinin düştüğü konusundaki tartışmalara yer vermektedir. Anadolu Üniversitesi rektörünün bu eşitsizliğin giderilmesinde uzaktan eğitim yöntemlerinin bir çözüm olabileceğini savunduğu belirtilen makalede, Rektör Büyükerşen'in belirttiği, Açıköğretimde birinci sınıftan ikinci sınıfa geçme oranının yüzde elliyedi

olduğu örneğine değinilmiştir. Makale, Açıköğretim hakkında yayınlanan ilk yazılardan biri olma özelliğini de taşımaktadır.

İLETİŞİM TEKNOLOJİSİNDEKİ YENİ GELİŞMELERDEN TELETEXT VE VIEWDATANIN UZAKTAN EĞİTİMDE KULLANILMASI

- 212- KESİM, Mehmet. İletişim Teknolojisindeki Yeni Gelişmelerden Teletext ve Viewdata'nın Uzaktan Eğitimde Kullanılması, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 106/36, 1985, Eskişehir, Türkiye.**

Yazar doktora tezi olarak hazırladığı bu çalışmasında, iletişimin ve teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı şu günlerde teletext ve viewdata'nın öğretimde kullanılmasını, dünyadaki uygulamalardan örnekler vererek anlatmakta ve uzaktan eğitime dayalı Açıköğretim Fakültesi için bir uygulama model önerisi getirmektedir.

İletişim teknolojisindeki yeni gelişmelerden teletext ve viewdata sistemlerinin, uzaktan eğitimde kullanılabilmesinin dört aşamada gerçekleştirilebileceği görüşünü getiren yazar, bu aşamaları; Mevcut olanaklardan yararlanabilme durumu, Açıköğretim Fakültesi öğrencilerin öğretiminde destek hizmet vermek için teletext yayın merkezi kurulması, Açıköğretim Fakültesi idari personelinin ve öğrencilerinin idari ve eğitim-öğretim hizmetlerini desteklemek için bir viewdata yayın şebekesi kurulması şeklinde sıralamaktadır.

HERKES İÇİN, HER YERDE, HER ZAMAN ETKİNÖĞRENİM E-ÖĞRENME

- 213- KESİM, Mehmet. Herkes İçin, Her Yerde, Her Zaman Etkin Öğrenim E-Öğrenme, AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.**

21. Yüzyıl Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin yoğun olarak kullanıldığı bir yüzyıl olacaktır. Bilgi birikiminin her geçen gün dünya çapında arttığını ve

bu birikimden en fazla yararlanmanın gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Küreselleşme ile birlikte bilginin dolaşımı da artmıştır, bu bilgiden en fazla yararlanma ve bu bilgiyi alma teknolojileri de geliştirilmiştir. E-learning son yıllarda üzerinde önemle durulan bir kavramdır.

Bu kavramın anlaşılabilmesi ve hangi uygulama tabanlarına dayandığının iyice belirlenmesi gerekmektedir.

E-learning kısaca elektronik öğrenme olarak tanımlanabileceği gibi, internet veya bir ağ üzerinden öğrenme olarak da tanımlanabilir. Tanım nasıl yapılırsa yapılsın amaç her geçen gün değişen ve gelişen bilginin “Her Yerde, Her Zaman ve Herkese” sağlıklı bir şekilde iletilebilmesi ve dönüşümünün etkileşimli olarak sağlanabilmesidir. Sunulan tebliğde e-learning’ın tanımı, e-öğrenme gereksinimi, uzaktan eğitim ve ağ bağlantılı öğrenme, erişim kalite ve maliyet incelenmektedir.

HIGH TECH IN DISTANCE EDUCATION

- 214- KESİM, Mehmet.** High Tech in Distance Education, on **19th EADL Conference**, 26–28 May, 2004, Hilton Hotel, Istanbul, Turkey.

Anadolu Üniversitesi sadece Türkiye’nin değil dünyanın da sayılı üniversitelerinden birisidir. Yeni teknolojilerin kullanılması, öğrenci ile eğitim kurumu arasındaki uzaklığı en aza indirmektedir.

Bilgiye ulaşmak için gerekli süre her geçen gün azalmaktadır. Asenkron ve senkron eğitim yöntemleriyle öğrencilerle etkileşimli bir eğitim sağlamak artık olanaklıdır.

REPORT ON CHANNEL E PROJECT

- 215- KILIC, Levend.** Report on Channel E Project, Prepared for the Council of Europe and presented to Anadolu University Administration. (Unpublished Report), 1991, Eskisehir, Turkey.

Avrupa konseyi DELTA (Development European Learning Through Technological Advance) projesi içinde yer alan Channel E projesine, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi de, Türk Dili ve Edebiyatı,

Coğrafya, Turizm ve Türk Mutfağı konularında hazırlanan eğitim programları ile katılmaktadır. 1991 yılından bu yana destek verilen bu proje Almanya (Gothe Instiute), İngiltere (The Open University), Almanya (FernUniversitat ve CEDEFOP) ve İrlanda (National Distance Education Center) tarafından da desteklenmektedir. Raporda bu konulara ve işleyiş ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

DIMENSIONS OF E-LEARNING EDUCATION IN TURKEY

- 216- KIZILSU, Gaye.** Dimensions of E-Learning Education in Turkey, **FIG Workshop on eGovernance, Knowledge Management and eLearning**, April 27-29, 2006, Budapest, Hungary.

Günümüzde iletişim teknolojisindeki gelişmeler çok hızlı ve bilginin paylaşımı açısından çok önemlidir. Bilginin eğitimde kullanımı ise kaçınılmazdır. Bu açıdan internet eğitim ve öğretim etkinliklerini ulaştırmada adeta yaşamsal öneme sahiptir. Bugün dünyada birçok üniversite ve eğitim kuruluşu sade geleneksel eğitim yerine e-öğrenme yöntemini birlikte kullanmaktadır. WWWin kullanımı yüksek öğrenim öğrencileri arasında giderek artmaktadır.

Ancak bu kullanım internetin ve kullanılan PCleri hızlarına bağlıdır. Bu çalışmada gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’de e-öğrenmenin çeşitli boyutları vurgulanarak, eğitimdeki kullanımının güçlü ve zayıf yönleri tartışılmaktadır.

ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENENLERİN FARKLI DESTEK ORTAMLARINI KULLANMA SIKLIKLARIYLA SOSYAL BULUNUŞLUK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

- 217- KİP, Buket.** Çevrimiçi Öğrenenlerin Farklı Destek Ortamlarını Kullanma Sıklıklarıyla Sosyal Bulunuşluk Algıları Arasındaki İlişki, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı’na kayıtlı öğrencilerin kendilerine sunulan akademik

destek hizmetleri kapsamındaki e-posta, forum ve sanal sınıf uygulamalarına katılma sıklıklarıyla bu ortamlara ilişkin sosyal bulunuşluk algılarını incelemektedir. Çalışmanın genel amacı, çevrimiçi öğrenenlerin kendilerine sağlanan farklı destek ortamlarını kullanma sıklıklarını tespit ederek, bu sıklıklar ile sosyal bulunuşluk algıları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Araştırmada öğrenenlerin etkileşime girme sıklığını ve sosyal bulunuşluk algılarını belirlemek üzere geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan Bilgisayar Aracılı İletişim Ölçeği (CMC Scale) kullanılmıştır. Ölçek, sosyal bulunuşluk algısına ilişkin sorulara ek olarak, öğrenenlerin kendilerine sunulan ortamlarda etkileşime girme sıklığını belirlemeye yönelik demografik sorular da içermektedir.

Araştırma sonucunda öğrenenlerin sunulan akademik destek ortamlarından en fazla eposta ortamını tercih ettiği belirlenmiştir. Öğrenenlerin göreve dayalı iletişimlerde mesajların kalıcı olması açısından e-posta ortamını tercih ettikleri sonucuna varılmıştır. Forum ortamına ilişkin sosyal bulunuşluk algısı yüksek olan öğrencilerin bu ortamda daha fazla etkileşime girdiği tespit edilmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara dayanarak araştırmacılara, uygulayıcılara ve ortam tasarımcılarına çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

**UZAKTAN EĞİTİM DERS KİTAPLARININ
GERİBİLDİRİM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:
Anadolu Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Veren
İşletme Ve İktisat Fakülteleri Örneği**

- 218-** **KOÇDAR**, Serpil. Uzaktan Eğitim Ders Kitaplarının Geribildirim Açısından Değerlendirilmesi: Anadolu Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Veren İşletme Ve İktisat Fakülteleri Örneği, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2006, Eskişehir, Türkiye. (Bu çalışma ayrıca **7th International Educational Technology Conference**, May 3-5, 2007, Near East University in Northern Cyprus, sunulmuştur).

Bu araştırmanın temel amacı, Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim veren İşletme ve İktisat Fakültelerinde bireysel öğrenme ilkelerine göre hazırlanan

ders kitaplarındaki geribildirimlere ilişkin öğrenenlerin tercihlerini, geribildirimleri kullanım yöntemlerini ve öğrenenlerin geribildirimlerin işlevlerini yerine getirmesi konusundaki görüşlerini belirlemektir. Araştırma, genel tarama modelinde yürütülmüştür. Verilerin toplanması için, uzman görüşlerinden yararlanılarak, literatür taraması yapılmış ve 5 bölümden oluşan 26 soruluk anket hazırlanmıştır. Anket, 7 ayrı ilde yüz yüze eğitim olanağından yararlanmak için akademik danışmanlık derslerine katılan 1, 2, 3 ve 4. sınıf İşletme ve İktisat Fakültesi öğrenenlerine uygulanmıştır.

Araştırmacı tarafından her bölgeyi temsilen bir il rastsal olarak belirlenmiş ve toplam 1600 adet anket belirlenen illere posta yoluyla gönderilmiştir. Bu iller; Eskişehir, Gaziantep, Aydın, Van, Çanakkale Çorum ve Adana'dır. Gönderilen anketlerin 1309'u geri dönmüştür ve bu anketlerin 1197'sinin geçerli olduğu saptanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans dağılımları, yüzdelik hesaplamalar, t Testi, F Testi, Kolmogorov-Smirnov Testi ve Kruskal-Wallis Testi kullanılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçları, öğrenenlerin bireysel öğrenme ilkelerine göre hazırlanan ders kitaplarında en fazla açıklama içeren ve gecikmeli olarak verilen geribildirim türünü tercih ettiklerini ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın bir başka önemli bulgusuna göre, öğrenenler verilen geribildirimleri etkin olarak kullanmaktadır. Buna ek olarak, geribildirimlerin öğrenmeyi kolaylaştırma, motivasyonu sağlama, pekiştirme, hata düzeltme, özdeğerlendirme yapma, bireysel çalışma becerilerini geliştirme ve sınavlarda başarılı olmalarına yardımcı olma işlevleri konusunda öğrenenler olumlu görüşlere sahiptir.

A NEW TEACHER TRAINING MODEL FOR TURKEY: DELTT (Distance English Language Teacher Training Program)

- 219- **KOSE**, Gül Durmuşoğlu, A Ekrem **OZKUL** and Aydın **OZYAR**. A New Teacher Training Model for TURKEY: DELTT(Distance English Language Teacher Training Program), **Açıköğretim Fakültesi 20. kuruluş yılı nedeniyle, uluslararası katılımlı Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 23-25 Mayıs 2002, Anadolu University, Eskişehir, Turkey. (Ayrıca bu sunumun değişik versiyonu **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, January 2002 ISSN 1302-6488 Volume: 3 Number: 1 yayınlanmıştır.)

Bu bildiride, 2002-2001 öğretim yılında uygulamaya giren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki anlaşma çerçevesinde etkileşimli uzaktan eğitim modeli temeline dayalı ve orta öğretimde İngilizce öğretmenlerine yönelik dört yıllık İngilizce Öğretmenliği Programı-İÖP ile ilgili olarak programın yapısı, dersler, eğitim materyalleri ve test sistemi anlatılmaktadır,

SOSYAL BİLİMLER ÖNLİSANS PROGRAMININ DEĞERLENDİRMESİ

- 220- KÖKEN**, Mehmet. "Sosyal Bilimler Önlisans Programının Değerlendirilmesi", Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2002, Eskişehir, Türkiye.

Sosyal Bilimler Önlisans Programı, 1992–1993 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bünyesinde kurulmuştur. Sosyal Bilimler Önlisans Programı'nda çağdaş yaşama uyum sağlayabilecek, demokratik kuralları benimsemiş, genel kültürü yüksek bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Sosyal Bilimler Önlisans Programı'nda dersler yıl esasına dayalı olarak yapılır ve sınıf geçme sistemi uygulanır. Derslerin verilmesinde, uzaktan öğretim teknolojisiyle hazırlanmış basılı ders malzemeleri, iletişim araçları ve yöntemleri kullanılır.

Bu araştırmanın amacı 1992-1993 eğitim öğretim yılında kurulan, Sosyal Bilimler Önlisans Programı'nı değerlendirmektir. Bu değerlendirme, programla ilgili geliştirme çalışmaları yapacak olanlara gerekli verileri sağlama açısından yararlı olacaktır. Araştırma, 2000-2001 eğitim öğretim döneminde, İstanbul il sınırları içinde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyal Bilimler Ön Lisans Programı'na kayıt yaptıran 2773 öğrencinin %10'u olan 278 öğrenciye gönderilen anketlerden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir.

Betimsel araştırma modelindeki araştırmanın verileri, Prof. Dr. Ayhan HAKAN'ın "Batı Avrupa Açıköğretim Programlarının Değerlendirmesi" araştırmasında kullandığı anket aracılığı ile toplanmıştır. Anket toplam 7 konu başlığından ve 37 sorudan oluşmuştur. Bu konu başlıkları; kişisel bilgiler, programa ilişkin sorular, kitapların içeriği, televizyon programları,

deneme sınavları, çalışma yöntemi ve sınav değerlendirmesidir. Ankette yer alan her sorunun frekans (f) ve yüzdesi (%) alınmış, yüksek oranda katılım alan yargılar, cinsiyet, yaş, sınıf ve çalışma durumu açısından değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİNDE ANKARA/ESKİŞEHİR-TÜRKİSTAN ARASINDAKİ UZAKTAN EĞİTİMİN OPTİMİZASYONU

- 221- KÖKSOY, Mümin.** Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde Ankara-Eskişehir-Türkistan Arasındaki Uzaktan Eğitimin Optimizasyonu, **BTİE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.

İşbirliği kapsamında pilot niteliğinde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile Eskişehir-Türkistan bağlantılı olarak “pazarlama-marketing” dersi, Ankara-Türkistan bağlantılı olarak da seri konferanslar verilmektedir. Aynı haberleşme kanalından Internet, fax ve e-posta paylaşımı sunulmuştur. Mevcut koşullarda sistemin kullanımının optimizasyonu için yapılan çalışmalardan ve bunun için hangi noktaların göz önüne alınması gerektiği tartışılmaktadır.

A MODEL FOR ORGANIZING WRITTEN INSTRUCTIONAL MATERIALS IN THE CONTEXT OF A PROPOSED FOR OPEN UNIVERSITY IN TURKEY

- 222- KOYMEN, Ulkü.** A Model for Organizing Written Instructional Materials In The Context of a Proposed Model For Open University In Turkey. Graduate School of Syracuse University, unpublished doctoral dissertation, 1983, Syracuse, USA.

Bu çalışmada, Türk Açık Üniversitesi için basılı öğretim malzemeleri ve bir model önerisinin uyarlaması işlenmektedir.

Bu bağlamda, yeni kavram ve modellerin uyarlama olanaklarının irdelenmesi, çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, İngiliz Açık Üniversitesi'nin Türkiye koşullarına uygun olan yönleri ve özellikleriyle ilgilidir. İkinci bölüm, basılı öğretim malzemelerinin düzenlenmesi ve bunların Türk Açık üniversitesine uyarlanmasıyla ilgilidir. Birinci bölüm dört aşamayı içermektedir. Birinci aşamada uzaktan eğitim sistemlerinin genel özellikleri gözden geçirilmektedir. İkinci aşamada, başarılı iki uzaktan eğitim kurumunun (İngiliz Açık Üniversitesi ve İsrail Everyman's University) önemli özelliklerinin çözümlemesi yapılmaktadır. Üçüncü aşamada, uyarlama sürecinin temel değişkenleri incelenmektedir. Dördüncü bölümde, ikinci ve üçüncü bölümdeki bulgulara dayanarak İngiliz Açık Üniversitesi'nin Türkiye koşullarına uyarlanması işlenmektedir. İkinci bölümde, nitelikli öğretim malzemeleri incelenmekte uzaktan eğitim sisteminde bu malzemelerin önemi, yeri ve yapısı mikro ve makro düzeyde sorgulanmaktadır. Mikro düzeyde Merrill'in öğretim malzemesi düzenleme modelleri, gösterim kuramı bileşenleriyle karşılaştırılarak Türk Açık Üniversitesine uyarlanmıştır. Uyarlama sürecinde yöntemlerarası ilişkiler, şartlar ve dış değişkenler formüle edilmiştir. İkinci olarak, iç ve dış değişkenlerin Türk Açık Üniversite yöntemine etkisi hesaplanmıştır.

Sonuçta, birincil ve ikincil bileşenlerin özellikleri, öğrencileri kontrol derecesi ve modelin elde ettikleri hesaplanmıştır. Makro düzeyde de Reigehith'un öğretim malzemesi düzeleme elbration modelleri kullanılmıştır. Özetle elbration kuramı ve modelleri incelenmiştir.

COMPARISON OF THE TRADITIONAL HIGHER EDUCATIONAL AND OPEN EDUCATION SYSTEM FROM POINT OF LEARNING AND STUDY STRATEGIES

- 223- **KOYMEN**, Ulkü. "Comparision of The Traditional Higher Educational and Open Education System From The Point of Learning and Study Strategies", **14th ICDE World Conference**. 13ss., August 9-16, 1988, Oslo, Norway. (Ayrıca, **Distance Education**, Vol.13, Number 1, pp.108-117, 1992, Toowoomba, Australia, yayınlanmıştır).

Bu çalışmada, geleneksel yükseköğretim temsilcisi olarak Çukurova Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri ile aynı bölgede kayıtlı Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin öğrenme ve ders çalışma stratejileri incelenmiştir. Araştırmada araç olarak Claire E. Weinstein (1987) tarafından

geliştirilen LASSI öğrenme ve ders çalışma stratejileri envanteri kullanılmıştır. LASSI: Tutum, Motivasyon, Zaman Kullanma, Kaygı, Konsantrasyon, Bilgi İşleme, Anafikri Seçme, Çalışma Yardımcıları, Kendi Kendini Test Etme ve Test Stratejileri olmak üzere on skaladan oluşmaktadır. Toplam 704 öğrenciye uygulanan envanter sonuçları LASSI değerlendirme formu üzerine işlenerek öğrencilerin öğrenme ve ders çalışma strateji profilleri çıkartılmaktadır. Her iki sistem öğrencilerinin, öğrenme ve ders çalışma stratejileri, envanterin daha önce uygulandığı diğer grupların sonuçlarıyla karşılaştırıldığında çok düşük bulunmasına karşın, iki değişik sistem öğrencileri arasında önemli bir fark bulunamamıştır.

WOMEN IN TURKEY AND THE POTENTIAL FOR OPEN LEARNING

- 224- **KOYMEN**, Ulkü. "Women in Turkey and the Potential for Open Learning", **Toward New Horizons for Women in Distance Education: International Perspective**, (Ed. Karlene Faith), pp. 205-213, Routledge Publications, 1988, London, UK.

Bu makale, Türkiye'de kadınların Atatürk Devrimlerinden sonrakieğitim olanakları ve düzeyleri ile ilgilidir. Makalede halen örgün eğitimin, özellikle kadınların eğitimi konusunda yeterince işlevsel olmadığı, buna seçenek olarak da Açıköğretimin kadınların eğitim düzeylerinin artırılmasında önemli etkisi ve işlevi olabileceğinden söz edilmektedir. Açıköğretim Fakültesi'nin sahip olduğu bayan öğrenci sayısındaki artış da buna örnek olarak verilmektedir.

AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİNDE UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMALARI

- 225- **KURMANALIYEV**, Musrepbek. Ahmet Yesevi Üniversitesinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti tarafından 1993 yılında ortaklaşa olarak kurulmuş uluslararası bir devlet üniversitesi olan Ahmet Yesevi Üniversitesi, uzaktan eğitim teknolojilerinin bütün imkanlarından

yararlanma gayreti içindedir. Üniversitenin Çimkent yerleşimindeki Dışardan Eğitim (Açıköğretim) Fakültesinde 24 program açıköğretim şeklinde verilmektedir. Dışardan Eğitim Fakültesindeki ders programları, örgün öğretim fakültelerindekilerle aynıdır; ancak eğitim süresi örgün öğretimde 4 yıl iken, dışardan eğitimde dersler 5 yıla yayılmıştır. Öğrenciler 1. ve 2. sınıflarda 5 hafta; 3., 4., 5. sınıflarda 7 hafta yüz yüze eğitim görmektedirler. Öğrencilerin yarıyıl sonu ve devlet imtihanları gözetim altında yapılmaktadır. 2000-2001 eğitim-öğretim yılından itibaren Üniversitenin Türkistan yerleşiminde ikinci bir Açıköğretim Fakültesi açılmıştır.

Kazak Türkçesi ile eğitim yapılan bu fakültelerde multimedya olanaklarından daha fazla yararlanılmasına; bazı derslerin mahalli radyo ve televizyonlarla, web tabanlı internet üzerinden ve Eğitim CD-ROMları ile desteklenmesine çalışılmaktadır.

Üniversite, yalnız Kazakistanlı ve Türkiyeli öğrencilere değil, bütün Türk dünyasındaki gençlere de yüksek öğrenim imkanı sunmaktadır. Bu imkânı yaygınlaştırmak amacıyla, 2002-2003 eğitim-öğretim yılından itibaren çağdaş eğitim teknolojilerinin bütün imkanlarından yararlanarak, bazı programların tümünü web tabanlı internete dayalı olarak ve Türkiye Türkçesi ile verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hizmetin 2002-2003 eğitim-öğretim yılına yetiştirilebilmesi için Üniversite, bir yandan kendi teknolojik alt yapısını kurarken, bir yandan da konusunda uzmanlaşmış firmalardan hizmet alımı yapmaktadır. Üniversitede 1998 yılından beri bazı dersler, Uydu Haberleşme Sistemi'nden yararlanılarak Ankara'dan Türkistan yerleşimindeki uzaktan eğitim dershanesine video-tele-konferans şeklinde, interaktif, senkron olarak verilmektedir.

AÇIK YÜKSEKÖĞRETİME OLAN BİREYSEL TALEBİ ETKİLEYEN ETKENLERİN İNCELENMESİ

- 226- KURNAZ, Kerim.** Açık Yükseköğretime Olan Bireysel Talebi Etkileyen Etkenlerin İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara, Türkiye.

Açık yükseköğretime olan bireysel talebi etkileyen etkenlerin incelenmesini konu alan bu araştırmada, açık yükseköğretim öğrencilerinin bireysel, toplumsal ve ekonomik özelliklerini betimlemek, açık yükseköğretimi tercih

etme nedenleri ve bu öğrenimden beklenen yararlarla ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu temel amaca bağlı olarak açık yükseköğretimin tercih edilme nedenlerine ve bu öğrenimden beklenen yararlarla ilişkin öğrenci görüşlerinin cinsiyet, mezun olunan lise türü ve yaş değişkenlerine göre değişip değişmediği, ayrıca yine açık yükseköğretim öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalara ilişkin bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma “tarama modeli” esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya temel oluşturan veriler, 1995-1996 öğretim yılında Ankara’da bulunan açıköğretim kurslarına devam eden Anadolu Üniversitesi İşletme ve İktisat Fakültelerinin birinci sınıf öğrencileri arasında tesadüfi olarak seçilen 400 öğrenci üzerinden toplanmıştır. Araştırmada açık yükseköğretim öğrencilerinin çoğunluğunu kızlar, bekarlar, yaşları 26’nın üzerinde olanlar ve kamu ya da özel bir kurumda orta veya alt düzey memuru olarak çalışanlar oluşturmaktadır. Yine öğrencilerin çoğunluğunun sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerden geldikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmı yaptığı iş ile gördüğü öğrenimi ilgisiz görmektedir. Açık yükseköğretim çalışma ve öğrenim yaşamını birlikte sürdürme olanağı verdiği için tercih edilmektedir. Açık yükseköğretimden beklenen yararların başında kademe ve derece ilerlemesi alabilmek gelmektedir.

Buna ek olarak üst makamlara yükselebilmek, ücret artışı sağlayabilmek, işe girebilmek ve iş değişikliği yapabilmek gibi yararlar önemli ölçülerde beklenmektedir.

DESIGNING AND IMPLEMENTING WEBCT-BASED COURSES ONLINE:

Distance English Language Teacher Training Program (DELTT) Model

- 227- **KURUBACAK, Gülsün.** Designing and Implementing WebCT-Based Courses Online: Distance English Language Teacher Training Program (DELTT) Model In C. Crawford et al. (Eds.), **Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference**, 2003, pp. 390-393, Chesapeake, VA: AACE.

Son yirmi yıldan buyana Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından birçok lisans programlarının verilmektedir. Uzaktan eğitim

programlarının çoğu basılı ders malzemeleri, televizyon eğitim programları ve radyo programları gibi geleneksel uzaktan eğitim yaklaşımı ve felsefesi ile ulaşmaktadır. Halbuki, bugün açıköğretim Fakültesi yeni bir uzaktan eğitim anlayışı ve felsefesi ile internet, World Wide Web (WWW) ve bu teknoloji ile ilintili teknolojiler kullanılarak verilmektedir. Uzaktan eğitim İngilizce Dil öğretmenliği programı (DELTT) açıköğretimde halen etkileşimli uzaktan eğitim modelini çalışmakta olan İngilizce öğretmenlerinin hizmeti içi eğitim programlarında kullanmaktadır. Bu pilot uygulama İngilizce öğretmenliği ders içeriğinin etkileşimli iletişim ortamlara aktarılmıştır. Bu nedenle, bu pilot projede İngilizce öğretmenliği programı Dilbilime Giriş Dersi WebCT yöntemi ile verilmek üzere seçilmiştir. İki temel amaç hedeflenmiştir. Bunlardan birincisi;

- İçeriğe giriş, öğretim materyalleri ve kendi kendini sınamak
- ikincisi ise çevirim içi çalışan program yöneticileri, teknoloji desteği veren çalışanlar ve öğretim tasarımcıları gibi öğrencilerin İngilizce Dil öğretmenliği programı (DELTT)ında WebCT temelli deneyimlerinin artmasıdır.

**CREATING VIRTUAL LEARNING MILIEUS
IN DISTANCE EDUCATION:
Enhanced Web-Based Education Courses in
The Open Education Faculty of Anadolu University**

- 228-** KURUBACAK, Gulsun. Creating Virtual Learning Milieus in Distance Education: Enhanced Web-Based Education Courses in the Open Education Faculty of Anadolu University, on **19th EADL Conference**, 26–28 May, 2004, Hilton Hotel, Istanbul, Turkey.

Anadolu Üniversitesi AÖF geçtiğimiz 3 yıl boyunca Webe dayalı e öğrenmeyi geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çalışma, dijital medyanın tasarımı, üretimi, standartları, geleneksel sınıflarda Webin uyarlanması ve online dağıtımda planlanan derslerin tasarımı konularını ele almaktadır.

**REFLECTIONS OF SOFTWARE PROFESSIONALS ON PROBLEMS
AND SOLUTIONS REGARDING COMPUTER ETHICS**

- 229- **KUZU**, Abdullah and Nilgün **OZDAMAR**. Reflections Of Software Professionals on Problems And Solutions Regarding Computer Ethics, **Proceedings, 7th International Educational Technology Conference Education Technology for Innovation and Change in Education**, May 3-5 2007, Magosa, North Cyprus Turkish Republic.

Bilgi toplumunda bilişim teknolojileri toplumsal yaşama sağladığı yararlarının yanında ciddi toplumsal etik sorunları da beraberinde getirmiştir. Bilgi toplumunun karşılaştığı bu sorunlar kullanım yerlerine ve amaçlarına göre farklılık göstermektedir. Bu konulardan en çok dikkat çekenleri; bilgisayar ortamında bireye ait bilgilerin mahremiyetine ilişkin gizlilik; bilginin doğruluğu ve gerçekliğine ilişkin doğruluk; bilgisayar ortamında aktarılan her türlü bilgi ve fikrin mülkiyetine ilişkin fikri mülkiyet ve bilgiye erişimde bireylerin eşitliğine ilişkin erişebilirliktir. Önemsenmeyen ya da sıklıkla göz ardı edilen bu etik sorunlar, her geçen gün daha da büyümektedir. Bu nedenle bilgiye erişim, saklama ve dağıtmada eşitlik ve adaleti sağlayacak etik sorunların tartışılması gerekmektedir.

Bu araştırmada yazılım uzmanlarının bilgisayar etiği konusundaki görüşleri, fikri mülkiyet bağlamında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel olarak desenlenmiş ve araştırmanın verileri Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi ve Anadolu Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığında çalışan yazılım uzmanlarından toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilen geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Verilen analizinde nitel verilerin tümevarım analizinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmış ve doğrudan alıntılarla betimlenmiştir.

TELEVİZYON PROGRAMLARINDA YAPIM MALİYETİNİN UYGULAMALI ARAŞTIRMASI

- 230- **KÜNÜÇEN**, Şükrü. Televizyon Programlarında Yapım Maliyetinin Uygulamalı Araştırması, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 125 sayfa, 1987, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada ekonomik faaliyet gösteren birimlerde ve de televizyon kuruluşlarında maliyete ilişkin bilgilere neden ihtiyaç duyulduğu konusu araştırılarak konunun önemi açığa kavuşturulmaya çalışılacak ve televizyon programları üretiminde hangi unsurların yapım maliyetini oluşturduğu konusu incelenmiştir. Ayrıca 25.3.1986-25.4.1986 tarihleri arasında gerçekleştirilen televizyon ders programları değerlendirilerek örnek seçilen 25.3.1986 tarihli Türkiye Ekonomisi dersinin yapım maliyeti belirli sınırlılıklarla hesap edilerek uygulamalı bir çalışma yapılmıştır. Bu uygulama hem yapım maliyetinin nasıl hesaplanacağı konusunda örnek oluşturacak hem de, televizyon program yapımının pahalı bir işletmeciliğe dayandığı konusunda fikir verilecektir.

**THE OPEN EDUCATION SYSTEM,
ANADOLU UNIVERSITY, TURKEY:
E-Transformation in a MEGA-UNIVERSITY**

- 231-** **LATCHEM**, Colin; Ali Ekrem **OZKUL**; Cengiz H. **AYDIN**, M. Emin **MUTLU**. “The Open Education System, Anadolu University, Turkey: e-transformation in a Mega-university”, **Open Learning: The Journal of Open and Distance Learning**, Volume 21, Issue 3, November 2006, pp. 221–235, Taylor & Francis Group, UK.

Anadolu Üniversitesi Dünyanın en büyük mega üniversitelerinden biridir. Avrupa Birliği ülkeleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki bir milyonun üzerindeki öğrenci sayısı ile Açıköğretim Fakültesi uluslararası literatürde itibar görmektedir. Bu makale Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemini tanımlamakta ve günümüzde nasıl e-geçişimi sağladığını açıklamakta ve kurumun geleceğe yönelik olası oluşumları açıklamaktadır.

**TURKEY'S OLD-FASHIONED DISTANCE EDUCATION
DRAWS THE LARGEST STUDENT BODY ON EARTH**

- 232-** **MacWILLIAMS**, Bryon. “Turkey's Old-Fashioned Distance Education Draws the Largest Student Body on Earth”, **TheCronicle of Higher Education**. September 22, 2000. USA.

Bu makale, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından kullanılan ortamlardan bahsetmektedir. Bu ortamlar (radyo, televizyon, basılı materyaller, telekonferans) kırsal kesimde yaşayanların da eğitim olanaklarından yararlanabilmesi için kullanılmaktadır. Bu makalede ayrıca Anadolu Üniversitesi'nin tarihi, Türk yükseköğretim sistemi içindeki rolü, Üniversite rektör yardımcısı, Açıköğretim Fakültesi dekanı, dekan yardımcısı, ve bir öğrencinin görüşleri, harçlar, mezuniyet oranları, yayınlar ve Üniversitenin olanaklarıyla ilgili çeşitli bilgiler yer almaktadır.

RESEARCH ON DISTANCE EDUCATION IN TURKEY: A Review of Research of From An International Perspective

- 233- **MANOHAR, K. Murali.** Research on Distance Education in Turkey A Review of Research of From an International Perspective, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Bazı bölümlerinde (örn. s.162,164) Açıköğretim Fakültesi'nden söz etmişler ve ayrıntılı bilgi için AÖF uygulamasına çeşitli yönleriyle ekte yer vermeyi uygun görmüşlerdir. Makalede Açıköğretim Fakültesi'nin işleyişi eleştirel bir yaklaşımla incelenmektedir.

TURKEY: Does Distance Education Meet National Educational Priorities?

- 234- **McISAAC, Marina S and Karen L. MURPHY.** "Turkey: Does Distance Education Meet National Educational Priorities?", (Ed: D. Sewart, J. S. Daniel), **Developing Distance Education**, pp.307-309, Oslo, 1988, Norway.

Çalışmada, uzaktan eğitim yönteminin ülke gereksinmelerini karşılamadaki işlevinin Türkiye boyutu incelenmiştir. Türk Açıköğretim Fakültesi uygulamasının en azından bölgelerarası dengesizliği ortadan kaldırmaya yönelik olduğu, üniversitede okuma şansını yitirmiş olanlara bu olanağı sağladığı, ülke düzeyinde üniversitelerin dengesiz dağılışındaki eksikliği giderdiği ve üniversite eğitimini kırsal yörelere ulaştırma açısından ülke

gereksinmelerini karşıladığı ileri sürülmektedir. Birçok yönetsel sorunlara karşın, Açıköğretim Fakültesi'nin ülkenin yükseköğretiminde önde gelen bu çıkmazlara bir çözüm olarak işlevsel olduğu savunulmaktadır.

DISTANCE EDUCATION OPPORTUNITIES FOR WOMEN IN TURKEY

- 235-** **McISAAC**, Marina S and Ulkü **KOYMEN**. "Distance Education Opportunities for Women in Turkey", **ICDE Bulletin**, V. 17, pp. 22-27, 1988, Lancashire, UK.

Çalışmada, Atatürk'ün kadınlara verdiği önem ve kadınların sosyal yaşamımızdaki yeri belirterek Türk Toplumunda kadınların eğitime verilmesi gereken önem vurgulanmaktadır. Kadınların eğitiminde uzaktan eğitim teknik ve uygulamalarının bir dizi olanaklar yaratabileceği, Türkiye'de özellikle sosyal-kültürel ve sosyoekonomik birçok etkenden dolayı, eğitimlerini yeterince tamamlayamamış, yarıda bırakmak zorunda kalmış olan kadınların eğitiminde Açıköğretim'in önemli bir işlev üstlenebileceği yeralmaktadır.

EXAMINING DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 236-** **McISAAC**, Marina S., Karen L. **MURPHY** and Uğur **DEMIRAY**. "Examining Distance Education In Turkey", **International Journal of Distance Education**. V.:9, No: 1, pp.106-114, 1988, Toowoomba, Australia. (Ayrıca, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları No 13, 1988, yayınlanmıştır).

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim programları konu edilmekte ve fakültenin karşılaştığı sorunlar, benzer Asya uzaktan eğitim kurumları sorunlarıyla ile karşılaştırılmaktadır. Çalışmada, Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluş tarihçesi, kaydolan öğrenci sayıları, gelecek ile ilgili düşünceler tanımlanmıştır. Çalışmanın sonunda, 1981 yılında düzenlenen Türk Yükseköğretim sistemlerinde eğitim sorunlarına çözüm getirici katkılar da bulunması planlanan Açıköğretim Fakültesi'nin bu amaç doğrultusunda başarılı olabilmesi ve ülkenin çağdaşlaşabilmesinde işlevsel olması için bir dizi önerilere yer verilmiştir.

PROBLEMS AFFECTING EVALUATION OF DISTANCE EDUCATION IN DEVELOPING COUNTRIES

- 237- **McISAAC**, Marina S. "Problems Affecting Evaluation of Distance Education in Developing Countries", **Research in Distance Education**, Vol. 2, No. 3, pp.12-17, July 1990, Athabasca, Canada.

Bu makalede yazar, gelişmekte olan ülkelerde uzaktan eğitim sistemlerinin etkilendiği sorunlar üzerine tartışmaktadır. Türkiye, Pakistan, Hindistan gibi ülkelerde yapılmış olan araştırmalarda, söz konusu edilen sorunlar, ekonomik, sosyal ve politik sorunlar olarak belirtilmektedir.

Her ne kadar bu ülkeler, büyük sayısal kitlelere uzaktan eğitim olanağı sağlamakta iseler de, söz konusu olan çalışmalarda bilgi elde etme ve değişkenlerin kontrol edilmesi oldukça güçtür.

Örneğin Türkiye gibi ülkelerde araştırma yöntemlerini etkileyici politik etkinliklerin ulusal eğitim sistemini etkilemekte olduğu söylenebilir. Benzeri sorunlar bu ülkelerde orijinal araştırmaların ortaya konulmasını zorlaştırmaktadır. Yazar, makalenin ikinci bölümünde Türkiye ve benzer diğer ülkelerde uzaktan eğitim ile ilgili yapılan araştırmaları tanımlamaya çalışır ve raporların geniş olan kitlelere ve araştırmacılara ulaşmasında sınırlı basım ve literatüre yansıma gibi önemli bir soruna değinmektedir. Makalede, çalışmaların bir yerde toplanarak değerlendirilmesi ve bu değerlendirmelerin de, meta-analiz yöntemiyle yapılması önerilmektedir.

LEARNING FOR THE FUTURE

- 238- **McISAAC**, S. Marina. "Learning for the Future", Invited speaker for **First International Distance Education Conference**, November 10-15, 1996, Ankara, Turkey.

1996 yılı Kasım ayında Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı FRTEM tarafından düzenlenen Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumuna "Çağrılı Konuşmacı" olarak davet edilen Professor McIsaac, uzaktan eğitimin Türkiye'deki gelişimi ve geleceğine ilişkin öneriler de içeren açış konuşması yapmıştır.

USING THE INTERNET AS A GLOBAL CLASSROOM: The Turkish Opportunity

- 239- **McISAAC**, S. Marina. "Using the Internet as a Global Classroom: The Turkish Opportunity", Invited speaker for **Faculty of Communication Sciences Symposium**, Anadolu University İletişim Fakültesi, March 1996, Eskisehir, Turkey.

Bu bildiride, network şebeke linklerinin internetin kullanımı ile uzaktan eğitim öğrencilerinin ulaşmakta zorluk çektikleri ders materyallerine ulaşmadaki avantaj ve yararları dikkat çekmektedir. İnternetin global bir sınıf ortamı yarattığı ve Türk uzaktan eğitim uygulamalarında bunun gelecekte bir avantaj olabileceği vurgulanmıştır.

COMPUTER LINKS TO THE WEST: Experiences From Turkey

- 240- **McISAAC**, S. Marina., Petek **ASKAR** and Buket **AKKOYUNLU**. "Computer Links to the West: Experiences From Turkey", In A. DeVane, S. Vance and Y. Ma (Eds.) **Technology and Resistance: Digital Communications and New Coalitions Around the World. Counterpoints: Studies in the Postmodern Theory of Education Series**, Vol. 59. pp.153-165, 2000, New York: Peter Lang, USA.

Bildiride, herhangi bir toplumda teknolojinin uyarlanması aşamasında toplumsal ve kültürel etkenlerin önemi belirtilmekte ve Türkiye’de elektronik ortamda gerçekleştirilen iletişimin etkileri, batı dünyası ile etkileşimde internetin önem ve etkisi Türkiye açısından tartışılmaktadır.

EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN THE GLOBAL MARKETPLACE

- 241- **McISAAC**, S. Marina. "Educational Technology in the Global Marketplace", (Ed) **Special Issue. Educational Media International**, Vol: 39, Number: 2, USA.

EMI dergisinin bu özel sayısında (Cilt:39, Sayı:2) yayınlanan bu makalede, eğitim teknolojilerinin geçmişteki, bugün ve gelecekteki kullanımı ile ilgili

olarak, Türkiye'nin yanı sıra Avustralya, Kıbrıs, İsrail, Tayvan ve İran uzaktan eğitimcilerinin de yer aldığı araştırmanın sonuçlarına yer verilmektedir. Belirgin olarak bu ülkelerde eğitim teknolojilerinin kullanımında büyük artış ve gelişme kaydedildiği ortaya çıkmıştır.

GLOBAL DISTANCE EDUCATION: Anadolu University's Rise To Prominence

- 242-** McISAAC, S. Marina. Global Distance Education: Anadolu University's Rise to Prominence, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu'na sunulan bildiri**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bildiride, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminin gelişimi ve bu gelişim içerisinde gözlenen aşamalar ile digital teknolojinin getirilerine yer verilmektedir. Ayrıca bildiride, gelecekte Türkiye'de geliştirilecek olan uzaktan eğitim projelerinin eğitsel düzenlemesi ve pedagojik bir tabana oturtulması gerekliliği ve öğretmen eğitiminin hızla yaygınlaşması konuları söz konusu edilmektedir.

DISTANCE EDUCATION

- 243-** MIZIKACI, Fatma. "Distance Education", **Monographs on Higher Education HIGHER EDUCATION IN TURKEY** İçinde, Peter J. Wells (Editor), Assistants to the Editor Maria-Ana Dumitrescu, Viorica Popa, Valentina Pîslaru, ISBN 92-9069-83-2, pp.82-83, 2006, Bucharest, Romania.

Anadolu Üniversitesi'nde Uzaktan eğitim; Açıköğretim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İşletme Fakültesi olmak üzere üç fakülte ve Batı Avrupa programları aracılığı ile verilmektedir. 1982 yılında Açıköğretim Fakültesi, İktisat ve İş İdaresi alanlarında iki lisans programını TV yayımlarını da kullanarak Türkiye, kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Batı Avrupa da başarı ile uygulamaya koydu.

Bu programlar da basılı materyaller, radyo ve TV ders programları, yüzyüze akademik danışmanlık, bilgisayar destekli uygulama, internet ve e-posta gibi

eğitim bileşenleri öğrenci destek öğeleri olarak kullanıldı. Ortalama yılda 300 dolayında TV programı ve bir o kadar da basılı materyal üretildi.

TÜRKİYE 1. ULUSLARARASI UZAKTAN EĞİTİM SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

- 244- MİLLİ EĞİTİM. Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı, Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), 701s, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Etkileşimli uzaktan eğitim yöntemleri yer ve zamandan bağımsız eğitim olanakları sunmakta, daha çok kişiye ve daha nitelikli, rafine bilgilerin en kısa zamanda ve daha ekonomik yoldan götürülmesini sağlamaktadır. Öz bir deyişle, sınırsız eğitimin kapılarını aralamaktadır.

Eğitim sistemlerine bu denli katkıları olan uzaktan eğitim yönteminin ülkemizde uygulanma tarihçesi uzun yıllara dayanmakla birlikte, böyle bir sempozyum dünyadaki benzerlerine koşut olarak ilk kez 1996 Yılında ve bundan böyle de iki yılda bir kez olmak üzere organize edilmektedir.

Söz konusu bildiriler kitabı sempozyum davetlilerine, literatüre ve araştırmacılara sunulmuştur. 711 sayfa olarak hazırlanan bu kitapta alfabetik olarak yer alan toplam 90 bildiriye yer verilmiştir.

TÜRKİYE THE FIRST INTERNATIONAL DISTANCE EDUCATION SYMPOSIUM ABSTRACTS

- 245- MİLLİ EĞİTİM. Türkiye The First International Distance Education Symposium Abstracts**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), 100p, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Bu kitapta, Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum bildirilerinin İngilizce özetleri yer almaktadır.

ÖNLİSANS PROGRAMI ORTAÖĞRETİMLİ İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNE NELER GETİRİYOR?

- 246- **MİLLİ EĞİTİM.** "Önlisans Programı Ortaöğrenimli İlkokul Öğretmenlerine Neler Getiriyor?", **Milli Eğitim**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 81: 3-11, 1989, Ankara, Turkey.

Bu makalede, Anadolu Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki bir protocol ile uygulamaya konulan ilköğretim öğretmenlerinin önlisans eğitimlerini tamamlama programında ilköğretim öğretmenlerinin ne gibi kazanımları olduğu irdelenmektedir.

ENFORMASYON TOPLUMU VE EĞİTİM SİSTEMLERİNE ETKİSİ

- 247- **MİLLİ EĞİTİM.** Enformasyon Toplumu ve Eğitim Sistemlerine Etkisi, **Milli Eğitim**. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, pp:182-199, 1992, Ankara, Turkey.

Makale bilgi toplumu olabilmeyen eğitim sistemlerine ne yönde ve nasıl etkisi olduğundan söz edilmekte ve ardından bu makalenin eklerinde açıköğretim fakültesinin işleyişine ilişkin bilgiler verilmektedir.

THE INTEGRATION OF TELECONFERENCING IN DISTANCE TEACHING

- 248- **MURPHY, Karen L.** "Integration of Teleconferencing in Distance Education", **Epistolo Didactica the European Journal of Distance Education**. V.1, 1988. Helsinki, Finland. (Ayrıca bu çalışma, **Association of European Correspondence Schools 4th Annual Seminar, 4-8 Nisan 1988**, İstanbul'da bildiri olarak sunulmuştur).

Bu çalışmada, telekonferans sistemi kullanılarak uzaktan öğretim sisteminde öğrenciye sunulan yeni bir hizmet boyutu incelenmiş ve bu sistemin daha da geliştirilmesi önerilmiştir. Çalışmada uzaktan eğitim kavramı ve belli başlı uygulamalardan söz edilerek Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi sisteminin işleyişine yer verilmiştir. İletişim teknolojisindeki yeni

gelişmelerden olan telekonferans sisteminde başlangıçta maliyetin oldukça yüksek olduğu, ancak giderek birim maliyetin düştüğü belirtilmiş ve bu teknolojinin Açıköğretim Fakültesi uygulamasında kullanılmasının mümkün olduğu ileri sürülmüştür. Bu sistemle ayrıca görüntü ve çift yönlü iletişimin mümkün olması nedeniyle eğitim-öğretim sürecinin daha etkin bir düzeyde işlevsel konuma sahip olacağı belirtilmiştir.

THE MOTIVATION OF STUDENTS IN DISTANCE OF EDUCATION SYSTEM: The Case Of The Turkish Open

- 249-** **MURPHY, Karen. L** "The Motivation of Students in Distance Education System: The Case at the Turkish Open Education Faculty", **ICDE Bulletin**. Vol:20, pp. 26-31, The Open University, 1989, Milton Keynes, UK. (Ayrıca bu çalışma, **14. ICDE World Conference**. Oslo-Norway, 9-16 Ağustos 1989' da bildiri olarak sunulmuştur).

Bu araştırmada, uzaktan eğitim sistemlerinde öğrencilerin nasıl motive edildiği (yöneltildiği) konusu, öğrencilerin algılamalarına dayalı olarak açıklanmıştır. Bu konu özellikle birinci sınıftaki öğrencilerin başarılı olması ya da olmaması açısından oldukça önemlidir. Çalışmadaki bulgular Eskişehir'de oturan ve birinci sınıf AÖF öğrencilerinden gözlem, görüşme ve anket yoluyla, diğer demografik bilgiler ise; ülke genelindeki Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine ilişkin, fakültece tutulan kayıtlardan elde edilmiştir. Sonuçta, öğrencilerin kişisel, sosyal ve eğitimsel faktörlerden başarılı ya da başarısız olduklarına ilişkin bir dizi veri elde edilmiştir.

TURKEY'S OPEN EDUCATION POLICY

- 250-** **MURPHY, Karen L.**"Turkey's Open Education Policy", **Educational Technology Research and Development**, V. 5, No: 37, pp. 122-125, 1989, Washington DC, USA.

Bu makalede yazar, Türk Açıköğretim sistemi ve uzaktan eğitimin ekonomik boyutu ile Açıköğretim Fakültesi öğrenci yapısı konusunda yapılan iki çalışmayı özetlemekte, Açıköğretim Fakültesinin gelişimine ilişkin bilgiler vermektedir. Ayrıca Açıköğretim Fakültesi konusunda yapılan bazı çalışmalar da sadece isim olarak söz konusu edilmektedir.

Makalenin sonucunda, Türk Açıköğretim sisteminin öğretim araçları, iletişim teknolojisi ve bu teknolojinin türevi olan araçların eğitime koşularak artan öğrenci talebinin karşılanmasında işlevsel olduğu vurgulanmakta ve bugün Açıköğretim Fakültesi'nin 150.000 dolayında öğrenciye öğrenim olanağı sağladığı vurgulanmaktadır.

PATRONAGE AND AN ORAL TRADITION INFLUENCES ON ATTRIBUTIONS OF DISTANCE LEARNING IN TRADITIONAL SOCIETY

- 251-** MURPHY, Karen L. "Patronage and an Oral Tradition Influences on Attributions of Distance Learners in Traditional Society-A Qualitative Study-", **Journal of Distance Education**, Vol.12, No.1, pp.27-53, 1991, Toowoomba, Australia.

Bu çalışmada, Türkiye'de uzaktan eğitim öğrencilerinin başarı ya da başarısızlıklarına etkide bulunan sosyo-kültürel etmenler araştırılmıştır. Bilgilerin elde edilmesinde, derinleme görüşme ve dört birinci sınıf uzaktan öğretim öğrencisi üzerindeki gözlem yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmada Osmanlı toplumunun yapısı ve İslam dininin oluşturduğu ileri sürülen Türk toplum yapısındaki egemen olma ve sözlü kültür geleneği etkisinin söz edildiği iki temel etken üzerinde durularak bu etkenler incelenmiş ve etkileri araştırılmıştır. Araştırma sonunda, uzaktan öğretim öğrencilerinin sözlü geleneğin hakim olduğu toplum yapısı içerisinde batı kökenli olan uzaktan eğitim yönteminin ilişkisi çerçevesinde öğrenci ve eğitimcilerin her ikisinin de üstlendikleri rollerin yeniden kavramlaştırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Eşdeyişle batı kaynaklı uzaktan eğitim kavramı ile geleneksel kültürler arasındaki kavramsal ilişkilendirmelerin gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

SOCIO-CULTURAL CONTEXT OF TURKISH DISTANCE EDUCATION

- 252-** MURPHY, Karen. L "Socio-cultural Context of Turkish Distance Education", presented paper at **17. Annual Conference on Distance Teaching and Learning**, p.7, August 14-16, 1991, Madison, USA. (Ayrıca bu çalışma, **4th Annual European**

Correspondence Schools Seminar. 1988, İstanbul, Turkey sunulmuştur).

Araştırmacı bu çalışmada, Türk Uzaktan Eğitimini, Açıköğretim sistemini sosyo-kültürel bağlamda ele almış ve uzaktan eğitim sistemlerindeki sosyo-kültürel yapının özelliklerinden olan bireyin kişiliği, eğitim geçmişi ve diğer toplumsal etmenlerin öğrenim sürecine etkilerini kitle iletişim araçlarının eğitim boyutuyla ilişkili olarak incelenmiştir.

A QUALITATIVE OF ATTRIBUTION IN TURKISH DISTANCE EDUCATION: The Student Perspective

- 253-** **MURPHY**, Karen L. "A Qualitative of Attributions in Turkish Distance Education: The Student Perspective", unpublished Doctoral dissertation, University of Washington DC, 1990, USA. (Summary of this study is published in **Dissertation Abstracts International**, Vol: 51, p: 2998A No: 9, March 1990, USA).

Bu çalışmada uzaktan öğretim öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarına etki eden sosyo-kültürel etkenlerin neler olduğu üzerinde durulmuştur. Bu amaçla Açıköğretim Fakültesi 1. sınıf öğrencilerine anket uygulanmış ve yöneticilerle öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, uzaktan öğretim öğrencilerinin sosyal ve öğrenme gereksinmelerini karşılamak üzere, evrensel değerlerin yanı sıra, bireysel ve toplumsal değerlerin de gözönüne alınarak sistemin yeniden yapılandırılması gereği ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre yöneticiler uzaktan öğretim öğrencilerinin öğrenme ortamlarını yeniden düzenlemelidirler.

DISTANCE EDUCATION AND TRAINING IN TURKEY: Path to Future

- 254-** **MURPHY**, Karen L. "Distance Education and Training in Turkey: Path to Future", **Annual Conference of Middle East Studies Association**, October 30, 1992, Portland, Oregon, USA.

Bildiride, Türk toplumunun değişen gereksinmelerini karşılamaya yönelik uzaktan öğretim projelerine değinilmekte ve Türk Açıköğretimi'nin devamlı olarak kendisine farklı hedef kitleler bulduğu konusuna yer verilmektedir.

ENHANCING INTERACTION IN TURKISH DISTANCE EDUCATION

- 255- **MURPHY**, Karen L. "Enhancing Interaction in Turkish Distance Education", **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**. Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss.417-424, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Telekomünikasyondaki gelişmeler uzaktan öğrenenlerin etkileşim imkanlarını geliştirmiştir. Öğrencilerin gelişimlerine ilişkin geri beslemeleri almaları ve aktif öğrenme tekniklerini kullanabilmeleri için bu gelişmiş etkileşim olanaklarına gereksinimleri olmakla birlikte, karşılıklı etkileşim sadece teknoloji ile mümkün olamamaktadır. Tipik bir uzaktan eğitimde karşılıklı etkileşim türleri şunlardır: Öğrenci-kapsam, öğrenci-öğretmen, öğrenci diğer öğrenciler (Moore, 1989) ve öğrenci-teknoloji. Etkileşim türleri: Öğrenci-kapsam, öğrenci-öğretmen, etkileşim (Hillman, Willis Gunawardena, 1994). Dersin tasarımında veya öğretmen karşılıklı etkileşimi belirlediği takdirde bu etkileşim resmidir. Diğer taraftan, karşılık etkileşim kültürden kaynaklandığı takdirde, bu biçimsel olmayan bir etkileşim kaynağıdır.

Bu çalışmada, karşılıklı etkileşim türlerine ve seviyelerine göre Türk uzaktan eğitimindeki karşılıklı etkileşimin var olan durumu açıklanmaktadır. Daha sonra, diğer uzaktan eğitim sistemlerindeki karşılıklı etkileşim ortam ve koşulları belirtilmektedir. Sonuçta ise, Türk kültürü ve inanışlarına uygun karşılıklı etkileşim teknolojileri ve öğretim stratejilerine yer verilmektedir.

YAZAR SİSTEM GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI: Anadolu Üniversitesi'nde İki Uygulama

- 256- **MUTLU**, M. Emin. "Yazar Sistem Geliştirme Çalışmaları: Anadolu Üniversitesi'nde İki Uygulama", **Eğitim Teknolojisi ve BDE 1. Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi BDE Birimi, 25-27 Eylül 1991, Eskişehir, Türkiye.

Bilgisayarlarda ders yazılımı geliştirme, uzun süre bilgisayarın olanaklarından eğitime destek sağlamak biçiminde görülmüştür. Bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler tümüyle eğitime yönelik ürünlerin ortaya

çıkmasına neden olarak bu görüşün zamanla değişmesine neden olmuştur. Günümüzde bilgisayarlar, eğitim problemlerinin bir alt kümesinin çözümüne karşı gelen araçlar olmaktan çıkmışlardır. Bunun daha da ötesinde eğitim dünyası bilgisayarın sağladığı bir üst çözüm kümesi içinde kendisini yeniden biçimlendirmek zorunda kalmıştır. Bu değişimi olanaklı kılan kavramlardan birisi de yazar sistem düşüncesidir. Bir yazar sistem kısaca ders yazılımı hazırlama ve kullanma olanağı sağlayan yazılım olarak tarif edilebilir. Yazar sistemlerin olmadığı durumda bir ders yazılımı geliştirmek için geleneksel yöntemlere göz atılırsa, yazar sistemlerin sağladığı faydalar açıkça görülür.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi BDE Birimi'nde geliştirilen iki farklı yazar sistem hakkında bilgiler sunulmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİM VEREN FAKÜLTELERE YÖNELİK BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM YAZILIMLARININ İNTERNET ÜZERİNDEN YAYIMLANABİLİRLİĞİ

- 257- MUTLU, M. Emin, Ruşen YILMAZ ve Canan ÖZTÜRK**
Uzaktan Eğitim Veren Fakültelele Yönelik Bilgisayar Destekli
Eğitim Yazılımlarının İnternet Üzerinden Yayınlanabilirliği, **IV.
Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi**, Anadolu Üniversitesi Eğitim
Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü, September 10-12, 1997,
Eskisehir, Turkey.

1993-94 öğretim yılında hizmet vermeye başlayan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık (BDAD) Merkezleri, Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) yardımıyla uzaktan öğretim gören öğrencilerin akademik danışmalık ihtiyaçlarına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. 20-30 bilgisayarlık laboratuvarlar biçiminde tasarlanan BDAD Merkezlerinin sayısı 1997 yılında 14'e yükselmiştir. Bu laboratuvarlar, öğrencilerin akademik danışmanlık hizmetleri çerçevesinde aldıkları bazı dersleri bilgisayar desteğiyle pekiştirmelerini sağlamaktadır. BDAD Merkezleri için üretilen ve halen öğrencilerin izleyebildikleri ders yazılımlarının sayısı 13'e ulaşmıştır.

Bu ders yazılımlarının ve genel olarak BDAD Merkezleri projesinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için, Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) Birimi'nde üretim ve araştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu çalışmalardan birisi de BDAD Merkezleri ile BDE Birimi arasındaki iletişimi sağlama fonksiyonunun internet üzerinde gerçekleştirilmesi ve İnternet üzerinde yayınlanabilir bilgisayar destekli ders yazılımlarının üretilmesi konularının araştırılmasıdır. İnternet, barındırdığı iletişim ve erişim olanaklarıyla, geleneksel teknolojilerle daha önceleri verilmesi ekonomik olmayan uzaktan öğretim hizmeti bileşenlerinin üretilmesini ve sunulmasını olanaklı kılmaktadır. Bu çalışma, internet üzerinden yayınlanması amaçlanan uzaktan öğretim ders yazılımlarının tasarımı ve üretimi için bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır. Çağdaş üretim modellerinden yararlanılarak BDAD Merkezleri için üretilen ders yazılımlarının bir bölümü, internet üzerinde yayımlanabilir ders yazılımları haline getirilerek, internet'e özgü iletişim yetenekleriyle donatılmıştır.

Çalışma boyunca İnternet'in geleneksel BDE ders yazılımlarına göre sağladığı fazladan olanakların yanı sıra, bir dizi kısıtlılığa da sahip olduğu görülmüştür.

Çalışma sonunda, insan işlemleri bir hizmet sınıfında tutulan eğitim hizmetlerinin bilgi tabanlı hizmetlere dönüştürülmesi için bilgi ağlarından faydalanılması gerektiği, eğitim hizmetlerinin bir bilgi ürününe dönüştürülmesi için çağdaş üretim modellerinden yararlanılabileceği ve internet üzerinde tüketilecek ders yazılımları üretmenin, geleneksel BDE yazılımlarının üretiminden hangi alanlarda ayrıldığı saptanmıştır.

İNTERNET TABANLI TEST HAZIRLAMA VE DEĞERLENDİRME PROGRAMLAMA ARAYÜZÜ

- 258-** MUTLU, M. Emin ve Ruşen YILMAZ, İnternet Tabanlı Test Hazırlama ve Değerlendirme Programlama Arayüzü, **19. Ulusal Yöneylem Araştırması ve Endüstri Mühendisliği Kongresi**, Haziran 1998, Ankara, Türkiye. Ayrıca bu çalışma **XIX. National Congress of Operational Research and Industrial Engineering Congress**, organized by METU department of Industrial Engineering, June 25-26, 1998, Ankara Turkey, sunulmuştur.

Bu çalışmada, uzaktan eğitim gören öğrencilere yönelik internet tabanlı bir test hazırlama ve değerlendirme sistemi üzerinde durulmaktadır.

İnternet ile uzaktan eğitim verenlerin kolaylıkla uygulayabilecekleri bu uygulamayla; eğitsel uygulama geliştiricilerinin internet üzerinde kullanılmak amacıyla test hazırlamaları ve bu testleri barındıran uygulamaları bir test hizmet birimi (test server) ile yayınlamaları, öğrencilerin hazırlanmış eğitim yazılımlarındaki testlere verdikleri yanıtlarının değerlendirme merkezine iletilmesi, test hizmet biriminin değerlendirme sonuçlarının öğrencilere geribildirimi ve test hizmet biriminin kullanım kayıtlarını tutması ve geliştiricilere değerlendirme raporları üretmesi sağlanabilmektedir. Bu sistem ile örgütlerin eğitim bölümlerinin örgüt ağırları üzerinde, yenilenme etkinliklerinin eğitim boyutunu desteklemek amacıyla uzaktan eğitime dayalı uygulama geliştirmeleri süreci basitleştirilmiştir.

INTERNET TABANLI DENEME SINAVLARI SİSTEMİ TASARIMI

- 259- MUTLU, M. Emin, Ruşen YILMAZ ve Fethi B. ŞENİŞ.**
“İnternet Tabanlı Deneme Sınavları Sistemi Tasarımı, **BTİE’99**
BilişimTehnolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi,
Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs
1999, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim gören (lisans, önlisans ve lisans tamamlama programlarının çeşitli sınıflarında bulunan) öğrencilerine yönelik "internet tabanlı deneme sınavları sistemi" ele alınmaktadır.

İnternet tabanlı deneme sınavları sistemiyle, öğrencilerin merkezi sistemle yapılacak olan sınavlara (ara, dönem sonu ve bütünleme sınavları) hazırlar. Bu amaçla, tüm derslerde kullanılabilecek yapıda bir soru bankası oluşturulacaktır.

Soru bankası, deneme sınavlarını gerek basılı materyal, gerekse elektronik yayım biçiminde hazırlayabilecek ve istenen sayıda sorunun düzenlenmesine olanak sağlayacak biçimde tasarlanmıştır.

İnternet erişimi olan öğrenciler, herhangi bir internet gezgini (Browser) aracılığıyla, test Merkezi'nde bulunan deneme sınavlarına katılabileceklerdir.

Internet'te deneme sınavları, öğrencilerin ekranlarına üç farklı çerçeve (Frame) ulaştıracaktır.

Rassal olarak soru bankasından elde edilen sorular;

- Kimlik bilgilerinin girileceği ve doğru varsayılan yanıtların işaretleneceği cevap anahtarı,
- Öğrencilere soru adedi ve zorluğuna göre verilen ve kalan zamanı gösterecek kronometre.
- Öğrenciler soruları kendilerine verilen sürede yanıtlamaya çalışacaklardır. Bu süre sona erdiğinde soru çerçevesi ekrandan silinecektir. Öğrenciler sınav süresinin bitiminde, cevap anahtarını göndererek yanıtlarını kontrol etme fırsatı bulabileceklerdir.
- Bu uygulamayla, uzaktan eğitim gören öğrencilerin başarı oranları artırılmış olabilecektir.
- Bu amaçla değerlendirme yazılımı, öğrencilerin deneme sınavlarında gösterdikleri performansı izleyecek ve bir veri tabanına kaydedecektir.

INTERNET ÜZERİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM YAZILIMI GELİŞTİRME VE SUNUM ARAÇLARININ GEREKSİNİMLERİ KARŞILAMA DÜZEYLERİ

- 260-** MUTLU, M. Emin ve Canan ÖZTÜRK. Internet Üzerinde Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımı Geliştirme ve Sunum Araçlarının Gereksinimleri Karşılama Düzeyleri, **BTİE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.

Günümüzde Web Tabanlı Eğitim, Internet Tabanlı Eğitim, Ağ Tabanlı Eğitim adı altında pek çok eğitim yazılımına rastlanmaktadır. Bu eğitim yazılımlarını geliştirmek ve sunmak amacı ile çok sayıda internet üzerinde ders yazılımı geliştirme ve sunmayı sağlayan araçlar üretilmiştir. Ancak internet üzerinde ders yazılımı geliştirmek ve sunmak üzere kullanılan bu araçlarda, geleneksel BDE yazılımı geliştirme programlarında bulunan bazı önemli gereksinimlerin göz ardı edildiği görülmektedir.

Bu çalışma, internet üzerinden BDE yazılımı geliştiren ve sunan(yaygın olarak kullanılan) araçların ele alınarak özelliklerinin saptanması, kendi

aralarında yapılacak karşılaştırmalardan yararlanılması, ortak noktaların ve farklılıkların belirlenmesi ve böylece BDE yazılımlarda bulunan ve bu araçlarda göz ardı edilen gereksinimlerin saptanması amacına yöneliktir.

DÜNYANIN EN BÜYÜK ON AÇIK ÜNİVERSİTESİNDE INTERNETE DAYALI EĞİTİM UYGULAMALARI

- 261-** MUTLU, M. Emin, Ruşen YILMAZ., Canan ÖZTÜRK ve Özlem ÖZÖĞÜT. “Dünyanın En Büyük On Açık Üniversitesinde İnternete Dayalı Eğitim Uygulamaları”, **BTİE’2000 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Sempozyumu**. Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 15-17 Mayıs 2000, Ankara, Türkiye.

Açıköğretim Fakültesi, öğrencilerine verdiği hizmeti genişletmek amacıyla eğitim teknolojisinin son yeniliklerinden biri olan İnternete Dayalı Eğitim (İDE) çalışmalarına başlamıştır.

Bu amaçla Anadolu Üniversitesi’nde uzaktan eğitim hizmeti veren Açıköğretim Fakültesi, İşletme Fakültesi ve İktisat Fakültesi bünyesinde pilot çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Kitap, televizyon, radyo, akademik danışmanlık hizmetlerinin yanında bir ders aracı olarak sunulacak olan İDE hizmetinin, Deneme Sınavları, İşletme Oyunları, Öğretici Ders Yazılımları, Elektronik Kitap gibi malzemeleri içermesi tasarlanmaktadır. Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi’nde İDE çalışmaları gerçekleştirilirken dünya çapında bu hizmetin diğer mega üniversitelerde nasıl verildiği de sorgulanmıştır. Bu amaçla uzaktan eğitim, yüksek öğretim ve büyüklük (sahip olunan öğrenci sayısı) özellikleri göz önünde bulundurularak yapılan değerlendirmelere göre saptanan mega üniversiteler arasında bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma sonucunda bu mega üniversiteler, web sayfasının bulunması, web sayfasının eğitim ders aracı olarak kullanılması, web sayfasının online eğitim hizmeti vermesi gibi özellikler açısından değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda Anadolu Üniversitesi bünyesinde hazırlanmakta olan İDE çalışmalarını diğer mega üniversitelerle karşılaştırma olanağı bulunmuştur. Ayrıca İDE çalışmaları henüz hazırlık aşamasında olduğu için

daha önce gerçekleştirilmiş iyi tasarlanmış uygulamaların kılavuzluk edeceği düşünülmektedir.

AÖF ÖĞRENCİLERİNİN INTERNET ERİŞİM PROFİLLERİ

- 262-** MUTLU, M. Emin ve M. Faruk GÜLEN. AÖF Öğrencilerinin İnternet Erişim Profilleri, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**., Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi'nde açıköğretim yöntemiyle eğitim yapan fakültelere yönelik olarak düzenlenen internete dayalı deneme sınavları uygulamasına açıköğretim öğrencilerinin önemli bir bölümü katılmaktadır. Deneme sınavlarının kullanımı sonucunda öğrencilere ait ayrıntılı bilgiler elde edilmekte ve bilgilerin çözümlenmesiyle açıköğretim öğrencilerinin internet kullanımına ilişkin temel davranışlar saptanabilmektedir. Bu çalışmada 1999-2000, 2000-2001 ve 2001-2002 öğretim yıllarına ait açıköğretim öğrencilerinin internet erişimi profilleri incelenmiştir.

ALTERNATİF EĞİTİM ARAÇLARIYLA ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ İNTERNETE DAYALI EĞİTİM MODELİ

- 263-** MUTLU, M. Emin., Canan ÖZTÜRK ve Nermin ÇETİNÖZ. Alternatif Eğitim Araçlarıyla Zenginleştirilmiş İnternete Dayalı Eğitim Modeli, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Günümüzde internete dayalı eğitim (IDE) hizmeti veren çok sayıda eğitim kurumu bulunmaktadır. Birbirinden farklı özellikler taşıyan bu eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi ve sunulmasında değişik yaklaşımlar uygulamaktadır. 2001-2002 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi BDE birimi tarafından tasarlanan ve uygulamaya konulan internete dayalı Bilgi Yönetimi Programı, internet ortamında ders içeriğini sunmasının yanı sıra kitap, yazılım, sayısal video, akademik danışmanlık hizmeti, bulunduğu ilde öğrenci işleri ve sınav, teknik destek ve ders arası faaliyetlerinin düzenlenmesi gibi diğer eğitim hizmetlerini de

sunmaktadır. Bu çalışmada, uygulanan programda yer alan bileşenler ele alınarak alternatif eğitim araçlarıyla zenginleştirilmiş IDE modeli tanıtılmaktadır.

İNTERNET ORTAMINDA ROL TABANLI İŞLETME EĞİTİMİ VE ANAYAY.COM

- 264-** MUTLU, M. Emin, Özlem Erorta **ÖZÖĞÜT** ve Hülya **AVDAN**. İnternet Ortamında Rol Tabanlı İşletme Eğitimi ve Anayay.com, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bilgi Yönetimi Önlisans Programına kayıtlı öğrenciler için sanal bir işletme ortamı tasarlanarak bu işletmede değişik roller verilmiştir. Öğrenciler, ünite uygulamalarında sanal bir işletmenin farklı bölümlerinde görevlendirilmiş ve karşılaşabilecekleri gerçek hayat problemlerine çözümler üretmeleri sağlanmıştır.

İNTERNET ORTAMINDA TAKIM ÇALIŞMASINA DAYALI EĞİTİM

- 265-** MUTLU, M. Emin ve Canan **ÖZTÜRK**. İnternet Ortamında Takım Çalışmasına Dayalı Eğitim, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu**, KKTC Doğu Akdeniz Üniversitesi, 28-30 Mayıs 2003, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

İnternet ortamında gerçekleştirilen eğitsel faaliyetlerde takım çalışmasına yönelik önemli olanaklar bulunmaktadır. Özellikle; internete dayalı işbirliği ortamlarının kullanımının öğretildiği derslerde; aynı ortamların eğitsel amaçlarla da kullanılması mümkün olmaktadır. Açıköğretim Fakültesinde internete dayalı Bilgi Yönetimi Önlisans Programında ikinci sınıfta ödevlerin yarısı ekip çalışması biçiminde tasarlanmıştır. Tasarlanan sistemde Bilgi Yönetimi öğrencileri kendileri için hazırlanan ekip sitelerini kullanarak grup ödevlerini gerçekleştirmekte ve akademik danışmanlarına teslim etmektedirler. Bu bildiride Bilgi Yönetimi Önlisans Programında internet ortamında takım çalışmasına dayalı eğitim uygulamasına ait deneyimler ve elde edilen bulgular tanıtılmaktadır.

AÇIKÖĞRETİMDE İNTERNETE DAYALI ALIŞTIRMA YAZILIMLARI GENEL MUHASEBE DERSİ ÖRNEĞİ

- 266- MUTLU, M. Emin, Özlem ÖZÖĞÜT ve Ruşen YILMAZ. Açıköğretimde İnternete Dayalı Alıştırma Yazılımları Genel Muhasebe Dersi Örneği, **Bilgi Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE) Sempozyumu**, 21-23 Mayıs 2003 Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

Açıköğretim Fakültesinde bilgisayar destekli akademik danışmanlık hizmetleri 1993 yılında başlamıştır. Bu süre boyunca 20'den fazla ders yazılımı geliştirilerek, 15 ilde kurulan laboratuvarlarda öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Eğitim teknolojisinde önemli gelişmelerin sağlanması ve açıköğretim öğrencilerinin bilgisayara erişim oranlarının artmasıyla, bilgisayar destekli akademik danışmanlık derslerinin laboratuvarların yanı sıra CD-ROM ve internet ortamında da dağıtılması ya da yayınlanması talepleri artmaya başlamıştır. Öğrencilerin bu talepleri değerlendirilerek, 2003 yılında uzaktan eğitim yazılımlarının tasarımı yenilenmiş ve yeni tasarıma ait derslerin üretimine başlanmıştır. Bu bildiride geleneksel olarak laboratuvarlarda kullanılan açıköğretim ders yazılımlarının CDROM ve internet ortamında kullanılmak üzere yenilenen tasarımları Genel Muhasebe Dersi kapsamında tanıtılmıştır.

AÇIKÖĞRETİMDE İNTERNETE DAYALI ALIŞTIRMA YAZILIMLARI TASARIMI (GENEL MATEMATİK DERSİ ÖRNEĞİ)

- 267- MUTLU, M. Emin. Özlem ÖZÖĞÜT Nermin ÇETİNÖZ ve Ruşen YILMAZ. Açıköğretimde İnternete Dayalı Alıştırma Yazılımları Tasarımı (Genel Matematik Dersi Örneği), **Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, October 2003 ISSN: 1303-6521, Volume 2, Issue 4, Article 9, Sakarya, Türkiye. (Bu çalışma ayrıca **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28-30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, sunulmuştur).

Açıköğretim Fakültesinde bilgisayar destekli akademik danışmanlık hizmetleri 1993 yılında başlamıştır. Bu süre boyunca 20'den fazla ders

yazılımı geliştirilerek, 15 ilde kurulan laboratuvarlarda öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Eğitim teknolojisinde önemli gelişmelerin sağlanması ve açıköğretim öğrencilerinin bilgisayara erişim oranlarının artmasıyla, bilgisayar destekli akademik danışmanlık derslerinin laboratuvarların ve CD-ROM'ların yanı sıra, internet ortamında da dağıtılması ya da yayınlanması talepleri artmaya başlamıştır. Öğrencilerin bu talepleri değerlendirilerek, 2003 yılında uzaktan eğitim yazılımlarının tasarımı yenilenmiş ve yeni tasarıma ait derslerin üretimine başlanmıştır. Bu bildiride, geleneksel olarak laboratuvarlarda kullanılan açıköğretim ders yazılımlarının, laboratuvarların ve CD-ROM'ların yanı sıra internet ortamında da kullanılmak üzere yeniden tasarımına ve üretimine ait süreçler, Genel Matematik dersi kapsamında tanıtılmaktadır

EĞİTİM YAZILIMLARI GELİŞTİRME SÜRECİNDE ÜRETİM YÖNETİMİ

- 268-** MUTLU, M. Emin ve Ali Ekrem, **ÖZKUL**. Eğitim Yazılımları Geliştirme Sürecinde Üretim Yönetimi, **20. Ulusal Bilişim Kurultayı**, Türkiye Bilişim Derneği, 1-7 Eylül 2003, Askeri Müze Kültür Sitesi, İstanbul, Türkiye.

Bu çalışmada eğitim yazılımları geliştirme sürecindeki üretim yönetimi problemi, iş akışı sistemi ve içerik yönetimi sistemi bileşenleriyle desteklenen bir bilgi yönetim sistemi yardımıyla çözülmüştür. Önerilen tasarım Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Destekli Eğitim Biriminde uygulanmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

AÇIKÖĞRETİMDE E-ÖĞRENME

- 269-** MUTLU, M. Emin, Canan **ÖZTÜRK**, Özlem **ÖZÖĞÜT**, Ruşen **YILMAZ** ve Nermin **ÇETİNÖZ**, Açıköğretimde E-öğrenme, **Türkiye Bilişim Derneği, Bilişim Haftası**, 1-7 Eylül 2003, Askeri Müze Kültür Sitesi, İstanbul, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde internet ortamında deneme sınavları, alıştırma yazılımları ve öğretici ders yazılımları yaygın olarak üretilmekte ve öğrencilerin kullanımına sunulmaktadır. Açıköğretim sistemi,

hedef kitlesinin büyüklüğü açısından Türkiye'nin internet ortamındaki en büyük eğitsel içerik sunumunu gerçekleştiren kurumu olmaya adaydır.

**THE INFORMATION MANAGEMENT
ASSOCIATE DEGREE PROGRAM:
The First Internet-Based Distance Education Experience in Turkey**

- 270-** MUTLU, Mehmet Emin and Cengiz H. AYDIN. The Information Management Associate Degree Program: The First Internet-Based Distance Education Experience in Turkey, **11th Annual International Distance Education Conference**, January 20-23, 2004, Houston, USA.

Bu sunum Türkiye’de ilk internet temelli uzaktan eğitim uygulamasından söz etmektedir. Çalışma, Bilgi Yönetimi Önlisans Programına kaydolun öğrenci özellikleri, programın eğitsel stratejileri, kullanılan eğitim materyalleri, sistemin değerlendirilmesi, yasal konular gibi konularda ayrıntılı bilgi vermekte ve bu ilk deneyimden elde edilen sonuçlara yer vermektedir.

**E-ÖĞRENMEDE ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETLERİ:
Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği**

- 271-** MUTLU, M. Emin., Melda Beyaz KORKUT ve Perihan İŞERİ. E-öğrenmede öğrenci destek hizmetleri: Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği, **Akademik Bilişim Konferansı**, 11–13 Şubat 2004, Trabzon, Türkiye.

Yükseköğretimde e-öğrenme uygulamaları giderek yaygınlaşmaktadır. E-öğrenme teknolojilerinin uzaktan ve açık öğretimde kullanımı öğrenim süreçlerinde önemli eğitsel ve işlemsel katkı potansiyeli taşımaktadır. E-öğrenmede, zengin eğitsel içeriğin varlığı, yoğun akademik danışmanlık ve oluşturmacı yaklaşımla tasarlanmış eğitsel ortamlar gibi temel öğelerin yanı sıra diğer bir temel öğe de öğrenciye sağlanan teknik destektir. Öğrenci destek hizmetleri, öğrencilerin e-öğrenme sürecine yönlendirilmesi için gerçekleştirilen çalışmalardan, öğrencilerin bilgisayarındaki ve internet bağlantısındaki sorunlara çözüm üretilmesine kadar geniş çeşitlilik gösterebilmektedir. Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesindeki ilk internete dayalı program olan Bilgi Yönetimi Önlisans

Programındaki öğrenci destek hizmetlerinde yaşanan iki yıllık deneyim ele alınmaktadır. Uygulamadaki temel öğrenci destek hizmetlerinin yanı sıra, deneysel olarak gerçekleştirilen destek hizmetlerine de yer verilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM'DE E-ÖĞRENME'NİN YAPITAŞLARI

- 272- **MUTLU, M. Emin ve Özlem ÖZÖĞÜT**, Açıköğretim'de e-Öğrenme'nin Yapıtaşları, **Bilgi Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE) Sempozyumu 2004**, 20-22 Mayıs 2004, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada açıköğretim sistemi kısaca tanıtılarak, son on yılda gerçekleştirilen e-öğrenme uygulamaları ve gelecek yıllara ilişkin hedefler özetlenmektedir.

E-LEARNING APPLICATIONS IN THE OPEN EDUCATION FACULTY OF ANADOLU UNIVERSITY

- 273- **MUTLU, M. Emin**. E-Learning Applications in the Open Education Faculty of Anadolu University, **European Association for Distance Learning 19th EADL Conference**, 26–28 May, 2004, Hilton Hotel, Istanbul, Turkey.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından internete dayalı, internet ortamında öğrencilerin kendi kendilerine uygulayacakları araştırma yazılımları üretilmiştir. Bu uygulamanın öğrenciler tarafından temel alınması halinde, Açıköğretim Fakültesi bu uygulaması ile internet ortamında Türkiye'nin en büyük kurumlarından biri olmaya aday durumundadır. Bu çalışmada, özellikle Türkiye açısından açıköğretim sistemindeki bu e-öğrenme uygulamasının değerlendirilmesi yapılmakta ve geleceğe ilişkin kestirimlerde bulunmaktadır.

EFFICIENCY OF E-LEARNING IN OPEN EDUCATION

- 274- **MUTLU, M. Emin, Özlem Erorta ÖZÖĞÜT and Ulkü YILMAZ**. Efficiency of E-Learning in Open Education, **The First**

International Conference on “Innovations in Learning for the Future: e-Learning”, 26-27 October 2004, Istanbul, Turkey.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrenci Sayısı açısından dünyanın ilk on üniversitesi arasında bulunmaktadır. Başlangıçta kitap, televizyon ve yüz yüze akademik danışmanlık bileşenlerine dayalı olarak tasarlanan açıköğretim sisteminde, bilgi teknolojilerine dayalı öğrenme ortamları giderek önem kazanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada 2003–2004 öğretim yılında uygulanan e-öğrenme hizmetlerine ait kullanım verileri üzerinde veri madenciliği yapılarak, e-Sınav, e-Alıştırma, e-Kitap ve e-Televizyon hizmetlerinden yararlananlar ile yararlanmayanlar arasındaki başarı farkı, demografik veriler eşliğinde incelenmiştir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrenci Sayısı açısından dünyanın ilk on üniversitesi arasında bulunmaktadır. Başlangıçta kitap, televizyon ve yüz yüze akademik danışmanlık bileşenlerine dayalı olarak tasarlanan açıköğretim sisteminde, bilgi teknolojilerine dayalı öğrenme ortamları giderek önem kazanmaya başlamıştır. Bu çalışmada 2003–2004 öğretim yılında uygulanan e-öğrenme hizmetlerine ait kullanım verileri üzerinde veri madenciliği yapılarak, e-Sınav, e-Alıştırma, e-Kitap ve e-Televizyon hizmetlerinden yararlananlar ile yararlanmayanlar arasındaki başarı farkı, demografik veriler eşliğinde incelenmiştir.

**İNTERNETE DAYALI
ALİŞTIRMA YAZILIMLARININ ETKİNLİĞİ**

- 275- MUTLU, M. Emin, Nermin ÇETİNÖZ ve Hülya AVDAN.** Internet Dayalı Alıştırma Yazılımlarının Etkinliği, **Eğitek 2004, IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu**, 24-26 Kasım 2004, Sakarya, Türkiye.

Açıköğretim sisteminde internete dayalı alıştırma yazılımlarının (e-alıştırma) 2002-2003 öğretim yılında başlanmıştır. Alıştırma yazılımları öğrencilerin kitap ve televizyondan edindikleri bilgileri çok sayıda etkileşimli örnek ve çözümlü problemle pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Çoklu ortam teknolojiler ile hazırlanmış konu anlatımları, testler ve der araçlarıyla zenginleştirilmiş olan alıştırma yazılımları öğrencilere etkili bir uzaktan öğrenim ortamı sağlamaktadır.

Açıköğretim sistemindeki internete dayalı alıştırma yazılımları sunulan içerik miktarı ve hedef kitlenin büyüklüğü açısından şu anda Türkiye'nin en büyük e-öğreme projesidir. 2003-2004 öğretim yılı sonunda bu hizmetten yararlanan öğrenci sayısı 45000'e ulaşmıştır. Bu bildiride alıştırma yazılımlarının yapısının, sunulan içeriğin tasarlanan eğitim ortamlarının ve öğrencilerin alıştırma yazılımlarını kullanma alışkanlıklarının değerlendirilmesi amacı ile gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarına yer verilmiştir.

POLİS MESLEK EĞİTİMİ ÖNLİSANS PROGRAMINDA E-ÖĞRENME HİZMETLERİNİN BAŞARIYA ETKİSİ

- 276-** MUTLU, M. Emin, Özlem Erorta **OZOGUT**, Erdal **KARA** ve Sinan **AYDIN**. Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programında e-Öğrenme Hizmetlerinin Başarıya Etkisi, **2. Polis Bilişim Sempozyumu**, 14–15 Nisan 2005, Ankara, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrenci Sayısı açısından dünyanın ilk on üniversitesi arasında bulunmaktadır.

Başlangıçta kitap, televizyon ve yüz yüze akademik danışmanlık bileşenlerine dayalı olarak tasarlanan açıköğretim sisteminde, bilgi teknolojilerine dayalı öğrenme ortamları giderek önem kazanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada 2003-2004 öğretim yılında Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programına uygulanan e-öğrenme hizmetlerine ait kullanım verileri üzerinde veri madenciliği yapılarak, e-Sınav, e-Alıştırma, e-Kitap ve e-Televizyon hizmetlerinden yararlananlar ile yararlanmayanlar arasındaki başarı farkı, demografik veriler eşliğinde incelenmiştir.

İNTERNET ORTAMINDA BİLGİ YÖNETİMİ EĞİTİMİ: AÖF Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği

- 277-** MUTLU, M. Emin, Özlem Erorta **ÖZÖĞÜT** ve Salih **GÜMÜŞ**. İnternet Ortamında Bilgi Yönetimi Eğitimi: AÖF Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği, **Biltek2005 Uluslararası Bilişim Kongresi**, 10-12 Haziran 2005, Eskişehir, Türkiye.

Kuruluşlarda bilgisayarlaşmanın en önemli etkilerinden birisi de bilgi çalışanlarının veri ve enformasyon çığının altında kalmasıdır. Bilgi çalışanlarının iş yapma alışkanlıklarının bu baskının altından kalkabilecekleri biçimde yeniden tasarlanmaları ve bu bilgi dalgasını yönetebilme becerileriyle donatılmaları gerekmektedir. Türkiye’de son yıllarda açılmaya başlayan internete dayalı Bilgi Yönetimi Önlisans Programları bireyleri bu yetilerle donatmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada bilgi yönetimi eğitiminin özellikleri Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı örneği ele alınarak incelenmiştir.

DESIGN AND DEVELOPMENT OF THE E-LEARNING SERVICES IN THE OPEN EDUCATION SYSTEM IN TURKEY

- 278- MUTLU, M. Emin, Ozlem Erorta OZOGUT and, Rusen YILMAZ.** Design and Development of the E-Learning Services in the Open Education System in Turkey, **EADTU- Working Conference 2005 Towards Lisbon 2010: Collaboration for Innovative Content in Lifelong Open and Flexible Learning**, 10-11 November 2005, Rome, Italy.

Anadolu Üniversitesi açıköğretim sisteminde kullanılan geleneksel eğitim malzemelerinin tasarımı ve üretimi üniversite içerisindeki organizasyon ve altyapı kullanılarak, kendi alanlarında uzmanlaşmış birimler tarafından gerçekleştirilmektedir.

E-Öğrenme hizmetleri ise üniversitenin geleneksel eğitim malzemelerini üreten birimler ile Bilgisayar Destekli Eğitim Biriminin işbirliğiyle tasarlanmakta ve geliştirilmektedir.

E-öğrenme hizmetleri arasında bulunan e-Kitap hizmeti Kitap Tasarım Biriminde, e-televizyon hizmeti Televizyon Yapım Merkezinde, e-alıştırma hizmeti Bilgisayar Destekli Eğitim Biriminde, e-sınav hizmeti ise Test Araştırma Biriminde tasarlanan ve geliştirilen eğitim malzemelerinin, çoklu ortam teknolojileri yardımıyla sayısallaştırılması sonucunda ortaya çıkmakta ve internet ortamında açıköğretim öğrencilerine sunulmaktadır.

Bu bildiride Türkiye’de açıköğretim sistemindeki e-öğrenme hizmetlerinin tasarım ve geliştirme süreçlerinin yönetim, organizasyon ve teknolojisine ait deneyimlere yer verilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM E-ÖĞRENME SİSTEMİNDE ÖĞRENCİ-İÇERİK ETKİLEŞİMİ

- 279-** MUTLU, M. Emin, Buket KİP ve İlker KAYABAŞ. Açıköğretim E-Öğrenme Sisteminde Öğrenci-İçerik Etkileşimi, **V. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı**, 21-23 Eylül 2005, Sakarya, Türkiye.

Moore tarafından uzaktan öğretim derslerinde, öğrenci-içerik etkileşimi, öğrenci-eğitmen etkileşimi ve öğrenci-öğrenci etkileşimi olarak üç tür etkileşim tanımlanmıştır. Açıköğretim sisteminde uzaktan öğretim gören öğrencilerin öğrenci-eğitmen etkileşimi ve öğrenci-öğrenci etkileşimi sınırlı olarak gerçekleştiğinden dolayı, öğrenci-içerik etkileşimi öğrenme hedeflerine ulaşma açısından kritik öneme sahiptir. Açıköğretim öğrencilerine sağlanan içerikle etkileşim kurma olanakları kendi kendine öğrenmeyi kolaylaştırmakta ve öğrenme sürecini olumlu yönde etkilemektedir.

Bu çalışmada, açıköğretim e-öğrenme sisteminde 2002-2005 yılları arasında geliştirilerek uzaktan öğretim gören öğrencilere sunulan 24 e-öğrenme dersine ait 384 ünite taranmış ve derslerin sahip olduğu öğrenci-içerik etkileşimi örneklerinin bir kataloğu hazırlanmıştır. Tarama sonucu elde edilen öğrenci-içerik etkileşimi örnekleri literatürde önerilmiş bulunan öğrenci-içerik etkileşimi sınıflandırma yaklaşımlarına göre değerlendirilmiştir.

İNTERNETE DAYALI AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNDE AKADEMİK DANIŞMANLIK DERSLERİNİN YENİDEN TASARIMI" (Sanal Sınıf Ortamında Akademik Danışmanlık)

- 280-** MUTLU, M. Emin, Salih GÜMÜŞ ve G. Deniz DİNÇER. İnternete Dayalı Açıköğretim Sisteminde Akademik Danışmanlık Derslerinin Yeniden Tasarımı (Sanal Sınıf Ortamında Akademik Danışmanlık), **22. TBD Ulusal Bilişim Kurultayı (Bilişim'05)**, 9-11 Kasım 2005, Ankara, Türkiye.

İşletmelerde gelişen bilgisayar teknolojileri kullanarak veri ve enformasyon yönetimi yapılmaktadır. Bu işleyişin verimli ve etkili olabilmesi için gerekli işgücünü yetiştirmeye yönelik programlar açılmıştır. Anadolu Üniversitesi

Açıköğretim Fakültesinde Bilgi Yönetimi Önlisans Programı bu amaçla açılan programların başında gelmektedir. Programda uygulanmakta olan Akademik Danışmanlık hizmetinde kullanılan teknolojiden kaynaklanan iletişim ve uygulama eksiklikleri bulunmaktadır. Bu çalışmada Akademik Danışmanlık hizmetindeki eksiklikleri gidermek amacıyla yeni sesli, görüntülü ve etkileşimli Akademik Danışmanlık hizmetinin tasarımı ve kullanımı araştırılmaktadır.

İNTERNET'E DAYALI ve İNTERNET DESTEKLİ AÇIKÖĞRETİM PROGRAMLARINDA SESLİ ve GÖRÜNTÜLÜ İLETİŞİM ORTAMLARININ KULLANIMI

- 281-** MUTLU, M. Emin, Melda Beyaz **KORKUT** ve Perihan **İŞERİ**, İnternet'e Dayalı Ve İnternet Destekli Açıköğretim Programlarında Sesli Ve Görüntülü İletişim Ortamlarının Kullanımı, **X. Türkiye'de İnternet Konferansı İnet-tr '05**, 9-11 Aralık 2005, İstanbul, Türkiye.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı'nda öğrenciler arası sohbet aracı ve Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nda öğrenci destek hizmeti olarak kullanılan sesli-görüntülü iletişim ortamlarının tasarımı, gerçekleştirilmesi ve uygulama süreçleri incelenmektedir. Bir öğretim yılı süresince gerçekleştirilen uygulama öğrenciler, destek görevlileri ve sistem sorumlularının görüşleri açısından değerlendirilmektedir.

İNTERNET DESTEKLİ AÇIKÖĞRETİM MODELİ: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı

- 282-** MUTLU, M. Emin ve Ali Ekrem **ÖZKUL**. İnternet Destekli Açıköğretim Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, **Uzaktan Eğitim Çalıştayı**, 2005, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Çalışma, Açıköğretim Fakültesi internet tabanlı dört yıllık İngilizce Öğretmenliği Programı açıköğretim modelini tartışmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi arasında yapılan anlaşma ile ilk ve orta

öğretim öğretmenlerinin gereksinimlerini karşılamak üzere hazırlanan bu program 2000-2001 öğretim yılında başlamıştır.

Programın içeriği uzaktan ve yüzyüze eğitim yöntemlerinin karışımı olarak düzenlenmiştir. Birinci ve ikinci sınıf geleneksel eğitim olan yüzyüze ve üçüncü ile dördüncü sınıf eğitimleri ise tamamen uzaktan eğitim yöntemi ile verilmektedir. Eğitimin bu bölümü internet tabanlı eğitimle desteklenmiştir.

**İNTERNET ORTAMINDA SUNULAN AÇIKÖĞRETİM
HİZMETLERİNDE ÖĞRENCİLERİN TEKNİK SORUNLARININ
ÇÖZÜMÜ İÇİN MERKEZİ BİR YAKLAŞIM:
Açıköğretim E-Destek Hizmeti**

- 283-** MUTLU, M. Emin. Buket KİP ve İlker KAYABAŞ. İnternet Ortamında Sunulan Açıköğretim Hizmetlerinde Öğrencilerin Teknik Sorunlarının Çözümü İçin Merkezi Bir Yaklaşım: Açıköğretim E-Destek Hizmeti, **Bilgi Teknolojileri IV & Akademik Bilişim 2006**, Pamukkale Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi, 9-11 Şubat 2006, Denizli Türkiye.

Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülen merkezi yüksek açıköğretim sisteminde 2000’li yıllarda internet ortamında verilen açıköğretim hizmetlerinin çeşitliliğinde ve bu hizmetlerden yararlanan öğrenci sayısında önemli artışlar olmuştur. Yılda iki yüz binden fazla öğrencinin yararlandığı 22 açıköğretim hizmet sitesinde öğrencilerin yaşadıkları teknik sorunları daha hızlı algılayarak çözüm geliştirebilmek amacıyla merkezi Açıköğretim e-Destek Hizmeti tasarlanarak uygulamaya konmuştur. Bu çalışma Açıköğretim e-Destek Hizmetine ait ihtiyaç analizi, tasarımı ve uygulanmasına ait deneyimleri içermektedir.

**AÇIKÖĞRETİMDE MOBİL ÖĞRENME:
Açıköğretim E-Öğrenme Hizmetlerinden Mobil Bilişim Aygıtlarıyla
Yararlanma Olanaklarının Değerlendirilmesi**

- 284-** MUTLU, M. Emin., H. U. YENİGÜN ve Nilgün, USLU. Açıköğretimde Mobil Öğrenme: Açıköğretim E-Öğrenme Hizmetlerinden Mobil Bilişim Aygıtlarıyla Yararlanma Olanaklarının Değerlendirilmesi, **Bilgi Teknolojileri IV and**

Akademik Bilişim 2006, Pamukkale Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi, 9–11 Şubat 2006, Denizli, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülen merkezi açıköğretim sisteminin e-öğrenme hizmetlerinden her yıl daha fazla sayıda öğrenci yararlanmaktadır. 2004–2005 öğretim yılında Açıköğretim e-Öğrenme Portalında sunulan e-Kitap, e-Alıştırma, e-Sınav, e-Danışmanlık, e-Televizyon ve e-SesliKitap hizmetlerinden yararlanan öğrenci sayısı iki yüz bini geçmiştir.

Bu çalışmada açıköğretim e-öğrenme hizmetlerinden mobil aygıtlar aracılığıyla yararlanmak isteyen öğrencilerin sahip olduğu olanaklar değerlendirilmiştir. Dizüstü ve tablet bilgisayarlar, telefonlu ve telefonsuz cep bilgisayarları, taşınabilir medya oynatıcıları, mp3 çalarlar ve akıllı telefonlar olmak üzere yedi gruptaki mobil aygıt, çevrimiçi ve çevrimdışı kullanım açısından incelenmiştir.

DERS KİTAPLARININ DAĞITIMI AMACIYLA İNTERNETİN KULLANILMASI: Açıköğretim E-Kitap Uygulaması Örneği

- 285-** MUTLU, M. Emin, Melda Beyaz **KORKUT** ve Ülkü **YILMAZ**. Ders Kitaplarının Dağıtımı Amacıyla İnternetin Kullanılması: Açıköğretim e-Kitap Uygulaması Örneği, **6. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı**, Doğu Akdeniz Üniversitesi, 19-21 Nisan 2006, Magosa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Bu çalışmada Açıköğretim Sisteminde temel öğretme-öğrenme aracı olan ders kitaplarının internet ortamında yayınlanması hizmetinin değerlendirilmesi yapılmaktadır. Açıköğretim ders kitapları, alanında deneyimli ve uzman bilim adamları, editör, eğitim teknologları, dil ve ölçme-değerlendirme uzmanları tarafından tasarlanıp yazılmaktadır. Yayımı ve basımı gerçekleştirilen ders kitapları dönem başındaki kayıtlarda öğrencilere verilmektedir. 003–2004 öğretim yılında öğrencilerin çevrimiçi erişebilmeleri amacıyla ders kitapları internet ortamında PDF formatında yayınlanmaya başlamıştır. 2005 Mayıs ayından itibaren Açıköğretim e-Öğrenme portalının hizmete girmesi ile internette verilen öğretim hizmetleri tek bir çatı altında toplanmış ve ders kitapları da e-Öğrenme portalında Flash Paper teknolojisiyle yayınlanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada Açıköğretim öğrencilerinin kullanımına sunulan e-kitap hizmetinde kullanılan yöntemler, karşılaşılan sorunlar ve 2003-2006 döneminde elde edilen sonuçlar değerlendirilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM TELEVİZYON PROGRAMLARINI İNTERNET ORTAMINDA YAYINLAMA HİZMETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 286-** MUTLU, M. Emin. Hülya AVDAN ve Perihan İŞERİ. Açıköğretim Televizyon Programlarını İnternet Ortamında Yayınlama Hizmetinin Değerlendirilmesi, **6. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı**, Doğu Akdeniz Üniversitesi, 19-21 Nisan 2006, Magosa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Açıköğretim Fakültesi, öğretim hizmeti sunduğu geniş öğrenci kitlesine ulaşmada, yoğun biçimde kitle iletişim araçlarından yararlanmaktadır. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, kurulduğu yıl olan 1982'den bu yana, TRT 4 eğitim kanalı aracılığıyla yaptığı yayınlarla, televizyondan öğretimi destekleyici bir araç olarak yararlanmaktadır. Uzaktan Eğitimin hedef kitlesine ulaşmada kullandığı iletişim kanalları içinde televizyon, ayrıcalıklı yerini günümüzde de korumaktadır. Hızla ilerleyen internet teknolojisi ve artan internet kullanımı Açıköğretim bünyesinde bulunan televizyon programlarını kayıtlı öğrencilerin zamana ve mekâna bağımlı kalmadan TV programlarına erişimleri için web ortamında yayınlamaktadır.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi'nce gerçekleştirilen TV programlarının Bilgisayar Destekli Eğitim biriminde e-Televizyon hizmetinin tasarımı ve uygulamasında kullanılan yöntemler, karşılaşılan sorunlar ve elde edilen deneyimler incelenmiştir.

AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNDE İNTERNETE DAYALI AKADEMİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN TASARIMI VE UYGULANMASI

- 287-** MUTLU, M. Emin. Özlem Erorta ÖZÖĞÜT ve İlker KAYABAŞ. Açıköğretim Sisteminde İnternete Dayalı Akademik Danışmanlık Hizmetlerinin Tasarımı ve Uygulanması,

23. Ulusal Bilişim Kurultayı, Sheraton Hotels & Convention Center, 7-10 Kasım 2006, Ankara, Türkiye.

Türkiye’de merkezi açık yükseköğretim Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi tarafından yürütülmektedir. Açıköğretim sisteminde öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetleri öğrencilerin akademik başarıları ve motivasyonları üzerinde etkili olmaktadır. Diğer üniversitelerin açıköğretim sistemine verdikleri destek ile öğrencilere illerde akşamları ve hafta sonları sağlanan yüz yüze akademik danışmanlık hizmetleri Anadolu Üniversitesi tarafından 2005–2006 öğretim yılından itibaren internet ortamında da sağlanmaya başlanmıştır.

Bu çalışmada açıköğretim sisteminde e-Danışmanlık hizmetinin tasarımı ve uygulamaya konulması incelenerek açıköğretim öğrencilerinin uygulamaya yönelik ilgileri değerlendirilmiştir.

**İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI
İNTERNET DESTEKLİ AÇIKÖĞRETİM MODELİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

- 288- MUTLU, M. Emin, Nermin ÇETİNÖZ ve Sinan AYDIN.** İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı İnternet Destekli Açıköğretim Modelinin Değerlendirilmesi, **Türkiye’de İnternet Konferansı**, TOBB EKonomi ve Teknoloji Üniversitesi, 21-23 Aralık 2006. Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programında yeralan “İnternet Destekli Açıköğretim Sistemi”nin değerlendirilmesi yapılmaktadır. Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı 2000-2001 öğretim yılında başlatılmış, 2004-2005 öğretim yılında 3. ve 4. sınıftaki tüm dersler için internet destekli eğitim vermeye başlanmıştır. İnternet ortamında sunulan çevrimiçi dersler, her derste ünite biçiminde sunulan, öğrencilerin kendi kendilerine ders çalışmalarını sağlayacak yönlendirici ve etkileşimli eğitsel içerik, foruma dayalı eş zamanlı olmayan akademik danışmanlık ve görüntülü sohbete dayalı eş zamanlı teknik destek olmak üzere üç temel bileşenden oluşmaktadır. Bildiride, bu e-öğrenme hizmetinde sunulan eğitim ortamları ve kullanılan yöntemler tanıtılmakta, uygulanan model, öğrencilerin

çevrimiçi derslerden yararlanma sıklığı ile sınav başarı durumlarının karşılaştırılması yapılarak değerlendirilmektedir.

AÇIKÖĞRETİMDE e-DERS TASARIMI

- 289-** MUTLU, M. Emin, Hülya AVDAN ve Ülkü YILMAZ. Açıköğretimde e-DERS Tasarımı, **Akademik Bilişim 2007**, 31 Ocak–2 Şubat 2007, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde uzaktan öğretim gören öğrencilerin ders çalışma etkinliklerini güncel bilgi ve iletişim teknolojileriyle desteklemek amacıyla 2006 yılında e-Ders ortamı tasarlanmış ve bu formatta 24 dersin üretimine başlanmıştır. E-Ders yapısının kökeni 1990’larda kurulan Açıköğretim BDE Laboratuvarları için geliştirilmiş olan alıştırma yazılımları, 2000’li yıllarda CD-ROM ortamında dağıtılan alıştırma yazılımları ve 2003 yılında internet ortamında yayınlanmaya başlanan e-Alıştırma dersleridir. 15 yıla yakın geçmişi bulunan bu e-Öğrenme etkinliklerinde teknolojinin gelişmesiyle kullanılan medyalar çeşitlenmiş ve daha karmaşık bir yapım süreci ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada Açıköğretim öğrencilerine sunulan etkileşimli ders çalışma ortamlarının e-Ders hizmetine kadar nasıl evrim geçirdiği incelenmiş ve Açıköğretim e-Ders yazılımlarının günümüzdeki tasarım, yapım ve sunum süreci tanıtılmıştır.

AÇIKÖĞRETİM e-ÖĞRENME YAPIM VE SUNUM ALTYAPISI

- 290-** MUTLU, M. Emin, M. Faruk GÜLEN ve Gökhan Deniz DİNÇER. Açıköğretim E-Öğrenme Yapım Ve Sunum Altyapısı, **Akademik Bilişim 2007**, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya 31 Ocak-2 Şubat 2007, Kütahya, Türkiye.

Uzaktan öğrenme gereksinimlerinin artması ve teknolojiye gelişmeler nedeniyle e-Öğrenme içeriğinin yapımı ve sunumunda giderek karmaşıklaşan iş süreçleri ortaya çıkmaktadır. E-Öğrenme içeriğinin yapımında ve sunumda etkin olan süreçler ve iş akışı tasarlanırken insan gücü, donanım ve yazılım bileşenleri önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminde üretilen ve uzaktan öğretim gören öğrencilere sunulan e-Öğrenme içeriğinin yapım süreci ve sunum altyapısı örneği incelenerek e-öğrenme içeriğinin yapım ve sunum süreçlerindeki güncel gelişmeler değerlendirilmiştir.

AÇIKÖĞRETİMDE e-SERTİFİKA PROGRAMLARI

- 291-** MUTLU, M. Emin Özlem Erorta **ÖZÖĞÜT**, İlker **KAYABAŞ** ve Buket **KİP**. Açıköğretimde E-Sertifika Programları, **Akademik Bilişim 2007**, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya 31 Ocak–2 Şubat 2007, Kütahya, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sisteminin temel bileşenleri başlangıçta, uzaktan öğretim tekniklerine göre tasarlanmış ders kitapları, televizyonda yayınlanan eğitim programları, diğer üniversitelerde akşamları ve hafta sonları düzenlenen yüzyüze akademik danışmanlık dersleri ve tüm yurttaki aynı anda düzenlenen merkezi örgün sınavlardan oluşmaktaydı.

2000’li yıllarda e-Kitap, e-Alıştırma, e-Televizyon, e-Sınav, e-Sesli Kitap, e-Danışmanlık, e-Destek ve e-Ders gibi değişik e-Öğrenme hizmetleri tasarlanıp uygulamaya konmuştur. Kapsamı ve hedef kitlesi giderek genişleyen e-Öğrenme hizmetleri açıköğretim sisteminin temel bileşenlerinden birisi durumuna gelmiştir. Uzaktan öğrenme etkinliğini kayda değer biçimde arttıran Açıköğretim e-Öğrenme hizmetlerinin ve içeriğinin bu hizmetten yararlanamayan geniş kitlelerin kullanımına açılabilmesi amacıyla e-Sertifika Programları tasarlanmıştır.

Bu çalışmada e-Sertifika Programlarının tasarımı, hedef kitlesi, başvuru koşulları, içeriği ve öğrenme ortamları konusunda bilgi verilmiştir.

OPEN AND DISTANCE LEARNING OPPORTUNITIES AND E-LEARNING SERVICES IN TURKEY

- 292-** MUTLU, M. Emin. Open and Distance Learning Opportunities and e-Learning Services in Turkey, **AECT Annual International Convention**, October 23–27, 2007, Anaheim, California, USA.

Bu çalışma, Türkiye’de uygulanan, ilköğretimden üniversite diploması derecesine kadar olan çeşitli düzeylerde bireylerin gereksinimleri doğrultusunda sunulan açık ve uzaktan eğitim olanakları söz konusu edilecek ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi’nin 1999 ve 2007 yılları arasında sunduğu e-öğrenme uygulamalarının değerlendirmesine yer verilecektir.

AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ İLE ÖĞRETİM YAPAN FAKÜLTELERDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- 293-** NARTGÜN Şenay, Julide SEZGİN ve Aysel ESEN. "Açıköğretim Sistemi İle Öğretim Yapan Fakültelerde Okuyan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörler", **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**. Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 431-435, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Türkiye’de uzaktan eğitim yöntemi ile öğretim yapan fakültelerde okuyan öğrenci sayısı oldukça fazladır. Türk uzaktan eğitim sistemi sayısal verilere göre Dünyada altıncı sırada bulunmaktadır.

Uzaktan eğitim yöntemi ile öğrenim yapan fakülteleri tercih edip okumak isteyen öğrenciler genellikle çalışan kesim olup, üniversite eğitimi alma konusunda bugüne değin olanak bulamayan kişilerden oluşmaktadır. Yaş ortalaması normal örgün eğitime oranla hayli yüksek olan bu öğrenci grubunun başarı düzeyleri de oldukça önemlidir. Daha önce üniversitede eğitim alma olanağı bulamayan bu kişiler uzaktan eğitim sistemi ile eğitim yapan fakülteler sayesinde eğitim şansını yakalayabilmektedirler. Ancak, bu kadar üniversite eğitimi almaya istekli kişilerin başarı oranlarının düşük olması ve uzun yıllar uzaktan eğitim yöntemi ile öğretim yapan fakültelere devam ederek mezun olmaya çalışmaları, üzerine eğinilmesi gerekli bir konu olarak düşünülmelidir. Araştırmacılar tarafından yapılan bu çalışmanın amacı, açıköğretim sistemi ile öğretim yapan fakültelerde okuyan öğrencilerin, öğretim ve değerlendirme yöntemleri açısından başarısını etkileyen etmenleri belirlemektir. Bolu ilinde sınava giren 200 Açıköğretim sistemi ile öğretim yapan fakülte öğrencisi üzerinde yapılan bu araştırma sonuçlarında öğrencilerin danışmanlık hizmetlerinden yararlanmadıkları hatta bu hizmetten bazılarının haberi bile olmadığı belirlenmiştir.

Diğer yandan ellerinde bulunan kaynak kitapları çoğunlukla kullandıkları, televizyon ve özel kurslardan yararlanmadıkları belirlenmiştir. Bu bildiride kaynak kitaplar, medya danışmanlık hizmetleri ve özel kurslar gibi öğrenci başarısına etki eden etmenler İrdelenmiştir

FERNSTADIUM UND OSTTERRICH

- 294-** NIGSCH, Otto and Franz **PALANK**. Fernstudium und Osterrich, **Bestandaufnahme/ Entwicklungsperspektiven**, p. 40- 41, Wien 1991, Linz, Austria.

Çalışmada, Avrupa'da yer alan uzaktan eğitim kurumlarından olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin ikiyüzbinin üzerinde öğrencisi olduğu ve Türk uzaktan eğitim kurumu olan Açıköğretim Fakültesi'ne 1987 yılında yapılan bir çalışmaya gönderme yapılarak yer verilmektedir.

COMPUTERS IN DISTANCE EDUCATION:

An Application in Anadolu University Open Education Faculty

- 295-** **ODABAŞI** Ferhan. Computer in Distance Education: An Application in Anadolu University Open Education Faculty, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 439-443, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Çağımızda bilgisayarlar birçok eğitim sorununun giderilmesinde ya da azaltılmasında kullanılmaktadır. Uzaktan eğitimde bilgisayarların kullanılması ise öğrenci kayıt işlemlerinden telekonferansa kadar yayılan bir yelpazede değişik uygulamaları kapsamaktadır.

Çalışmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bünyesinde, Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık uygulaması şeklinde yeni bir hizmet başlatıldığı. bu hizmetle AÖF öğrencilerinin zaman esnekliği, bireysel çalışma özgürlüğü gibi gereksinimlerinin karşılanmasının amaçlandığı, 1996 yılı itibarıyla (13 il merkezinde) sekiz derste hazırlanmış yazılımların kullanıldığı bilgisayar laboratuvarlarının hizmete açıldığı konularında bilgi verilmektedir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ UYGULAMASINDA SİSTEM YAKLAŞIMI

- 296- **ODABAŞI**, Ferhan ve Güler **SAYIN**. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uygulamasında Sistem Yaklaşımı", **Uzaktan Eğitim**, Uzaktan Eğitim Vakfı Yayınları, S. 1, ss. 34-41, Yaz, 1997, Ankara, Türkiye.

Bireylerin eğitime olan taleplerindeki artış, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, hızlı nüfus artışı gibi etmenler, uzaktan öğretim ve eğitim uygulamalarını ortaya çıkarmıştır. Türkiye'nin uzaktan eğitim uygulamaları yapan kurumlarından biri de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'dir. Açıköğretim Fakültesi örgütlenmesi, sistem yaklaşımı ile ele alınıp, uygulamadaki öğeler ve birbirleri ile ilişkileri incelenmiştir.

TRENDS IN DISTANCE LEARNING: A New Wave

- 297- **OLIVEIRA**, Joao. "Trends In Distance Learning: A new wave", **Development Communication Report**, Vol.63, No.1-2, published by Clearinghouse, 1988, Arlington, USA.

Bu makalede, gelişmekte olan ülkelerdeki uzaktan eğitim uygulamalarına yer verilmektedir. Ortadoğu ülkelerinin bu yöntemi uygulamasına değinen yazar, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin de 1982'de uygulamaya girdiğini, 150.000den fazla öğrencisinin, yüzbinin üzerinde öğretmenin Eğitim Önlisans Programından mezun olduğunu, programların Batı Almanya'daki Türklerin eğitiminde de işlevsel olma çalışmalarının yapıldığı konularına yer vermektedir. Yazar, uzaktan eğitim yöntemine yönelmenin, ekonomik ve teknolojik gelişmeler yanında, yönetsel, zaman ve eğitimsel nedenlerinin bulunduğu da dikkat çekerek, bu konulara ayrıntıyla değinmektedir.

IN-SERVICE TRAINING OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS AT A DISTANCE IN TURKEY

- 298- **OZER**, Bekir. "In-service Training of Primary School Teachers At A Distance in Turkey". **Indian Journal of Distance Education**, IV, 80–81, 1991, India.

Lise eğitimi görmüş ilkokul öğretmenlerinin iki yıllık önlisans eğitimi uzaktan eğitim ile olabilirdi. Lise eğitimi görmüş 145.000 ilkokul öğretmenine sağlanan iki yıllık önlisans eğitimi önlisans eğitimlerini tamamlama olanağı vardı. Böylelikle onların daha iyi yaşam standardına kavuşmaları ve daha etkin öğretim yapabilmeleri amaçlandı. Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Üniversite'si ile bu öğretmenlerin iki yıllık önlisans eğitimlerini uzaktan eğitim yöntemi ile tamamlamaları konusunda anlaşma yaptı. Anadolu Üniversitesi bu eğitimi vermek için radyo, TV ve basılı materyaller için matbaa gibi teknolojik alt yapıya sahipti ve bu eğitim için gerekli olan eğitim materyallerinin hazırlanması, sınavların gerçekleşmesi, değerlendirilmesi Anadolu Üniversitesi tarafından üslenildi. Tüm giderler Milli Eğitim Bakanlığınca karşılandı.

IN-SERVICE TRAINING OF TEACHERS IN TURKEY AT THE BEGINNING OF THE 2000S

- 299-** **OZER**, Bekir. ‘‘In-service Training of Teachers in Turkey at the Beginning of the 2000s’’, **Journal of In-service Education**, Volume 30, Number 1, pp. 89-100, ISSN 1367-4587, 2004, Taylor & Francis, UK.

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet-içi Eğitim Bölümü ilk ve orta öğretim öğretmenlerin hizmet-içi eğitimlerinin tamamlanması ile sı ile sorumludur. 1960larda Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet-içi Eğitim bu ölümünün kurulması ile önemli gelişmeler kaydedildi ve 2000 yılına kadar çeşitli bölgelerde olmak üzere 4292 hizmet-içi eğitim etkinliğini gerçekleştirdi.

Toplam of 213,444 ilk ve orta öğretim öğretmenin bu eğitime katıldı. 1985-86 öğretim yılından başlamak üzere Anadolu Üniversitesi bu hizmet-içi eğitime destek oldu ise de bu sorun halen günümüzde devam etmektedir.

AN AUDIO-BOOK PROJECT FOR BLIND STUDENTS AT THE OPEN EDUCATION SYSEM OF ANADOLU UNIVERSITY

- 300-** **OZGUR**, Aydın Z and H. I. **GURCAN**. An Audio-Book Project for Blind Students at the Open Education Sysem of Anadolu

Çağdaş bir eğitim anlayışı olan uzaktan eğitim, bir dizi nedenlerle geleneksel örgün eğitim alamamış ya da eğitim sansını kaçırmış olan öğrencilere değişik alan ve konularda öğrencilere eşit eğitim olanağı sağlamaktadır. Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim açıköğretim sistemi bu tür insanlara değişik alanlarda eğitim vermektedir. Böylelikle program özellikle farklı eğitim gereksinimleri olan insanlara farklı eğitimler sunmaktadır.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde öğrenim gören 362 görme özürlü öğrenci için geliştirilen sesli kitap projesine yer verilmektedir. Çalışma boyunca kitapların sesli kitap formatına uyarlanma ve çevrilme süreci yanısıra sesli kitapların üretiminden söz edilmektedir.

SPECIAL APPLICATIONS AND ENVIRONMENTS IN DISTANCE EDUCATION: The Open Education Faculty of Anadolu University

- 301- OZGUR, Aydın Z and Berrin OZKANAL.** Special Applications and Environments in Distance Education: The Open Education Faculty of Anadolu University, **New Horizon in Distance Learning. EADL Conference**, 2004, Istanbul, Turkey.

1982 yılında kurulan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ülkemizde uzaktan eğitimde yeni teknolojileri uygulayan ve geliştiren ilk kurumdur. Bu çalışmada öğrenci destek hizmetlerinde geleneksel uzaktan eğitim yöntemleri ile (Basılı materyaller, Televizyon ve Radyo) ile çoklu iletişim teknolojilerini kapsayan yeni iletişim yöntemleri tartışılmaktadır.

EFFECTIVE AND CREATIVE SCRIPT WRITING IN TV EDUCATION PROGRAMS

- 302- OZGUR, Aydın Z.** Effective and Creative Script Writing in TV Education Programs, **Istanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, 2004, İstanbul, Türkiye.

Uzaktan eğitimde televizyon eğitim programları öğrencileri motive etmek ve bilgilendirmek için destek hizmet materyalleridir. Bu materyaller nitelikli,

orijinal, etkileyici biçimde bir televizyon dili ile eğitim amaçlarına yönelik olarak hazırlanmalıdır. Televizyon eğitim programları üretimi için öncesinde yaratıcı ve görsel öğelerle desenlenmiş eğitim senaryosu oluşturmak gereklidir.

Bu çalışmada 2002-2003 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Turizm otel işletmeciliği ders televizyon programları incelenmektedir. Makale özellikle yazar, yönetmen ve senarist ilişkilerinde odaklanmaktadır.

**EVALUATING AUDIO BOOKS AS SUPPORTED COURSE
MATERIALS IN DISTANCE EDUCATION:
The Experiences of the Blind Learners**

- 303-** **OZGUR**, Aydın Z. and H. Selcuk **KIRAY**. Evaluating Audio Books as Supported Course Materials in Distance Education: The Experiences of the Blind Learners, **Uluslararası Agria Media Konferansı, (AGRIA MEDIA 2006)**, 6-7 November, 2006, Hungary.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi kurulduğu 1982 yılından beri Türkiye’de yükseköğretimde eğitim ihtiyacının karşılanmasına öncülük eden, fırsat eşitliği sağlayan ve yaşam boyu eğitim felsefesi ile bilgilerini yenilemek ya da yeni bilgiler edinmek isteyen herkese uzaktan eğitim yöntemi ile bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak olanak tanıyan, teknik alt yapısı, nitelikli öğretim üyesi ve çalışanları ile esnek, kendini sürekli yenileyen bir üniversitedir.

Uzaktan eğitim uygulamalarında geleneksel yöntemlerle birlikte, çağdaş eğitim teknolojisinin tüm olanaklarını eğitim ortamlarında kullanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi, yaşam boyu öğrenme çerçevesinde çağdaş bilgi ve iletişim teknolojilerinin olanaklarıyla öğrencilerine sunduğu hizmetleri bireyselleştirerek çeşitlendirmekte ve zenginleştirmektedir. Sesli Kitap Projesi de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi kapsamında, özellikle görme engelli öğrencilere yönelik olarak, bireyselleştirilmiş öğrenme için hazırlanmış bir projedir. Proje, ders çalışırken başkalarına bağımlı olan görme özürlü öğrencileri bağımlılıktan kurtarıp kendi kendilerine istedikleri zaman ve mekanda, kitabın istedikleri ünite ve konularından başlayarak çalışmalarına olanak sağlamaktadır. Anadolu

Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde yaklaşık 300'e yakın görme engelli öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenciler için şu ana kadar toplam 14 ders kitabının yapımı gerçekleştirilmiştir. Yapımı tamamlanan 14 ders kitabı öğrencilerin hizmetine sunulmuştur ve diğer 21 ders kitabının da seslendirme çalışmaları devam etmektedir.

Ders kitapları Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğretim üyeleri tarafından radyofonik bir biçimde seslendirilmektedir. Her ders kitabı, ünite konu başlıkları sırasına göre numaralandırılmış, konulara erişim kolaylaştırılmış, konular müziklerle birbirlerinden ayrılmış ve konu içerisinde yer alan önemli cümleler vurgulanarak anlatımlar zenginleştirilmiştir. Bu kaynak materyallerle, özellikle görme özürlü öğrenciler daha etkin ve verimli bir şekilde ders çalışabilecek ve öğrenmeleri daha kalıcı olabilecektir. Sesli ders kitapları MP3 ses dosyası formatında hazırlanarak görme özürlü öğrencilere sunulmakta ve bu uygulamadan Açıköğretim Sistemi ile öğrenim gören diğer öğrencilerin de internet ortamından yararlanması sağlanmaktadır. Şu ana kadar yaklaşık 70 bin öğrenci bu hizmetten yararlanmıştır. Ayrıca, talep edildiğinde isteyen öğrenciler için sesli kitaplar ses CD'si ya da ses kaseti gibi çeşitli formatlarda da hazırlanabilmektedir. Bu çalışmada, hazırlanan sesli ders kitaplarının görme engelli öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildiği yer almaktadır.

**PRACTICAL COURSES IN TEACHER TRAINING PROGRAMS VIA
DISTANCE EDUCATION: Student Opinions Related To The Practical
Courses In Anadolu University Open Education Faculty Pre-School
Education Program**

- 304- OZGUR**, Aydın Z and Seçil **KAYA**. Practical Courses in Teacher Training Programs Via Distance Education: Student Opinions Related To The Practical Courses In Anadolu University Open Education Faculty Pre-School Education Program, **21st Annual Conference of The Asian Association of Open Universities (AAOU)**, October 30, 2007, Kuala Lumpur, Malaysia.

Okulöncesi eğitimin bireylerin öğrenme becerileri ve başarısı üzerindeki çökyönlü etkisi, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmeyi de oldukça önemli kılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ve Anadolu Üniversitesi arasındaki işbirliğine dayanarak kurulan ve tamamen uzaktan eğitim yöntemi ile

yürütülen Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı (OÖLP), örgün eğitim fakültelerindeki programlar ile eşdeğer bir programdır. Bu özellikleri ile OÖLP, uzaktan eğitim ile öğretmen yetiştirme konusunda Türkiye’de bir ilki temsil etmekte ve özgün programlar arasında yer almaktadır. Teorikte öğrenilen bilginin pratik uygulamalara aktarılması uzaktan eğitimde karşılaşılan en önemli sorunlardan biridir. Dolayısıyla eğitim programlarında teorik bilgileri destekleyen uygulama derslerine de yer verilmesi, eğitimin kalitesini arttıran unsurlar arasında yer almaktadır. Sökonusu uygulama dersleri özellikle öğretmen eğitiminde büyük önem taşımaktadır. Öğretmen adaylarının okul ortamında uygulama yapmadan öğretmen olması mümkün değildir.

Bu doğrultuda Açıköğretim Fakültesi OÖLP 3. ve 4. sınıflarında uygulama derslerine yer verilmiştir. Var olan durumun ortaya konulmasını hedefleyen bu betimsel çalışmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi OÖLP öğrencilerinin uygulama derslerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 2004-2005 öğretim yılında, 5.244’ü üçüncü sınıf ve 3.637’si dördüncü sınıf olmak üzere toplam 8.881 öğrenci uygulama derslerine katılmıştır.

Çalışma örnekleme, evreni oluşturan 8.881 öğrencinin %10’undan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmış ve elde edilen veriler “t” ve “f” testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

**OPINIONS OF SCRIPTWRITERS
ON THE DESIGN PROCESS OF WEB-BASED COURSES:
An Emprical Study At Anadolu University**

- 305- OZGUR, Aydın. Z and Seçil KAYA.** Opinions of Scriptwriters on The Design Process of Web-Based Courses: An Emprical Study at Anadolu University, **21st Annual Conference of The Asian Association of Open Universities (AAOU)**, October 30, 2007, Kuala Lumpur, Malaysia.

Günümüzde, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ve internetin yaygın kullanımı; iletişim, etkileşim ve eğitim konusunda yeni olanakları da bereberinde getirmiştir. Sözkonusu teknolojilerin sağladığı eşzamanlı ve eşzamansız eğitim olanakları, bilginin ve öğretim

materyallerinin öğrencilere sunumunda da etkili olmuştur. Öğrenci motivasyonunu ve derse aktif katılımı arttırdığı kabuledilen web tabanlı dersler de yeni uygulamalar arasındaki yerlerini almıştır. Web tabanlı derslerin etkili bir şekilde kullanılması tasarım, yapım ve yayın süreçlerinin sağlıklı bir şekilde işlemesi ile mümkün olmaktadır. Herhangi bir dersin web-tabanlı hazırlanması, yani içeriğin tasarlanması ve İnternet ortamında dağıtılması için, web-tabanlı öğrenme ortamlarının öğretim tasarımı ilkeleri, kurumsal yapı, yönetim, eğitimbilim, teknik yapı, etik, arayüz tasarımı, kaynak desteği ve değerlendirme koşulları açısından incelenmesi (Khan 2001:5) ve eldeki olanakların doğru kullanılabilmesi için çeşitli araştırmaların yapılması gerekmektedir. Türkiye’de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri, web tabanlı dersleri kullanarak bazı dersleri kendi öğrenme hızlarında ve etkileşimli olarak çalışabilmektedirler.

Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim sistemindeki web tabanlı materyallerin üretiminde rol alan uzmanların materyal tasarım sürecine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilecek bu çalışmada, mevcut web tabanlı materyallerin tasarım sürecinin alan uzmanları tarafından değerlendirilmesinin ve mevcut durumun nesnel bir fotoğrafının ortaya konulmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

Bu araştırmadan elde edilen verilerin, giderek daha çok önem kazanan ve yaygınlaşan web tabanlı materyallerin tasarım sürecinin daha etkili bir şekilde planlanmasına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda ihtiyaç duyulan veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu ile toplanmıştır.

SCRIPTWRITING PROCESS FOR MULTIMEDIA MATERIALS IN ANADOLU UNIVERSITY OPEN EDUCATION FACULTY

- 306- OZGUR**, Aydın Z and Seçil **KAYA**. Scriptwriting Process For Multimedia Materials in Anadolu University Open Education Faculty, **The 20th Anniversary Conference of EADTU**, November 09, 2007, Lisbon, Portugal.

Bireysel farklılıklardan doğan ihtiyaçlar uzaktan eğitim sürecinde sorunlara neden olabilmektedir. Sözkonusun bu sorunların giderilmesi için ise, gelişen teknolojilerin sağladığı olanaklardan yararlanılmaktadır. Uzaktan eğitimde

kullanılan her aracın iletişim ve etkileşim özelliklerinin farklı olduğu kabul edilmektedir.

Dolayısıyla program özelliklerine ve amaçlarına en uygun aracın ya da araçların seçilmesi, seçilen araçların en etkili ve verimli şekilde ayrı ayrı ya da bütünleşik olarak kullanılması, uzaktan eğitim uygulamaları açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Farklı öğretim ortamlarının birarada kullanılabildiği çokluortam uygulamaları uzaktan eğitimde yaygın olarak kullanılmaktadır. Etkili çokluortam materyallerinin geliştirilmesinde ise, tasarım süreci ve tarasım sürecine yol gösterecek olan eğitsel senaryolar kritik rol oynamaktadır. Türkiye’de çokluortam uygulamaları en yaygın olarak Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sistemi tarafından kullanılmaktadır. Bu materyallerin tasarım ve senaryo yazım sürecinde ise, dersin konusunda uzman yazar ve editörler işbirliği içerisinde çalışmaktadırlar.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi’nde kullanılan çokluortam materyallerinin senaryo yazım sürecinin ayrıntılı olarak analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde, senaryo yazım sürecinde karşılaşılan sorunların belirlenmesi, sorunlara getirilen öneriler doğrultusunda senaryo yazım sürecinin geliştirilmesi ve daha kaliteli çokluortam materyallerinin geliştirilmesi mümkün olacaktır.

WEB-BASED COURSE DESIGN:

A Sample of The Bilingual TV Advertising Course in Odiseame Project

307- OZGUR, Aydın Z and Seçil **KAYA**. Web-Based Course Design: A Sample of The Bilingual TV Advertising Course in ODISEAME Project, **The 12th Cambridge International Conference on Open and Distance Learning**, September 25–28, 2007, Cambridge, UK.

Günümüzde insanoğlunun çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması, karşılaşılan sorunlara hızlı ve güvenilir çözümlerin bulunması, üretkenlik, verimlilik ve kalitenin artırılması için yaşamın hemen hemen her alanında, yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Ayrıca yeni bilgi ve iletişim teknolojileri bilginin üretimi; bilginin işlenmesi, depolanması ve dağıtımındaki hızı, çeşitliliği ve kapasiteyi de etkileyip değiştirmiştir.

Yeni iletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması (özellikle internetle bütünleşik olarak) öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretici ve öğrenci-materyal arasındaki senkron ve asenkron etkileşimi de etkilemiş ve eğitimde öğretim materyallerinin öğrencilere sunumunda yeni olanaklar sağlamıştır. Bu yeni olanaklarından birisi de internet destekli web tabanlı derslerdir. Web tabanlı dersler, eğitim sürecinde öğrencinin öğrenme sürecini kısaltmakta, motivasyonu arttırmakta, öğrenme sürecine aktif katılımı sağlamakta ve işbirliği içinde çalışma becerilerini geliştirmektedir. Ayrıca web tabanlı dersler, öğrencilere anlamadıkları konuları tekrar etme ve tartışmalara katılma şansı da vermektedir. Web tabanlı dersler sadece uzaktan eğitimde değil, aynı zamanda örgün eğitimde de destekleyici öğretim ortamı olarak kullanılmaktadır. Ancak eğitimde web tabanlı derslerin etkin olarak kullanılabilmesi için, ders içeriğinin tasarımı, üretimi, yayını çok önemlidir. Web tabanlı ders tasarım süreci; ders tasarım grubunu, içeriğini ve amaçları belirleme; hedef kitleyi tanımlama, materyal ve stratejileri belirleme, görsel içeriği tasarlama, uygulama, basım ve yayın seçenekleri, kontrol ve dağıtım aşamalarından oluşmaktadır.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Reklam ve Halkla İlişkiler Bölümünde okutulan “TV Reklamcılığı” dersinin ODISEAME Projesi kapsamında web tabanlı olarak tasarım, üretim ve uygulama süreçlerinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri ele alınmaktadır.

INDUSTRIAL ENGINEERING ASPECTS OF DISTANCE EDUCATION MANAGEMENT: Cases From Anadolu University Open Education Faculty

- 308- OZKUL, A. Ekrem.** Industrial Engineering Aspects of Distance Education Management: Cases From Anadolu University Open Education Faculty, **Middle East Technical University Department of Industrial Engineering Seminar**, March 26 2004, Ankara, Turkey.

Uzaktan Eğitim öğrenci ile öğretmenin fiziksel olarak aynı mekanda bulunmasını gerektirmeyen bir eğitim biçimidir. Bilgi iletişim organları, radyo, TV, bilgisayar, internet gibi araçlarla ulaştırılıyor. Böylece zaman mesafe ve katılım zorlukları ortadan kalkıyor. Eğitim kurumları eğitimdeki gereksinimler için uzaktan eğitimin olanak ve yararlarından nasıl yararlanabilecekleri üzerinde çalışıyorlar.

Bu nedenle Eğitim Kurumları organizasyon yapıları, kaynakları ve teknolojileri açısından kendilerini yeniden değerlendirmek durumundalar. Bu çalışma Endüstri Mühendisliği Eğitimi açısından yeni eğitim yaklaşımlarını ele almaktadır.

ANADOLU UNIVERSITY DISTANCE EDUCATION SYSTEM FROM EMERGENCE TO 21ST CENTURY

- 309- **OZKUL**, A. Ekrem. “Anadolu University Distance Education System from Emergence to 21st Century”, **The World of Open and Distance Learning**, (Edited by V. Venugopal Reddy; Manulika S.), Viva Books PVT Limited, 2000, New Delhi, India. (In addition this article is published in **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**, Vol: 2, Number: 1, 2001, Anadolu University, Eskisehir, Turkey.

Uzaktan eğitim 21. Yüzyılda stratejik bir öneme sahiptir. Öğrenciler için zaman ve mekan sınırı olmaksızın istediği eğitim programına, kaynak ve hizmetlere ulaşmada eş zamanlı ya da eş zamansız olarak olanak sağlar.

Bu açıdan Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için uzaktan eğitim ekonomik ve kültürel açıdan yaşamsal öneme sahiptir. Türkiye’de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi eğitim sistemi bu alanda tek eğitim kurumudur ve uzaktan eğitim yaklaşımlarını ulusal eğitim programlarına uyarlayarak 1982’de eğitime başlamıştır. Bugünlerde 190.000 öğrencisi ile dünyadaki mega üniversiteleri arasındadır.

A ROAD MAP PROPOSAL FOR TRANSITION TO LARGE SCALE E-LEARNING IN OPEN UNIVERSITIES: Case Of Anadolu University Open Education System

- 310- **OZKUL**, Ali Ekrem and M. Emin **MUTLU**. “A Road Map Proposal For Transition To Large Scale E-Learning In Open Universities: Case of Anadolu University Open Education System”, **2nd International Open and Distance Learning**

(IODL) Symposium Proceedings, p. 671-686, September 13-15, 2006, Eskisehir, Turkey.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi'nin 1999-2006 yılları arasında uygulamaya koyduğu ve birçok büyük ölçekli açık üniversitelerin de kullandığı e-kitap, e-televizyon, e-alıştırma, e-ders, e-sınav gibi çoklu ortamları yol haritasını sunmaktadır. Sözü edilen yol haritası; beceriler, örgütsel kimlik, e-öğrenme takımları, bütçeleme açılarından tartışılmaktadır.

DATABASE MANAGEMENT SYSTEMS: A Case Study Of Faculty of Open Education

- 311- OZTURK Zehra. Kamışlı, Database Management Systems: A Case Study of Faculty of Open Education, YA/EM'2004 Yöneylem Araştırması/Endüstri Mühendisliği XXIV. Ulusal Kongresi, 16-18 Haziran 2004, Çukurova Üniversitesi, Adana, Türkiye.**

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi ders kitapları için geliştirilmiş olan ve veri ile veritabanı uygulamalarının paylaşımına olanak sağlayan bir veritabanı yönetim sistemi tanıtılmaktadır. Geliştirilen bu sistem, fakültede yer alan kitap verilerinin düzenlenmesi ve işlenmesi süreçlerini desteklemektedir. Kitap isimleri, ISBN numaraları, yazar bilgileri vb. verilerin kullanılması için farklı tipteki kullanıcılar için de benzer kullanıcı ara yüzleri geliştirilmiştir. Bunlara ek olarak, kullanıcılar ihtiyaçları doğrultusunda farklı raporlar da hazırlayabilmektedir. Geliştirilen bu sistem ile herhangi teknik programlama bilgisi olmayan kullanıcılar da rahatlıkla veri girişi, sorgulama ve raporlama işlemlerini yapabilmektedir. Çalışmanın avantajları izleyen şekilde sıralanabilir:

- Tekrarlı veri kullanımının azaltılması: kitaplara ilişkin tüm veriler tek bir veritabanında ve ilgili tablolarda depolandığından, tekrarlı veri problemi büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştır.
- Veri bütünlüğünün sağlanması: dosya yönetim sistemlerine göre veritabanı yönetim sistemlerinde ilgili veriler tek bir tabloda saklanabilir ve değişiklikler de bu tabloda yapılır.

- Ver güvenliğinin sağlanması: veritabanı yönetim sistemlerine erişim, sadece kayıtlı kullanıcılar tarafından yapılmaktadır. Tüm veriler tek bir yerde depolandığından bu veriye ulaşacak kişiler de yetkili kişiler olacaktır. Bazı durumlarda bir kullanıcı sadece raporlara erişebilirken, bir diğer kullanıcı da yetkisi doğrultusunda veri girişi, veri silme gibi işlemleri de yapabilmektedir.

TELEVİZYON PROGRAMLARININ STÜDYO ÇEKİMİ VE KURGUSUNDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR: Açıköğretim Fakültesi Örneği

- 312- ÖNER, Kemal.** Televizyon Programlarının Stüdyo Çekimi Ve Kurgusunda Karşılaşılan Sorunlar: Açıköğretim Fakültesi Örneği, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1987, Eskişehir, Türkiye.

Televizyon programlarında ekip çalışması bir zorunluluktur. Çekim ve kurgu aşamalarında araç-gereç, malzeme ve insan gücü kullanımı yoğun olduğundan bu aşamalarda kullanılan zaman, araç-gereç ve malzeme miktarı programın maliyetini önemli derecede artıran faktörlerdir. Yapılacak çekim öncesi planlama bu aşamaların verimli şekilde tamamlanmasına olanak sağladığı gibi, gereksiz giderlerinde önlenmesi mümkün olacaktır.

AÖF'deki televizyon programları; televizyon program hazırlama sürecindeki temel ilkelere uygunluk göstermekle beraber, özellikle çekim ve kurgu aşamalarında sorunlarla karşılaşmaktadır.

Bu araştırma, Açıköğretim Fakültesi televizyon programlarının hazırlanma sürecinde, çekim ve çekim sonrası kurgu aşamalarında çıkan sorunları ortaya çıkarmak ve giderilmesine yönelik öneriler geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma stüdyo çekimleri ve çekim sonrası kurgu aşamalarındaki sorunlarla sınırlıdır. Araştırma AÖF televizyon stüdyolarında Ekim 1986' da çekim günü almış 5 yönetmenin ilk programları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu betimsel çalışmada 5 programın çekim ve çekim sonrası kurgu aşamalarındaki sorunlar, geliştirilen bir formla gözlenmiştir. Gözlenen sorunlar; çekim aşamasında teknik, ses, çalışanlardan kaynaklanan ve diğer sorunlar ile kurgudaki sorunlar başlıkları altında sunulmuştur.

AÇIK ÜNİVERSİTE

- 313- **ÖNGÖREN**, Mahmut T. "Açık Üniversite", **Bilim ve Sanat**. S. 28, ss. 23-25, 1983, İstanbul, Türkiye.

Bu çalışmada, eğitimin ve kitle iletişim araçlarının insanlara eşit derecede ulaşmadığı vurgulanarak, Anadolu Üniversitesi bünyesinde kurulan Açıköğretim Fakültesi'nin de pek çok yönden yetersiz olduğu belirtilmektedir. Açık Üniversitenin basılı materyaller, kitle iletişim araçları, yüz yüze eğitim, danışmanlık hizmetleri bürolar ve ekip çalışmalarını kapsayan bir bünyede olması gerektiği yer almaktadır.

Diğer ülkelerde Açık Üniversitelerin amacının yükseköğrenim diploması vermek yerine, mesleklerinde kendilerini geliştirmek olduğu, ancak ülkemizde ise; sadece yükseköğrenim olanağı yaratma amacının yer aldığı vurgulanmaktadır.

Açıköğretim Fakültesi'nin bazı yetersizliklerine karşın Türk Yükseköğretiminde bir eksikliği gidermesi açısından önemli görevler üstlendiği de yazar tarafından yadsınılmıyor.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İŞ İDARESİ VE İKTİSAT PROGRAMI ÖĞRENCİLERİ

- 314- **ÖZ-ALP**, Şan. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İş İdaresi ve İktisat Programı Öğrencileri", **İİBF**. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları, Yayın No: 258/56, C.5, S.2, ss. 275-297, Kasım 1987, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi'nin, öğrencilerine her yıl "Öğrenci Bilgi Formu" adı altında uyguladığı anket sonuçları ele alınmıştır. Bu anket formunda öğrencilere; doğum yerinin niteliği, oturulan yerin niteliği, doğum yılları itibarıyla öğrenci dağılımı, aile üyeleri sayısı, kardeşlerin durumu, babanın ve annenin iş durumları, yükseköğretim yapma nedenleri, Açıköğretim Fakültesi'ni tercih sırası, Açıköğretim Fakültesi'nin olumlu ve olumsuz nitelikleri, sosyal etkinliklerle ilgili olup olmadıkları türünde sorular sorulmuştur. Bu sorulardan elde edilen bilgilerle AÖF öğrencilerinin profili çıkarılmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun erkek, annelerinin ev hanımı ve gelir düzeylerinin ülke ortalamaları altında olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin yarıdan fazlasının çalıştığı, hemen hemen hepsinin evinde radyo ve televizyon bulunduğu ve tiyatro, halk oyunları gibi etkinliklere katılma eğiliminde oldukları saptanmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ KKTC PROJESİ VE 1988 MEZUNLARI

- 315- ÖZ-ALP**, Şan. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi KKTC Projesi ve 1988 Mezunları", **Kurgu**. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 320/141, S. 5, ss. 287-301, Kasım 1987, Eskişehir, Türkiye.

Makalede, AÖF öğrencilerinin sınıflara ve programlara göre dağılımı, yıllara göre Açıköğretim Fakültesi mezunları, yükseköğretimdeki KKTC öğrencileri, Açıköğretim Fakültesi KKTC öğrencileri, Açıköğretim Fakültesi KKTC öğrencilerinin sınıflara, yaş dilimlerine göre dağılımları, cinsiyetlerine göre mezuniyet dağılımları, Açıköğretim Fakültesi KKTC mezunlarının bir işte çalışma durumları vb. konularına yer verilmektedir. 1987-88 öğretim yılında KKTC'nin yükseköğretimde 3900 öğrencisi vardır. Bunlardan 917'si Açıköğretim Fakültesi öğrencisidir. Öğrencilerin en genci 17, en yaşlısı 46 yaşındadır. 1988 mezunu öğrencilerden 61'i bir işte çalışmaktadır. Bu sonuç, herhangi bir işte çalışmanın okumak için bir engel taşımadığını göstermektedir.

TURİZM SEKTÖRÜNDE İNSANGÜCÜ AÇIĞININ UZAKTAN ÖĞRETİMİLE KARŞILANMASI

- 316- ÖZ-ALP**, Şan. "Turizm Sektöründe İnsangücü Açığının Uzaktan Öğretimle Karşılanması", **Kurgu**. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 386/149, S. 7, ss. 433-473, Ocak 1990, Eskişehir, Türkiye.

Yazar, turizmde insangücü yetiştirilmesi konusunu incelerken, 1982 yılından bu yana ülkemizdeki uzaktan öğretim yönteminin turizmdeki insangücü eğitimine uygulanabileceğine yer vermiştir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasına değinen yazar, yazısında uzaktan

eğitimin avantajlarının turizmdeki insangücü açığını kapatmada olumlu seçenek oluşturduğuna dikkatleri çekmek istemiştir.

**AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ TELEVİZYON
PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
(Malatya'da Oturan AÖF Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)**

- 317- ÖZBİLGİN**, Lütfi., Şenay **IŞIK** ve Ali **YILDIRIM**. Açıköğretim Fakültesi Televizyon Programlarının Değerlendirmesi -Malatya'da Oturan AÖF Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. (Yayınlanmamış Çoğaltma), 1985, Malatya, Türkiye.

Malatya'da oturmakta olan Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinden oluşturulan 100 kişilik bir örneklem üzerinde, Açıköğretim Fakültesi televizyon ders programlarını izleme etkinliği ve yararlanma düzeyi araştırılmıştır.

Araştırmanın yapıldığı dönemde, öğrencilerin bu programlardan genel olarak yararlandıkları ancak televizyon ders programlarının yayın saatlerinin yeterince uygun olmadığı, bu nedenle öğrenme süreçlerine katkıda bulunabilecek eğitim ortamından daha fazla verim elde etmelerinin mümkün olmadığı, televizyon ders programlarının anlatımının oldukça yararlı olduğu ortaya çıkmıştır.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNİN TELEVİZYONDA VERİLEN DERSLERE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

- 318- ÖZCAN**, Kenan. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Televizyonda Verilen Derslere İlişkin Görüşleri, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan eğitim, çağdaş eğitim teknolojisinin sağladığı olanaklardan yararlanarak zaman ve mekan sınırlarını zorlamadan öğrenme ve öğretme etkinliklerinin gerçekleştirilmesidir. Bu anlamda uzaktan eğitim, çağdaş

eğitim teknolojisi modeli olup, yeni bir düşünsel temele dayalı olarak eğitim alanına yeni stratejiler, fonksiyonlar ve kavramlar sunar.

Uzaktan eğitim aynı zamanda eğitim sürecini demokratikleştirir, yaşam boyu eğitime katkı sağlar. Uzaktan eğitimin temeli basılı kaynakların üzerine kurulmuş olsa da günümüzde radyo, internet ve özellikle ülkemizde en yaygın olarak televizyonla yapılmaktadır.

Televizyonla yapılan öğretimde, en az maliyetle en geniş katılım sağlanarak bölgelerarası eşitsizlik giderilmekte, fırsat eşitliği sağlanmakta ve hedef kitlenin dışında kalan geniş halk kitlelerine de bilgi sunulmaktadır. Eğitim amaçlı televizyon yayınlarının öğrenciye önemli katkılar sağlamasının yanında bazı sınırlılıkları da vardır.

Bunlar televizyonun tek yönlü iletişim aracı olması (kapalı devre yayınları hariç), alıcının o anki tutum ve davranışlarını, tepkilerini belirleme şansının bulunmaması, derste rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin olmaması gibi sınırlılıklardır.

Araştırmanın evrenini Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri, örneklemini ise İstanbul'da bulunan 300 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada betimsel tarama modeli uygulanmıştır. İstatistik çözümlemede SPSS 8.0 paket programı kullanılmıştır. Elde edilen sonuçların ışığında öneriler sunulmuştur. Bu araştırma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde okuyan öğrencilerin görüşlerine göre, televizyonla uzaktan öğretimde verilen derslerin etkililiğini, karşılaşılan problemleri belirlemeyi amaçlamaktadır.

UZAKTAN EĞİTİM YAKLAŞIMIYLA UYGULANAN EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMININ ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİNİ KAZANDIRMA YÖNÜNDEN ETKİLİLİĞİ

- 319- ÖZER, Bekir.** Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Uygulanan Eğitim Önlisans Programının Öğretmenlik Meslek Bilgisini Kazandırma Yönünden Etkililiği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 1989, Eskişehir, Türkiye.

Bu araştırma ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nce uzaktan eğitim yaklaşımıyla uygulanan bir öğretmen eğitimi programı olan Eğitim

Önlisans Programının; programdan geçen öğretmenlerin, öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin amaçlanan davranışları kazanmalarında ne ölçüde etkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öntest-sontest ayrı örnek grup modelinin kullanıldığı araştırmanın verileri, 1987-88 öğretim yılında Eğitim Ön lisans Programı'na katılan 428 ilkökul öğretmenine uygulanmış olan iki test ve bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin davranışları ölçmeye yönelik olan testler, programda öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğretimine başlamadan önce öntest olarak, bu derslerin öğretiminin tamamlanmasından sonra da son test olarak örneklemdaki öğretmenlere uygulanmıştır.

Ayrıca anketle, öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler ve öğretmenlerin, uzaktan eğitim sürecindeki öğrenme etkinliklerine ilişkin bilgiler sağlanmıştır. Öntest ve sontest uygulama sonuçları ile anket bilgilerinin çözümlemeleri sonucunda şu bulgular elde edilmiştir: Eğitim Önlisans Programı'ndan geçen öğretmenlerde, öğretmenlik meslek bilgisi yönünden önemli sayılabilecek ölçüde öğrenme olmuştur. Bu, uzaktan eğitim yaklaşımının etkili olduğunun bir kanıtı olarak değerlendirilebilir.

Eğitim Önlisans Programı'ndan geçen öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin öğrenmelerinin cinsiyetlerine, bitirdikleri öğretim kurumlarına ve öğretmenlikteki hizmet süresine göre değişmediği anlaşılmıştır. Eğitim Önlisans Programı'ndan geçen öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders kitaplarından yararlanmalarına karşılık televizyon ve radyo programlarını pek izlemedikleri ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, öğretmenlerin birçoğunun ek öğrenme etkinliğinde bulundukları ve yüz yüze öğretime gereksinme duydukları anlaşılmıştır.

Bunların yanı sıra, beklenenin dışında sonuçlar olarak, öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisindeki öğrenme düzeylerinin, ek öğrenme etkinliğinde bulunma durumlarına ve yüz yüze öğretime gereksinme duyma derecelerine göre değiştiğini gösteren kanıt elde edilememiştir.

Eğitim Önlisans Programı'ndan geçen öğretmenlerce, uzaktan eğitim yaklaşımıyla öğretmenler için öğretmenlik meslek bilgisini yenileyici ve geliştirici hizmetiçi eğitim programları ile lisans ve lisansüstü öğrenim sağlamaya ve genel kültürü zenginleştirmeye yönelik programların uygulamaya konması, ayrıca hizmetiçi eğitim programlarında başarılı olan

öğretmenlerin, özellikle özlük durumlarında iyileştirme yapılarak ödüllendirilmeleri önerilmiştir.

TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİM: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin Uygulamaları

- 320- ÖZER, Bekir.** "Türkiye'de Uzaktan Eğitim: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin Uygulamaları", **Eğitim Fakültesi**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, C. 2, S. 2, ss.1- 4, 1989, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, Türkiye'de 1950'li yıllardan başlayarak günümüze dek önemini korumuş başlıca eğitim sorunları ele alınmış ve Türkiye'de eğitim sorunlarının çözümünde uzaktan eğitim sisteminden yararlanmayı amaçlayan girişimlere yer verilmiştir. Bu konuda kısa bir tarihçe verilerek, günümüzde gerçek anlamda uzaktan eğitim, Türk eğitim sistemi ve üniversite yapısı içinde ilk kez Anadolu Üniversitesi içinde kurulmuş olan sistemin, örgüt yapısı, işleyişi, öğrencileri, akademik programı, öğretim ortamları, öğrencilere verilen hizmet ve maliyet konularında bilgi verilmiştir.

Anadolu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim uygulamaları çalışmaları kimi önemli eğitim sorunlarının çözümünde somut sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

ÖĞRETMEN DAVRANIŞLARININ UZAKTAN EĞİTİM YAKLAŞIMIYLA KAZANDIRILMASI

- 321- ÖZER, Bekir.** **Öğretmen Davranışlarının Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Kazandırılması**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No.706/36, 1993, Eskişehir, Türkiye.

Araştırmada, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki ilkokullarda çalışan ve öğretmenlik yetiştirmeyen öğretmenlere uygulanan Öğretmenlik Sertifikası Programının öğretim süresi koşulunca değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma başlıca dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde yabancı ülkelerde ve Türkiye'de uygulanan öğretmen eğitime yönelik uzaktan eğitim programları, bununla ilgili araştırma bulguları ile bu araştırmanın sorunu ele alınmaktadır. Yöntemi oluşturan ikinci bölümde araştırmanın gerçekleştirilmesinde izlenen yol

anlatılmaktadır. Üçüncü bölümü oluşturan bulgular ve yorumlar bölümünde ise, Öğretmenlik Sertifikası Programı'nda öğretmenlerin amaçlarının öğretmen davranışlarını kazanmadaki başarı durumları ile programın öğretim ortamını oluşturan başlıca gereçlerden, televizyon ve radyo programları ile yüzyüze öğretim etkinliklerinden yararlanma durumlarının başarılarında farklılık oluşturup oluşturamadığına ilişkin bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Dördüncü bölümde de araştırma ile sağlanan sonuçlar açıklanmış ve ileride öğretmen eğitime yönelik olarak uygulanacak olan uzaktan eğitim programlarına ışık tutabilecek kimi önerilere yer verilmiştir. Araştırmanın sonunda programa katılan öğretmenlerin 100 üzerinden 65-100 arasında başarı ortalaması elde ettikleri programda fen ve sağlık alanlarındaki öğretmenlerin, sosyal bilimler alanındaki öğretmenlere oranla daha başarılı oldukları, başarıda basılı malzemelerin daha fazla rolü olduğu, ancak televizyon derslerinin de oldukça yararlı olduğu, radyo ders programların çok etkili olmadığı, bununla birlikte yüz yüze etkileşimin çok etkili olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
MERKEZİ AÇIKÖĞRETİM PROGRAMLARI (İktisat ve İş İdaresi)
BİRİNCİ YIL UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

- 322- ÖZER, Gündüz.** Mukadder. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Merkezi Açıköğretim Programları -İktisat ve İş İdaresi- Birinci Yıl Uygulamasının Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 1985, Ankara, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin birinci öğretim yılını tamamlaması ile birlikte bu uygulamanın değerlendirmesini kapsayan bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi öğrencileri ile 1982-1983 öğretim yılında Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'ne ÖSYM'ce yerleştirilen öğrencilerin bazı sosyoekonomik özellikleri karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın sonunda, Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin yaşça daha yüksek bir öğrenci grubunu oluşturduğu, ekonomik düzeylerinin daha alt gelir diliminde yer aldığı ortaya çıkmıştır. Çalışmada, uzaktan eğitim sisteminin Türkiye'deki uygulamalarının kısa tarihçesine de değinilmektedir.

ORTA ÖĞRENİMLİ İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNE UZAKTAN ÖĞRENİM YOLUYLA ÖNLİSANS ÖĞRETİMİ SAĞLAMA PROJESİ ÖN RAPORU

- 323-** **ÖZGÜ**, Tahir, Aytaç **AÇIKALIN** ve Ayhan **HAKAN**. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nce düzenlenen Orta Öğrenimli İlkokul Öğretmenlerine Uzaktan Öğrenimim Yoluyla Önlisans Öğretimi Sağlama Projesi Ön Raporu (Yayınlanmamış Çoğaltılmış Rapor), 1985, Eskişehir, Türkiye.

Milli Eğitim Bakanlığı'na sunulmak üzere hazırlanmış bu raporda, 1739 sayılı Temel Eğitim Yasası'nda yer alan ve uygulaması zorunlu olan öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin, kitle iletişim araçlarının devreye sokularak uzaktan eğitim yöntemiyle önlisans eğitimi verilmesi, planlanan öğretim programı, uygulama organizasyonu ile kaynaklar ve kurumlararası işbirliği açılarından ele alınmıştır.

Raporda, mevcut öğretmenlerin yeterlilikleri ile boşlukları ortaya konularak, basılı malzeme, radyo-TV ders programları ve yüz yüze eğitim ortamlarının nasıl ve hangi sınırlılıkla işleneceğine, organizasyon ile ilgili olarak ayrıntılı bilgiye yer verilmiştir. Raporda, ülkemizdeki yaklaşık 130.000 dolayındaki ortaöğrenimli ilkokul öğretmenin, önlisans programını tamamlayarak, eğitimsel, yasal ve bürokratik açılardan toplumumuza yarar ve katkı sağlayacağı savunulmaktadır.

EĞİTİM SORUNLARI VE ÇÖZÜMÜNDE KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI: EKONOMİK VE TEKNOLOJİK BİR YAKLAŞIM

- 324-** **ÖZGÜ**, Tahir. **Eğitim Sorunları ve Çözümünde Kitle İletişim Araçları: Ekonomik ve Teknolojik Bir Yaklaşım**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 216/106, 1986, Eskişehir, Türkiye.

Yazar kitabında, ilköğretimden yükseköğretime kadar tüm eğitim öğretim kurumlarında karşılaşılan sorunları ve bu sorunların çözümü için bugüne kadar yapılan çalışmaları ele alarak eksiklikleri belirtiyor ve çözüm önerileri getiriyor. Üç bölümden oluşan kitabın birinci bölümünde, eğitim sorunlarının analizi yapılmış, bu sorunların pahalı olan ve teknolojiden yararlanmayan bir sistemin mahkum ettiği finansman zorluklarından kaynaklandığını ve

dolayısıyla sorunun çözümünün bu mahkumiyeti kullanmak değil, bu sistemde değişiklik yapmakta saklı olduğu belirtilmiştir. İkinci bölümde, çözüm önerileri getirilmiştir. Yeni eğitim sisteminde öğrencinin örgün mekanda eşdeyişle okulda bulunması gerektiği de savunulmalıdır. Bunun dışında, “eğitim ve öğretim sistemlerinde, tüm eğitim ve öğretim ortamlarından yararlanılmalıdır”, görüşünde olan yazar bu ortamları, kitle iletişim araçları, üretim dünyası ve sosyal çevre olarak özetlemektedir. Üçüncü bölümde ise; çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu ele alınmıştır. Kanunun çıkarılma nedenleri ile kanun çıktıktan sonra uygulamada görülen aksaklık ve gündeme gelen yeni kanunların yararlılıkları belirtilmiştir

DISTANCE EDUCATION AND ITS CONTRIBUTION SOLUTION OF EDUCATIONAL PROBLEMS IN A DEVELOPING COUNTRY: TURKEY

- 325- OZGU, Tahir. Distance Education and Its Contribution to The Solution of Educational Problems in a Developing Country: Turkey.** Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No: 018, 1988, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Yayınlarından 1988 yılında 272/130 yayın numarasıyla yayınlanmıştır).

Bu çalışma Açıköğretim Fakültesi ile ilgili olarak, işe koşulan iletişim araçları, örgütlenme süreci, öğrenci sayıları, ülke dışındaki uygulamaları, mezunlar, uzaktan eğitimin ekonomik boyutu, çoklu eğitim araçları ve eğitim ortamları, Açıköğretimin uygulama alanları ile Türkiye’de Açıköğretim konusundaki tartışmalara yer vermektedir. Sonuçta, Açıköğretim sisteminin öğrenci maliyetinin aynı alanda ve aynı üniversite bünyesindeki (Kütahya Kampusündeki) örgün öğrencilere oranla dörtte bir düzeyde olduğu belirtilerek, bu sistemle, gelişmekte olan ülkelerin eğitim sorunlarına çözüm getirebileceği savunulmaktadır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ BATI AVRUPA FAALİYETİ, YAPILANLAR, YAPILACAKLAR, GEREKLİLİKLER

- 326- ÖZGÜ, Tahir.** Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa Faaliyeti-Yapılanlar-Yapılacaklar-Gereklikler, Anadolu Üniversitesi

Yayını (Yayınlanmamış çoğaltılmış rapor), Haziran 1988, Eskişehir, Türkiye.

Raporda, 1987-1988 öğretim yılında Türkiye'de uygulanan Açıköğretim programlarının Batı Avrupa ülkelerinde de uygulamaya konulduğu, bu öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa İrtibat Bürosuna 2084 öğrencinin kayıtlı olduğu, geçen akademik dönem içerisinde yaklaşık 39.000 video bandı ile 43.000 dolayında basılı malzemenin bu programlardan yararlanan öğrenciye ulaştırıldığı, Köln, Essen, Berlin Nurnberg, Frankfurt, Lahey ve Brüksel yerleşim merkezlerindeki öğrencilere Akademik danışmanlık hizmeti verildiği, Federal Almanya bilim ve eğitim çevrelerinde çeşitli düzeylerde işbirliğine gidildiği belirtilmekte ve gelecekte yapılabilecek uygulamalardan söz edilmektedir..

UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENMEYİ DESTEKLEYEN BİR ARAÇ OLARAK RADYO VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ UYGULAMALARI

- 327- **ÖZGÜR** Aydın Z. Uzaktan Eğitimde Öğrenmeyi Destekleyen Bir Araç Olarak Radyo ve Açıköğretim Fakültesi Uygulamaları, **Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, ODTÜ, 1999, Ankara, Türkiye.

Radyo işitsel bir araç olarak uzun bir süreden beri eğitimde kullanılagelmiş bir araçtır. Bu çalışmadan radyonun ajantajları söz konusu edilerek uzaktan eğitim sistemlerinde öğrenci destek hizmeti olarak kullanıldığından söz edilmektedir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi kurulduğu 1982 yılından beri radyoyu öğrenmeyi destekleyen bir araç olarak kullanmaktadır.

EĞİTİM PROGRAMLARINDA ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİCİ ARASINDA ETKİLEŞİME YÖNELİK OLARAK CANLI YAYINLARIN KULLANILMASI VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ UYGULAMASI

- 328- **ÖZGÜR**, Aydın Z. Eğitim Programlarında Öğrenci ve Öğretici Arasında Etkileşime Yönelik Olarak Canlı Yayınların Kullanılması ve Açıköğretim Fakültesi Uygulaması, **Bilişim**

**Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi, ODTÜ-
Ankara, 2000, Ankara, Türkiye.**

Bu çalışma, Türkiye’de 1983 yılında bu yana yaklaşık 650 bin öğrenciye uzaktan eğitim merkezi olarak hizmet veren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi’nin öğrenci ve öğretici arasındaki etkileşimi sağlamak için TV’ da yaptığı canlı yayınlar yapım ve yönetim ile ilgilidir. Anadolu Üniversitesi AÖF TV eğitim programlarını 1983 yılından bu yana TRT kanallarında banttan yayınlamaktadır. Haziran 1999’da ise, bir ilki gerçekleştirerek 5 gün boyunca iktisat ve işletme Fakültelerinde okutulan 10 ders için sınava hazırlık canlı TV yayını gerçekleştirmiştir.

Bu canlı yayınların 2000 yılında yapılacak vize, final ve bütünleme sınavları öncesinde de yayınlanması planlanmaktadır. Bu çalışma, canlı yayınların ne amaçla ve nasıl yapıldığını ve öğrenci ile öğretici arasındaki etkileşimi araştırmaktadır.

**TV EĞİTİM PROGRAMLARINDA ETKİLİ VE YARATICI
SENARYO YAZIMI:
AÖF Uygulamalarına Eleştirel Bir Bakış**

- 329- ÖZGÜR, Aydın Z. ve Halim ESEN.** TV Eğitim Programlarında Etkili ve Yaratıcı Senaryo Yazımı: Anadolu Üniversitesi AÖF Uygulamalarına Eleştirel Bir Bakış, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu,** Anadolu University, May 23-25, 2002, Eskisehir, Turkey.

Televizyon eğitim programı yapımı son derece karmaşık bir teknolojik altyapıyla, çok sayıda insanın emeği, dikkati, araştırması, fikri, becerisi ve uzmanlığının bir araya getirilmesi ile gerçekleştirilir. TV eğitim programları uzaktan eğitimde öğretimi destekleme ve zenginleştirme, bilgi verme, karmaşık bir konuyu açıklama ve öğrencileri güdüleme gibi amaçları gerçekleştirebilmesi için kaliteli, özgün, yaratıcı, öğretici, etkili, bilimsel ve amaçlarına uygun olarak televizyon dili ve anlatım tekniklerine göre üretilmesi gerekir. TV eğitim programlarında bu amaçların gerçekleştirilmesinde ön koşul senaryonun yazılmasıdır. Senaryo bir TV eğitim programında biçimi, içeriği ve yapım bilgilerini görsel-işitsel öğelerle anlatan, çeşitli formları olan yazılı bir metindir. İstisnalar ve canlı yayın programları hariç senaryosuz bir program çekilmesi mümkün değildir.

Bu çalışmada etkili, öğretici ve yaratıcı bir TV eğitim programı gerçekleştirebilmek için senaryonun amaçları, özellikleri, işlevleri ve biçimsel yapısı Anadolu Üniversitesi AÖF uygulamalarıyla değerlendirilecektir.

YÜKSEKÖĞRETİMDE WEB TABANLI DERS TASARIMI VE UYGULAMALARI: Odiseame Projesi

330- ÖZGÜR, Aydın Z, Ali Ekrem **ÖZKUL**, Necdet **TİMUR** ve Necdet **SAĞLAM**. Yükseköğretimde Web Tabanlı Ders Tasarımı ve Uygulamaları: ODISEAME Projesi, **Third International Educational Technologies Symposium**, 28 Mayıs 2003, Magosa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Projede amaç yükseköğretim alanına yoğunlaşmış ortaklaşa öğrenme için, web tabanlı çok dilli sanal bir ortamı tasarlamak ve yürütmektir. Bu proje, ortak ülkelerdeki yükseköğretim kurumlarında çalışma programları için farklı konu alanlarıyla ilişkili web tabanlı içerikleri sunarak, ortak bölgelerin yükseköğretimini iyileştirmeye çalışmaktadır. İçerikler pedagoğ ve psikologlar, iletişim ve bilgisayar mühendisleri, grafik tasarımcılar, konu alanı uzmanları vb. kapsayan farklı uzmanlardan oluşan çok disiplinli bir çalışma grubu tarafından tasarlanacaktır. Projenin esas hedef kitlesi, üniversite öğrencileri ve öğretim elemanlarıdır.

- Sanal öğrenme ortamından, başka ülke ortaklarının farklı yükseköğrenim programlarının çerçevesi içerisinde çok sayıda kültürlerarası sanal öğrenme deneyimleri kazanılacaktır. ODISEAME projesinin beklenen sonuçlardan bazılarını aşağıdaki gibi sıralanabilir:
- Çok dilli sanal bir öğrenme ortamı.
- Sanal öğrenme için pek çok yükseköğretim dersi.
- Farklı ülkelerden öğrenci ve öğretmenlerin katılımıyla çok sayıda sanal öğrenme yaşantıları.
- Sanal öğrenme yaşantılarının nasıl tasarlanacağı ve yürütüleceğine ilişkin bir el kitabı (parasız olarak bir milyon kopya dağıtılacaktır).
- Tüm Avrupa ve Akdeniz'e sınırı olan ülkelerden bir grup öğretmen sanal öğrenme deneyimlerini başarıyla

araştıracaktır (içeriğin yöntem, tasarım ve uygulamasının tasarlanması, vb.)

- Uluslararası bir bağlamda, sanal öğrenme etkinlikleri içerisinde öğretmen ve öğrencilerden oluşan bir insan ağı oluşturmak.
- Sanal öğrenme yaşantılarında yer almayan ortak ülkelerdeki geri kalan öğretmen ve öğrenciler için bir gösteri etkisi

TÜRKİYE’DE UZAKTAN EĞİTİMDE TELEVİZYONUN ETKİLEŞİMLİ KULLANIMI: Olanaklar, Sınırlılıklar Ve Çözüm Önerileri

- 331-** **ÖZGÜR**, Aydın Z, “Türkiye’de Uzaktan Eğitimde Televizyonun Etkileşimli Kullanımı: Olanaklar, Sınırlılıklar ve Çözüm Önerileri”, **Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, Cilt 3, Sayı 4, s. 80-97, 2005, Konya, Türkiye.

Günümüzde iletişim ve bilgi teknolojilerinde yaşanan köklü değişme, gelişme ve dönüşümler toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da etkili olmuş, özellikle uzaktan eğitimde bilginin toplanması, işlenerek eğitim amacıyla kullanılması için üretimi, diğer öğrenme gereksinimlerinin karşılanması amacıyla saklanması ve yayım ve dağıtım açısından da öğrenme ve öğretme sürecinde etkileşimliliğin önemini gündeme getirmiştir. Uzaktan eğitimde etkili bir öğrenme ve öğretme etkinliği için, öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretici, öğrenci-kurum ve öğrenci öğretim materyali ile etkileşim bir zorunluluktur. Uzaktan eğitimde etkileşimin sağlanabilmesi için, öğrenci, öğretici ve öğretim materyallerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin aracılığıyla aynı platformda eşzamanlı (senkron) ve eşzamansız (asenkron) olarak buluşması ve görsel-ışitsel bilgi paylaşımının sağlanması gerekir. Televizyon, tüm dünyada uzaktan eğitimde zaman, maliyet, TV kanal sahipliği ve içeriğin sürekli değişmesi gibi nedenlerle eğitimi destekleyici bir araç olarak ve eşzamanlı etkileşime az olanak verecek şekilde, yaygın ve ekonomik olarak, yazılı materyalleri destekleyen, öğrencide ait olma duygusunu geliştirecek şekilde bant yayın yapılarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada, televizyonun uzaktan eğitimde etkileşimli olarak kullanımının olanakları ve sınırlılıkları Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi ve Milli Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Okulları özelinde ele alınacaktır.

**İTERNETİN HALKLA İLİŞKİLER ARACI
OLARAK KULLANILMASI:
Açıköğretim Sistemine Yönelik Bir Model Önerisi**

- 332-** **ÖZKANAL**, Berrin. İnternetin Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kullanılması: Açıköğretim Sistemine Yönelik Bir Model Önerisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yayınlanmamış doktora tezi, 2006, Konya, Türkiye.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yaşanan gelişmeler kişi ve kurumlara zaman ve mekanla sınırlı olmayan iki yönlü bir iletişim olanağı sağlamakta ve bu yeni araçlardan İnternet ve Web, iletişim ile çok yakın ilişkisi olan ve bu alandan beslenen halkla ilişkiler uygulamalarına da yeni olanaklar sunmaktadır. Uzaktan eğitim alanında özellikle bir öğrenme aracı olarak kullanılan İnternet ve Web teknolojileri halkla ilişkiler aracı olarak da öğrencilerin uzaklık ve yalnızlık duy-gularını gidermek, aidiyet duygusu kazandırmak, kurum içi ve dışı iletişimi gerçekleştir-mek, basın ile sağlıklı ilişkiler kurmak, haber akışını sağlamak, hedef kitleleri gözlemek, iç ve dış hedef kitlelerle diyaloga dayalı bir iletişim oluşturmak için kullanılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; geniş bir kitleye öğretim hizmeti veren mega üniversitelerin halkla ilişkiler uygulamalarında yeni iletişim araçlarından İnternet ve Web teknolojilerini etkin olarak kullanılıp kullanılmadığını araştırmak, mega üniversitelerin Web sitelerini hazırlarken, halkla ilişkiler sürecini uygulanıp uygulanmadığını, diyaloga dayalı iletişimin ilkelerini Web sitelerinde kullanıp kullanmadığını belirlemek ve bu araştırmanın sonucunda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Web sitesine yönelik olarak halkla ilişkiler süreci, diyaloga dayalı iletişim modeli ve sistem yaklaşımı çerçevesinde etkin bir halkla ilişkiler modeli geliştirmektir.

Bu doğrultuda çalışmanın ilk bölümünde araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları verilmiş, ikinci bölümde halkla ilişkiler süreci, etkili iletişim ve halkla ilişkilerde kullanılan etkili iletişim modelleri ile etkili iletişim aracı olarak İnternet ve Web ele alınmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümde ise araştırmanın yöntemine yer verilerek; araştırma modeli ve araştırmanın ölçme araçları olan niteliksel ölçme araçlarından *görüşme* ve niceliksel ölçme araçlarından *içerik analizi*

yöntemleri açıklanmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde ise elde edilen bulgular halkla ilişkiler süreci ve diyaloga dayalı iletişim kuramı çerçevesinde yorumlanmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünü oluşturan model önerisi bölümünde ise araştırmanın bulgularına dayalı olarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Web sitesine ilişkin bir model önerisinde bulunulmuştur.

A SOLUTION FOR TEXT BOOK PRODUCTION

- 333- ÖZKAZANÇ, Onder and Nezir KARADAYI, "A Solution for Massive Text Book Production", Academic Computing in Machintosh Environment III, Proceedings of Seminar. May 13-15, 1992, p.131-137, Anadolu University Publications, 1992, Eskişehir, Turkey.**

Yazarlar, büyük sayıdaki kitleler için bilgisayar teknolojisi ile test soru kitapçıklarının hazırlanmasındaki karşılaşılan sorunların çözümü konusundaki görüşlerini Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin çeşitli projelerindeki deneyimlerinden örnekler vererek açıklamaktadırlar.

Bu kapsamda, uzaktan eğitim veren Açıköğretim Fakültesi'nin 10 ayrı projesi için çeşitli formül, grafik ve illüstrasyon içeren 300 ayrı test kitapçığının hazırlanmasındaki sorunlar karşısındaki durum tartışılmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM'DE KAYIT VE SINAVLARIN DÜNYÜ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ

- 334- ÖZKAZANÇ, Önder. Açıköğretim'de Kayıt ve Sınavların Dünyü, Bugünü ve Geleceği, AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyum'una sunulan bildiri, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.**

Anadolu Üniversitesinin açık öğretimle eğitim veren fakültelerinin öğrenci sayısı 2002 yılında 524000'i aşmıştır. Her öğrencinin en az iki oturumda sınava gireceği düşünülürse, öğrenci çarpı sınav kâğıdı sayısının en az 1048000 olması gerekir ki gerçek sayı 1200000 civarındadır.

Kitlesel sınavların kendine özgü zorlukları ve gereksinimleri vardır. Bu sınavların sağlıklı yapılabilmesi için öğrencilere ilişkin tüm bilgilerin sağlıklı olarak tutulması gerekir. Kayıtların sağlıklı tutulması, güncellenmesi, sınavların zamanında ve sorunsuz yapılması, en kısa zamanda sağlıklı olarak değerlendirilmesi; üniversite içinde birçok birimin birlikte, uyum içinde ve senkronize olarak işlerini yürütmesi, her birimin bir diğerine olası aksaklıklar için zaman kazandırması gerekir.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN AÇIKÖĞRETİMDE KULLANILMASI: Olanaklar-Sınırlılıklar

- 335- **ÖZKUL**, Ali Ekrem. Mehmet **KESİM** ve M. Emin **MUTLU**. “Bilişim Teknolojilerinin Açıköğretimde Kullanılması: Olanaklar-Sınırlılıklar”, **BTİE’99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**. Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, ss. 59, 13–15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye. (Bu çalışmanın değişik sürümü **Akademik Bilişim 2000**, 10-11 Şubat 2000, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye. sunulmuştur).

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi 17 yılı aşan bir süredir Türk Eğitim Sistemine hizmet vermektedir. Bilişim ve uzaktan eğitim teknolojilerindeki gelişmeler açıköğretimde de önemli olanaklar sağlamaktadır.

Bu bildiride, açıköğretim sisteminde uzaktan eğitim teknolojilerinden yararlanma potansiyeli incelenerek, değişik ve farklı teknolojilerin sağlayabileceği katkılar değerlendirilmekte ve bu teknolojilerden yararlanma konusundaki engel ve sınırlılıklar tartışılmaktadır.

DISTANCE TEACHING BETWEEN ANADOLU UNIVERSITY (TURKEY)-AHMET YESEVI UNIVERSITY (KAZAKHISTAN)

- 336- **OZKUL**, Ali Ekrem, Mümin, **KOKSOY**. Distance Teaching Between Anadolu University (Turkey)-Ahmet Yesevi University (Kazakhstan), **BTİE’99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi**, Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, May 13-15, 1999, Ankara, Türkiye.

Videokonferans, coğrafi olarak iki ya da daha fazla tarafın görüntülü ve sesli olarak iki yönlü etkileşimini sağlayan bir iletişim teknolojisidir. Bu teknoloji yoluyla tek bir sayısal bağlantı üzerinden iki yönlü olarak video, ses, veri ve grafik iletimine olanak sağlanarak uzaktan eğitimdeki etkileşim sorununun çözümünde önemli katkı sağlanmaktadır.

Anadolu Üniversitesi ve Kazakistan'ın Türkistan kentindeki Ahmet Yesevi Kazak Türk Üniversitesi arasında bir videokonferans bağlantısı kurulmuştur. Yürütülen bu pilot proje çerçevesinde Ahmet Yesevi Üniversitesi Ekonomi Fakültesi programında yer alan bir ders, Anadolu Üniversitesi tarafından açık öğretim ders materyalleri kullanılarak videokonferans destekli olarak verilmektedir. Bu bildiride söz konusu pilot proje tanıtılmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN INTERNET KULANIM ALIŞKANLIKLARI

337- ÖZKUL, Ali Ekrem, M. Emin MUTLU, Açıköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları, BTİE'2000 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi, Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 15-17 Mayıs 2000, Ankara, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde 1999-2000 öğretim yılında internet üzerinden deneme sınavları uygulaması başlatılmış ve projenin ilk üç ayında 35.000 öğrenci tarafından 300.000 deneme sınavı gerçekleştirilmiştir. Proje öncesinde, Açıköğretim öğrencilerinin internete erişim olanakları ve kullanım özellikleri hakkında yeterli veri bulunmadığından dolayı, bu projede elde edilecek verilerin, Açıköğretim Fakültesi'nin gelecekteki internete dayalı uzaktan öğretim uygulamalarının planlanmasındaki önemi göz önünde tutulmuştur. Öğrenciler, proje süresince internet sunucusunun oluşturduğu güncel dosyalar ve deneme sınavları yazılımı tarafından kaydedilen bilgiler yardımıyla yakından izlenerek, kapsamlı demografik bilgiler ve kullanım bilgileri elde edilmiştir.

Çalışmada öncelikle araştırma yöntemi tanıtılarak, elde edilen bilgilerin özetine yer verilmiştir. Ardından, öğrencilerin internetten yararlanma düzeylerini etkileyen faktörler araştırılmış, internet kullanımı deneyimlerinin belirgin özellikleri elde edilmeye çalışılmıştır.

Uygulama sırasında öğrencilerin projenin tasarımı sırasında öngörülme­yen davranışlarda da bulundukları gözlemlenmiştir. Bu davranışların nedenleri ve etkileri anlaşıl­maya çalışılmıştır. Çalışmanın sonunda, gerçekleştirilebilecek benzeri projeler için uygulamaya dönük önerilere yer verilmiştir.

UZAKTAN EĞİTİM: Dünyadaki Gelişmeler Ve Türkiye

- 338- ÖZKUL, Ali Ekrem.** “Uzaktan Eğitim: Dünyadaki Gelişmeler ve Türkiye”, **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 3.** Özel Sayı 2, ss. 460-483, Sakarya Üniversitesi, 2001, Sakarya, Türkiye.

Çalışmada, uzaktan eğitim konusunda dünyadaki ve Türkiye’deki gelişmeler, uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim teknolojilerine ilişkin bilgiler, uzaktan eğitim sunumu, uzaktan eğitim yönetimi yanında Türkiye’deki gelişmelere ilişkin, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi’ne olan talep ve buna karşılık sunulan eğitim hizmeti, uzaktan eğitimle ilgili belirli tarihlerdeki gelişmeler, Türkiye’de etkinlik gösteren uzaktan eğitime dayalı program ve uygulamalar, uzaktan eğitim politikaları ve bu konuların değerlendirilmesi ve tartışılması konularına yer verilmiştir.

İNTERNET DESTEKLİ AÇIKÖĞRETİM MODELİ: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı

- 339- ÖZKUL, Ali Ekrem ve M. Emin MUTLU,** İnternet Destekli Açıköğretim Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyum’una sunulan bildiri,** Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı’nda uygulanan “İnternet destekli açıköğretim modeli” tanıtılarak, modelin tasarımı, geliştirilmesi ve uygulanmasında elde edilen deneyimler aktarılmaktadır. Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP), ilk ve orta öğretimde giderek aratan yabancı dil öğretmeni talebini karşılamada destek olmak amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı ile

Anadolu Üniversitesi'nin ortak bir projesi olarak 2000-2001 öğretim yılında başlatılmıştır. İÖLP kapsamında ders sunumu, yüzyüze eğitim ve uzaktan öğretimin birlikte ele alınıp uygulandığı bir karma (blended) öğrenme modeli olarak tasarlanmıştır.

Programa kayıt olan öğrencilere ilk iki yıla ait alan dersleri sınıf ortamında yüz yüze öğretimle verilmekte, 3. ve 4. sınıf dersleri ise bütünüyle açıköğretim sistemine göre yürütülmektedir. Açıköğretim sistemi kapsamında verilen derslerin etkinliğini artırmak amacıyla bu derslerin internete dayalı öğretim teknolojileriyle desteklenmesi öngörülmüş ve 2003-2004 yılından itibaren bu yönde uygulamalar bazı dersler için başlatılmıştır. Programda uygulanan “internet destekli açıköğretim modeli”, öğrencilerin kendi kendilerine ders çalışmalarını sağlayacak yönlendirici ve etkileşimli eğitsel içerik, foruma dayalı eş zamanlı olmayan akademik danışmanlık ve görüntülü sohbete dayalı eş zamanlı teknik destek olmak üzere üç temel bileşenden oluşmaktadır. Eğitsel içerik canlandırılmalı ve sesli olarak tasarlanmıştır ve her hafta yayına giren üniteler biçiminde öğrenciye sunulmaktadır. Derslere ait ünitelerde öğrencilerin kendi kendilerine çalışmaları esnasında yerine getirmeleri gereken yönlendirici görevler bulunmaktadır. Her ünite ayrıca ileri okuma parçaları, başvuru kaynakları, testler ve alıştırma gibi öğretim araçlarıyla zenginleştirilmiştir.

Böylece, öğrenciler kendilerine gönderilen kapsamlı ders kitaplarını öğretim yılı boyunca internet desteğiyle ve danışmanlarından yardım alarak belirli bir disiplinle çalışabilmektedirler.

Proje kapsamındaki internet destekli eğitim yazılımlarının tasarımı ve geliştirilmesinde konu uzmanı, editör, eğitim tasarımcısı, yapım sorumlusu, grafiker, seslendirmeci, programcı ve koordinatör gibi görevleri üstlenen 100'den fazla uzman sekiz ay süreyle görev destek vermiştir. 2004-2005 öğretim yılı itibarıyla uygulamadan yararlanmaya başlayan öğrenci sayısı 3466 olup, yararlanması beklenen toplam öğrenci sayısı ise 5529'dur.

İNTERNETE DAYALI EĞİTİMDE OLUŞTURMACI YAKLAŞIM DENEYİMİ

340- ÖZKUL Ali Ekrem, . M. Emin MUTLU ve Canan ÖZTÜRK.
İnternete Dayalı Eğitimde Oluşturmacı Yaklaşım Deneyimi,

Bilgi Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE) Sempozyumu, 21-23 Mayıs 2003 Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

2001- 2002 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi kapsamında temel eğitimin internete dayalı olarak yapıldığı Bilgi Yönetimi Önlisans Programı hizmete sunulmuştur. Bu programda bilginin statik biçimde aktarılması yerine, sanal işletme ortamlarıyla zenginleştirilmiş kaliteli bir eğitim programı sunma çabası güdülmektedir. Günümüzde çok sayıda internete dayalı eğitim programı ile karşılaşmaktadır. 20 yıllık uzaktan öğretim tecrübesine sahip bir kurum olan Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi programı bünyesinde çok sayıda bileşeni barındırmaktadır.

Bu çalışmada, Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nda yer alan, sanal şirket uygulamaları, rol tabanlı uygulamalar, ekip çalışmasına dayalı ödevler ve içerikteki kavramların birbirleri ile bağlantıları oluşturmaya yaklaşım açısından değerlendirilecektir. Bu bildiride, Bilgi Yönetimi Önlisans Programında internete dayalı eğitimde oluşturmaya yaklaşım deneyimini ortaya koyan bu özellikler tanıtılmaktadır.

**TÜRKİYE'DE AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİM:
Mevcut Durum, Olanaklar, Sınırlılıklar**

- 341- ÖZKUL, Ali Ekrem.** Türkiye'de Açık ve Uzaktan Eğitim: Mevcut Durum, Olanaklar, Sınırlılıklar, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı, 28-30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.**

Bu bildiride Türkiye'de uzaktan eğitimin bugünkü durumu tartışılmış ve geleceğe yönelik olara olası olanaklar ile sınırlılıklara yer verilmiştir.

**İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA
AHP KULLANARAK UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA
MODELİNİN ÇOK KRİTERLİ SEÇİMİ**

- 342- ÖZKUL, Ali Ekrem., Nurey GİRGINER ve Zehra KAMIŞLI ÖZTÜRK,** İngilizce Öğretmenliği Lisans Programında Ahp Kullanarak Uzaktan Eğitim Uygulama Modelinin Çok Kriterli

Seçimi, **21st Annual Conference of the Asian Association of Open Universities (AAOU)**, October 29-31, 2007, Kuala Lumpur, Malaysia.

Hedef kitle ve çalışma alanlarına bağlı olarak uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesinde, farklı kriterler altındaki farklı gereksinimler birçok kriterleri karar verme ortamı oluşturmaktadır. Dolayısıyla, karar vericiler ilk olarak farklı uygulama modellerinin değerlendirilmesi kararıyla karşılaşır.

Bu çalışmanın amacı, Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) tekniği ile Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Programı'ndaki uygulama modellerinin değerlendirilmesidir. Farklı modellerin uygulamadaki ağırlıklarının belirlenmesi de karar problemi olarak ele alınmıştır.

Soyut ve somut faktörlerin aynı anda ele alındığı hiyerarşik yapı program sorumluları ile oluşturulmuştur. Çalışma için önerilen hiyerarşik yapı dört seviyeden oluşmaktadır.

Önerilen model altı ana kriter ve alt kriterlerinden oluşmaktadır: maliyet, erişim, personel, etkileşim, fayda ve eğitim ortamı. Alternatifler de yüz-yüze, videokonferansa dayalı ve WEB'e dayalı uygulama modelleri olarak belirlenmiştir.

İkili karşılaştırmalar konu uzmanları tarafından yapılarak bir grup karar verme ortamı oluşturulmuştur. Böylece farklı görüşler tek bir modelde toplanmıştır.

KURUMLAR İÇİN EĞİTİM YAZILIMLARI ÜRETİMİ

343- ÖZÖĞÜT Erorta Özlem., Nermin **ÇETİNÖZ** ve Yasemin **YILDIRIM**. Kurumlar İçin Eğitim Yazılımları Üretimi, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi'nin 2001 yılında Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'ne ürettiği Belediye Personel Yönetimi konulu CD-ROMun yerel yönetimlerde kullanımına yönelik bir anket çalışması yapılarak sonuçlar değerlendirilmiştir.

TELEVİZYON ÖĞRETMENLİĞİ

- 344- **ÖZSOY**, Yahya ve Dursun **GÖKDAĞ**. "Televizyon Öğretmenliği", **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, C. 2, S. 1, ss. 123-139, 1987, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışma, televizyonda ders verecek öğretim elemanlarının, daha iyi televizyon öğretmeni olmalarına yardımcı olmak ve dolayısıyla televizyon öğretim programlarının niteliğini arttırmak amacıyla yazılmış bir makaledir. Makalede, televizyon öğretmenliği ve bunun getirdiği sorumluluğun bilincinde olmak, stüdyo denilen özel ortamı tanımak, kamera önüne çıkmadan ne tür bir ön hazırlık yapmak gerektiği konularına değinilmektedir. Sonuç olarak, TV öğretmenliğinin öğrenilmesi gereken bir sanat olduğu ve bunu öğretecek birilerinin ya da bir kurumun olması gerektiği öne sürülmektedir. Bu öncülüğü de Anadolu Üniversitesi'nin yüklenmesi gerektiği belirtilmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN EĞİTİMDE KULLANILMASI

- 345- **ÖZSOY**, Yahya. Uzaktan Eğitim Teknolojisinin Eğitimde Kullanılması, **İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Sempozyumu**. 15-17 Haziran, İnönü Üniversitesi, 1989, Malatya, Türkiye.

Bu bildiri, uzaktan eğitimde kullanılan teknolojinin, genel eğitime katkısındaki gizli gücü irdelemek amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye'de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından uygulanmakta olan uzaktan eğitim teknolojisinin, genelde eğitimimize ne gibi etkileri olmaktadır ya da olabilir sorusu akla gelmektedir. Bu gibi soruların yanıtları, belli başlı başlıklar altında çalışmada toplanmıştır.

AÖF EĞİTİM MEDYALARININ ENTEGRASYONUNUN SAĞLADIĞI OLANAKLAR

- 346- **ÖZTÜRK** Canan, Nihat **YALAMA**, Hülya **AVDAN**. AÖF Eğitim Medyalarının Entegrasyonunun Sağladığı Olanaklar,

AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir. Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi tarafından Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin hizmetine sunulmak üzere Genel Matematik ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerinin CD-ROMları hazırlanmıştır. Bu CDROMlarda BDE Birimi tarafından üretilen ders yazılımlarının yanısıra, bu derslere ait Açıköğretim Fakültesi TV programları, ders kitaplarının sayısal ortama aktarılmış verileri bulunmaktadır. Ayrıca CD-ROM ortamında çalışan öğrenciler internet bağlantısı kurduklarında, Açıköğretim Fakültesi Deneme Sınavları hizmetine erişerek kendilerini değerlendirebilme olanağı bulmaktadırlar.

Bu çalışmada eğitim medya entegrasyonu olarak hazırlanan CDROMlardan öğrencilerin ne şekilde ve nasıl yararlandıklarını değerlendirmek üzere yapılan anket çalışmasının sonuçları yer almaktadır.

**BİLGİSAYAR DESTEKLİ FAALİYET ÇİZELGELEMESİ
VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ'NDE BİR UYGULAMA**

- 347- ÖZTÜRK, Öznur.** Bilgisayar Destekli Faaliyet Çizelgelemesi ve Açıköğretim Fakültesi'nde Bir Uygulama. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2000, Eskişehir, Türkiye.

Günümüzde rekabetin artması sonucunda işletme kaynaklarından biri olan bilginin giderek ön plana çıktığı görülmektedir. İşletme yöneticilerinin doğru ve etkin kararlar alabilmesi, iç ve dış kaynaklardan çeşitli bilgilerin zamanında alınmasına ve değerlendirilmesine bağlı olmaktadır. Bir işletmede yönetimin bilgi ihtiyacının etkin bir şekilde karşılanması ise, bilgi sisteminin kurulması ile sağlanabilmektedir.

Proje yönetimi; belirli bir amacı tanımlanan zaman periyodu içerisinde, verilen kaynakları kullanarak takip etmek olarak tanımlanabilmektedir. Proje yönetimi, çalışan bir sistem kurmayı ve planlamayı, kaynakları elde etmeyi, faaliyetleri çizelgelemeyi ve tamamlanan faaliyetleri değerlendirmeyi gerektirmektedir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ülkemizin en geniş öğrenci kapasitesine sahip üniversitesidir.

Öğrencilere verilen hizmetlerin zamanında ve istenen kalitede olabilmesi için tüm sistemin kontrol altında tutulması gerekmektedir. Açıköğretim Fakültesi'nde gerçekleştirilen faaliyetlerin bilgisayar destekli çizelgelenmesi yoluyla, üst yönetime bilgi sağlamada ve karar vermede yardımcı olacak bir bilgi sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bilgi sistemi sayesinde, sistem kontrol altında tutulabilecektir.

Bu amaç doğrultusunda proje yönetimi tekniklerinden Kritik Yol Yöntemi kullanılarak faaliyetlerin bilgisayar destekli çizelgelenmesi yapılmaya ve yönetime destek olacak bir yönetim bilgi sistemi oluşturulmaya çalışılmıştır.

**ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ OLARAK
TELEVİZYONDA GÖRSELLEŞTİRME SUNUŞ:
Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Uygulamaları**

- 348- ÖZTÜRK**, Serap ve Mediha T. **SAĞLIK** ve Nedim **GÜRSES**. Öğretim Teknolojisi Olarak Televizyonda Görselleştirme Sunuş: Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Uygulamaları, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28–30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi Gazimagusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti. (Bu çalışma ayrıca **The Turkish Online Journal of Educational Technology–TOJET**, October 2003 ISSN: 1303-6521 Volume 2, Issue 4, Article 16, Sakarya, Turkey, yayınlanmıştır).

Uzaktan eğitimde, kullanılan görsel-işitsel teknolojilerinden biri olarak televizyon; yaygın izleyiciye ulaşma, fırsat eşitliği sağlama, insan kaynaklarının geniş izleyiciye ulaştırılması gibi özellikleriyle etkili araçlardan biridir. Açıköğretim Fakültesi, Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte yürüttüğü Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı'na 2000–2001 öğretim yılından başlamıştır ve öğretim teknolojilerinden biri olan televizyonu bu projede etkin olarak kullanmaktadır. Televizyon, bu programda; bilgi aktarımı yanında, öğrencilere uygulamaları gösterme, alandaki uzmanların deneyimlerinden yararlanma gibi önemli işlevler yüklenmiştir.

Bu çalışmada, Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programı kapsamında, üç yıl için gerçekleştirilen televizyon programları görselleştirme ve

sunuş biçimleri açısından incelenecek, öğretime katkıları değerlendirilecektir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

- 349- PARLAK, Y. Nuray.** Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Açıköğretim Sistemine İlişkin Tutumları. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksekisans tezi, 1991, Ankara, Türkiye.

Tarama modeli esas alınarak gerçekleştirilen bu araştırma ile Açıköğretim Fakültesi İktisat ve İş İdaresi Bölümlerine devam eden öğrencilerin Açıköğretim sistemini oluşturan öğelere ilişkin tutumlarının saptanması amaçlanmıştır. Bu öğeler ders kitapları, destek hizmetler, yönetim, akademik danışmanlık hizmetleri ve AÖF TV ders programları olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamına 1990-1991 yılında AÖF Ankara Bürosuna kayıtlı 1. ve 4. sınıf öğrencileri içinden seçilen 379 öğrenci alınmıştır. Araştırma verileri, örneklem grubuna alınan bu öğrencilere gönderilen bir tutum ölçeğiyle toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Açıköğretim Fakültesi'ne ilişkin öğrenci tutumları, fakülteyi tanıma, fakülteyi seçme nedeni, AÖF TV programlarını izleme ve akademik danışmanlık hizmetlerine katılma durumları değişkenleriyle ilişkili görülmektedir. Araştırmada kişisel bilgiler için elde edilen verilerde frekans ve yüzde hesapları kullanılmıştır.

İNTERNET TEMELLİ UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİ DOYUMU ÖLÇEĞİ

- 350- PARLAK, Özlem.** İnternet Temelli Uzaktan Eğitimde Öğrenci Doyumu Ölçeği, **Eğitim Bilimleri ve Uygulama**, Ankara, Sayı 11, Haziran 2007, Ankara, Türkiye.

Bu araştırma, internet temelli uzaktan eğitim programlarına katılan öğrencilerin doyum düzeylerinin belirlenmesinde kullanılabilecek bir ölçek geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu internet temelli uzaktan eğitim yöntemi uygulanarak yürütülen, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ve Sakarya Üniversitesi Adapazarı

Meslek Yüksek Okulu önlisans programlarına 2003-2004 eğitim öğretim yılının bahar döneminde kayıtlı bulunan 202 öğrenci oluşturmaktadır.

Ölçeğin geliştirilme aşamasında öncelikle literatüre ve uzman görüşlerine dayalı olarak 72 madde hazırlanmış ve 72 maddeden oluşan taslak ölçek çalışma grubuna uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla temel bileşenler analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda beş faktörü (öğrenci-öğrenci etkileşimi, öğrenci-öğretmen etkileşimi, ders yapısı, kurumsal destek ve esneklik) toplam varyansın %60,880'ni açıklayan 38 maddeden oluşan ölçek elde edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ile hesaplanmıştır. Cronbach Alfa ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı ölçeğin tümü için .95'tir.

Bulgular ölçeğin Türkiye'deki internet temelli uzaktan eğitim öğrencilerinin doyum düzeylerini değerlendirmede kullanılabilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

DÉVELOPPEMENTS DE LA FORMATION À DISTANCE EN FRANCE ET EN TURQUIE: Vers quel droit à l'éducation?

- 351-** **PAPI**, Cathia ve Ali **BUYUKASLAN**. Développements de la formation à distance en France et en Turquie: vers quel droit à l'éducation?[Distance learning's developments in France and Turkey: To which right to education?- Fransa ve Türkiye'de Uzaktan Öğretimin Gelişimi: Hangi eğitim hakkı?-], **TICE Méditerranée 2007**, ISDM, No 29, Marseille, France.

Fransa ve Türkiye'de uzaktan öğretimin gelişimindeki benzerlikler son yıllarda gelişen teknolojiyle birlikte daha da belirginleşmiştir. Yaşam boyu biçimlenme sağlamada, Türkiye'de okuryazarlık oranının artırılmasında, Fransa'da savaş sonrası okullaşma sürecinde sorunların çözümünde katkı sağlanmıştır. Nitekim uzaktan öğretimin eğitim-öğretim hakkının uygulanmasında önemli bir rol oynadığını göreceğiz.

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINA ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME SİSTEMİ

- 352- **PAYASLIOĞLU, Arif. Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi, ÖSYM Araştırma, Geliştirme Birimi, Bilkent, 1985, Ankara, Türkiye.**

Bu çalışmada ülkemizdeki Yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirmede uygulanan sistem tanıtılmakta ve öğrenci yerleştirme konusunda özgün bir yönü oluşturan Açıköğretim sistemine öğrenci alımının özellikleri, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nce Açıköğretim programlarına sağlanan hizmetlerin katkısına yer verilmiştir.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi sınavına girecek öğrenciler ile YÖK ilgilileri ve AÖF ilgililerini hedef seçen çalışmada Açıköğretim Fakültesi'nin niteliği, Açıköğretim Fakültesi'nin ders malzemeleri, akademik danışmanlık hizmetlerinin yapısı, Açıköğretim Fakültesi'nin sınav ve değerlendirme sistemi ile Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi-Açıköğretim Fakültesi ilişkisi boyutuna değinilmektedir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ SINAVLARI KONUSUNDA DÜŞÜNÜLEBİLECEK YENİ YÖNTEMLER

- 353- **PAYASLIOĞLU, Arif: "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sınavları Konusunda Düşünülebilecek Yeni Yöntemler", Mülkiyeliler Birliği Dergisi. S.164, ss. 37-42, Şubat 1994, Ankara, Türkiye.**

Bilindiği gibi, 1995-1996 Öğretim yılı öncesine kadar AÖF'ün sınavları ÖSYM tarafından gerçekleştirilmekteydi.

Bu tarihe kadar olan sınav uygulamalarında karşılaşılan güçlükler göz önüne alındığında, 500.000 den fazla öğrencinin sınav organizasyonunun yenilenmeye ya da farklılaştırılmaya gereksinimi vardır.

Dr. Payaslıoğlu bu çalışmasında, Açıköğretim sınavlarının kaldırılmasını bunun yerine çok geniş bir ağa sahip bilgisayar sistemi ile çoktan seçmeli soru uygulamasının yarattığı güçlükleri yaratmayacak tipte sorularla öğrencilerin sınanabileceğini, böylelikle sınav ve ardından gelen diplomanın hedef olmaktan çıkacağını, gerçek öğrenme ve sınamanın olabileceğini ileri sürmektedir.

UZAKTAN ÖĞRETİMDE MUHASEBE EĞİTİMİ BİLGİSAYAR DESTEKLİ MUHASEBE EĞİTİMİ UYGULAMASI

- 354-** **PİŞİREN**, Uğur. Uzaktan Öğretimde Muhasebe Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Muhasebe Eğitimi Uygulaması. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1997, Eskişehir, Türkiye.

Eğitimin toplumlar için önemi ve gereği kaçınılmazdır. Toplumu oluşturan bireylere yaygın eğitimi ulaştırabilmek, günümüzde uzaktan öğretim ile sağlanabilmektedir. Uzaktan öğretim öğrencileri, sistemin süreçlerinden (basılı ders malzemeleri, televizyon ve radyo ders programları, akademik danışmanlık hizmetleri ve bilgisayar destekli eğitim) yararlanarak öğrenimlerini sürdürmektedirler. Uzaktan öğretimde yaygın olarak karşılaşılan “muhasebe”nin, en uygun koşullarda nasıl bir eğitim politikasıyla sunulması gerektiği, bu çalışmanın araştırma konusunu oluşturmaktadır. Uzaktan öğretimde muhasebe eğitiminin istenen şekilde gerçekleşmesi, sistemin süreçlerinin verimli çalışmasına bağlıdır. Uzaktan öğretim süreçlerinden en yenisi olan “Bilgisayar Destekli Eğitim”in muhasebe eğitimine olan katkısı, sunulan uygulama ile pekiştirilmiştir.

DISTANCE EDUCATION: Growth And Diversity

- 355-** **POTANHNIK**, Michael and Joanne **CAPPER** “Distance Education: Growth And Diversity”, Finance & Development. Published by **the International Monetary Found**, March 1998, USA.

Ekonominin teşvik ettiği, yeni teknolojilerin kolaylık sunduğu uzaktan eğitim giderek popülerleşmekte ve yaygınlaşmaktadır. Bu makale, “uzaktan eğitim ne gibi avantajlar sunmaktadır, bu hizmeti sunanlar yeni yatırımlar yapmadan önce neleri göz önünde tutmalıdır?” sorularına yanıt aramaktadır.

Anadolu Üniversitesi, bu makalede söz edilen mega üniversiteler arasında yer almaktadır. Mega üniversiteler, her yıl 100.000’den fazla öğrenci kaydeden, uzaktan eğitim yoluyla eğitim veren büyük üniversitelerdir. Kullanım ve amaçlar, iş başında öğrenme, öğretmen yetiştirme, genişleyen

sınıflar, kalite sağlama, maliyet değeri, eğilimler ve bunlarla başa çıkma makaleden bazı başlıklardır.

TÜRK AÇIKÖĞRETİMİ İLE İNGİLİZ AÇIKÖĞRETİMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

- 356-** **RIZA**, Enver Tahir. "Türk Açıköğretim ile İngiliz Açıköğretiminin Karşılaştırılması", **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss.557-565, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Bu yüzyılın ikinci yarısında özellikle gelişmekte olan ülkeler dikkate alındığında eğitimle ilgili olan önemli krizler yaşanmıştır. Dolayısıyla ilk, orta ve yüksek öğretime olan istek gitgide büyümüş ve öğretmen eksikliği ile sınıf izdihamı problemlerini yaratmıştır. Bu problemleri klasik yöntemlerle çözmek de olanaksız bir duruma gelmiştir. Bu problemlerin bir bölümünü çözmek amacıyla dünyanın birçok yerinde yüksek teknolojiye dayanan açık üniversiteler kurulmuştur. Gün geçtikçe bu üniversitelerin sayısı daha da artmıştır. 1968 yılında kurulup bir yıl sonra yayına geçen İngiliz örneği, kısa bir zamanda hızlı bir şekilde bütçesi, program ve çeşitliliği ile ilgili büyük gelişmeler kaydetmiştir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi 1982 yılında kurulmuştur. 14 yıllık süre içerisinde bu üniversitede de kendine göre belli gelişmeler kaydedilmiştir. Değişik kuruluşların birbiriyle karşılaştırılması, bu kuruluşların gelişmesine hizmet etmektedir. Açıköğretim üniversiteleri; İngiliz ve Türk örneklerini karşılaştırmak da, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Değişik temellere dayanan karşılaştırma hem benzeyen hem de benzemeyen yönleri kapsamaktadır. Karşılaştırmanın temelleri; sistemin işleyişinde açıklık, öğrencinin yaşı, toplum görüşleri, program çeşitliliği, basılı materyaller, radyo ve televizyon programları, öğrenme paketleri, bilgisayar hizmetleri, diğer araçlar, sınavlar ve yaz kamplarını (yüzyüze eğitim ortamlarını) kapsamaktadır.

DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 357-** **RUZGAR**, N. Selver. Distance Education In Turkey, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE** April 2004 ISSN 1302-6488 Volume: 5 Number: 2, Eskisehir, Turkey.

Dünyanın pek çok ülkesi internet, posta, TV gibi araçları uygulayarak uzaktan eğitimi uyguluyor. Bu çalışma başlangıcından günümüze Türkiye'deki uzaktan eğitimin gelişimini ele alıyor. Türkiyede'ki örnekler ve uygulamalar anlatıldıktan sonra uzaktan eğitim kültürel boyutu ile de ele alınıyor. 958 örgün bölüm, 326 uzaktan eğitim katılanı ile yüzyüze yapılan görüşmelerle bu iki grubun iş bulma, eğitimin yeterliliği, eğitim sistemlerinin avantajları gibi konulardaki görüşleri belirlendi. Sonuçlar değerlendirildi ve tartışıldı. Çalışmanın son bölümünde ise öneriler yer almıştır.

AÇIKÖĞRETİM: 10. YILDA NE OLDU NE OLACAK?

- 358-** **SAĞLAM**, Mustafa. "Açıköğretim:10 Yılda Ne Oldu, Ne Olacak?", **Akademi**, No.1, December, 1993, pp.4-11, Cologne, Germany.

Açıköğretim Fakültesinin kuruluşunun onuncu yılında yazar, fakültenin genel bir değerlendirmesini yaparak, geçen bu süre içerisinde neler yapıldığını ve bundan sonra neler yapılması gerektiğine ilişkin bir dizi öneride bulunmuştur. Açıköğretim Fakültesi on yıl gibi kısa bir sürede, ulaştığı öğrenci sayısı ve verilen hizmetin hacmi ölçü alınarak, yılların açık üniversitelerinin yer aldığı Mega-üniversiteler boyutuna ulaşmıştır. Bununla birlikte ülke içi ve dışında Türk Eğitimine soluk kazandırmıştır. Bundan sonra Fakülte, yaşadığı sorunların üstesinden gelebilmek için çağdaş yapı donanımını sürdürmeli, çok araçlı, bireyselle yönelik kendi sistemini oturtmalıdır.

UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA ÖĞRENİM GÖREN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ETKİLİ DERS ÇALIŞMA VE ÖĞRENME STRATEJİLERİNİ UYGULAMA DÜZEYLERİ

- 359-** **SAĞLAM**, Mustafa. "Uzaktan eğitim yoluyla öğrenim gören sınıf öğretmenlerinin etkili ders çalışma ve öğrenme stratejilerini uygulama düzeyleri", **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1999, Cilt: 9, Sayı: 1-2, Ss. 17-35, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, uzaktan eğitim yoluyla öğrenim gören sınıf öğretmenlerinin kendi kendilerine öğrenme etkinliklerinde etkili ders çalışma ve öğrenme stratejilerini uygulama düzeyleri araştırılmıştır. Araştırmanın verileri, etkili

ders çalışma ve öğrenme stratejileri ile ilgili sekiz ölçekten oluşan bir araçla toplanmıştır.

Araç, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin uzaktan eğitim yoluyla uyguladığı İlköğretim Öğretmenliği Lisans Tamamlama Programına katılan 2504 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin etkili ders çalışma öğrenme stratejilerini uygulama düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır.

Ayrıca öğretmenlerin etkili ders çalışma ve öğrenme stratejilerini uygulama düzeyleri ile başarı durumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, buna karşılık daha önce bir uzaktan eğitim programından geçmiş olmalarının onların etkili ders çalışma ve öğrenme stratejilerini uygulama düzeylerinde önemli bir değişikliğe neden olmadığı ortaya çıkmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ UZAKTAN EĞİTİM ÇALIŞMALARI VE RADYONUN KULLANIMINA İLİŞKİN BİR MODEL GELİŞTİRİMİ

360- SAĞLIK, T. Mediha. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uzaktan Eğitim Çalışmaları ve Radyonun Kullanımına İlişkin Bir Model Geliştirimi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, 1985, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin uzaktan eğitim çalışmalarında kullanılan eğitim bileşenlerine radyo kanalının da eklenmesi konusunda bir model geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın kuramsal bölümünde; Türkiye radyolarında eğitsel yayınlar, Türkiye'de uygulanan uzaktan öğretim çalışmaları ve diğer ülkelerdeki çalışmalardan örneklerle yer verilmiştir. Araştırmanın model geliştirimi bölümünde ise; uzaktan eğitim olgusu ve süreci, Açıköğretim Fakültesi (AÖF) uzaktan eğitim uygulaması, radyo model geliştirimi bulunmaktadır. Bu bölümde radyonun diğer materyallerle eş güdümlü olarak kullanımı ve ideal bir radyo eğitim programının nasıl olabileceği konusunda öneriler yer almaktadır. Önerilen modelin, Açıköğretim Fakültesi'nin uygulama olanakları çerçevesinde olduğu belirtilmektedir.

UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMİNDE TELEVİZYONUN YERİ

- 361- SAĞLIK, T. Mediha. Uzaktan Öğretim Sisteminde Televizyonun Yeri, **Kocaeli Uzaktan Eğitim Semineri**, Kocaeli Üniversitesi ve Kocaeli Sanayi Odası, ss. 50-64, 4-6 Ekim 1997, Kocaeli, Türkiye.

Bildiride, uzaktan öğretim sisteminin bir eğitim bileşeni olan televizyonun yeri ve önemi üzerinde durulmuş, televizyon eğitim programı yapım süreci planlama, hazırlıklar ve televizyona uyarlama olmak üzere üç aşamada ele alınmıştır. AÖF eğitim programları ise yayın türü ve yayın zamanı açısından ele alınmış ve Açıköğretim Fakültesi'nin kendine ait bir yayın kanalı olmayıp, yayınların TRT kanalından gerçekleştirilmesinin emek, zaman, para ve teknik kalite yitimi gibi sonuçlar doğurduğu vurgulanmıştır.

BİR ÖĞRETİM ARACI OLARAK TELEVİZYON: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Kullanımı ve Sonuçları

- 362- SAĞLIK, T. Mediha ve Serap ÖZTÜRK. “Bir Öğretim Aracı Olarak Televizyon: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Kullanımı ve Sonuçları”, **Kurgu**. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, S. 18, ss. 237-249, Temmuz 2001, Eskişehir, Türkiye. (Ayrıca bu çalışma, **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**. Vol:2, Number:1, 2002, Anadolu University, Eskişehir, Turkey, yayınlanmıştır).

Uzaktan eğitimde öğrenme yolları ve nitelik, teknolojik gelişmelerle yakından ilintilidir. Görsel ve işitsel bir araç olan televizyon yayınlarının ülkenin her yanına ulaşabilmesi, televizyonun araç olarak kolay erişilebilir olması, eğitimde fırsat eşitliği yaratması, insan kaynaklarını en etkili biçimde kullanması, geleneksel eğitim yöntemlerinden farklı olması gibi nedenlerle; televizyon programı üretme açısından her tür donanıma sahip bir fakülte olarak Açıköğretim Fakültesi kurulduğu günden bu yana, basılı malzemeler ve radyonun yanı sıra çalışma Açıköğretim Fakültesi televizyon programlarının hangi projelerde kullanıldığı, öğrenciye ne gibi hizmetler sunulduğu, program üretim süreçleri, yapım olanaklarıyla birlikte televizyondan yararlanma biçimleri hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

UZAKTAN EĞİTİMDE İNTERNET VE AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ UYGULAMALARI

- 363- **SAĞLIK**, T. Mediha. “Uzaktan Eğitimde İnternet ve Açıköğretim Fakültesi Uygulamaları”, **Kurgu**. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Sayı: 19, 2002, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan eğitimde belirleyici rollere sahip olan teknolojilerin etkili kullanımının yolu; her bir teknolojinin sağladığı olanakları bilmek, hangi teknolojinin öğrencinin ihtiyaçlarına ve öğretilcek içeriğin gerektirdiklerine uygun olacağına karar vermektir. Sanayi toplumundan bilişim toplumuna geçişin habercisi, taşıyıcısı ve bir ön modeli olarak tanımlanabilecek olan İnternet, çoklu ortam özellikleriyle uzaktan eğitim alanında son yıllarda yaygın bir teknoloji olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu teknolojinin eğitim ortamlarına ve öğrenmeye katkıları nelerdir? İnterneti uzaktan eğitimde kullanma biçimleri nelerdir? Bir uzaktan eğitim kurumu olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, bu teknolojinin olanaklarından nasıl yararlanmaktadır? Çalışmada bu soruların yanıtları aranmıştır.

ETKİLEŞİMLİ BİR EĞİTİM TELEVİZYONU UYGULAMASI: Açıköğretim Fakültesi Canlı Televizyon Yayınları

- 364- **SAĞLIK**, T. Mediha ve Serap **ÖZTÜRK**. Etkileşimli Bir Eğitim Televizyonu Uygulaması: Açıköğretim Fakültesi Canlı Televizyon Yayınları, **III. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı ve Fuarı**, 28-30 Mayıs 2003, Doğu Akdeniz Üniversitesi Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti. (Ayrıca bu sunum **The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, October 2004, ISSN: 1303-6521, Volume 3, Issue 4, Article 18, Sakarya, Turkey olarak yayınlanmıştır).

Anadolu üniversitesi açıköğretim fakültesi, kurulduğu yıl olan 1982’den bu yana, TRT 4 eğitim kanalı aracılığıyla yaptığı yayınlarla, televizyondan öğretimi destekleyici bir araç olarak yararlanmaktadır. 1999 Haziran ayına kadar yayınlar yalnızca önceden kaydedilip yayına gönderilen bantlar aracılığıyla gerçekleşmiş, bu tarihten sonra ise canlı yayınlara da başlamıştır.

Canlı yayınlar; ara sınav ve final dönemlerinde olmak üzere, bir öğretim yılında iki kez gerçekleşmektedir. Bu çalışmada açıköğretim fakültesi'nce gerçekleştirilen canlı yayınlar; amaçları, konuları, yayın öncesi ve yayın hazırlıkları ve etkileşim boyutları gibi çeşitli açılardan incelenmiştir.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK ÖNLİSANS PROGRAMI VE MALİYET TASARRUFU

- 365-** **SEÇİM**, Hikmet. "Açıköğretim Fakültesi Hemşirelik Önlisans Programı ve Maliyet Tasarrufu", **Eğitim Teknolojisi ve Bilgisayar Destekli Eğitim I. Sempozyum Bildirileri**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No. 552, ss. 71-73, 1991, Eskişehir, Türkiye.

Yardımcı sağlık personeli Önlisans Eğitimi'nin birinci adımını oluşturan Hemşirelik Önlisans Programı'nın uzaktan öğretim yöntemi ile gerçekleştirilmesi durumunda tasarruf edilecek maliyet hesaplamasının ağırlık verildiği çalışmada, bu eğitim dalında üçte ikilik bir kazanım elde edileceği savunulmuştur. Bunun yanı sıra rakamlaştırılamayan bir başka kazanım ise uygulamanın getireceği toplumsal yaşam refahı düzeyidir.

Yazar sonuçta sahip olunan olanakların her türden konulara yöneltilerek ulusca eğitim düzeyimizin yükselebileceğine inandığını belirtmektedir.

DÜNYA'DA AÇIKÖĞRETİM UYGULAMALARINDAN BAZI ÖRNEKLER

- 366-** **SEÇİM**, Hikmet. "Dünya'da Açıköğretim Uygulamalarından Bazı Örnekler", **Açıköğretim Fakültesi Dergisi**. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 777/392, C. 1, S. 1, ss. 237-260, Haziran 1994, Eskişehir, Türkiye.

Makalenin yazarı, 1980 öncesinden başlayarak uygulamaya konulan ancak mektupla öğretim ayrı tutulursa, bir dizi nedenden dolayı başarılı olamayan uzaktan eğitimin, 1982 yılında Anadolu Üniversitesi'nin çatısı altında bilimsel ve üniversiter bir ortamda ele alınması ile dünyadaki benzer uygulama düzeyine ulaştığı görüşünü savunmaktadır. 1993 yılında 496 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile işlev ve organizasyon yapısında yeni

düzenlemelere giden Açıköğretim Fakültesi uygulaması, dünyadaki diğer uygulamalarına daha da yaklaşmıştır. Yazar makalenin sonunda dünyadaki belli başlı uzaktan eğitim kurumlarının listesine ve uygulama alanlarına yer vermiştir.

UZAKTAN ÖĞRETİM VE EĞİTİM HAKKI

- 367- **SELVİ**, Kıymet. Uzaktan Öğretim ve Eğitim Hakkı, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi AÖF tarafından yürütülen uzaktan öğretim uygulamaları eğitim hakkı kavramı bağlamında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde uzaktan öğretim sistemi ile örgün öğretim sistemi arasındaki farklılıklar ve benzerlikler analiz edilmiş ve uzaktan eğitim sisteminin genel özellikleri ile örgün eğitim sisteminin genel özellikleri eğitim hakkı açısından değerlendirilmiştir. İkinci bölümünde ise AÖF programları; program türleri, programa giriş koşulları, program hedef kitlesinin özellikleri, programların gerçekleştirilme biçimi, öğrenme-öğretme süreçleri, değerlendirme ve geribildirim verme, programlar arasındaki yatay ve dikey geçiş olanakları, bireysel ihtiyaçlara cevap verme, öğrenci giderleri gibi boyutlar açısından eğitim hakkı kavramı bağlamında analiz edilmiştir. Analizler sonucunda AÖF sisteminin eğitim hakkını sağlamada ne derece yeterli olduğu değerlendirilmeye çalışılmıştır.

DISTANCE LEARNING AND RIGHT OF EDUCATION

- 368- **SELVİ**, Kıymet. “Distance Learning And Right Of Education”, **Eurasian Journal of Educational Research-Eğitim Araştırmaları Dergisi**, 22, pp, 201-211, 2006, Anı yayıncılık, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülen uzaktan öğretim programları ve bunlara ilişkin uygulamalar, eğitim hakkı kavramı bağlamında analiz edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi

uygulanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde uluslararası sözleşmeler ve ulusal yasalar açısından eğitim hakkı kavramı analiz edilmiştir. Ayrıca, uzaktan öğretimin temel amacı, uygulamaları ve özellikleri incelenmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde uzaktan eğitim programları eğitim hakkı kavramı bağlamında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülen uzaktan eğitim programlarının, farklı bölgelerde yaşayan, her yaşta ve farklı nitelikteki çok sayıdaki bireye eğitim hakkını kullanma olanağı sağladığı saptanmıştır. Ancak, programların yapısının esnek olmaması, teknolojik altyapının çok pahalı olması, gelir düzeyi düşük bireylerin sisteme girişinin desteklenmemesi eğitim hakkı açısından önemli olumsuzluklardır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ AKADEMİK DANIŞMANLIK VE UYGULAMA HİZMETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 369- SERTER, Nuray. Açıköğretim Fakültesi Akademik Danışmanlık ve Uygulama Hizmetlerinin Değerlendirilmesi.** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 243/16, 1986, Eskişehir, Türkiye.

1982-1983 öğretim yılından itibaren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından, yükseköğretim düzeyinde uygulanan uzaktan eğitim sisteminde yer alan Akademik Danışmanlık ve Uygulama Hizmetlerinin amaçları doğrultusunda ne derece işlediği yeterince bilinmemektedir.

Açıköğretim programının ilk yıl uygulamasının eğitim faaliyetleri boyutunu değerlendirmeye yönelik, öğrencilere uygulanan anket sonuçları değerlendirilerek, Akademik Danışmanlık faaliyetlerinin iyileştirilmesi doğrultusunda önerilerin geliştirildiği bu çalışma, yazarın doktora tezinin kitap olarak basımıdır.

Yazar, önerileri kısa sürede uygulanacak öneriler ve uzun sürede uygulanacak öneriler olarak iki grupta ele almıştır. Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının Akademik Danışmanlık Hizmetlerinden beklentilerinin farklı olduğu yargısına varan yazar, öğrencilerin beklentilerinin uygulamanın ikinci yılında daha da farklılaştığını, bu farklılaşmanın bir tür bilinçlenme olarak nitelendirileceği gibi açıköğretim öğrenci tipinin oluşması olarak da görülebileceğini belirtmektedir.

ÜNİVERSİTELERE GİRİŞ SORUNU: Eğitim Teknolojisindeki Gelişmeler Ve Bir Öneri

- 370-** **SERTER**, Nuray. "Üniversitelere Giriş Sorunu: Eğitim Teknolojisindeki Gelişmeler ve Bir Öneri", **Kurgu**. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Yayınları, Yayın No: 320/141, S.5, ss. 347-355, Ocak 1989, Eskişehir, Türkiye.

1960'lı yıllardan başlayarak yükseköğretim sistemimizin talebi karşılamada yetersiz kaldığı ve bu yıldan başlayarak üniversitede okumaya aday sayısında aşırıya varacak artışlar kaydedilmiştir. 1974 yılına kadar olan uygulama kendi sınavlarını yapan üniversitelere bir dizi sorun getirmiş, 1974 yılında çıkarılan bir yönetmelikle ÖSYM kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu uygulama belli oranda üniversiteye giriş sorununa, seçme ve yerleştirme açısından bir rahatlama getirmiş ancak, elenerek üniversiteye giremeyenlerin ulaştığı sayı ve bu insanların beraberinde yaşadıkları bir dizi sorun üniversiteye giriş sorunu olarak, bilgiler ve liselerarası dengesizlik şeklinde tanımlanmıştır. 1982 yılında 2547 sayılı yasanın ilgili maddesince uzaktan öğretimin uygulamaya geçirilmesiyle bu soruna geçici bir çözüm getirilmiş görülmektedir.

Çalışmada, 8 temel alandaki temel ders ve kavramlar uzaktan eğitim yöntemiyle verilerek yükseköğretimdeki fon, kaynak ve olanakların yine aynı alanın uygulamayı ya da yüz yüze eğitimi gerektiren mesleki ve mesleki eğitime kaydırılarak, temel kavramların ve derslerin geniş kitlelere ulaştırılması, uzmanlık ve mesleki eğitimin, bu kitleden başarılı olanlara verilmesi önerilmektedir.

AÇIKÖĞRETİMDE AKADEMİK DANIŞMANLIK

- 371-** **SERTER**, Nuray. **Açıköğretimde Akademik Danışmanlık**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 985/550, 1997, Eskişehir, Türkiye.

Uzaktan Eğitim sistemlerinde eğitim genel olarak üç temel boyutta sürdürülmektedir. Bunlar, ders programlarının kitle iletişim araçlarıyla ve basılı ders malzemelerinin öğrencilere ulaştırılması ve belirlenen zaman dilimlerinde öğrenci ve eğiticinin karşı karşıya geldiği yüz yüze eğitim

ortamlarının yaratılmasıdır. Bu çalışmada 15. yılını tamamlayan Açıköğretim Fakültesi'nin akademik danışmanlık hizmetlerinin ülke genelindeki işleyişi ele alınmakta ve öğrenci merkezli görüşler baz alınarak sitemin bu boyutu değerlendirilmektedir. Çalışmada bu hizmetin en ufak birimlere dek yagınlaştırılarak bütünleşmenin katılımı artıracağı yargısına ulaşılmıştır.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİNCE,
UZAKTAN ÖĞRETİM GÖREN İKTİSAT VE İŞLETME FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK OLARAK UYGULANMAKTA OLAN
AKADEMİK DANIŞMANLIK VE UYGULAMA HİZMETLERİNİN
AMAÇLARI, TARİHSEL GELİŞİMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU**

- 372- **SERTER**, Nuray. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesince, Uzaktan Öğretim Gören İktisat ve İşletme Fakültesi Öğrencilerine Yönelik Olarak Uygulanmakta Olan Akademik Danışmanlık ve Uygulama Hizmetlerinin Amaçları, Tarihsel Gelişimi ve Günümüzdeki Durumu, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bünyesindeki Akademik Danışmanlık ve Uygulama Hizmetleri, uzaktan öğretim gören İktisat ve İşletme Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak Türkiye çapında 62 merkezde yüz yüze eğitim imkanı sunmaktadır. Bu çalışmada 1982 yılında başlayan Akademik Danışmanlık ve Uygulama Hizmetlerinin amaçları, tarihsel gelişimi ve günümüzdeki durumu değerlendirilmektedir.

**RADYODA ÖRGÜN EĞİTİM PROGRAMLARI
VE TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALAR**

- 373- **SEZGİN**, Jülide. Radyoda Örgün Eğitim Programları ve Türkiye'deki Uygulamalar. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans Tezi, 1989, İstanbul, Türkiye.

Radyoda Örgün Eğitim Programları ve Türkiye'deki Uygulamalar adlı tez çalışmasının amacı; ülkemiz eğitim ve öğretiminin daha geniş kitlelere

ulaştırılmasında kullanılan radyonun, bir kitle iletişim aracı olarak bu konuda ne derecede başarılı olabileceğini araştırmak ve ortaya koymaktır. Çalışmanın birinci bölümünde eğitim ve radyo kavramları üzerinde durulmuş, eğitim kavramı açıklandıktan sonra, Türkiye'deki eğitim sistemi ve eğitim sorunları incelenmiştir. İkinci bölümde; radyonun eğitim amaçlı kullanımına ilişkin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki uygulamaların durum saptamasına yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise; Türkiye'deki uygulamalar açısından, TRT'nin kuruluşundan önceki ve sonraki uygulamalar olmak üzere radyonun eğitime katkısı araştırılmıştır. Dördüncü ve son bölümde Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nce hazırlanan ve radyo ile iletilen ders programlarından yararlanma düzeylerine yer verilmiştir.

Araştırmanın sonucunda; Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin büyük bir bölümünün AÖF radyo ders programlarının varlığından bile habersiz olduğu, haberdar olanların ise yayın saatlerinin uygun olmaması nedeni ile gerektiği biçimde bu ders programlarından yararlanamadığı, öğrencilerin radyo ders programlarının yayın saatlerinin öğretim yılı başında kendilerine gönderilen kılavuzda belirtilmesini istediği ortaya çıkmıştır.

INNOVATION IN HIGHER EDUCATION THE OPEN UNIVERSITIES

- 374- **SHALE**, Doug."Innovation in Higher Education: The Open Universities", **Journal of Distance Education**. Vol. 2, No. 1, p. 8, Spring 1987, Canada.

Yazar bu makalesinde, uzaktan eğitim kurumlarının Açık Üniversite olarak hızla yapılaşması ve yaygınlaşması konusunu açıklarken Türk Açık Üniversitesi olarak Açıköğretim Kurumunun da yer aldığı bir liste hazırlamıştır.

DISTANCE EDUCATION-PUBLIC POLICY AND PRACTICE IN HIGHER EDUCATION: The Case of Türkiye

- 375- **SIMSEK**, Aytaç. Distance Education-Public Policy and Practice in Higher Education: The Case of Türkiye, **Brazilian Review of Open and Distance Learning**, Vol.2/ N° 4, 2003, Brasil.

Bu makale Türkiye’de yüksek öğrenim düzeyinde uzaktan eğitimin dünü ve bugünündeki gelişmelere yer vermektedir. Makalede; Türkiye’de yüksek öğretim kurumlarındaki uzaktan eğitim teknolojisinin gelişimine vurguda bulunulur. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasının yapısı, düzenlemesi ve kaynaklarından söz edilerek, gelişmekte olan ülkelerin eğitim sistemleri için bir model olacağı görüşüne yer verilir.

TURKEY

- 376- SÖZEN, Nur. "Turkey", Distance Education in Asia And the Pasific, adlı panele sunulan bildiri, 1991 (Diğer bilgiler bulunmamaktadır)**

Asya Pasifik ülkelerinde uzaktan eğitimi odak alan uluslar arası konferansta, Türkiye'deki uzaktan eğitimin tarihsel geçmişini aktarmakla başlayan bildiride, Türkiye'de çarpıcı toplumsal gelişme ve genç nüfusun eğitim sorununa bir alternatif olarak sunulan ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulaması genel çizgileri ile söz konusu edilmektedir. Bu çerçevede, Açıköğretim Fakültesinin bölümleri, dersleri, sınav sistemi, eğitim bileşenleri, TV yayınları, kitaplar ve AÖF'ün yasal konumu hakkındaki bilgilere yer verilmektedir.

DISTANCE EDUCATION SYSTEM IN TURKEY: A Sociological Research On Students Enrolled In Open Education

- 377- SUGUR, Nadir. Distance Education System In Turkey: A Sociological Research on Students Enrolled In Open Education, XXII CESE Conference, 3-6 July, 2006, Granada, Spain.**

Bu çalışma Türkiye'de uzaktan eğitim sistemine kayıtlı olan öğrencilerin sosyal ve ekonomik profillerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Türkiye'de uzaktan eğitim sistemi ilk olarak 1982 yılında Anadolu Üniversitesi tarafından uygulamaya konulmuştur. Günümüzde Türkiye’de uzaktan eğitim alan öğrenci sayısı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Avrupa’da ikamet eden öğrencilerle birlikte bir milyonu aşmış durumdadır. Bu öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğu Türkiye’de ikamet etmektedir. Öğrenci sayısının bu kadar çok olması uzaktan eğitim alan öğrencilerin

sosyal ve ekonomik özelliklerini sosyolojik açıdan ele almayı gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda uzaktan eğitim alan öğrencilerin gelir düzeyi, toplumsal cinsiyet özellikleri, istihdam durumu, kırsal-kentsel kökenleri, hangi yaş grubunda bulundukları ve uzaktan eğitim programlarını tercih etme nedenlerinin irdelenmesi son derece önemlidir.

Bu bildirinin amacı yukarıda belirtilen konuları irdelemek ve bu yolla uzaktan eğitim gören öğrencilerin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik dünyayı anlamaya ve açıklamaya çalışmaktır.

TÜRKİYE'DE AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN İNCELENMESİ

- 378-** SUGUR, Serap ve Temmuz GÖNÇ-SAVRAN. “Türkiye’de Açıköğretim Sisteminin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi**, 61(3). 2006, ss. 193-217, Ankara, Türkiye.

Bu çalışma Türkiye’de yüksek öğrenim görme olanağına sahip ol(a)mayanlar açısından çok defa ikinci bir şans olarak görülen açık öğretim sisteminde yer alan kadın ve erkek öğrencileri sosyolojik açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Açıköğretim Sistemine kadın ve erkek öğrencilerin katılım oranları, sosyal ve ekonomik kökenleri, uzaktan-yüksek öğrenimi neden tercih ettikleri, daha çok hangi programlarda öğrenim gördükleri ve mesleki yönelimlerinde ne tür farklılıklar olduğu toplumsal cinsiyet eksenli bir bakış açısıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmektedir.

A GENDER PERSPECTIVE ON DISTANCE-HIGHER EDUCATION SYSTEM IN TURKEY

- 379-** SUGUR, Serap. A Gender Perspective On Distance-Higher Education System In Turkey, **XXII Comparative Education Society in Europe Conference**, 3-6 Temmuz 2006, Granada, Spain.

Bu çalışma Türkiye’de yüksek öğrenim görme olanağına sahip ol(a)mayanlar açısından çok defa ikinci bir şans olarak görülen uzaktan eğitim sisteminde yer alan kadın ve erkek öğrencileri sosyolojik açıdan incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye’de uzaktan eğitim yoluyla yüksek öğrenim sunan Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Sistemine kadın ve erkek öğrencilerin katılım oranları, sosyal ve ekonomik kökenleri, uzaktan-yüksek öğrenimi neden tercih ettikleri, daha çok hangi programlarda öğrenim gördükleri ve mesleki yönelimlerinde ne tür farklılıklar olduğu toplumsal cinsiyetçi bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir.

Çalışma ayrıca Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitliğinde uzaktan eğitimin rolünü, özellikle uzaktan eğitimde sayıları dünya ölçeğinde her geçen gün artan çalışan kadınlar açısından eleştirel olarak değerlendirmeyi de amaçlamaktadır.

THE ROLE OF INFORMATION SYSTEMS WITHIN DISTANCE EDUCATION AND A CASE FROM TURKEY

- 380-** SUTCU, Cem S. and Emin D. **AYDIN**. The Role of Information Systems within Distance Education and A Case from Turkey, **Bilgisayar/Bilişim Sistemleri Uluslararası Derneği, 1999 Yılı Konferansı (IACIS '99, International Association For Computer Information Systems)**, San Antonio, Texas, ABD, 30 Eylül-2Ekim 1999. (In addition this presentation is presented at **Onikinci Uluslararası Üniversite Yöneticileri Toplantısı (Twelfth International Meeting of University Administrators)**, B. K., 5-9, Eylül 1999, Edinburgh, UK.

Günümüzde eğitim çok önemli bir konudur. Bilgi ve teknolojinin kullanımı eğitim sistemlerinin kitlelerle ulaşımına ve niteliğin artmasına yardımcı olur.

Çok genç yaş nüfusuna sahip Türkiye’de uzaktan öğretim modern teknolojiyi işe koşarak kitlelere ulaşır ve eğitimde maliyeti düşürmeye katkıda bulunur. Türkiye’de uzaktan eğitim uydu yayınları aracılığı ile orta ve batı Avrupa ve Azarbaijan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tataristan, Kazakistan and Kirghizistan ülkeleri de dahil tüm Türkiye “ye yayın yaparak öğrencilerine ulaşmaktadır.

Uzaktan eğitimde temel sorunsınlar okuma materyallerinin ve öğreticilerin organize edilmesinde yaşanmaktadır. Bu bildiri bugün Türkiye’deki varolan durumu anlatmakta ve uzaktan öğretim birimlerindeki bilgi sistemi koordinasyonundan söz etmektedir.

THE LATEST DEVELOPMENTS IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND TEACHING ACCOUNTING: (TURKISH CASE)

- 381- **SURMELI, Fevzi. The Latest Developments in Educational Technology And Teaching Accounting (Turkish Case),** Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No: 014, 1989, Eskişehir, Türkiye.

Çağdaş teknolojik gelişmelerin, eğitim sürecinde kaçınılmaz olarak yer aldığı vurgulanan bu çalışmada, eğitim teknolojisi, eğitimde iletişim teknolojisinin kullanımı, uzaktan eğitim yöntemi ve bu süreçte kullanılan uzaktan eğitim materyalleri, bu materyallerden özellikle TV dersleri, basılı malzemelerden yararlanma ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uygulamasında muhasebe eğitimi konuları üzerinde durulmaktadır.

Çalışmanın sonunda ise; eğitim/öğretim sürecinde yönetim, planlama, örgütlenme ve değerlendirilmesinde TV video, telefon, telex, kaset, film, bilgisayar vb. araçlardan yararlanmanın eğitim teknolojisi alt disiplininin temelini oluşturduğu ve yoğun olarak kullanılan eğitim teknolojisinin uzaktan eğitim sistemi içindeki yeri ve önemi vurgulanmaktadır.

MESLEK LİSESİ MEZUNLARI İÇİN AÇIKÖĞRETİMDE EĞİTİM MODELLERİ

- 382- **SÜRMELİ, Fevzi, Ali Ekrem ÖZKUL, Mehmet KESİM ve Nazmi ULUTAK. Meslek Lisesi Mezunları İçin Açıköğretimde Eğitim Modelleri, BTİE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi'ne sunulan bildiri,** Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.

Bu bildiride meslek yüksekokulları, Açıköğretim yoluyla sağlanabilecek katkılar incelenerek değerlendirilmektedir. Meslek liseleri ve bunların uzantısı olan meslek yüksek okullarının Türk eğitim sistemi içerisinde önemli bir yeri bulunmaktadır. Ancak mevcut meslek yüksekokulları alan ve program yönüyle çok çeşitlilik göstermekle birlikte, belirli bilim alanları kapsamında gruplandırılmaları mümkündür. Böyle bir gruplandırma ortak derslerin standardizasyonunu sağlayabileceği gibi uzaktan eğitim yoluyla da verilmesine olanak sağlayacaktır.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi ile verdiği eğitim hizmetini üç fakülte aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu fakülteler Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleridir. İktisat ve İşletme Fakülteleri dört yıllık lisans eğitimi vermektedir. İktisat Fakültesinde; İktisat, Maliye, Kamu Yönetimi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümleri, İşletme Fakültesinde ise İşletme, Pazarlama, Yönetim-Organizasyon ve Muhasebe-Finansman bölümleri yer almaktadır. Açıköğretim Fakültesi ise iki yıllık ön lisans ve lisans tamamlama eğitimi vermektedir. Açıköğretim Fakültesinin iki yıllık ön lisans bölümleri Meslek Yüksekokulu statüsündedir.

1997-1998 öğretim yılında Mesleki ve Teknik Liselerin toplam sayısı 3.369 ve öğrenci sayısı 949.504'tür. 1996-97 öğretim yılında bu liselerden toplam 237.090 öğrenci mezun olmuştur (1997-98 öğretim yılında toplam 360 Meslek Yüksekokulunda toplam 192.326 öğrenci okumaktadır. Varolan Meslek Yüksekokullarının öğretim kapasitelerinin ve kalitelerinin artırılması için, açıköğretim sisteminden yararlanmak en somut olanaklardan biridir.

Bu bildiride; Anadolu Üniversitesi kendine verilen görev doğrultusunda, ülkemizde yürüttüğü açıköğretim sistemi ile, çağın gerektirdiği teknolojik olanakları da devreye sokarak, toplumumuzun yüksek öğretim gereksiniminin oldukça önemli bir bölümünü karşılamaya çalışmaktadır.

Kurumun yürüttüğü programların dışında, ülkenin kısıtlı kaynaklarını daha verimli kullanmak ve öğretimdeki kaliteyi arttırmak amacıyla, ilgili kurumların da işbirliği ve desteği ile Meslek Liselerinden Mezun Sınavsız Kendi Alanlarında Yüksek Öğretim Yapacaklara, Kayıtlı Oldukları Meslek Yüksek Okulunda Okurken, Açıköğretim Sisteminden Programlarına Uygun Ders Almak İsteyenlere, Kayıtlı Oldukları Meslek Yüksek Okulunda Okurken, Uygun Olan Programların Birinci Yılına Açıköğretim Sisteminden Almak İsteyenlere hizmet verilmesi önerilmektedir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİMDE BİLGİ SİSTEMİ: Bir Model Önerisi

- 383- ŞAKAR, Nurhan A. Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Bilgi Sistemi: Bir Model Önerisi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 997/554, 1997, Eskişehir, Türkiye.**

1982 yılında Açıköğretim Fakültesi (AÖF) uzaktan yükseköğretime başlamıştır. Kurulduğu ilk yıllarda lisans düzeyinde öğretim veren AÖF daha sonraki yıllarda önlisans ve sertifika derecesi veren programları da bünyesine almıştır. AÖF'ün örgüt yapısı 1993 yılında iki yeni uzaktan eğitim yapan fakültenin kurulması ile değişikliğe uğramıştır.

AÖF yapısında meydana gelen bu değişikliğe göre bundan böyle, sadece önlisans ve sertifika programlarına yönelik olarak eğitim ve bu iki fakülteye (İktisat ve İşletme Fakültelerine) görsel işitsel ders malzemesi hazırlama ve bu malzemeleri öğrencilere ulaştırma, kayıt, sınav ve akademik danışmanlık organizasyonu gibi destek servis hizmeti verecektir.

İşte bu araştırma, 1993'ten sonra AÖF'ün örgüt yapısında meydana gelen değişikliklerin varolan bilgi sistemi üzerinde açığa çıkardığı etkileri ortaya koymayı amaçlamıştır. Buna göre, ilk önce AÖF'ün mevcut bilgi sistemi analiz edilmiş, daha sonra bu sistemin daha etkili ve verimli çalışabilmesi amacıyla bir model önerilerek sorunların çözüm yolları aranmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

384- ŞAKAR, Nurhan. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt III, Sayı: 1, Haziran 2001, Afyon, Türkiye.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü arasında 28.02.2000 tarihinde İngilizce Öğretmeni Yetistirme Protokolü imzalanmıştır.

Türkiye’de öğretmen yetistirme görevini üstlenen eğitim fakülteleri, sistemin ihtiyacı olan öğretmenlerin yetistirilmesine katkı sağlamasına karşın nicel ve nitel yönden istenilen düzeye ulaşmakta zorlanmıştır. Bunun sonucu olarak İngilizce öğretmenliği alanında kısa sürede karşılanması olanaksız öğretmen ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim uygulaması sonucu 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersinin konulmasıyla var olan İngilizce öğretmen açığı daha da artmıştır. Söz konusu bu durum karşısında MEB konuya çözüm getirmek amacıyla Eskişehir Anadolu Üniversitesi ile

isbirliğine gitmiş ve İngilizce Öğretmeni Yetistirme projesi hazırlanmıştır. Karşılıklı görüşmeler sonucu ilgili protokol imzalanarak yürürlüğe konulmuştur.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI
ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYETLERİNİN BELİRLENMESİNE
YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA VE SONUÇLARI**

- 385-** **ŞAKAR**, Nurhan. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Memnuniyetlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma ve Sonuçları, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23–25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında 28.02.2000 tarihinde imzalanan protokol gereği başlatılan İngilizce Öğretmenliği Lisans Programının (İÖLP) ana misyonu, kaliteden ödün vermeden ülkemizin içinde bulunduğu İngilizce Öğretmeni açığını en kısa sürede kapatmaktır.

Söz konusu bu temel misyonu gerçekleştirmek üzere başlatılan İngilizce Öğretmenliği Lisans Programına kayıtlı toplam 4.806 öğrenci bulunmaktadır. Söz konusu Lisans programı bir proje olarak başlatılmıştır.

İÖLP, Anadolu Üniversitesi bünyesinde uygulanmakta olan Açıköğretim Sistemi içindeki programlardan farklı ve ilk olması nedeniyle ayrı bir önem taşımaktadır. Yapılan bu çalışma ile İÖLP’de okuyan öğrencilerin programla ilgili düşünceleri araştırılmış ve karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri sunulmuştur.

**ANADOLU UNIVERSITY
OPEN EDUCATION FACULTY (OEF) ENGLISH LANGUAGE
TEACHING B.A. PROGRAM (ELT BAP) AND WEBCT Web CT
PILOTNG**

- 386-** **SAKAR**, Nurhan. A. ve Nesrin **ORUC**. Anadolu University, Open Education Faculty (OEF) English Language Teaching B.A.

**Program (ELT BAP) AND WEBCT Web CT Piloting, II.
Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı
Bildirileri, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2002, Turkey.**

Anadolu Üniversitesinin kuruluş geçmişi 1958 yılında kurulan Eskişehir İktisadi Ticari İlimler Akademisine dayanmaktadır. Şimdilerde Anadolu Üniversitesi'nin 11 Fakültesi, 8 Meslek Yüksek Okulu, Konservatuvarı bulunmaktadır. Anadolu Üniversitesi 1982 yılında uzaktan eğitim yöntemine dayalı Açıköğretim Fakültesi uygulaması ile Türk Eğitim sistemine yenilikler getirmiştir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde uzaktan eğitim sektöründe alternatif eğitim sistemi olarak görüldüğü açıkça anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada da Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Lisans öğretimi programı uygulaması tartışılacaktır.

**UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMİNE DAYALI
“OKUL DENEYİMİ II ve ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI” DERS
MODELİ: AÖF İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Örneği**

- 387- ŞAKAR, Nurhan. A. Uzaktan Öğretim Sistemine Dayalı “Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması” Ders Modeli: AÖF İÖLP Örneği, V Uluslararası Eğitim Teknolojileri Kongresi, Sakarya Üniversitesi, Eylül 2005, Sakarya, Türkiye.**

XXI. yüzyılda teknolojiye yaşanan önemli gelişmeler ve yenilikler kuşkusuz eğitim teknolojisi alanında da kendini göstermiştir. Klasik sınıf içinde yapılan öğretim her ne kadar Türk Yüksek Öğretim sistemi içinde yerini korusa da, günümüzde özellikle bilgisayar ve internet kullanımının giderek yaygınlaşması uzaktan öğretim sistemini olumlu yönde etkilemiştir. Günümüzde uzaktan öğretim yalnızca eğitim kurumları tarafından değil aynı zamanda işletmeler, kamu kurumları v.b. çok farklı kurum ve kuruluşlarca tercih edilen bir eğitim sistemi haline gelmeye başlamıştır.

Ülkemizde bilindiği üzere bundan yaklaşık 23 sene önce uzaktan öğretimin gelecekteki önemini gören ve bu vizyonla, 1982 yılında 2809 sayılı yasayla Açıköğretim Fakültesini kuran Anadolu Üniversitesi, bugün AÖF bünyesinde 2 Lisans ve 23 önlisans programı olan bir yüksek öğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde yer alan lisans

programlarından İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, (İÖLP) 28.02.2000 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi arasında imzalanan protokol gereği başlatılmış bir programdır.

Söz konusu program karma (blended) öğrenme modeline göre uygulanmaktadır. Diğer bir ifade ile İÖLP’de öğretim, ilk iki yıl kısmen örgün, son iki yıl ise asenkron çevrim-içi derslerle desteklenerek tamamen uzaktan verilmektedir.

Ülkemizde uzaktan öğretime dayalı bir öğretim sistemiyle, İngilizce öğretmeni yetiştiren benzer bir lisans programı modelinin olmaması, AÖF İÖLP’ yi özgün bir program haline getirmektedir. Söz konusu bu programda 4. sınıf öğrencilerinin ders programı içinde yer alan “Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması” dersinin ayrı bir yeri vardır.

“Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması” dersi İÖLP içinde uygulama dersleri arasında yer alan, staj formatında düzenlenen ve notlandırılan bir 4. sınıf dersidir. Programda son iki yıl uzaktan olduğu için öğrenciler diledikleri ilde ikamet edip programa devam edebilmektedir.

“Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması” dersi Türkiye genelinde farklı illerde bulunan öğrencilerin adres illerine göre fakülte-okul işbirliği çerçevesinde organize edilmektedir. Söz konusu dersin organizasyonu ve uygulanmasına örnek gösterilebilecek benzer bir model yoktur.

Bu bildiride, 2003-2004 öğretim yılından bu yana fakülte-okul işbirliği çerçevesinde AÖF İÖLP içinde yürütülen “Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması” ders modeli anlatılmış ve uzaktan öğretime dayalı benzer programla

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE KARMA ÖĞRENME MODELİ: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Örneği

- 388- ŞAKAR, Nurhan. A. Uzaktan Eğitim Sisteminde Karma Öğrenme Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Örneği [Blended Learning Model in Distance Education: English

Teacher Bachelor's Program Evaluation], **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Haziran 2006, Cilt 7/Say. 1, Eskişehir, Türkiye.

Son yıllarda özellikle internetin uzaktan eğitiminde çok fazla kabul görmesi uzaktan eğitimin daha fazla tercih edilmesine neden olmuştur. Günümüzde uzaktan eğitimin özellikle yüksek öğretimde önemli bir seçenek olduğu söylenebilir. Dünya'da artık uzaktan eğitim veren kurumların yanı sıra örgün eğitim veren pek çok yüksek öğretim kurumu da eğitim sistemleri içinde uzaktan eğitime yer vererek karma öğrenme modeline dayalı eğitim sistemleri uygulamaktadır. Kuşkusuz bu yöndeki çabaların temelinde daha etkin ve verimli bir eğitim yapma isteği vardır. Karma öğrenme, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sonucu ortaya çıkan araçlardan (internet, televizyon, CD-Rom v.d.) bir ya da birkaçının, geleneksel sınıf içi eğitimle harmanlanmasıyla gerçekleşmektedir.

Anadolu Üniversitesi AÖF İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) uzaktan öğretimde karma öğrenme modeline dayalı olarak İngilizce öğretmeni yetiştirmek amacıyla açılan bir lisans programdır. Uzaktan İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı halen ülkemizdeki eğitim fakültelerinde uygulanmakta olan örgün İngilizce öğretmenliği lisans programlarına eşdeğer (ders programı, öğrenci kabulü ve diploma) bir programdır. Türk yükseköğretim sistemi içinde özgün bir program olması nedeniyle söz konusu modele Türkiye'de örnek teşkil eden bir başka benzer bir uygulama yoktur.

Bu açıdan bakıldığında ortaya çıkan modelin başka kurumlar tarafından yapılacak benzer uygulamalar için örnek oluşturduğu söylenebilir.

Bu makale de kuramsal olarak uzaktan öğretimde karma öğrenme modeli ve bu modele dayalı olarak yürütülen AÖF İngilizce Öğretmenliği Lisans Programında yapılan düzenlemeler ve yakın gelecekte öngörülen çalışmalar üzerinde durulmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN YERLEŞİM ALANLARINA GÖRE DAĞILIMINI BELİRLEMeye YÖNELİK TAHMİN MODELİ GELİŞTİRİLMESİ

389- ŞEN, A. Mine. Açıköğretim Öğrencilerinin Yerleşim Alanlarına Göre Dağılımını Belirlemeye Yönelik Tahmin Modeli

Geliştirilmesi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, 1999. Eskişehir, Türkiye.

Günümüzde yapılan istatistiksel çalışmalarda veri derlemenin zorluğu, maliyetin yüksek olması, zamanın kısıtlı olması gibi pek çok nedenden dolayı, tahmin yapma ihtiyacı doğmaktadır. Gelişen tahmin teknikleri yardımıyla organizasyonlar, belirsizlikleri azaltarak gelecek için doğru karar alabilmektedirler. 21'nci yüzyıla girerken eğitimde klasik yaklaşımların yanı sıra yeni yaklaşımlar arama ihtiyacı ile ortaya çıkan uzaktan öğretim sistemi, Türkiye'de Anadolu Üniversitesi'nce yürütülmektedir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ülkemizin en geniş öğrenci kapasitesine sahip fakültesidir. Bu sebeple sisteme ve öğrencilere kolaylık getirebilecek yeni uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Açıköğretim öğrencilerine götürülecek destek hizmetlerinin planlanabilmesi için yerleşim alanlarına göre dağılımın bilinmesine (iller-ilçeler-kasaba-köyler) ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencilere uygulanan destek hizmetlerinin bölgesel düzeyde ele alınması ile, uygulama kolaylıkları sağlanabileceği düşünülmüştür. Bu amaç doğrultusunda tahmin yöntemleri denenerek en uygun tahmin yönteminin seçilmesine ve farklı modeller geliştirilmeye çalışılmıştır.

AÇIKÖĞRETİM SORU BANKASI YÖNETİM SİSTEMİ

- 390- SENEL, Hakan. Açıköğretim Soru Bankası Yönetim Sistemi, BTİE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi, Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.**

Anadolu Üniversitesi bünyesindeki Türk Açıköğretim Sisteminde 550 binden fazla öğrenci bulunmaktadır. Bütün öğrenciler merkezi bir organizasyonda yılda üç kez sınava girmektedirler. Açıköğretim sisteminin bütün programlarında 178 ders olması nedeniyle, sınav hazırlama oldukça karmaşık ve yorucu olmaktadır. Bu yoğun yükü karşılamak üzere, 1996 yılında Test Araştırma Birimi adı altında bir birim kurulmuştur. Birimin hazırladığı 1996 yılı sınavlarında karşılaşılan sorunlar, test hazırlama sürecini otomatikleştirecek ve istem dışı insan hatalarını en aza indirecek bir yazılımın geliştirilmesi kararının verilmesine yol açmıştır. Sistemin geliştirildiği ilk yılda yazılım hataları ayıklanmış ve zamanla yeni özellikler eklenmiştir. Yazılım, kullanıcı tarafından soruların kabul edildiği ve test

kitapçıklarının diğer uçtan basıldığı bir duruma gelmiştir. Sayfa düzenleme, noktalama hatası denetleme, basit gramer kontrolü, yazım hatası düzeltmeleri, test gurupları için Sistemin kullanımıyla birlikte, sorulardaki insan hatalarının sayısı belirgin bir şekilde azalmıştır. Sistemin hazırladığı testlerin kullanıldığı ilk sınav olan 1997 ara sınavında hiç bir hata bulunmamıştır. Haziran 1997’de, soruların kalitesini (güçlük seviyesi, ayıricılık oranı) ölçebilmek için istatistiksel bir araç sisteme entegre edilmiştir. Sınav sonrası bu araçtan alınan verilerle, soruların kalitesi hakkında soru yazarlarına geribildirim sağlanmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM ÖĞRENCİ DESTEK SİSTEMİ

- 391-** ŞENEL, Hakan ve Akif KUTLU. Açıköğretim Öğrenci Destek Sistemi, AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Türkiye’de bütün büyük şehirlerde bulunan Açıköğretim Fakültesi Öğrenci Büroları, 1982’den beri öğrencilere hizmet vermektedir. Öğrenciyle fakülteleri arasında bir bilgi akış köprüsü durumunda olan bürolarda, 1998’den itibaren teknolojik iyileştirilmelere gidilmiş ve hizmet kalitesi artırılmıştır. Düşük işletim maliyetli bir bilgisayar ağı kurularak, bürolarda öğrencilere verilen hizmet çeşitlendirilmiştir.

Bu makalede büro sisteminin işleyişi, hazırlanan büro otomasyonu projesi çerçevesinde meydana gelen yapısal değişiklikler ve iyileştirmeler anlatılmaktadır.

ÇEVİRİMİÇİ BİR DESTEK OLARAK SUNULAN İKTİSADA GİRİŞ DERSİNİN ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ETKİSİ: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Bir Uygulama Örneği

- 392-** ŞENEL, Zeliha. Çevrimiçi Bir Destek Olarak Sunulan İktisada Giriş Dersinin Öğrenci Memnuniyeti Üzerine Etkisi: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Bir Uygulama Örneği, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2003, Eskişehir, Türkiye.

İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme ve bunun sonucu olarak üretilen bilgiye çok hızlı erişilebilmesi, eğitim sistemlerini de etkilemektedir. Okula devam edemeyen bireyler yanında, yaşam boyu eğitim alma isteği, uzaktan eğitim modellerinin dünyada önem kazanmasına neden olmaktadır.

Uzaktan eğitim modelinde eğitimci ile öğrenciler aynı mekanda olmadığından iletişimi sağlamak amacıyla farklı ortamlardan yararlanılarak eğitim etkinlikleri sürdürülmektedir. İnternet ve World Wide Web (www) eğitim amaçlı olarak kullanılan en yeni teknolojilerden biridir.

Bu çalışmanın temel amacı, iletim ortamı olarak televizyon ve basılı materyaller kullanan bir uzaktan eğitim dersinin, web destekli olarak teknik ve pedagojik yönden nasıl tasarımlanacağını ve hazırlanan tasarıma ilişkin öğrenci memnuniyetini belirlemektir.

Araştırmada, öğrencilerin hazırlanan web destekli eğitim sitesine yönelik memnuniyetini belirlemek amacıyla Likert ölçeğine uygun bir anket formu geliştirilmiştir. Çalışma sonunda yapılan değerlendirmeler, web tasarım ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmış bir web destekli eğitim sitesine ilişkin öğrencilerin genellikle memnun olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin memnuniyetlerini olumsuz yönde etkileyen en önemli unsurlardan biri, İnternet erişim sorunlarıdır.

**AÇIKÖĞRETİMDE EĞİTSEL
İLETİŞİM ORTAMI OLARAK BİLGİSAYAR:
Akademik Danışmanlık Sistemi İçin
Bir Bilgisayar Destek Eğitim Modeli**

393- ŞENİŞ, B. Fethi. Açıköğretimde Eğitsel İletişim Ortamı Olarak Bilgisayar: Akademik Danışmanlık Sistemi İçin Bir Bilgisayar Destek Eğitim Modeli, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No. 684/333, 1993, Eskişehir, Türkiye.

Özellikle son yıllarda tüm dünyada gözlenen hızlı değişim, pek çok sistem üzerinde sarsıntı boyutlarında etkilere neden olmuştur. Bu etkilerden payını alan önde gelen sistemlerden biri de kuşkusuz, eğitim sistemleridir. Böylesi koşullarda geleneksel eğitim sistemlerinin toplumların eğitim talebini karşılamada tıkanıp bir dünyada, uzaktan öğretim yöntemleri, eğitim hizmetini sunarken sadece kitle iletişim araçlarına bağlı kalmamakta, özel

ders materyalleri hazırlamakta ve akademik danışmanlık etkinliklerini farklı biçimlerde çeşitlendirmektedir.

Bu çalışmada sorun; Açıköğretim Fakültesi akademik danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması konusunda bilgisayardan yararlanma konusunda bir model önerilmesidir. Model önerilirken uygulamada karşılaşılması olası sorunlar ve bu sorunlar için çözüm yolları önerilmiştir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR DESTEKLİ AKADEMİK DANIŞMANLIK MERKEZLERİ PROJESİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 394-** **ŞENİŞ, B. Fethi ve M. Emin MUTLU.** Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar: Destekli Akademik Danışmanlık Merkezleri Projesi'nin Değerlendirilmesi, **IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi**, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 10-12 Eylül 1997, Eskişehir, Türkiye.

Açıköğretim Fakültesi (AÖF) Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık (BDAD) Merkezleri Projesi, Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) Birimi tarafından 1992-1994 tarihleri arasında tasarlanmış ve 1994 yılında uygulamaya konulmuştur. Bu çalışma BDAD Merkezleri Projesi'nin bir değerlendirilmesini içermektedir. Bu amaçla projenin donanım ve yazılım özelliklerine ve uygulama biçimi ve sonuçlarına yer verilmiştir. Projenin yeterince tanıtılmamasına karşın Anadolu Üniversitesi İşletme, İktisat ve Açıköğretim Fakülteleri öğrencilerinden beklenen ilgiyi gördüğü gözlenmiştir.

İNTERNET TABANLI EĞİTİM UYGULAMALARINDA ÖĞRETMENİN SAHİP OLDUĞU İZLEME ARAÇLARININ AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNDE UYGULANABİLİRLİLİĞİ

- 395-** **ŞENİŞ, B. Fethi, M. Emin MUTLU ve Nermin ÇETİNÖZ.** İnternet Tabanlı Eğitim Uygulamalarında Öğretmenin Sahip Olduğu İzleme Araçlarının Açıköğretim Sisteminde Uygulanabilirliği, **BTİE'99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi'ne sunulan bildiri.** Türkiye

Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 13-15 Mayıs 1999, Ankara, Türkiye.

İnternet Tabanlı Eğitim Uygulamaları'nda öğrenciyle etkileşim sağlama ve öğrenciyi izleme amacıyla çeşitli araçlar kullanılmaktadır. Öğretmenin yer aldığı çevrim içi etkileşim sağlayan araçlar; beyaz tahta, sohbet kanalları, sesli konferans, görüntülü konferans sitemleridir.

Öğretmenin yer aldığı çevrim dışı etkileşimi sağlayan araçlara ise elektronik posta ve tartışma grupları örnek olarak verilebilir. Bunların dışında öğretmenin öğrencinin ders sırasında gösterdiği performansı ve ders izleme ile ilgili tutumlarını izlemesi amacıyla log çözümleyiciler ve çevrim içi test sonuçları kullanılmaktadır. Bugüne kadar İnternet tabanlı eğitim uygulamalarında öğretmenin sahip olduğu denetim araçları incelenerek Açıköğretim Fakültesi'nin uzaktan eğitim sisteminde uygulanabilmesi için bir model önerisi sunulmuştur.

TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

- 396- **ŞİMŞEK**, Ali. "Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi", **Çağdaş Eğitim**, S.108, ss. 34-39, 1986, Ankara, Türkiye.

Çalışmada, son yıllarda eğitime olan istemin olağanüstü boyutlarda artması ve geleneksel eğitim sistemlerinin bu gereksinimi karşılayamaması üzerine uzaktan eğitimin hızla yaygınlaştığı belirtilmektedir.

Yazıda Türkiye'de girişilen uzaktan eğitim denemeleri ve bunların sonuçları, eğitim teknolojisi açısından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Uzaktan eğitim yapacak kurumların, öğrencilerinin içinde bulunduğu koşulları iyi bilerek başlamaları belirtilmektedir.

AÇIKÖĞRETİM DERS KİTAPLARININ KENDİ KENDİNE ÖĞRETME YETERLİLİĞİ

- 397- **ŞİMŞEK**, Nurettin. "Açıköğretim Ders Kitaplarının Kendi Kendine Öğretme Yeterliliği", **I. Eğitim Bilimleri Kongresi**

Bildiriler, Cilt-2, ss.537-543, 28-30 Nisan 1994, Çukurova Üniversitesi, Adana, Türkiye.

Çalışma 1992-1993 yılında aynı alanda yapılmış deneysel bir araştırmanın bir bölüm bulgularını tartışmaktadır. Açıköğretim Fakültesi'nce hazırlanan ders ünitelerinin hazırlanmasında uyulması öngörülen ölçütlerin; söz konusu materyallerle öğrenen öğrencilerin kendi kendine öğrenme başarıları üzerindeki etkiyi belirlemeyi amaçlayan araştırma öntest-sontest kontrol gruplu modele uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk bölümünde araştırma sistematığına ilişkin bilgilere yer verilmekte, ikinci bölümde bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar, son bölümünde ise araştırma sonuçlarına dayalı bir tartışmaya yönelinmektedir.

Araştırmada; söz konusu ölçütlere uyan materyallerin, uymayan materyallere göre anlamlı düzeyde bir başarı farkı yarattığı ancak, ölçütlere farklı düzeyde uyan materyallerin neden olduğu öğrenci başarıları arasındaki farklardan hiçbirinin manidar olmadığı ortaya çıkmıştır.

UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMLERİNDEKİ ÇEVİRİMİÇİ ETKİLEŞİMLERİN YAPISAL ÇÖZÜMLEME YOLUYLA MODELLENMESİ

398- ŞİMŞEK, Nurettin. Uzaktan Öğretim Sistemlerindeki Çevrimiçi Etkileşimlerin Yapısal Çözümleme Yoluyla Modellenmesi, **Eğitim Bilimleri ve Uygulama**, Sayı 9, Haziran 2006, Ankara, Türkiye.

Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme etkinliklerine katılıp-katılmamaları, katılma sıklıkları ve katılımın içeriği, bu etkinliklerin gerçekte üstlendiği işlev ve uzaktan öğrenen öğrencilerin bu tür etkinliklere ilişkin beklentileri hakkında önemli ipuçları verir. Bu araştırmada elektronik sohbet (chat) oturumlarında öğrenciler ve öğrencilerle öğretmenler arasında paylaşılan mesajlar çözümlenerek, mesajların paylaşıldığı oturumların iletişimsel yapısı betimlenmeye çalışılmıştır. Mesajların çözümlenmesinde kullanılan ESA (Exchange Structure Analysis) katılımcı mesajlarını katılımın pragmatik hedefine göre sınıflandırmaya ve sayısallaştırarak, anlamlandırmaya dayalı bir yöntemdir. Araştırmada bir uzaktan eğitim programına devam eden 280 öğrenciye ait, 27156 mesaj çözümlenmiştir.

Araştırma bulguları öğrencilerin yarısından fazlasının çevrimiçi öğrenme etkinliklerine ilgi gösterdiğini ve planlanandan daha fazla oturum gerçekleştiğini göstermiştir. Öğrencilerin sohbet etkinliklerine katılma sıklıklarının cinsiyete göre farklılaşmadığı halde; yaş, yerleşim birimi türü ve internet erişimi olanağına sahip olma durumundan etkilendiği belirlenmiştir. Katılım sıklığı ortalaması, sırası ile şehir merkezi, ilçe merkezi ve köylerde daha yüksektir. Kadın ve erkek öğrencilerin mesaj gönderme sıklıkları arasında fark çıkmamıştır.

Öğrenciler sırası ile ders içerikleri, sınavlar, öğrenci işleri hizmetleri ile ilgili mesajlar göndermektedirler. Öğretmen mesajlarından farklı olarak öğrenci mesajları sırası ile edilgin, etkin ve baskın nitelikli mesajlar olmuştur. Öğrenciler iletişim sürecine en çok soru cevaplayarak, soru sorarak, yeni tartışma açarak katılmaktadırlar. Öğretmenler ise en çok soru cevaplama, cevabı bitirme, tartışma başlatmaya dönük mesajlarla katılmaktadırlar.

UZAKTAN EĞİTİM VEREN KURUMLARDA TOPLAM KALİTE FELSEFESİNİN UYGULANABİLİRLİĞİ

- 399- TAŞCI, Deniz.** Uzaktan Eğitim Veren Kurumlarda Toplam Kalite Felsefesinin Uygulanabilirliği, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri**, Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 599-605, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.

Türkiye'nin eğitim gereksinmesi büyüklüğü ile eğitime aktarabileceği kaynakların sınırlılığı dikkate alındığında, ülkede bir uzaktan eğitim sisteminin bu kadar geç kurulması şaşırtıcıdır. Ancak AÖF'ten önce, yükseköğretim aşamasında çeşitli uzaktan eğitim modellerinin denendiği ama bunların başarılı olamadığı görülmektedir. Daha önce denenilen modellerin başarısızlıklarının çok çeşitli sebepleri vardır.

AÖF'ün kuruluş aşamasında, bu başarısızlıklardan gerekli deneyimlerin çıkarıldığı söylenebilir. Bu sayede sistem kısa süre içinde kamu nezdinde saygın bir yer edinmiş ve işlerlik kazanmıştır. Daha ilk yıllarından itibaren AÖF'ü konu alan tartışmalar, sistemin başarısız olduğu ve kaldırılması gerektiği gibi temalardan hep uzak durmuş, kalitenin iyileştirilmesi ile sınırlı kalmıştır. AÖF'ün kısa süre içinde kabul görmesi üzerine sistemin kontenjanı sürekli olarak artırılmıştır. Bu kontenjan artışları çok zaman olanaklar ve

hedefler dikkate alınmadan gerçekleştirilmiştir. Kalite ise genel olarak kantiteyle çelişir. Ayrıca kalitenin iyileştirilmesi, hemen her zaman maddi kaynak gerektirir. AÖF bir yandan kontenjanları artırılırken, bir yandan da maddi kaynak açısından daralan olanaklarla hizmet verme zorunda kalmıştır. Dolayısıyla eğitim kalitesinin iyileştirilmesi açısından fakülte yönetiminin hareket alanı her geçen gün biraz daha daralmıştır. Buna karşılık kalitenin iyileştirilmesi, aynı zamanda zihinsel kaynak da gerektirir. Diğer bir deyişle uygun bilgi ve know-how, kalitenin iyileştirilmesi açısından çok önemli girdilerdir. Bu bildiride, kalite çemberlerinden toplam kalite yönetimine kadar bir dizi teknik ve yaklaşımın, AÖF'ün ürettiği hizmetin iyileştirilmesine nasıl katkı sağlayabileceği tartışılmaktadır.

**ONLINE LEARNING PROGRAMS
AS LEARNING ORGANIZATIONS:
A Case Study of Information Management Programs
At Anadolu University, Turkey**

- 400-** TAŞÇI, Deniz. Online Learning Programs as Learning Organizations: A Case Study of Information Management Programs at Anadolu University, Turkey, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, July 2006 ISSN 1302-6488, Volume: 7 Number: 3, Eskisehir, Turkey.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programında kullanılan çeşitli eğitim materyallerinin etkililiği ve kullanıcıların kolaylaştırıcı çoklu ortamlara ilişkin tutum sonuçlarını içermektedir. Araştırma her ne kadar basılı eğitim materyalleri halen sıkça kullanılsa da web tabanlı kolaylaştırıcılar kadar izlenmediğini göstermektedir. Bununla birlikte kullanıcılar kendilerine dağıtılan CDleri web tabanlı kolaylaştırıcı eğitim ortamlarından daha etkili kullandıkları ve yararlandıklarını belirtmektedirler.

**UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN
DERS ÇALIŞMA STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

- 401-** TEKER, Necmettin, Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Ders Çalışma Stratejilerinin Karşılaştırılması, **Eğitim Bilimleri ve Uygulama**, Sayı 1, Ocak 2002, Ankara, Türkiye.

Türkiye’de uzaktan eğitim her geçen yıl biraz daha önem kazanmaktadır. Geline nokta da uzaktan eğitim uygulamaları ile 1.000.000’u geçen öğrenci kitlesine hizmet sunulmaktadır. Bu öğrencilerin en fazla yararlandıkları öğrenme kaynağı basılı materyallerdir. Bu nedenle araştırmada uzaktan eğitim öğrencilerinin etkili ders çalışma stratejilerine sahip olma durumu sınıflara ve bölümlere göre karşılaştırmalı olarak incelenmektedir.

Genel tarama modeli çerçevesinde ve anket uygulaması şeklinde yürütülen araştırmaya 150 uzaktan eğitim öğrencisi katılmıştır. Toplam 26 sorudan oluşan anket formunun genel güvenilirliği 0.82 olarak hesaplanmıştır. Toplanan veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve tek boyutlu varyans analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Yapılan anlamlılık testlerinde 0.05 hata oranı temel alınmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin ders çalışmaya zihinsel olarak hazırlanması, zaman kullanımı, çalışma ortamını düzenleme, farklı kaynaklardan yararlanmaya ilişkin stratejilerini oluşturmada kısmen sorun yaşadıkları söylenebilir. Buna karşın öğrencilerin etkili okuma, ders çalışma, değerlendirme stratejilerine sahip oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu, kendi kendilerini kontrol becerilerini geliştirdikleri söylenebilir. Bazı özellikleri göstermede bölümler ve sınıflar arasında küçük farklılıklar olmasına rağmen üst sınıflara gelindikçe bir uzaktan eğitim öğrencisinin sahip olması gereken özellikleri daha çok gösterdikleri görülmektedir.

TÜRKİYE'DE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE VIDEO İLE EĞİTİM MERKEZİ PROJE ÖNERİSİ

402- TEKİN, Cengiz, Uğur DEMİRAY ve Murat BARKAN Türkiye'de Uygulanan Uzaktan Eğitim Sisteminde Video ile Eğitim Merkezi Proje Önerisi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayın No: 1, 1987, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada videonun, Türkiye'de uygulanan uzaktan eğitim sistemi olan Açıköğretim Fakültesi öğrencilerinin çalışmalarında, bir destek hizmet olarak sistemde yer alması savunulmuş ve nasıl ve niçin kullanılması gerektiği konusunda öneriler ileri sürülmüştür. Bu çalışma daha önce "Videonun Türk Toplumunda Kullanımı" konusunda yapılan araştırmanın verilerinden

hareketle yapılmıştır. Çalışmanın amacı, videonun Anadolu Üniversitesi'nce uygulanmakta olan uzaktan eğitim sisteminde öğrencilere bir destek hizmeti olarak yer alabileceğini ortaya koymaktır. Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, uzaktan eğitim sistemlerinde kullanılan iletişim araçları ve bu araçların sistemin işleyişinde üstlendikleri işlevler, videonun uzaktan eğitime yönelik kullanım olanaklarına ilişkin literatür kaynaklı bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde, Türkiye'de bugüne değin uygulanan uzaktan eğitim çabalarına yer verilmiş ve Açıköğretim'in ülkemizde başlayışı öncesindeki geçmişi, gelişimi, uygulaması, karşılaşılan sorunları ile Açıköğretim'in öğrencilerine ulaşabilme kanalları ile ilgili bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümde, videonun AÖF' de kullanım olanakları, AÖF büroları ile Video Eğitim Kütüphaneleri arasındaki ilişki, Video Eğitim Merkezi VEM' in işleyiş süreci, VEM ile taşra bürolarındaki VEM ve VEK uygulamaları arasındaki eşgüdümüne yer verilmiştir. Dördüncü bölümde, videonun kullanılmasına ilişkin sonuç, öneriler yer almakta, eşgüdümüne gerek duyulan diğer birimlerle ilgili bilgilere yer verilen değerlendirme bölümü bulunmaktadır. Beşinci bölümde ise pilot uygulama yer almaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: Video, eğlence amaçlı, boşa zaman harcayan bir araç olma konumundan çıkarılarak, insanımızın eğitim ve bilgi düzeyinin yükselmesinde işlevsel olarak kullanılacak bir araç konumuna getirilebilir. Videonun bu alanda kullanımı onu, dünyadaki benzer uygulamalarıyla karşılaştırıldığında, toplumumuza özgü ve diğer ülkelerle eşzamanlı kullanılan bir araç konumuna getirecektir. Video, bu öneri uygulamasıyla diğer alanlarda da kullanım alanı bulabilecek, kullanıldığı alanlarda da toplumun eğitiminde işlevsel olabilecektir.

THE OPEN EDUCATION FACULTY OF ANADOLU UNIVERSITY

403- TEKİN, Cengiz, Durmuş A. OZCELIK, Uğur DEMIRAY ve Murat BARKAN. The Open Education Faculty of Anadolu University, Birinci ve İkinci baskı, Anadolu Üniversitesi, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Anadolu Üniversitesi ve ağırlıklı olarak Açıköğretim Fakültesi'ni, özellikle yabancı kişi, kurum ve kuruluşlara tanıtmayı amaçlayan bu çalışmada genel çizgileriyle Anadolu Üniversitesi ve Açıköğretim Fakültesi'nin tarihçesi ve

işleyişi ile diğer bilgilerine yer verilmiştir. Resimli ve 45 sayfa olan bu tanıtıcı çalışma, fakültenin ilk tanıtım çalışmalarından biridir.

ÇAĞDAŞ BİR EĞİTİM ARACI VIDEO: Araştırma-Kuram-Uygulama

- 404- TEKİN, Cengiz (Editör). Çağdaş Bir Eğitim Aracı Video: Araştırma-Kuram-Uygulama.** Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No. 004, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma, günümüzde videonun kitle iletişim araçlarından biri olduğunu savunan ve videonun çeşitli boyutlardaki işlevselliği konularındaki yazılardan oluşmaktadır.

Çalışmanın Açıköğretim Fakültesi boyutu ile ilişkilendirilmesi ise videonun Uzaktan Eğitim sistemlerinde kullanımı, Açıköğretim Fakültesi Video ile Eğitim merkezleri ve bu merkezlerdeki uygulamalarla ilgili yazıların yer almasından dolayıdır. İlgili makalelerde videonun uzaktan eğitimde işlevsel olabilecek bir araç olduğu ileri sürülerek, videonun uzaktan eğitim öğrencisine öğrenme açısından katkıda bulunduğu bilgileri yer almaktadır.

HOME VIDEO A POSSIBILITY TO SUPPORT DISTANCE EDUCATION STUDENTS

- 405- TEKİN, Cengiz and Murat BARKAN. Home Video: A Possibility to Support Distance Education Students,** Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları, Yayın No: 11, 1988, Eskişehir, Turkey.

Bu çalışmada uzaktan eğitim öğrencileri için destekleyici bir araç olarak ev videolarının eğitim sürecinde kullanımı tartışılmaktadır.

Çalışmada video cihazının kendine özgü özelliklerinin eğitim ortamında kullanılabilirliği ve öğrencilerin farklı algı merkezlerini harekete geçirerek katkıda bulunacağı savunulmaktadır.

SHORT PROFILE OF THE FIRST GRADUATES OF THE OPEN EDUCATION FACULTY

- 406- **TEKİN**, Cengiz and Uğur **DEMİRAY**. "Short Profile of The First Graduates of The Open Education Faculty", **ICDE Bulletin**. Vol: 19, The Open University, 1989, Milton Keynes, UK. (Ayrıca bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Yayınları (no:15) ,1988, yayınlanmıştır).

Açıköğretim Fakültesi, 1982 yılında eğitime başlayarak Türk eğitim Sistemine yeni bir boyut getirmiştir. Getirilen yeni boyutun Türk toplumsal yapısına uygun olduğu ve giderek kamuoyunca da kabul gördüğü belirtilmiştir. Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi'nin ilk mezunlarının bazı özelliklerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

UZAKTAN/AÇIK ÖĞRETİMİN MALİYET ANALİZİ

- 407- **TEZCAN**, Mediha. "Uzaktan/Açık Öğretimin Maliyet Analizi", **Uzaktan Eğitim**. UZEV Yayınları, Milli Eğitim Bakanlığı, Yaz 1998/Kış, ss.93-95, 1999, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, uzaktan öğretim sisteminin maliyet analizinin tanımsal düzeyde açıklaması yapılmaktadır.

UZAKTAN EĞİTİMDE EKONOMİK YAPI ÇÖZÜMLEMESİ: Türk Yükseköğretiminde Örgün Ve Uzaktan Eğitimin Maliyet– Etkinlik Karşılaştırması

- 408- **TEZCAN**, Mediha. Uzaktan Eğitimde Ekonomik Yapı Çözümlemesi: Türk Yükseköğretiminde Örgün ve Uzaktan Eğitimin Maliyet–Etkinlik Karşılaştırması. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 2000, Eskişehir, Türkiye.

Bu çalışmada açık/uzaktan eğitim kavramsal düzeyde anlatılmış ve tarihsel süreçteki gelişimi incelenmiş, açık/uzaktan eğitim sistemlerinin ekonomik analizi yapılmıştır. Örnek olaylara ait sayısal veriler, geometrik düzlem aracılığı ile analiz edilmiştir. Uzaktan ve örgün eğitimin maliyet

karşılaştırması geometrik düzlemde gösterilmiştir. Başabaş noktası analizi sonuçlandırılmıştır. Açık/uzaktan eğitim sistemlerinde yararlanılan teknolojiler; eğitsel televizyon, uydu yayını, videokonferans, radyo, ses kasetleri, bilgisayar-temelli eğitim, çoklu medya ve etkileşimli-bilgisayar bağlantılarının ayrıntılı maliyetleri gerçek sayısal verilerle analiz edilip geometrik düzlemde incelenmiştir. Açık/uzaktan eğitim sisteminde yararlanılan tek ve iki yönlü teknolojilerin maliyet farklılıkları geometrik düzlem aracılığı ile analiz edilmiştir. Açık/uzaktan eğitim teknolojilerinin yönetsel ve ekonomik model çözümlemeleri yapılmıştır. Türk yükseköğretiminin bugünkü durumuna ait sayısal verilerin dünyadaki diğer yükseköğretim kurumlarının verileri ile karşılaştırılıp verimlilik analizi yapılmıştır. Türk Yükseköğretimindeki örgün ve Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin ayrıntı cari maliyet hesaplaması yapılmıştır. Hesaplanan sonuçlar aracılığı ile örgün ve uzaktan eğitimin maliyet-etkinlik karşılaştırması yapılmıştır. Elde ed karşılaştırması hesaplanmıştır.

Ek Birinci Bölümde; Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin; kuruluşunu sağlayan koşullar, yasal dayanağı, uzaktan eğitim sisteminin hizmet birimleri ve günümüze kadar verdiği hizmetler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Ek İkinci Bölümde; Anadolu Üniversitesi İktisat, İşletme ve AÖF'ün bölümlerine göre öğrenci sayılarının kuruluş tarihlerinden günümüze kadarki verileri yer almaktadır.

Ek Üçüncü Bölümde; Tez çalışmasının altıncı bölümündeki “Türk yükseköğretiminde örgün ve uzaktan eğitim sisteminin maliyet-etkinlik analiz” çalışmasını oluşturan Türk yükseköğretiminde cari maliyet hesaplamasına ait analiz tabloları yer almaktadır.

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİMİNDE ÖRGÜN EĞİTİM İLE UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖNLİSANS EĞİTİMİNİN MALİYET-ETKİNLİK ANALİZİ

- 409- **TEZCAN, Mediha.** “Türk Yükseköğretiminde Örgün Eğitim ile Uzaktan Eğitim Sisteminde Önlisans Eğitiminin Maliyet-Etkinlik Analizi”, **Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyum Bildirileri**, Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, ss.1-18, 18-19 Ekim 2001, İstanbul ,Türkiye.

Bu çalışmada Türk Yükseköğretim Sistemi ile örgün eğitim sistemi arasındaki maliyet farklılığı ortaya konmuştur. Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim veren fakültelerinin önlisans programları ile örgün eğitim veren sosyal bilimler alanındaki meslek yüksekokullarının cari maliyet analizi yapılarak elde edilen verilere göre maliyet-etkinlik analizi yapılmıştır. Cari maliyet analizi dört aşamada gerçekleştirilmiştir.

İlk aşama “Ortak Cari Maliyet”in hesaplanmasıdır. Bir üniversiteye ait cari maliyet analizi; Katma Bütçeli İdarelerin her yıl “Katma Bütçe Kanunu” ile verilen ödeneklerine ait “Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri” ile “Eğitim ve Öğretim Hizmetleri” isimli ödeneklerden üniversitedeki her öğrencinin yararlandığı ilgili bütçe ödeneklerinden alınarak hesaplanmıştır.

İkinci aşamada hesaplanan “Ortak Cari Maliyet” toplamından “Öğrenci Başına Düşen Ortak Cari Maliyet” elde edilmiştir.

Üçüncü aşamada, analizi yapılan ilgili Uzaktan Eğitim Sisteminde “Öğrenci Başına Düşen Fakülte/Yüksekokul Ödeneği” bulunmuştur. Dördüncü aşamada, “Öğrenci Başına Düşen Cari Maliyet” ile “Öğrenci Başına Düşen Fakülte/ Yüksekokul Ödeneği” toplanmıştır. Böylece “Öğrenci Başına Düşen Cari Maliyet”e ulaşılmıştır. Daha sonra, analizi yapılan programlara ait “Öğrenci Başına Düşen Cari Maliyet” değerlerinden Türk yüksek öğretimindeki örgün ve uzaktan eğitim sistemlerinde maliyet-etkinlik analizi yapılmıştır.

TARİHSEL SÜREÇTE UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMLERİNİN MALİYET-ETKİNLİK ANALİZİ

- 410- TEZCAN, Mediha.** “Tarihsel Süreçte Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Maliyet-Etkinlik Analizi,” **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları 3.** Özel Sayı 2, Sakarya Üniversitesi, 2001, Adapazarı, Türkiye.

Dünyada yükseköğretimde uzaktan eğitim sistemi ile eğitim vermeye başlayan ilk kurum İngiltere’deki Açık Üniversitedir. Açık Üniversitenin kuruluşunu takip eden yıllarda İngiltere’de, yükseköğretimde hem örgün hem de uzaktan eğitim sisteminin sayısal verileri farklı zaman dilimlerinde farklı araştırmacılar tarafından değerlendirilmiştir.

Araştırmacıların farklı zaman dilimlerinde Açık Üniversiteye ait buldukları ortak ekonomik sonuçları, uzaktan eğitim sistemlerinin teorik yapısını oluşturmuştur. Uzaktan eğitim sistemlerinin ekonomik yapısına dair uluslar arası literatürde 1990'lı yılların sonlarında da ana kaynak olarak hâlâ dipnot olarak düşülen 6 ana analiz çalışmasına ulaşılmıştır.

İlgili araştırmalar çalışmada ayrı ayrı bulgular olarak çıkarılmış, sonuç bölümünde araştırmalardan çıkan ortak özellikler yorumlanmıştır.

AÇIK/UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMLERİNDE TEK-YÖNLÜ VE İKİ-YÖNLÜ EĞİTİM EKNOLOJİLERİNİN EKONOMİK YAPI ANALİZİ

- 411- **TEZCAN, Mediha.** “Açık/Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Tek-Yönlü ve İki-Yönlü Eğitim Teknolojilerinin Ekonomik Yapı Analizi,” **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları 3.** Özel Sayı 2, Sakarya Üniversitesi, 2001, Adapazarı, Türkiye.

Bu çalışmanın amacı, açık/uzaktan eğitim sistemlerinde yararlanılan tek-yönlü ve iki-yönlü eğitim teknolojilerinin ekonomik yapı analizidir. Analiz üç aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada tekyönlü uzaktan eğitim teknolojilerinin ekonomik yapısı analiz edilerek, örgün ile uzaktan eğitim sistemleri arasındaki iktisadi yapısal farklılıklar ortaya konulmuştur. İkinci aşama uzaktan eğitim sistemlerinde iki-yönlü eğitim teknolojilerinin ekonomik yapısının örgün ve uzaktan eğitim için karşılaştırma analizidir. Üçüncü aşamada ise uzaktan eğitim sistemlerinde tek yönlü ve iki yönlü eğitim teknolojilerinin ekonomik yapıları, gerçek uygulama verileri aracılığı ile geometrik düzlemde karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

ON-LİNE ÖĞRENİMİN MALİYET ANALİZİ

- 412- **TEZCAN, Mediha.** On-Line Öğrenimin Maliyet Analizi, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Nüfus yoğunluğu ve ekonomik nedenlerle uzaktan eğitim dünyada yaygınlaşmaktadır. Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişme, on-line öğrenim,

hem uzaktan eğitime, hem de örgün eğitime birçok yeni uygulama imkanları tanımaktadır. Bu çalışmada, on-line öğrenim sistemlerinin maliyet yapısı analiz edilmiştir. On-line maliyet analizi şu değişkenler aracılığı ile açıklanmaktadır:

Planlama ve geliştirme maliyeti; üretim ve dağıtım maliyeti; sürdürme ve değerlendirme maliyeti. Dünyadaki on-line öğrenim sistemlerinin maliyet yapılarını inceleyen araştırmalar birbirleriyle karşılaştırılarak, on-line öğrenim sistemlerinin maliyet yapısı ve araştırmacıların analizlerinde uyguladıkları maliyet modelleri ortaya konulmuştur.

**AVRUPA BİRLİĞİ AKDENİZ BİLGİ TOPLUMU
PİLOT PROJELERİ EUMEDIS PROGRAMI
“ANADOLU ÜNİVERSİTESİ- ODISEAME PROJESİ”**

- 413-** **TİMUR**, Necdet ve Necdet **SAĞLAM**. Avrupa Birliği Akdeniz Bilgi Toplumu Pilot Projeleri Eumedis Programı “Anadolu Üniversitesi- Odiseame Projesi, **III. International Education Technology Conference**, 28-30 May 2003, Magusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

ODISEAME projesi ile projeye katılan ülkelerin yüksek öğrenim programlarında web tabanlı dersler oluşturulması ve bu derslerin değişiminin sağlanması yoluyla projeye taraf ülkelerin yüksek öğretiminin geliştirilmesi hedeflemektedir. Anadolu Üniversitesi de projeye katılmakta ve 6 adet ders sunmaktadır. Ders içerikleri pedagoglar, psikologlar, işletmecilik uzmanları, iletişim ve bilgisayar uzmanları, grafik tasarımcıları ve benzeri alanlara ilişkin uzmanlarca disiplinler arası bir yaklaşımla tasarlanacak ve katılımcı ülkenin kendi ana dilinde ve İngilizce olarak oluşturulacaktır. Eğitim modülleri sanal ortama uygun olarak geliştirilecektir. Her sanal sınıf, eş zamanlı ya da farklı zamanlı iletişim ortamları ve takvimlerini içeren eğitim hizmetleri sunacaktır. Öğrencilerin sanal dersler süresince düzenlenen tüm aktivitelere katılımı sağlanacak ve bu konuda öğrenciler yönlendirilerek, öğretim elemanları ile etkin bir iletişim kurabilecekleri bir yapı oluşturulacaktır.

ODISEAME projesinde oluşturulacak sanal eğitim ve öğretim modülleriyle (geliştirilmiş ve test edilmiş) ilgili birkaç pilot çalışma yapılarak bu konuda deneyimler elde edilecektir. Bu pilot çalışmalara farklı ülke ve kültürlerdeki

öğretim elemanları ve öğrencilerin kendi dillerinde ve İngilizce katılımların sağlanmasıyla çok sayıda kazanılmış sanal eğitim deneyimine ulaşılabacaktır. Projede su anda derslerin sunumu aşamasında bulunmaktadır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

- 414- **TOKBUDAK**, Ayşegül, Hakan G. **ŞENEL** ve Nejdet **KARADAĞ**. Açıköğretim Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Sistemi, AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye. (Bu bildirinin öncül hali **TOJDE-Turkish Journal of Distance Education**, Vol:3, Number: 1, 2002, Anadolu University, Eskişehir, Türkiye yayınlanmıştır).

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından uygulanan uzaktan öğretim programlarının ölçme değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere 1996 yılında Test Araştırma Birimi kurulmuştur. Açıköğretim Fakültesi programlarında bulunan dersin test hazırlıkları ve sınav sonrasında soru yazarlarına gönderilen geribildirimler bu birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu makalede, birimin kurulma aşamasında karşılaşılan sorunlar, bunlara getirilen çözümler ve kurulan sistemin işleyişi hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca, bu birim için özel olarak tasarlanan yazılım sistemi hakkındaki ayrıntılar da sunulmaktadır.

WHAT DO LEARNERS AND INSTRUCTORS OF ONLINE LEARNING ENVIRONMENTS THINK ABOUT ETHICS IN E- LEARNING ? : A Case Study From Anadolu University

- 415- **TOPRAK**, Elif, Berrin **OZKANAL**, Seçil **KAYA** and Sinan **AYDIN**. What Do Learners and Instructors of Online Learning Environments Think About Ethics in e-Learning?: A Case Study From Anadolu University, **EADTU's 20th Anniversary Conference**, 8-9 November 2007, Lisbon, Portugal.

Eğitimde etik denildiğinde ilk olarak; cinsiyet, felsefi düşünce, zihin ve beden özü gözetmeksizin eğitim olanaklarının herkese açık olması ve eşit şartlarda sunulması akla gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında, çevrimiçi

öğrenme geniş kitlelere ulaşabilme özelliği ile etik değerleri taşıması gereken bir eğitim etkinliğidir. Çevrimiçi öğrenme ortamlarındaki öğrenci çeşitliliği düşünüldüğünde, farklı beklentileri dengeleyen ve katılımcıların etik uygulamalara yönelik algı ve görüşlerini dikkate alan politikalar önem kazanır. Ayrıca, öğretim elemanı ve öğrencilerin öğrenme ortamlarında neler yapmaları gerektiği konusunda temel ilkelerin ortaya konulması ve öğrencilere eşit olanaklar sunulması gerekir.

Çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı'nın (İÖLP) üçüncü ve dördüncü sınıflarında çevrimiçi öğretime katılan öğretim elemanı ve öğrencilerin, öğrenci farklılıkları ile davranışsal ve yasal konularda uygulanan etiğe ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda, öğrenciler ve öğretim elemanlarının çevrimiçi öğrenme ortamlarında uygulanan etiğe ilişkin görüşleri arasında bir korelasyon olup olmadığı ve görüşlerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği sorgulanmıştır.

DERS KİTAPLARINDA GÖRSELLİĞİN YERİ VE ÖNEMİ

- 416-** TÜMLÜ, Zeki. Ders Kitaplarında Görselliğin Yeri ve Önemi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 1996, İstanbul, Türkiye.

Öğrenci ve öğretmenin aynı mekanlarda biraraya gelmesindeki maliyet ve gün geçtikçe artan eğitim maliyeti ile öğrenci potansiyeli, öğrencilerin eğitim talebinin karşılanamaması, eğitim çağında olan ya da eğitim fırsatını elinden kaçırmış bireyler için içinden çıkılmaz bir hal almaktadır. Çağımızda gelişen teknoloji ve kitle iletişim teknolojisindeki baş döndürücü ilerlemeler sayesinde bugün değişik eğitim ortamlarında ve çok sayıda bireye anlatılmak istenen konu ile gönderilmek istenen ileti, kurulan iletişim ağları yolu ile daha az maliyetle ulaştırılabilmektedir. Bununla birlikte yine, Uzaktan Eğitim sistemlerinin birincil ve vazgeçilemeyecek eğitim bileşeninin temelinde basılı ders malzemeleri bulunmaktadır.

Bu açıdan öğrenciler için hazırlanacak olan basılı ders malzemesi kitapların günün koşullarına ve algılamada kolaylık sağlayacak biçimde hazırlanması,

konuları, içeriği, görsel düzenleme ve bezenmesi bir bütün oluşturacak biçimde tasarlanmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Çalışma Açıköğretim Fakültesi basılı ders malzemelerinden kitapların görsel açıdan tasarım ve düzenlenmesine ilişkin bir araştırmayı kapsamaktadır. Benzer araştırmalarda olduğu gibi, bu araştırmada da Açıköğretim Fakültesi basılı ders malzemelerinden ders kitaplarının görsel düzenlemesinin daha farklı, günün koşulları ile algılama ve öğrenme psikolojisi göz önüne alınarak düzenlenmesinin gerektiği ve öğrencilerin de bu doğrultuda bir beklentiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

TELEVİZYON EĞİTİM PROGRAMLARINDA GRAFİK KULLANIMI: AÖF Örneği

- 417- **TÜTÜNCÜ**, Özden. Televizyon Eğitim Programları da Grafik Kullanımı: AÖF Örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksekisans tezi, 1988, Eskişehir, Türkiye.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, toplumda değişen ve gelişen koşullara bağlı bir eğitim aracı olarak televizyonun sahip olduğu üstün nitelikler ortaya koyulmuştur. İkinci bölüm yazılı kaynaklara dayanarak; televizyon eğitim programları, televizyon eğitim program grafiklerinin özellik ve türlerini kapsamaktadır. Üçüncü bölümde ise, çalışmanın sınırlılığı içinde ele alınan Açıköğretim Fakültesi televizyon eğitim programlarından 1986-87 öğretim yılında yayınlanan 4.sınıf branş derslerinde kullanılan grafikler üzerinde bir inceleme yapılmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde özet, sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

GIS ELEARNING EXPERIENCES IN TURKEY

- 418- **ULUGTEKİN**, Necla. GIS eLearning Experiences in Turkey, **Photogrammetric Week '05**, The Editor: Dieter Fritsch. pp: 303-310. ISBN 3-87907-421-6, 2005 Herbert Wichmann Verlag. Germany.

Bu çalışmada, Türkiye’de GIS eğitime e-öğrenme boyutunun eklenmesinin ne gibi katkılar getirdiği örnek uygulamalarda gösterilmiş ve öneriler geliştirilmiştir.

MANAGERIAL ISSUES IN OPEN AND DISTANCE EDUCATION ORGANIZATIONS IN TRANSITION: A Need For Systematic Approach

- 419- **ULUKAN**, Cemil. Managerial Issues in Open and Distance Education Organizations in Transition: A Need for Systematic Approach, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, April 2005, ISSN 1302-6488 Volume: 6 Number: 2, Eskisehir, Turkey.

Son yıllarda eğitim ile ilgili literatürde değinilen en önemli konulardan ikisi değişim ve dönüşümdür. Açık ve uzaktan öğretimle ilgili literatürde ise değişimle ilgili konuları diğer konulardan ayrı bir şekilde ele almaya yönelik güçlü bir eğilim vardır. Bununla birlikte açık ve uzaktan öğretim kurumlarının yöneticileri, başarılı bir dönüşümü başarmak için değişim süreciyle ilgili tüm örgütsel unsurları göz önüne almalıdır. Bu çalışma daha etkin ve daha rekabetçi uzaktan eğitim kurumlarını yaratmak üzere dönüşüm sürecinde ele alınması gerekli konuların anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

MAKING A MEGA UNIVERSITY MORE INTERNATIONAL: Opportunities and Challenges

- 420- **ULUKAN**, Cemil. Making a Mega University More International: Opportunities and Challenges, **EADTU's 20th Anniversary Conference**, November 8-9, 2007, Lisbon, Portugal.

Eğitim sağlayan kuruluşların dünya ölçeğinde faaliyet göstermesi, küreselleşme ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesine paralel olarak olağan bir gelişme olarak görülmeye başlamıştır. Eğitim alanında artan küresel rekabet, eğitim kurumlarını bu konuda düşünmeye, önlem almaya ve fırsatları değerlendirme yönlendirmektedir.

Dünyanın mega üniversitelerinden birisi olan Anadolu Üniversitesi de bugüne kadar çeşitli işbirliği faaliyetlerine girmiş durumdadır. Bununla birlikte, bu çabalar, üniversitenin sahip olduğu vizyon ve misyon çerçevesinde daha da ileriye götürülmelidir. Bu çalışma, Anadolu

Üniversitesinin uluslar arası alandaki çabalarını nasıl geliştirebileceğini irdelemektedir.

TÜRKİYE’DE ULUSAL EĞİTİM TELEVİZYONU KANALININ OLUŞTURULMASI GEREKÇELERİ

421- ULUTAK, Nazmi. “Türkiye’de Ulusal Eğitim Televizyonu Kanalının Oluşturulması Gerekçeleri”, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**. Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir. Türkiye.

Açık ve uzaktan eğitim günümüzde yeni teknolojilerin de uygulanmaya başlaması ile birlikte, tüm dünyada gittikçe daha yaygın bir biçimde kullanılmaya başlamıştır. Türkiye’de de günümüzde açık ve uzaktan eğitim sistemine dayalı olarak ilköğretim, lise ve üniversite öğretimi yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim ve lise öğretiminde bu uygulamayı yaparken, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri de üniversite düzeyinde bu uygulamayı gerçekleştirmektedir.

Açık ve uzaktan eğitim sisteminin uygulanmasında çeşitli eğitim araçları kullanılmaktadır. Günümüzde en yaygın olarak kullanılan eğitim araçları ders kitapları, televizyon ve radyo yayınları, danışmanlık hizmetleridir. Ayrıca, gelişen teknoloji ile bilgisayar tabanına bağlı olarak çalışan internet, CD-Rom gibi araçlar da eğitim alanında kullanılmaya başlamıştır. Ülkemizde açık ve uzaktan eğitim, sayıları yüzbinlere varan öğrenciye (Anadolu Üniversitesinin aktif öğrenci sayısı 660.000’dir) uygulanmaktadır.

Bu öğrenciler ülkemizin herhangi bir ilinde, ilçesinde ya da köyünde bu eğitim hizmetini alabilmektedirler. Bu hizmetin verilmesinde televizyon yayınlarının önemi tartışılmazdır. Çünkü ülkemizin neresinde olurlarsa olsunlar, öğrencilere yardımcı ders aracı olarak üretilen ders programlarına televizyon izleyerek ulaşabilmeleri mümkündür.

Televizyon şu anda ülkemizde neredeyse her evde bulunan bir kitle iletişim aracıdır. Açık ve uzaktan eğitim sistemi ile eğitim gören öğrencilerin, öğretim yılı boyunca yararlanabildikleri ve içinde bulundukları eğitim sistemine ait olduklarını onlara benimseten televizyon yayınları, ülkemiz koşullarındaki en önemli ve yaygın eğitim araçlarından biridir. Bir kamu

hizmeti olan açık ve uzaktan eğitimin, yine bir kamu yayıncısı olan TRT aracılığıyla öğrencilere ulaştırılması kaçınılmazdır. Zaten bugün yürürlükte olan yasalar, gerek Milli Eğitim Bakanlığını gerekse Anadolu Üniversitesini, kendileri adına televizyon yayını yapmalarını engellemektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı, açık ve uzaktan eğitim sisteminin ülkemizde daha etkin bir biçimde uygulanabilmesi için, kimliği tamamen EĞİTİME dayanan, TRT'nin yayınlayacağı bir televizyon kanalının oluşturulması gerekmektedir.

Bu kanal diplomaya yönelik açık ve uzaktan eğitime dayalı ders yayınlarının yanı sıra, yaygın eğitim için hazırlanan televizyon programlarının yayınında da kullanılabilecektir.

FRONT-END ANALYSIS OF AN ONLINE LANGUAGE PROGRAM

422- **ULUTAK**, Nazmi. Front-end Analysis of an Online Language Program, **EADTU 2007 Conference**, November 8-9, 2007, Lisbon, Portugal.

Bu sunum Türk Dili eğitimi ilgi duyanlara yöneliktir. Proje ön test ve son test sonuçlarının ayrıntısına yer vermektedir. Bildiri aşağıda yer verilen iki parametreyi içermektedir. Bunlar:

- Türk orjinli olup Avrupa'da yaşayan Türklerin gereksinimleri ve
- bu gereksinimin karşılaması konusunda uzaktan eğitimin ne denli kullanılabildiği parametreleridir.

Veriler 7 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen bir dizi yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile elde edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitim teknolojisi aracılığı ile verilen bu hizmette gerek sinmelerin büyük bölümünün karşılandığı, daha da ötesi Avrupa'da yaşayan Türk nüfusun yabancı dil öğrenme zorunluluklarının yanın da anadil öğretiminin eksikliği belirlenmiştir.

Sonuç olarak Bildiri Anadolu Üniversitesi online Türkçe Eğitimi programının gelişim evrelerine yer vermektedir.

AVRUPA’DA TÜRKÇE “İKİNCİ DİL” ÖĞRETİMİ ARAŞTIRMASI

- 423-** **ULUTAK**, Nazmi ve Diğerleri. Avrupa’da Türkçe “İkinci Dil” Öğretimi Araştırması, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları; No: 1719, Proje No: 050734, Anadolu Üniversitesi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu rapor; Açıköğretim, İletişim Bilimleri ve Edebiyat Fakülteleri öğretim üyelerinden oluşan 12 kişilik bir grubun Danimarka, Almanya, Belçika, Hollanda, İngiltere, Fransa ve Norveç’te yürüttüğü gereksinim çözümlemesi çalışmalarının bulgularını yansıtmaktadır. Anadolu Üniversitesi Araştırma Projeleri kapsamında gerçekleştirilen bu araştırmada, Avrupa’da ikinci dil olarak Türkçe öğretim gereksinimi ve ilgili çözümlemelere yer verilmiştir.

Araştırma sonucunda, Avrupalıların Türkçeyi 2. dil olarak başlıca iki nedenle öğrenmek istedikleri ortaya çıkmıştır: Bunlardan ilki Avrupalıların Avrupa’daki Türk varlığıyla iletişim gereksinimi, ikincisi de Avrupalıların Türkiye’deki Türklerle iletişim gereksinimidir.

Türkçe’yi ikinci dil olarak öğrenme ihtiyacının birinci nedeni, Avrupalıların kendi ülkelerinde giderek daha fazla hissetmeye başladığı uyum, sosyo-kültürel diyalog, iç huzur ve güvenlik sorunlarına dayanan, yerel ve ulusal alanda kamu hizmetlerinde yaşanan kalite kaybından kaynaklanmaktadır. Avrupa ekonomisindeki durgunluğa dayalı olumsuz gelişmeler yanında Avrupa Birliği süreçlerinin hızlandığı sosyal-kültürel hareketlilik Avrupalıların siyasal tercihlerinde de çarpıcı farklılaşmalara; bu da azınlıklarla iletişim sorunlarına neden olan sosyal çalışma ortamlarının çeşitlenerek artışına neden olmaktadır.

Avrupalıların Türkiye’deki Türklerle olan iletişim ihtiyacı ise, Avrupa’daki ekonomik sorunlar karşısında Türkiye’nin ekonomik potansiyellerinin çarpıcı biçimde artışından kaynaklanan ticari çekiciliği, özellikle İskandinav ülkelerinde hissedilen doğal çevre sorunları ve küresel ısınma sonuçları karşısında Türkiye’nin coğrafi cazibesi,

Türkiye’nin stratejik konumu ve benzeri nedenlere dayanmaktadır. Her iki nedene dayalı olarak Avrupalıların Türkçe’yi ikinci dil olarak öğrenme ihtiyacı, önceki dönemlerle karşılaştırıldığında daha yoğun, yaygın ve ilgi alanlarına özel olacak şekilde çeşitlenmiştir. Türkiye, içinde bulunduğumuz

dönemde kültürel, ekonomik, bilimsel, politik ve teknolojik alanlarda daha önceki dönemlere göre daha fazla bir şekilde dışa açılma çabası içindedir. Küreselleşme süreci içinde Türkiye'nin çevresini etkileyen bir ülke olması oldukça önemlidir. Bunun için öncelikle eğitim kurumlarının faaliyetlerini ulusal sınırlardan evrensel sınırlara taşıma becerisine sahip olması şarttır. Türkiye'nin uluslararası düzlemde yapmaya çalıştığı bu açılımlar özellikle uzaktan eğitim kurumlarını da bu yönde harekete geçirmeye zorlamaktadır. Tüm bu yakın geçmiş gelişmeleri Avrupalıların Türkçe'yi ikinci dil olarak ancak coğrafi, zamana dayalı ve diğer benzeri kısıtlardan arındırılmış ve birçok yönden esnek ortamlarda öğrenme ihtiyacını körüklemektedir. Açık ve uzaktan öğrenme yöntemleri bu noktada ulaşılabilecek en etkili, verimli ve çekici seçenek olarak gözükmektedir.

TÜRKİYE AÇIKÖĞRETİMİ BECEREMİYOR

- 424- URAL, Ozana. "Türkiye Açıköğretimi Beceremiyor", *Yeni Yüzyıl*. 1996, s. 6, 24 Ekim 1996, İstanbul, Türkiye.**

Ural bu makalesinde, 1996 yılında ÖSYM'nin organize ettiği Açıköğretim Fakültesi sınavlarında meydana gelen soru çalınması konusundan hareketle, uzaktan eğitim sisteminin Amerika, Sri Lanka Thailand, Pakistan gibi başka ülkelerde de uygulandığını ve bu ülkelerdeki uygulamalarda sınav ve değerlendirme yöntemine dayalı olarak Türkiye'deki gibi olayların yaşanmadığını, böyle sınamalarla diplomanın hedef olmaması gerektiği görüşünü dile getirmektedir. Açıköğretim Fakültesi'nin statüsünün değiştirilerek, böyle olayların önüne geçilebileceğini savunmaktadır. Makalede bu uygulamayla uzaktan eğitimin toplumdaki işlevini yitirmeyeceği, aksine daha yararlı ve işlevsel olacağı ileri sürülmektedir.

DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 425- USUN, Salih, Distance Education in Turkey, *The Asian Society of Open and Distance Education*, ISSN 1347-9008 AsianJDE 2003, vol 1, no 1, pp 83-92, Tokyo, Japan.**

Türkiye Avrupa ile Asya arasında bir köprü konumunda bir ülkedir. Anadolu üniversitesi 1998 yılında 760.859 öğrencisi ile uzaktan eğitim yapan üniversiteler arasında mega üniversite konumundadır. Anadolu

Üniversitesi'ne bağlı ve uzaktan eğitim yöntemi ile öğretim yapan üç fakülte bulunmaktadır. Bu fakülteler, iktisat fakültesi, işletme fakültesi ve açıköğretim fakültesidir. Türkiye'de uygulama alanı bulan diğer uzaktan eğitimi uygulamaları ise Açıklise ve Açıkilköğretimdir. Bugün Anadolu üniversitesi hernekadan çiftyönlü eğitim teknolojisine sahipse de ağırlıklı tekyönlü teknoloji uygulayarak öğrencilerine hizmet vermektedir.

INTERACTION IN TURKISH DISTANCE EDUCATION SYSTEM

- 426- **USUN, Salih.** Interaction in Turkish Distance Education System, **AACE Journal**, 12(2), 123–140. April 2004, AACE Norfolk, VA, USA.

Bu makalenin amacı; Türk Uzaktan eğitim sisteminde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinin (AOF) etkileşim boyutunu irdelemektir Bu etkileşim, Bunlar:

- Öğrenici-içerik etkileşim boyutu
- Öğrenici-öğretici etkileşim boyutu
- Öğrenici-öğrenici etkileşim boyutu
- Öğrenici-teknoloji etkileşim boyutu

olarak dört boyutta incelenecek ve temel sorunlara değinilecektir. Sonuç olarak çalışma Açıköğretim Fakültesinin (AOF) etkileşim boyutu konusunda rehber olmayı sağlayacaktır.

LEARNER SUPPORT SERVICES IN DISTANCE EDUCATION SYSTEM: A Case Study of Turkey

- 427- **USUN, Salih.** Learner Support Services In Distance Education System: A Case Study of Turkey, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, ISSN 1302–6488 Volume: 5 Number: 4, October 2004, Eskisehir, Turkey.

Bu çalışmanın amacı Anadolu Üniversitesi AÖF'ndeki öğrenci destek hizmetlerini gözden geçirmektir. Çalışma Türk uzaktan eğitim sistemini 4tip öğrenci destek sistemine göre değerlendirmektedir.

FACTORS AFFECTING THE APPLICATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ICT) IN DISTANCE EDUCATION

- 428- USUN, Salih. Factors Affecting the Application of Information and Communication Technologies (ICT) in Distance Education, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, Volume: 5 Number: 1, January 2004, Eskisehir, Turkey.

Kültürel, politik, ekonomik ve teknolojik faktörlerin uzaktan eğitimdeki bilgi ve iletişim uygulamalarını nasıl etkilediği bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

THE ROLE of THE SOCIO-CULTURAL CONTEXT IN DESIGNING APPROPRIATE SUPPORT SERVICES AND ENHANCING INTERACTION in DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 429- USUN, Salih. The Role of The Socio-Cultural Context in Designing Appropriate Support Services And Enhancing Interaction in Distance Education in Turkey, **Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE**, July 2006 ISSN 1302-6488 Volume: 7 Number: 3, Article: 4, Eskisehir, Turkey.

Çalışma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencilerine yönelik hazırlanan ve sunulan eğitim materyallerini sosyo-kültürel bağlamdaki ilişkisel etkileşimin öneine dikkat çekmekte ve öğrenci destek hizmetleri konusunda öneriler getirmektedir.

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE YERLEŞME BİÇİMLERİNE GÖRE TEMEL MATEMATİK KONULARINDAKİ BAŞARILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

- 430- UYSAL, Figen. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversiteye Yerleşme Biçimlerine Göre Temel Matematik Konularındaki Başarılarının Karşılaştırılması, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB)**, Cilt 7, Sayı: 2, Mayıs 2007, İstanbul, Türkiye.

Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinin üniversiteye yerleşme biçimlerine göre (sınavla ya da sınavsız) temel matematik konularındaki başarı durumlarının karşılaştırılmasıdır. Veriler Anadolu Üniversitesine bağlı dört meslek yüksekokulunda öğrenimlerini sürdüren 617 meslek yüksekokulu ve 26 Açıköğretim Fakültesi ön lisans öğrencisine araştırmacı tarafından hazırlanan “kişisel bilgi formu” ve “matematik testi”nin uygulanması ile elde edilmiştir.

Verilerin analizi sonucunda meslek yüksekokulu öğrencilerinin üniversiteye yerleşme biçimlerine göre temel matematik konularındaki başarılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Öğrencilerin ortaöğretim ve yükseköğretimde aldıkları matematik derslerindeki başarılarında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunurken cinsiyete göre başarı durumlarında farklılık bulunamamıştır.

B-ÖĞRENME (HARMANLANMIŞ-KARMA ÖĞRENME ORTAMI) VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ

- 431- ÜNAL,** Dilşat Peker. B-Öğrenme (Harmanlanmış-Karma Öğrenme Ortamı) ve Uygulama Örnekleri, **IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu**, 24-26 Kasım 2004, Sakarya, Türkiye.

Araştırmanın amacı yurt dışında yaklaşık 10 yıllık bir geçmişe sahip olan ve üzerinde kapsamlı araştırmalar yapılan b-öğrenme kavramı ve B-öğrenme ortamları hakkında ilgilileri bilgilendirmektir.

Derleme türünde yapılan “b-öğrenme (Harmanlanmış-Karma Öğrenme Ortamları) ve Uygulama Örnekleri” başlıklı bu makale; yurt dışında yayınlanmış literatüre internet bilgi kaynağı aracılığı ile ulaşılması, araştırmacı tarafından dilimize çevrilmesi ve uygulama örneklerinin eklenmesi ile oluşturulmuştur.

Araştırmada; uzaktan eğitimi doğuran sebepler, e-öğrenmeye duyulan ihtiyaç, e-öğrenmenin avantaj ve dezavantajları, b-öğrenme uygulamasını ortaya çıkaran gerekçeler, b-öğrenme uygulamasının anahtar noktaları ve uygulama örneklerine yer verilmiştir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
BİLGİ YÖNETİMİ ÖNLİSANS PROGRAMI'NIN
ELEŞTİREL DÜŞÜNME AÇISINDAN İNCELENMESİ

- 432-** ÜNAL, Figen. Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nın Eleştirel Düşünme Açısından İncelenmesi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu araştırmanın genel amacı, tümüyle çevrimiçi olarak yürütülen Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nı eleştirel düşünme açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda; Programdaki derslerin ünitelerinin yapısı, Program'ın sunduğu olanakların öğrenciler tarafından kullanım durumu, Program'da görev yapan akademik danışmanların katkıları, Program'ın eleştirel düşünmenin gelişimini etkileyecek olanakları hakkında akademik danışman ve konu uzmanlarının görüşleri ve önerileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Betimsel bir çalışma olan araştırma durum çalışması desenindedir. Araştırma amacına ve desenine uygun olarak; Program'da yer alan derslerin yapısının; tasarım, işleyiş ve öğrenciyle etkileşim boyutlarında görev yapmakta olan konu uzmanları ve akademik danışmanların görüş ve deneyimlerinin eleştirel düşünme bakış açısıyla incelenmesi önem taşımaktadır.

Derslerin yapısının belirlenmesi için, Program'ın İşletim Sistemleri dersinin 3 ünitesi olan 2., 12. ve 16. üniteler seçilmiş ve belge analizi yöntemiyle incelenmiştir. Akademik danışman ve konu uzmanlarının görüş ve deneyimlerinin belirlenebilmesi için; Program'da yer alan her dersin beş danışmanından en deneyimli olmak üzere 11 danışmanın ve iki konu uzmanının görüşleri yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla alınmıştır. Ayrıca Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nın resmi web sitesi, program tanıtım broşürü ve program yetkililerinden alınan tanıtım bilgileri gibi arşiv belgelerinden yararlanılmıştır.

Programın ünitelerinin analizi, Bloom'un Taksonomisi temel alınarak belirlenen kodlar doğrultusunda yapılmıştır. Ünitelerin "Konular" ve "Uygulamalar" bölümlerinin amaç düzeyleri ve her ünite sonunda yer alan alıştırmalar düzeyleri; Bloom'un sınıflandırmasında yer alan bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, değerlendirme düzeyleri açısından hazırlanan

denetim listesi yardımıyla incelenmiştir. Akademik danışman ve konu uzmanlarının görüşlerinin analizi; araştırma amaçları doğrultusunda, görüşmelerin yapılmasından sonra geliştirilen görüşme kodlama anahtarı aracılığıyla yapılmıştır.

BYÖP eleştirel düşünme açısından incelendiğinde; Program'ın, çevrimiçi ünite düzeyleri, akademik danışmanların çevrimiçi öğrenmeye ilişkin bilgileri, öğrenme sürecindeki akademik danışman etkinlikleri, akademik danışman-öğrenci etkileşimi, öğrenci ödevleri ve işbirliğine dayalı öğrenme boyutlarında yetersiz kaldığı görülmektedir. Program'ın bu boyutlardaki işleyişi eleştirel düşünme becerilerini geliştirmekten uzaktır.

Veri kaynaklarından elde edilen bulgular alanyazınla karşılaştırıldığında; öğrenciye çeşitli öğrenme ortamlarının sunulması ve etkileşim olanağının sağlanması, eleştirel düşünmenin kazandırılmasında yeterli olmamaktadır. Bunun için BYÖP'de öğrenme sürecinde uygun öğretim tasarımı ve stratejileri işe koşulmalı ve Program'ın sahip olduğu alt yapıdan yararlanılmalıdır.

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK ÖNLİSANS
PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN VE UYGULAMA
GÖREVLİLERİNİN DERS KİTAPLARI, TELEVİZYON
PROGRAMLARI VE UYGULAMA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ**

- 433-** ÜNLÜ, Canan. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Hemşirelik Önlisans Programının Öğrencilerinin ve Uygulama Görevlilerinin Ders Kitapları, Televizyon Programları ve Uygulama Çalışmaları İle İlgili Görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksekisans tezi, Ankara, Türkiye.

Bu araştırmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Hemşirelik Önlisans Eğitim Programı öğrencilerinin ve uygulama görevlilerinin ders kitapları, TV programları ve uygulama çalışmaları ile ilgili görüşlerini saptayarak çağdaş standarda uygun hemşirelik eğitim programlarının gelişmesine katkı sağlamaktır. Araştırma 1994-1995 yılında Ankara ili hastanelerinde beş yılını doldurmuş olarak çalışan 190 hemşirelik önlisans öğrencisi ve 15 uygulama görevlisinin görüşleri alınarak

gerçekleştirilmiştir. Betimsel metod kullanılan araştırmada veriler anket yoluyla toplanmıştır. Anket; bireysel bilgiler, genel durum, ders kitapları, TV programları ve uygulama çalışmaları ile ilgili 76 önermeden oluşmaktadır. Öğrenci ve uygulama görevlilerine aynı anket uygulanmıştır. Ankette beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde; frekans, yüzdelik ve ortalama hesaplamaları yapılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; örnekleme katılan öğrenciler çoğunlukla 25'ten küçük ve 30 yaş arasında bulunan klinik hemşirelerinden oluşmaktadır. Çoğunluğu fakülteyi tanımadıklarını, bu programa emekli ikramiye ve derecelerini yükseltmek, üniversite mezunu olmak ve çalışarak okuma fırsatı yarattığı için katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmı, klinik uygulama süresinin yeterli olduğunu belirtirken, uygulama görevlileri bu düşüncelere hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir. Uygulama çalışmalarında, uygulama görevlisinin sayısı ve gerekli araç-gerecin yetersiz olduğu belirtilmiştir. Kitap, TV ve Uygulamalarda görsel ve duyuşsal öğelere yönelik eğitim çalışmalarının öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği belirtilirken, yeterli düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Araştırmadaki genel durum, ders kitapları, TV programları ve uygulama çalışmaları ile ilgili diğer önermelere öğrencilerin ve uygulama görevlilerinin görüşleri kararsız boyutunda yer almıştır. Bu sonuçlara göre, AÖF Hemşirelik önlisans bölümünün, çağdaş standartlara uygun ve daha nitelikli hemşireler yetiştirecek eğitim programları geliştirilmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

TURİZM EĞİTİM SERTİFİKA PROGRAMI

434- ÜNLÜ, İlhan. "Turizm Eğitim Sertifika Programı", Turizm Yılığı 1988-1989, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Yayını, ss.114-119, Ekim 1990, Ankara, Türkiye.

Yazar bu makalesinde, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile TRT, T.C. Devlet Bakanlığı, T.C. Turizm Bakanlığı işbirliğini ortaya koyarken servis, bar hizmetleri, kat hizmetleri, mutfak hizmetleri ve ön büro alanlarında "Turizm Eğitim Sertifika" projesine ilişkin genel bilgilere yer vermiştir.

Makalede, projenin kapsamı, eğitim süreci, aşamaları, uygulama süreci, kursiyerlerin kayıtları, sınavların yapılması ve değerlendirilmesi, uygulamalı

eğitim ve değerlendirme, I. Aşama programının genel değerlendirmesi, projenin II. aşamasına ilişkin çalışmalar ile planlanan faaliyetler yer almaktadır.

UZAKTAN EĞİTİM TEKNOLOJİSİNİN TURİZM EĞİTİMİNDE KULLANILMASI

- 435- ÜNLÜ, İlhan. "Uzaktan Eğitim Teknolojisinin Turizm Eğitiminde Kullanılması", **Turizm Yıllığı 1990**. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Yayını, ss. 70-73, Ocak 1991, Ankara, Türkiye.

Yazar bu makalesinde de özetle, turizm sektörünün acil çözüm bekleyen sorunlarının başında gelen eğitilmiş işgören (personel) konusunun her geçen gün daha büyük boyutlara ulaştığına ve varolan durumla bu açığı kapatmada nicel ve nitel olarak bulunmadığına dikkat çekerek, çok ortamlı eğitim modellerinin kurulup işletilmesi ile bu soruna çözüm gelebileceğine işaret etmektedir.

Bu amaçla T.C. Devlet Bakanlığı, T.C.Turizm Bakanlığı, TRT ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile turizm sektörünün ara eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik geliştirilen eğitim sistemine ilişkin bilgiler makalede yer almaktadır.

1990 Haziran ayında sona eren projenin sorunları, yazar tarafından sektörde köklü bir eğitim anlayışının olmaması, kamu kuruluşları arasındaki eşgüdüm eksikliği, kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar şeklinde gruplandırılmıştır.

İŞİTME ENGELLİ ÇOCUKLARI OLAN AİLELERİN UZAKTAN ÖĞRETİM İLE EĞİTİLMESİ

- 436- ÜNLÜ, Sezen. **İşitme Engelli Çocukları Olan Ailelerin Uzaktan Eğitim İle Eğitilmesi**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No. 248/118, 1987, Eskişehir, Türkiye.

Yazarın bu çalışması, program modeli geliştirmeye yönelik uygulamalı bir alan araştırmasıdır. Kitap dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, ikinci bölüme dayanak oluşturan iletişim ve aile eğitimi ile uzaktan eğitimin yazılı

kaynaklarından yararlanılarak ortaya çıkarılan kuramsal bölümdür. İkinci bölümde yöntem yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise; verilerin çözümlenmesi ve çözümleme sonucunda oluşan bulgular ve bu bulgularla ilgili yorumlar yer almaktadır. Kitapta özet, yargı ve öneriler bölümünden sonra araştırmaya ilişkin kaynakça, anket, öntest, kitap, radyo ve TV programı ile eğitim uygulamalarında kullanılan metinler ile son test ek olarak verilmiştir.

Yazar, araştırmanın bulgularına göre, kullanılan uzaktan eğitim programının aile eğitimine olumlu katkısı olacağı yargısına varmaktadır. İşitme engellilerin eğitimleri, çok yönlü yeterlilikleri ve teknik bilgileri gerektirdiğinden, yazar bu sistemde bir ekip çalışmasını zorunlu görmektedir. Aile eğitim programlarının sürekli olabilmesi için, özel uzaktan eğitim kurumlarında oluşturulan ders ekipleri içerisinde özel gruplar görevlendirilebileceği gibi, uzaktan eğitim ve radyo-televizyon kurumları, Anadolu Üniversitesi ile İşitme Engelli Çocuklar Eğitim Merkezi personelinin işbirliği ile program ekiplerinin oluşturulması gerekliliği savunulmaktadır. Bunun için de yazar çalışmasının sonunda, TRT ve Anadolu Üniversitesi arasında ortak çalışma önerisi getirmektedir.

TELEVİZYON EĞİTİM PROGRAMLARINDA DRAMATİZASYON FORMATININ KULLANIMI AÖF PROGRAMLARINDAN BİR ÖRNEK: İthalat- İhracat Uygulamaları

- 437- ÜNLÜER, A. Oğuz., Aydın Z. ÖZGÜR.** Televizyon Eğitim Programlarında Dramatizasyon Formatının Kullanımı AÖF Programlarından Bir Örnek: İthalat İhracat Uygulamaları, **BTİE'2000 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi'ne sunulan bildiri.** Türkiye Bilişim Derneği ve ODTÜ Öğrenci Kolu, 15-17 Mayıs 2000, Ankara, Türkiye.

Yeni teknolojilerin sunduğu geniş olanaklara rağmen; yüksek maliyetler, erişim zorlukları, teminde güçlük vb. nedenlerden dolayı televizyon uzaktan öğretimde gözde bir araç niteliğini korumaktadır. Eğitim amaçlı televizyon programlarında farklı amaçlara bağlı olarak değişik program formatları kullanılmaktadır. Bu formatlardan birisi de dramatizasyondur. Bildiride Açıköğretim Fakültesi televizyon programlarında dramatizasyonun kullanımı üzerinde durulmuş ve örnek olarak dış ticaret ön lisans programı ithalat

ihracat uygulamaları dersi için hazırlanan televizyon programlarından birisinin gösterimi planlanmıştır.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN ÖĞRETİM YÖNTEMİ İLE YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK PROGRAM MODELİ

- 438- ÜSTÜNOĞLU, Ülkü. Okul Öncesi Öğretmenlerin Uzaktan Öğretim Yöntemi ile Yetiştirilmesine Yönelik Program Modeli, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No 220/107, 1987, Eskişehir, Türkiye.**

Kaynak incelemeye dayalı olarak yapılan bu araştırma; günümüzde giderek önem kazanan okul öncesi eğitim hizmetlerinin gerçekleştirilip yaygınlaştırılmasında; sistemin temel sorunlarından biri olan, eğitim hizmetlerini yürütebilecek öğretmen yetersizliğini aşabilmek için; gerekli sayıda ve nitelikte okul öncesi öğretmenin, uzaktan öğretim ile yetiştirilmesine yönelik bir program modeli geliştirmek amacı ile hazırlanmıştır. Yazar bu program modelini, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin mevcut olanaklarından yararlanılarak; basılı gereçlerin temel süreç olarak alındığı çok araçlı bir yaklaşımın benimsendiği; basılı gereçler, radyo, televizyon ve yüz yüze eğitim-öğretim gibi uzaktan eğitim süreçleri ile uygulanabilir bir program modeli olarak tanımlamaktadır. Yazar, çalışmasının sonucunda, araştırmanın sınırlılığı içinde elde ettiği bulgulara dayanarak, uygulamaya ve ileriye yönelik öneriler getirmiştir.

EFFECTIVENESS OF THE STUDENT SUPPORT FOR ONLINE LEARNERS: The Facilitators' Point of Views

- 439- YALAMA, Nihat. and Cengiz. H. AYDIN, "Effectiveness of the Student Support for Online Learners: The Facilitators' Point of Views", Proceedings of the 11th Distance Education Conference, Houston, 2004, USA.**

Bu bildiri Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programının uygulanması sırasında öğrencilere sağlanan destek hizmetlerine ilişkin rehberlerin memnuniyetinin incelediği bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymaktadır. Sonuçlara göre rehberler genel olarak öğrencilere sağlanan

destekten oldukça memnundurlar. Ek olarak rehberlerin farklı özellikleri (yaş, cinsiyet, uzmanlık alanı, öğretim deneyimi, bilgisayar deneyimi) ile memnuniyet düzeyleri arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır.

DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

- 440- **YANGIN**, Gülbüz. Distance Education in Turkey, **The Online Journal of Distance Educatio**, 1991, V. 2, No 4, Alaska, Canada.

Yazar bu makalesinde genel öğeleriyle Türkiye'de uzaktan eğitimi incelemektedir. Bu genel öğeler arasında uzaktan eğitim sisteminin bileşenleri olarak basılı malzemeler, TV ve radyo ders programları ile yüz yüze akademik danışmanlık hizmetleri yer almaktadır. Ayrıca öğretmen eğitim programına ilişkin sayısal verilere de makalede yer verilmektedir.

DESIGNING A DATABASE MANAGEMENT SYSTEM FOR COURSE DESIGN PROCESS IN DISTANCE EDUCATION

- 441- **YAPICIOGLU**, Haluk. Designing a Database Management System for Course Design Process In Distance Education, The Graduate School of Natural and Applied Sciences of Middle East Technical University, unpublished MA thesis, May 2001, Ankara Turkey.

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi uzaktan eğitim ders materyallerinin desenlenmesi sürecinde sistem yaklaşımı yöntemi dikkate alınarak maliyet ögesini incelemekte ve Açıköğretim Fakültesi tarafından üretilen ders materyalleri örnekleri üzerinde çalışılmıştır. Çalışma sonunda şu andaki işleyiş süreci ne bakıldığında ise materyal üretimi, saklanması ve ulaştırılması konularında bilgi yönetimi yetersiz kaldığı gözlenmektedir.

KEEPING TRACK OF COURSE DESIGN: Anadolu University Case

- 442- **YAPICIOGLU**, Haluk. Keeping Track of Course Design: Anadolu University Case, **Proceedings of the 2004 American**

**Society for Engineering Education Annual Conference
Educating Engineering for the Informational Age
Southeastern Section Annual Meeting, Auburn University,
Auburn, Alabama 2 April 4–6, 2004, USA.**

Anadolu Üniversitesi bünyesinde bulunan Açıköğretim Fakültesi nedeni ile dünyanın önde gelen ve sayısal olarak n büyük üniversitelerinden biridir. 450.000 dolayındaki öğrencisine asenkron ve tek yönlü eğitim vermektedir. Öğrenciler kendi kendilerine öğrenmek durumundadır. Çünkü ders materyallerinin desenleme süreci çok önemlidir. Bu çalışmada, database management sistemi (DBMS) geleceğe önelik olarak ders materyallerinin muhafaza edilme, daha düşük maliyet ve hazırlanma sürecine destek olmak üzere ele alınmış, bir uygulama üzerinde sınanmıştır. Database management sistemi (DBMS) nin sisteme getireceği katkılara yer verilmiştir.

**UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMİYLE
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
YABANCI DİL PROGRAMINA İLİŞKİN TUTUMLARI**

- 443-** **YAŞAR**, Şefik. Uzaktan Öğretim Sistemiyle Öğrenim Gören Öğrencilerin Yabancı Dil Programına İlişkin Tutumları. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1985, Ankara, Türkiye.

Bu araştırmada, uzaktan eğitim sistemiyle öğrenim gören öğrencilerin yabancı dil (İngilizce) programına ilişkin görüş ve tutumlarının, program geliştirme bakımından yorumlanması ve öğrencilerin, uygulanan programa ilişkin önerilerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi (AÖF) Yaygın Bölümü öğrencileri; örneklemini ise, 1984-85 öğretim yılında Açıköğretim Fakültesi'ne kayıtlı öğrencilerin %5'i (595 öğrenci) oluşturmuştur. Araştırma verilerinin elde edilebilmesi için Likert tipi bir tutum ölçeği geliştirilmiştir.

**UZAKTAN ÖĞRETİM SİSTEMİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI**

- 444-** **YAŞAR**, Şefik. "Uzaktan Öğretim Sistemindeki Öğrencilerin Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Tutumları", **Eğitim Fakültesi**

Dergisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, C.2, S.2, ss. 227-233.,1989, Eskişehir, Türkiye.

Bu makalede, daha işlevsel yabancı dil eğitim programlarının geliştirilebilmesi için öğrenci tutumlarının bilinmesinin önemi vurgulanarak, yazarın 1985 Yılında gerçekleştirdiği 'Uzaktan Eğitim Sistemi İle Öğrenim Gören Öğrencilerin Yabancı Dil Programına İlişkin Tutumları' konulu araştırma bulguları özetlenmiştir. Makalede sözü edilen araştırmanın ortaya koyduğu bulgular kısaca şöyle özetlenebilir.

Öğrenci tutumları; cinsiyet, mezun olunan ortaöğretim kurumu, ortaöğretim kurumunda iken izlenen yabancı dil ve yabancı dil derslerini kitle iletişim araçlarından izlemeye göre farklılık göstermektedir. Öğrenciler; yabancı dilden bir araç olarak yararlanmak, toplumsal yaşamda saygınlık kazanmak ve yabancı dilin konuşulduğu toplumla bütünleşmek amacıyla yabancı dil öğrenmektedirler. Öğrencilerin yaklaşık olarak tümü "konuşma" becerisini geliştirici etkinliklere yer verilmesinden yana olduklarını belirtmektedirler.

THE STRUCTURE AND THE APPLICATIONS OF PRACTICAL ACTIVITIES IN THE PRE-SCHOOL TEACHER TRAINING PROGRAM IN THE OPEN EDUCATION FACULTY AT ANADOLU UNIVERSITY IN TURKEY

- 445-** **YASAR**, Sefik, Mehmet **GULTEKIN** and Nil **DUBAN**. The Structure and the Applications of Practical Activities in the Pre-School Teacher Training Program in the Open Education Faculty at Anadolu University in Turkey, **Current Developments in Technology-Assisted Education**, Edited by A. Méndez-Vilas, A. Solano Martín, J.A. Mesa González and J. Mesa González, VOL. I: General Issues, Pedagogical Issues, pp. 181-194, published by FORMATEX, Badajoz, Spain.

Uzak eğitim Türkiye’de öğretmen eğitiminin farklı düzey ve alanlarında etkili bir biçimde uygulanmaktadır. Bu programlardan bir de Anadolu Üniversitesi’nde 2000-2001 akademik öğretim yılında başlamış ve halen uygulanmakta olan “Okulöncesi Öğretmenliği Programı”dır. Program hem kuramsal hem de uygulamalı derslerden oluşmaktadır. Programda iki farklı uygulama dersi bulunmaktadır. Bu derslerden biri 3. sınıfta yer alan “Okulöncesi Eğitimde Uygulama” ve 4. sınıfta yer alan “Öğretmenlik

Uygulamasını” dersidir. “Okulöncesi Eğitimde Uygulama” dersi haftada bir tam gün ya da iki yarım gün olarak 24 hafta, “Öğretmenlik Uygulamasını” dersi ise 14 hafta süreyle gerçekleştirilmektedir. 2004-2005 öğretim yılında Türkiye genelinde 7569 öğrenciyle gerçekleştirilen öğretmenlik uygulamaları belirli yapı ve işleyiş çerçevesinde yürütülmektedir.

Uygulamaların ülke genelinde etkili bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için öğretmenlik uygulamalarının ciddi bir biçimde planlanması ve uygulamalarda görevli birey ve kurumların işbirliği içinde çalışması gerekmektedir.

Bu bildirinin amacı, Türkiye’de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Programında yer alan öğretmenlik uygulamalarının yapı ve işleyişini açıklamaktır.

INTERNET-SUPPORTED LEARNING MODEL IN DISTANCE ELT PROGRAM AT ANADOLU UNIVERSITY

446- YAVUZ, K. Handan and, M. Emin MUTLU. Internet-Supported Learning Model in Distance ELT Program at Anadolu University, **9th METU International ELT Convention**, Middle East Technical University, 2006, Ankara, Turkey.

Bu çalışmada Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı’nda uygulanan “internet destekli açıköğretim modeli” tanıtılarak, modelin uygulanmasında elde edilen deneyimler aktarılmaktadır. Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP), ilk ve orta öğretimde giderek aratan yabancı dil öğretmeni talebini karşılamada destek olmak amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi’nin ortak bir projesi olarak 2000–2001 öğretim yılında başlatılmıştır.

İÖLP kapsamında ders sunumu, yüzyüze eğitim ve uzaktan öğretimin birlikte ele alınıp uygulandığı bir karma (blended) öğrenme modeli olarak tasarlanmıştır. Programa kayıt olan öğrencilere ilk iki yıla ait alan dersleri sınıf ortamında yüz yüze öğretimle verilmekte, 3. ve 4. sınıf dersleri ise bütünüyle açıköğretim sistemine göre yürütülmektedir.

Açıköğretim sistemi kapsamında verilen derslerin etkinliğini artırmak amacıyla bu derslerin internete dayalı öğretim teknolojileriyle desteklenmesi

öngörölmüş ve 2003–2004 yılından itibaren bu yönde uygulamalar bazı dersler için başlatılmıştır. Programda uygulanan “internet destekli açıköğretim modeli”, öğrencilerin kendi kendilerine ders çalışmalarını sağlayacak yönlendirici ve etkileşimli eğitsel içerik, foruma dayalı eş zamanlı olmayan akademik danışmanlık ve görüntülü sohbete dayalı eş zamanlı teknik destek olmak üzere üç temel bileşenden oluşmaktadır.

Eğitsel içerik canlandırmalı ve sesli olarak tasarlanmıştır ve her hafta yayına giren üniteler biçiminde öğrenciye sunulmaktadır. Derslere ait ünitelerde öğrencilerin kendi kendilerine çalışmaları esnasında yerine getirmeleri gereken yönlendirici görevler bulunmaktadır. Her ünite ayrıca ileri okuma parçaları, başvuru kaynakları, testler ve alıştırmalar gibi öğretim araçlarıyla zenginleştirilmiştir.

Böylece, öğrenciler kendilerine gönderilen kapsamlı ders kitaplarını öğretim yılı boyunca internet desteğiyle ve danışmanlarından yardım alarak belirli bir disiplinle çalışabilmektedirler. Proje kapsamındaki internet destekli eğitim yazılımlarının tasarımı ve geliştirilmesinde konu uzmanı, editör, eğitim tasarımcısı, yapım sorumlusu, grafiker, seslendirmeci, programcı ve koordinatör gibi görevleri üstlenen 100’den fazla uzman sekiz ay süreyle görev destek vermiştir.

2004-2005 öğretim yılında çevrimiçi derslere kayıtlı 5407 öğrenciden 3430’ü uygulamadan en az bir kez yararlanmıştır. Çevrimiçi derslerden yararlanan öğrencilerin kullanım profilleri incelenmiş ve kullanım sıklığı ile öğrenci başarısı arasında doğrusal bir ilişki bulunmuştur.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ POLİS MESLEK EĞİTİMİ ÖNLİSANS PROGRAMI’NIN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 447- **YAVUZ**, Murat İbrahim. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programının Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2007, Eskişehir, Türkiye.

Bu araştırma ile, Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programı, programa devam eden ya da bitirmiş öğrenciler tarafından değerlendirilmiştir. Öğrencilerin,

verilen hizmetten yararlanma düzeyleri ve eğitimi nasıl algıladıklarının ortaya çıkartılarak, zorlandıkları konularla ilgili çözüm önerileri üretilmesi hedeflenmiştir. Bu bilgilerden yararlanılarak programın daha etkin ve verimli hale getirilmesi konusunda önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

Araştırmada elde edilen başlıca bulgular şunlardır: Öğrenciler AÖF'nin kendilerine vermiş olduğu hizmetlerin tamamını son derece yüksek oranlarda yararlı ve verimli bulmaktadırlar. Öğrenciler, teknoloji sahipliği ve kullanımı açısından son derece elverişli olanaklara sahip olmalarına karşın, AÖF'nin, TV programı ve e-portal gibi teknoloji kullanımı gerektiren uygulamalarından yararlanmamaktadırlar. Öğrencilerin büyük çoğunluğu ders çalışmalarını planlı yapamamaktadırlar. Öğrenciler derslerine, kitaplardan ünitelerin okunması yoluyla çalışmaktadırlar. Tamamına yakını yardımcı kaynak kullanmakta ve bu yardımcı kaynaklarında tamamına yakını kitaplardan oluşmaktadır.

Programı tercih nedenleri ve program amaçlarına verilen yanıtların analizinden anlaşılabileceği üzere; öğrenciler, mesleki terfi ve daha iyi özlük haklarına kavuşmak istedikleri için, sınavsız kayıt olanağından faydalandıkları ve üniversite diploması alacakları bu programı tercih etmişlerdir. Öğrenciler, Anadolu Üniversitesi AÖF Polis Meslek Eğitim Programının amacına ulaştığını, okuma alışkanlığı kazandırırken hedeflerini değiştiren insanlar olmalarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bu uygulamanın lisans düzeyinde yeniden programlanmasını istemektedirler. Öğrenciler bu programda okutulan derslerden en çok yabancı dil konusunda zorlanmaktadırlar ve bu konuda çözüm beklemektedirler.

Araştırma sonucunda, elde edilen bilgiler ışığında, öğrenci personel ve öğretim elemanlarının programa bakış açılarına farklı bir nitelik kazandırarak, programın içeriğinin düzenlenmesine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

DISTANCE EDUCATION ON THE NET: A Model For Developing Countries

- 448- **YAZICI, Ali. Irfan ALTAS and Ugur DEMIRAY.** Distance Education On The Net: A Model For Developing Countries,

TOJDE-Turkish Journal of Distance Education. Vol: 2,
Number: 2, Anadolu University, Eskisehir, Turkey.

Makalede Avustralya ve Türk uzaktan eğitim sistemlerinin genel bir karşılaştırılması yapılarak gelişmekte olan bu iki ülkenin uygulaması model olarak önerilmektedir. Bu modelde online ve internetin kullanımıyla uzaktan eğitime sağlanabilecek katkının üzerinde durulmaktadır. Makalede Anadolu Üniversitesi uygulamasına ayrıntılı olarak yer verilmektedir.

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİ ÖĞRENCİLERİNE KÜTÜPHANE DESTEK HİZMETLERİ VE ÖNERİLER

- 449- YILMAZ, Adnan.** Uzaktan Eğitim Sistemi Öğrencilerine Kütüphane Destek Hizmetleri ve Öneriler, **Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri.** Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), ss. 683-691, 12-15 Kasım 1996, Ankara.

Bu çalışmada, Uzaktan Eğitim sisteminde öğrenciye destek hizmeti olarak kütüphane ve kütüphanecilik hizmetinin katkı boyutu, sistem ile uyumlu olması halinde sistem ve öğrenci açısından işlevi ve rolü incelenmeye çalışılmıştır.

AÇIKÖĞRETİM WEB SİTELERİNİN ETKİNLİĞİ

- 450- YILMAZ, Ruşen, Sabahattin, ÇALIŞKAN ve Ülkü YILMAZ.** Açıköğretim Web Sitelerinin Etkinliği, **AÖF'ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu,** Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Açıköğretim Web Siteleri, öğretimi süresince, uzaktan öğretim gören öğrencilerin, her tür bilgiye ve Web tabanlı hizmetlere, en kısa sürede ve doğru biçimde ulaşmasını sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, Açıköğretim öğrencileri açısından, Açıköğretim Web Sitelerinin kullanım amaçları, işlevselliği ve geliştirilmesi için neler yapılabileceği ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. 1997 yılından beri yayını

sürdüren Açıköğretim Web Siteleri, öğretimi süresince, uzaktan öğretim gören öğrencilerin, her tür bilgiye, habere ve Web tabanlı hizmetlere, en kısa sürede ve doğru biçimde ulaşmasını sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır. Çalışmada, Açıköğretim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İşletme Fakültesi öğrencileri açısından, bu fakültelere ait Web sitelerinin kullanım amaçları, işlevselliği ve geliştirilmesi için neler yapılabileceği ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır.

ON THE POWER OF INTERNET-BASED DISTANT EDUCATION

- 451- **YILMAZ**, Türker. “On The Power Of Internet-Based Distant Education”, **Journal of Science**, February 2003, Turkish Military Academy Press, No:13, Ankara, Turkey.

İnternet tabanlı uzaktan eğitim sistemleri oldukça gelişmesine ve bu alanda birçok uygulama olmasına rağmen bir soru akla gelmektedir: Uzaktan eğitim bu kadar faydalı mıdır ki, biz onun kapsama alanını genişletmeliyiz, yoksa sadece bir fantezi olarak mı görmeliyiz? Bu soru, birçok faktör tarafından etkilendiği için cevaplanması kolay bir soru değildir. Ancak bu soruyu Türkiye için yanıtlayabiliriz, çünkü istatistiksel bulgularımız gerçekten büyük öneme haiz olmasından dolayı İnternet tabanlı uzaktan eğitimin kapsamını genişletmek için yapmamız gereken birçok şey olduğunu göstermektedir. Türkiye’de uzaktan eğitimin hedefinin çok geniş olmasına rağmen, makalede açıklanan birçok faktör sebebiyle, İnternet tabanlı uzaktan eğitimin prensiplerini kullanarak ülkedeki birçok öğrenciye ulaşma hedefine tam olarak ulaşamamıştır.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

- 452- **YURGA**, Cemal. Açıköğretim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, **AÖF’ün 20. Yılı Nedeniyle Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir, Türkiye.

Müzik, kültürün ve yaşamın en önemli parçasıdır. Avrupa’yı Türkiye’den ayrı kılan özelliklerden biri, Avrupa’nın müziğe ve eğitime verdiği değerdir. Bu amaçtan yola çıkarak, ülkemizdeki müzik eğitimi veren

kuruluşların azlığı da bilinerek, tıpkı Anadolu Üniversitesi'nin Açıköğretim, İktisat, İşletme bölümleri gibi, müzik eğitimi de ülke geneline yaymak, ülkemizi müzikte önemli bir yere getirecektir. Ülkelerin müziksel gelişimi, popüler ve ticari amaç taşıyan müzik çeşitleriyle ölçülmez.

Müzik eğitime verdikleri değer ile ölçülür, çalgı üretimiyle ölçülür, müzik eğitimi veren kurumların çokluğu ve buralarda yetişen öğrencilerin yetkinlikleriyle ölçülür. Halen ülkemizde müzik öğretmeni açığı vardır ve bu konuda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü eğitim vermektedir.

Bu çalışmada ders programları, tahmini kontenjanlar, AÖF'ün, Milli Eğitim Bakanlığının, ÖSYM'nin sorumlulukları üzerinde durulmuş ve kurslar hakkında kısa bilgi verilmiştir.

EĞİTİM ÖNLİSANS RADYO PROGRAMLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

453- YÜKSEL, Coşğül. Eğitim Önlisans Radyo Programlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1990, Eskişehir, Türkiye.

Araştırma, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı çerçevesinde hazırlanan radyo programlarını, hedef kitlenin görüşleri açısından değerlendirme amacını taşımaktadır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretmen eğitiminin gelişimi, yüksek öğrenimli olmayan öğretmenler için tamamlama programı projesi, radyonun işlevleri ve eğitimdeki yeri, radyo eğitimi izlencelerinin hazırlanmasındaki temel ilkeler konularına, ikinci bölümde ise özet yargı ve önerilere yer verilmektedir.

Çalışmanın sonunda yayın saatlerinin uygun olmamasının, program içeriklerinin ve kitapların aynı olmasının EÖP programlarının başarılı olmasında etken olduğu, ayrıca Uzaktan Eğitimde "radyodan nasıl yararlanacağımı biliyorum" biçiminde yanıt veren denek oranının yüksek olmasına karşın, gerçekte bunu bilmedikleri yargısına ulaşılmıştır.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ
EĞİTİM ÖNLİSANS PROGRAMINDA YAYIMLANAN
TELEVİZYON PROGRAMLARININ YAPIMI
ÜZERİNE BAZI NOTLAR

- 454-** YÜKSEL, A. Haluk. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programında Yayınlanan Televizyon Programlarının Yapımı Üzerine Bazı Notlar", **Milli Eğitim**. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, S. 74, ss. 48-61, 1987, Ankara, Türkiye.

Bu çalışmada, çağdaş eğitimin temel amacının, toplumun gereksinme duyduğu alanlarda insangücü ve uzmanlaşmış eleman yetiştirmek olduğu vurgulanarak Anadolu Üniversitesi AÖF'ün yaptığı çalışmalarla kitle iletişim araçlarını da kullanarak öğretmenlerin önlisans düzeyinde yükseköğretim yapmış bireyler konumuna getirilmesi ile ilgili Eğitim Önlisans Programı için hazırlanan televizyon ders programlarının yapım süreci ve bu programlara ilişkin bazı sayısal verilerden söz edilmektedir.

AN EVALUATION OF THE IMPACT OF INTERACTIVE
VIDEO SYSTEMS IN EDUCATION AND A MODEL FOR
TURKISH DISTANCE EDUCATION SYSTEM-I

- 455-** YÜKSEL, A. Haluk. "An Evaluation of the Impact of Interactive Video System in Education And a Model For Turkish Distance Education System-I", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No. 546/3, S. 9, ss. 281-322, Aralık 1991, Eskişehir, Türkiye.

Teknolojik yenilikler eğitimcilerin temel ilgi alanlarından birisini oluşturmaktadır. Çünkü teknolojik gelişmeler eğitimi "daha kolay, daha ucuz, daha etken ve daha ilgi çekici" hale getirme potansiyeline sahiptir. Etkileşimli video, gelişmiş video ve bilgisayar teknolojilerinin bir sentezi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Etkileşimli video öğretim çalışmalarında "pasifliğin" sonunu belirleyecek ve bunun yerine etkenliği koyacaktır. Etkileşimli video öğrencilerin gerektiğinde programı kesebilmesine, tekrarlayabilmesine veya ara

verebilmesine, hızı ayarlayabilmesine, tarayabilmesine, gözden geçirebilmesine ve materyali bireysel ihtiyaçları doğrultusunda ve hızlı bir biçimde istediği yere yerleştirebilmesine" olarak tanımaktadır.

Bu çalışma, İngiliz eğitim sisteminde etkileşimli video'nun etkilerini değerlendirmenin yanısıra Türkiye'de uygulanmakta olan uzaktan eğitim sistemini güçlendirmek ve daha etkin hale getirebilmek için etkileşimli video konusunda bir model önerisi geliştirmeyi amaçlamaktadır.

AN EVALUATION OF THE IMPACT OF INTERACTIVE VIDEO SYSTEMS IN EDUCATION AND A MODEL FOR TURKISH DISTANCE EDUCATION SYSTEM-II

- 456-** **YÜKSEL**, A. Haluk. "An Evaluation of the Impact of Interactive Video System in Education And a Model For Turkish Distance Education System-II", **Kurgu**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No.689/11, S.11, ss. 257/280, Aralık 1992, Eskişehir, Türkiye.

Bu makale bir önceki maddede özetlenen bilgilerin yer aldığı makalenin devamıdır.

YÖRESEL AÇIKÖĞRETİM

- 457-** **YÜKSEL**, Mehmet. "Yöresel Açıköğretim", **Uzaktan Eğitim**, UZEV Yayınları, S.1, ss. 25-28, Yaz, 1997, Ankara, Türkiye.

Türk Üniversitelerinin toplumumuzdaki eğitim/öğrenim gereksinimlerine yanıt verdiği söylenemez. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi de söz konusu gereksinmeyi bir dizi dezavantajlarından dolayı karşılayamamaktadır.

Bu makalede, herkesin istediği dalda bir yüksek öğrenim görebilmesini sağlayabilmek, üniversiteler arasındaki uçurum derecesindeki kalite farklarını ortadan kaldırmak, ikinci kez yükseköğrenim olanağı sağlamak, hem devlete hem de öğrenciye daha ucuz maliyetle üniversitede okuma olanağı yaratmak amacıyla Yöresel Açıköğretim Üniversiteleri önerilmektedir. Yöresel açıköğretim üniversiteleri; bulundukları yöreye bölgesel televizyon yayınlarıyla dersleri yayınlayacaklar, öğretim elemanı ile

yüz yüze ilişki, iletişim kurmasına olanak tanıyacaklar ve üst sınıflarda ise başarılı olan öğrencilere örgün öğretim olanağı sağlayacaklardır.

ETKİLEŞİMLİ TELEVİZYONDA EĞİTİM-ÖĞRETİM AMAÇLI PROGRAMI HAZIRLAMA AÇIKÖĞRETİM İÇİN MODEL ÖNERİLERİ

- 458-** **YÜZER**, T. Volkan, Etkileşimli Televizyonda Eğitim/Öğretim Amaçlı Program Hazırlama Açıköğretim İçin Model Önerileri. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 1997, Eskişehir, Turkey.

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde televizyon ile ilgili olan gelişmelerden biri de etkileşimli televizyon çalışmalarıdır. Bu televizyon anlayışında televizyon izleyicileri, televizyondaki sunumları (programları veya filmleri) sadece izlemekle kalmayıp onları yönlendirebilme şansına da sahip olabilmektedir.

Ayrıca, birçok sunum arasından istediklerini seçip izleyebilmektedir. Bu gelişme televizyon aracılığıyla yapılan uzaktan öğretim çalışmalarını da etkilemiştir.

Dünya çapında, etkileşimli televizyonun kullanılmasıyla izleyici/öğrencilerin televizyon karşısında nasıl aktif duruma getirilebileceği hakkında çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu tür bir eğitim/öğretim tarzının öğrenci üzerinde daha etkili ve verimli sonuçlar doğuracağı öne sürülmektedir.

KONU DİZİNİ
ve
YAZAR DİZİNİ

KONU DİZİNİ

• 20. Kuruluş Yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu (ETV) :.....	82
• 3-D Computer Animation Production Process On Distance Education Programs Through Television: Anadolu University OEF Model :.....	175
• A Case Study Of Organizing Distance Education: Anadolu University :.....	5
• A Centralized Cai Model For Distance Education In OEF :.....	164
• A Gender Perspective on Distance-Higher Education System In Turkey :	379
• A Model for Organizing Written Instructional Materials In The Context of a Proposed Model For Open University In Turkey :.....	222
• A New Teacher Training Model For Turkey: Deltt (Distance English Language Teacher Training Program) :....	219
• A Qualitative Of Attribution In Turkish Distance Education: The Student Perspective :.....	253
• A Review Literature on The Open Education Faculty (1982-1992) :.....	121
• A Review Literature on The Open Education Faculty (1982-1990) :.....	114
• A Review Literature on The Open Education Faculty (1982-1997) :.....	207
• A Road Map Proposal For Transition To Large Scale E-Learning In Open Universities: Case Of Anadolu University Open Education System :.....	310
• A Solution For Text Book Production :.....	333
• A Synchronous Virtual Classroom In A Distance English Language Teacher Training (Deltt) Program In Turkey :.....	23
• A Tailor Made E-Learning Solution For Ford/Turkey :.....	50
• A Unique Support Service For Distance Students: Private Sector Helps Distance Students Prepare Themselves For Their Examinations In Turkey :.....	155

• Açık Üniversite :.....	313
• Açık Üniversite Önerisi Üzerine :.....	68
• Açık ve Uzaktan Öğrenmede Kullanılan Basılı Materyallerdeki Anlatım Biçimine İlişkin Öğrenen Tercihleri :.....	25
• Açık Yükseköğretime Olan Bireysel Talebi Etkileyen Etkenlerin İncelenmesi :.....	226
• Açık/Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Tek-Yönlü ve İki-Yönlü Eğitim Teknolojilerinin Ekonomik Yapı Analizi :	411
• Açıköğretim:10. Yılda Ne Oldu Ne Olacak? :.....	358
• Açıköğretim Ders Kitaplarının Kendi Kendine Öğretme Yeterliliği :	397
• Açıköğretim E-Öğrenme Sisteminde Öğrenci-İçerik Etkileşimi :.....	279
• Açıköğretim E-Öğrenme Yapım ve Sunum Altyapısı :.....	290
• Açıköğretim Fakültesi Akademik Danışmanlık Hizmetlerinin Öğrencilerin Başarısı Üzerindeki Etkisinin Araştırılması :.....	197
• Açıköğretim Fakültesi Akademik Danışmanlık Ve Uygulama Hizmetlerinin Değerlendirilmesi :.....	369
• Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Programlarının Tasarımı Ve Üretimi :.....	144
• Açıköğretim Fakültesi Hemşirelik Önlisans Programı Ve Maliyet Tasarrufu :.....	365
• Açıköğretim Fakültesi İlk Mezunları: İktisat/İş İdaresi :.....	105
• Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Programı Örneğinde, Çevrimiçi Eğitim Programı Yönetimi ve Etkinliğinin Araştırılması :.....	31
• Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Bazı Nitelikleri Üzerine Bir Çalışma :.....	103
• Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Çalışma Yaşamı İle İlişkileri :.....	131
• Açıköğretim Fakültesi Mezunlarının Sektördeki Konumları :.....	129
• Açıköğretim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü :.....	452
• Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerine Yeni Bir Hizmet Sunuyor: Video İle Eğitim :.....	106
• Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Açıköğretim Sistemine İlişkin Tutumları :.....	349
• Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Eğilimleri :.....	102

• Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Televizyon Ders Programlarını İzleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi :.....	161
• Açıköğretim Fakültesi Ölçme Ve Değerlendirme Sistemi :.....	414
• Açıköğretim Fakültesi Yetişkin-Yaşlı Mezunları :.....	119
• Açıköğretim Fakültesi Televizyon Derslerinin Niteliği Ve Kitaplarla İlişkisi Üzerine Bir Araştırma:.....	162
• Açıköğretim Fakültesi Televizyon Programlarının Değerlendirilmesi: (Malatya'da Oturan AÖF Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma):.....	317
• Açıköğretim Fakültesi Ve Açıköğretim Lisesi Uygulamalarını İçeren Araştırmalara İlişkin Bir Değerlendirme :.....	137
• Açıköğretim Fakültesinde Akademik Danışmanlık Hizmetleri:.....	88
• Açıköğretim Fakültesinde Öğrenci Sayısı Tahmininde Benzetim Yaklaşımı :.....	190
• Açıköğretim Öğrenci Destek Sistemi :.....	391
• Açıköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları :.....	337
• Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri :.....	203
• Açıköğretim Öğrencilerinin Yerleşim Alanlarına Göre Dağılımını Belirlemeye Yönelik Tahmin Modeli Geliştirilmesi :.....	389
• Açıköğretim Sistemi İle Öğretim Yapan Fakültelerde Okuyan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörler :.....	293
• Açıköğretim Sistemi Lisans Programlarının Değerlendirilmesi :....	187
• Açıköğretim Sisteminde İnternete Dayalı Akademik Danışmanlık Hizmetlerinin Tasarımı Ve Uygulanması :.....	287
• Açıköğretim Soru Bankası Yönetim Sistemi :.....	390
• Açıköğretim Televizyon Programlarını İnternet Ortamında Yayınlama Hizmetinin Değerlendirilmesi :.....	286
• Açıköğretim Web Sitelerinin Etkinliği :.....	450
• Açıköğretim Yayın Katoloğu :.....	181
• Açıköğretimde Akademik Danışmanlık :.....	371
• Açıköğretimde Araştırma:.....	11
• Açıköğretim'de Bilgisayar :.....	3
• Açıköğretimde Değişim Rüzgarları: İngiliz Açık Üniversitesinde Uygulanan Değişim ve Yeniden Yapılanma Programının Ulaştığı Sonuçların AÖF İçin Doğurguları :.....	47
• Açıköğretimde E-Ders Tasarımı :.....	289

• Açıköğretimde Eğitsel İletişim Ortamı Olarak Bilgisayar: Akademik Danışmanlık Sistemi İçin Bir Bilgisayar Destek Eğitim Modeli :.....	393
• Açıköğretimde E-Öğrenme :.....	269
• Açıköğretim'de E-Öğrenme'nin Yapıtaşları :.....	272
• Açıköğretimde E-Sertifika Programları :.....	291
• Açıköğretimde İnternete Dayalı Alıştırma Yazılımları Genel Muhasebe Dersi Örneği :.....	266
• Açıköğretimde İnternete Dayalı Alıştırma Yazılımları Tasarımı (Genel Matematik Dersi Örneği) :.....	267
• Açıköğretim'de Kayıt ve Sınavların Dünü, Bugünü ve Geleceği :.....	334
• Açıköğretimde Mobil Öğrenme: Açıköğretim E-Öğrenme Hizmetlerinden Mobil Bilişim Aygıtlarıyla Yararlanma Olanaklarının Değerlendirilmesi :.....	284
• Açıköğretimde Ölçme Ve Değerlendirme: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde Soru Yazarlarının Soru Hazırlamada Karşılaştığı Sorunlar :.....	198
• Açıköğretim'in Profili :.....	158
• Açıköğretimin Türkiye ve Türki Cumhuriyetler Eğitim Sorunlarına Çözüm Olanakları :.....	73
• After Ten Years of Distance Education In Turkey, What Lies Ahead :.....	117
• Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde Ankara/Eskişehir-Türkistan Arasındaki Uzaktan Eğitimin Optimizasyonu :.....	221
• Ahmet Yesevi Üniversitesinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları :.....	225
• Alternatif Eğitim Araçlarıyla Zenginleştirilmiş İnternete Dayalı Eğitim Modeli :.....	263
• An Audio-Book Project For Blind Students At The Open Education System of Anadolu University :.....	300
• An Evaluation of The Home Management Program By The Women Benefiting From The Eskişehir City Houses :.....	84
• An Evaluation of The Impact of Interactive Video Systems in Education And A Model For Turkish Distance Education System-I :	455

• An Evaluation of The Impact of Interactive Video Systems in Education And A Model For Turkish Distance Education System-II :.....	456
• An Overview of The Open Education Faculty Anadolu University-Turkey :.....	111
• Anadolu Basınında Açıköğretim :.....	55
• Anadolu University, Open Education Faculty (OEF) English Language Teaching B.A. Program (ELT BAP) and WEBCT Web CT Piloting:.....	386
• Anadolu University-Fordotosan E-Learning Project: A Model For University & Industry Collaboration:.....	27
• Anadolu University' Short Descriptions of Selected Distance-Education Institutions :.....	143
• Anadolu University Distance Education System From Emergence To 21st Century :.....	309
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İle İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası 1982–2002 :.....	134
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sağlık Teknikerliği Önlisans Programının Uzaktan Öğretim Süreçleri Açısından Değerlendirilmesi :.....	91
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı :.....	384
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Akademik Danışmanlık Merkezleri Projesi'nin Değerlendirilmesi :.....	394
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programında Yayımlanan Televizyon Programlarının Yapımı Üzerine Bazı Notlar :.....	454
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Hemşirelik Önlisans Programı Öğrencilerinin Ve Uygulama Görevlilerinin Ders Kitapları, Televizyon Programları Ve Uygulama İle İlgili Görüşleri :.....	433
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İle İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası (1982-1990) :.....	113
• Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İle İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar Kaynakçası (1982-1992) :.....	120

- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İ
İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin
Memnuniyetlerinin Belirlenmesine Yönelik
Bir Araştırma ve Sonuçları :.....385
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
İş İdaresi Ve İktisat Programı Öğrencileri :.....314
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
KKTC Projesi Ve 1988 Mezunları :.....315
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Merkezi Açıköğretim Programları (İktisat Ve İş İdaresi)
Birinci Yıl Uygulamasının Değerlendirilmesi :22
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Öğrencilerinin Televizyonda Verilen
Derslere İlişkin Görüşleri :.....318
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programının Değerlendirilmesi:....447
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Sınavları Konusunda Düşünülebilecek Yeni Yöntemler :.....353
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Uygulamasında Sistem Yaklaşımı :.....296
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Uzaktan Eğitim Çalışmaları Ve Radyonun Kullanımına
İlişkin Bir Model Geliştirimi :.....360
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde
Uzaktan Eğitim Kanalları İçerisinde Eğitim Televizyonunun
Rolü ve TV Eğitim Programları Üretim Süreci :.....76
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesince,
Uzaktan Öğretim Gören İktisat Ve İşletme Fakültesi
Öğrencilerine Yönelik Olarak Uygulanmakta Olan
Akademik Danışmanlık Ve Uygulama Hizmetlerinin
Amaçları, Tarihsel Gelişimi Ve Günümüzdeki Durumu :.....372
- Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa Faaliyeti,
Yapılanlar, Yapılacaklar, Gereklilikler :326
- Anadolu Üniversitesi Batı Avrupa Programları Modeli :.....85
- Anadolu Üniversitesi Bilgi Yönetimi Önlisans
Programı'nın Eleştirel Düşünme Açısından İncelenmesi :432
- Anadolu Üniversitesi İşletme Ve İktisat Fakülteleri Örneği :.....34

• Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde Basılı Ders Malzemelerinin Basım Ve Dağıtım Organizasyonu :.....	56
• Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde İletişim Merkezi Uygulaması :.....	133
• Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitimde Bilgi Sistemi: Bir Model Önerisi :.....	383
• Anadolu Üniversitesinde 30 Yıl :.....	72
• Anadolu Üniversitesi'nin 30. Yılı İçinden :.....	17
• AÖF Büro Yönetimi Programı Klavye Öğretim Dersi İçin Uzaktan Eğitim Ve Sınav Uygulaması :.....	53
• AÖF Eğitim Medyalarının Entegrasyonunun Sağladığı Olanaklar :	346
• AÖF Öğrencilerinin İnternet Erişim Profilleri :.....	262
• AÖF 'ün Açıklık Sınırları :.....	152
• AÖF'de Almanca Dil Programları :.....	199
• AÖF'ün Yayın Olanakları :.....	77
• Avrupa Birliği Akdeniz Bilgi Toplumu Pilot Projeleri Eumedis Programı Anadolu Üniversitesi- Odiseame Projesi :.....	413
• Avrupa Birliğinde Açık Uzaktan Öğrenime Yönelik Eğilimler :.....	202
• Avrupa'da Türkçe “İkinci Dil” Öğretimi Araştırması :	423
• Batı Avrupa Açıköğretim Programları :.....	185
• Batı Avrupa Açıköğretim Programlarının Değerlendirilmesi :.....	184
• Bilgisayar Destekli Faaliyet Çizelgelemesi Ve Açıköğretim Fakültesi'nde Bir Uygulama :.....	347
• Bilişim Teknolojilerinin Açıköğretimde Kullanılması: Olanaklar-Sınırlılıklar :.....	335
• Bir Çağdaş Eğitim Modeli Olarak Uzaktan Eğitim Uygulaması :.....	128
• Bir Öğretim Aracı Olarak Televizyon: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Kullanımı Ve Sonuçları :.....	362
• Bir Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Basılı Ders Malzemesi ve Görüntü Düzenlemesi :.....	35
• B-Öğrenme (Harmanlanmış-Karma Öğrenme Ortamı) ve Uygulama Örnekleri :.....	431
• Branş Öğretmenleri Lisans Tamamlama Programları :.....	180
• Büro Yönetimi Ve Sekreterlik Önlisans Programının Değerlendirilmesi:	38
• Change Readiness Among Teaching Staff At Anadolu University, Turkey :	6

• Close Encounters To The Fourth Kind: Distance Education Versus Classroom :.....	122
• Comparison of The Traditional Higher Educational And Open Education System From Point of Learning And Study Strategies :.....	223
• Computer Links To The West: Experiences From Turkey :.....	240
• Computers in Distance Education: An Application in Anadolu University Open Education Faculty :.....	295
• Creating Virtual Learning Milieus in Distance Education: Enhanced Web-Based Education Courses in The Open Education Faculty of Anadolu University :.....	228
• Çağdaş Bir Eğitim Aracı Video: Araştırma-Kuram-Uygulama :	404
• Çağdaş Eğitim Sorunları Karşısında Çağdaş Bir Çözüm Olarak Açıköğretim :.....	71
• Çevrimiçi Bir Destek Olarak Sunulan İktisada Giriş Dersinin Öğrenci Memnuniyeti Üzerine Etkisi: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Bir Uygulama Örneği :.....	392
• Çevrimiçi İşbirliği Ekiplerinde Öğrenenlerin Sorun Çözerek Öğrenmeyle İlgili Tutum Ve Görüşleri :.....	168
• Çevrimiçi Öğrenenlerin Farklı Destek Ortamlarını Kullanma Sıklıklarıyla Sosyal Bulunuşluk Algıları Arasındaki İlişki:	217
• Database Management Systems: A Case Study Of Faculty Of Open Education :.....	311
• Ders Kitaplarında Görselliğin Yeri Ve Önemi :.....	416
• Ders Kitaplarından Öğrenmede Farklı Düzenleyicilerin Kullanımı: AÖF Ders Kitapları Örneği :.....	61
• Ders Kitaplarının Dağıtım Amacıyla İnternetin Kullanılması: Açıköğretim E-Kitap Uygulaması Örneği :.....	285
• Ders Kitaplarının Tasarımı: Bireyselleştirilmiş Öğrenme İlkelerine Göre Açıköğretim Fakültesi Ders Kitapları Örneği:.....	60
• Ders Öğretiminde Televizyondan Yararlanma :.....	57
• Design And Development Of The E-Learning Services in The Open Education System In Turkey :.....	27
• Design Principles of An Online Language Education, Program:.....	28
• Designing A Database Management System For Course Design Process in Distance Education :	441

• Designing And Implementing Webct-Based Courses Online: Distance English Language Teacher Training Program (Deltt) Model :.....	227
• Développements de la formation à distance en France et en Turquie: vers quel droit à l'éducation? [Distance learning's developments in France and Turkey: To which right to education? Türkiye'de ve Fransada Uzaktan Eğitimin Gelişimi Hangi Eğitim Hakkı?:.....	351
• Die Gegenwartige Entwicklung Des Bildungswesenst In Der Türkei :.....	177
• Difusion of Distance Education in Turkish Higher Education :....	194
• Dimensions of E-Learning Education In Turkey :.....	216
• Distance Education :.....	243
• Distance Education and Educational TV Producing Process: Role of Educational TV Programs As Being One of The Educational Components in Distance Education Systems and Producing Process of Educational TV Programs in Faculty of Open Education at Anadolu University-Turkey :.....	97
• Distance Education and Its Contribution Solution of Educational Problems In A Developing Country: Turkey :.....	325
• Distance Education And Training In Turkey: Path To Future :....	254
• Distance Education Applications At Anadolu University:.....	18
• Distance Education For Primary And Secondary Teacher Training In Turkey :.....	126
• Distance Education In Europe: A Survey :.....	189
• Distance Education:.....	426
• Distance Education In Turkey :.....	357, 425, 440
• Distance Education On The Net: A Model For Developing Countries :.....	448
• Distance Education Opportunities For Women In Turkey :.....	235
• Distance Education System In Turkey :.....	67
• Distance Education System In Turkey: A Sociological Research On Students Enrolled In Open Education : ...	77
• Distance Education: Growth And Diversity :.....	355
• Distance Education -Public Policy And Practice in Higher Education: The Case of Türkiye :.....	375
• Distance Learning And Right of Education :.....	368

• Distance Teaching Between Anadolu University (Turkey)-Ahmet Yesevi University (Kazakhstan) :.....	336
• Dünya'da Açıköğretim Uygulamalarından Bazı Örnekler :.....	366
• Dünyada Sekreterlik E-Sertifika Programları ve Anadolu Üniversitesi Modeli :.....	52
• Dünyanın En Büyük On Açık Üniversitesinde İnternete Dayalı Eğitim Uygulamaları :.....	261
• E-Audio Book Service in The Open Education System :.....	142
• Educational Technology in The Global Marketplace :.....	241
• Effective And Creative Script Writing in TV Education Programs :.....	302
• Effectiveness of The Student Support For Online Learners: The Facilitators' Point of Views :.....	439
• Efficiency of E-Learning In Open Education :.....	274
• Eğitim Amaçlı Videonun İşlevleri: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde Örgütsel Uygulama Model Önerisi:.....	39
• Eğitim Ortamındaki İletişim Kaynak ve Süreçlerinin Uzaktan Eğitim Açısından Değerlendirilmesi :.....	8
• Eğitim Önlisans Programı İçin İlişkisel Veri Tabanına Dayalı Bir Sınav Organizasyonu :.....	14
• Eğitim Önlisans Programı Ve Uygulaması :.....	179
• Eğitim Önlisans Programının Değerlendirilmesi :.....	178
• Eğitim Önlisans Radyo Programlarının Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi :.....	453
• Eğitim Programlarında Öğrenci ve Öğretici Arasında Etkileşime Yönelik Olarak Canlı Yayınların Kullanılması Ve Açıköğretim Fakültesi Uygulaması :.....	328
• Eğitim Sitelerinin Yönetimi :.....	141
• Eğitim Sorunları Ve Çözümünde Kitle İletişim Araçları: Ekonomik ve Teknolojik Bir Yaklaşım :	324
• Eğitim Yazılımları Geliştirme Sürecinde Üretim Yönetimi :.....	268
• E-Learning Applications In The Open Education Faculty of Anadolu University :.....	273
• Elektronik Akademik Dergi Yayıncılığı: Türk Uzaktan Eğitiminde Tojde Örneği :.....	136
• Enformasyon Toplumu Ve Eğitim Sistemlerine Etkisi :.....	247
• Enhancing Interaction in Turkish Distance Education :.....	255
• E-Öğrenmede Ekip Ödevleri:.....	93

• E-Öğrenmede Öğrenci Destek Hizmetleri: Açıköğretim Fakültesi Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği :.....	271
• E-Öğrenmede Sanal Şirket Uygulaması: Anayay.Com Örneği :....	167
• Eşitlik Kavramının Felsefi Kökenleri :.....	7
• Etkileşimli Bir Eğitim Televizyonu Uygulaması: Açıköğretim Fakültesi Canlı Televizyon Yayınları :.....	364
• Etkileşimli Televizyonda Eğitim-Öğretim Amaçlı Programı Hazırlama Açıköğretim İçin Model Önerileri :.....	458
• Evaluating Audio Books as Supported Course Materials in Distance Education: The Experiences of the Blind Learners :.....	303
• Evaluation Of Open Education Faculty Pre-School Education Program Internet Web Site Based On Student's Opinions :.....	204
• Examining Distance Education In Turkey :.....	236
• Factors Affecting the Application of Information and Communication Technologies (ICT) in Distance Education:.....	428
• Fernstudium Und Ostterich :.....	294
• Fernstudium in Der Türkei :.....	186
• Findings of a Research on The Students' Use of Time A Case Study of The Anadolu University Open Education Faculty In Turkey:.....	108
• Front-End Analysis of An Online Language Program:.....	422
• Geniş Kitlelere İktisat Öğretiminde Uzaktan Eğitim ve E-Öğrenme :.....	87
• GIS Education in Turkey: GIS Education Under The Institute of Natural And Applied Sciences of Anadolu University And Online Education Proposal For International World Campus :.....	74
• GIS Elearning Experiences In Turkey :.....	418
• Global Distance Education: Anadolu University's Rise to Prominence :.....	242
• Göçmen Türklere Yönelik Uzaktan Öğretim Uygulaması: Federal Almanya'daki Türklerin Eğitim Sorunları ve Anadolu Üniversitesi'nin Batı Avrupa Programları :.....	145
• Görüntülü Konferans Uygulamalarında Öğrenen-Öğretici Etkileşimi: Öğreticiler Açısından Değerlendirme:.....	64
• Graduates of The Open Education Faculty in Turkey :.....	109

• Hagen Uzaktan Öğretim Üniversitesi Ve Türk Uzaktan Öğretim Sistemi Açısından Değerlendirilmesi :.....	200
• Herkes İçin, Her Yerde, Her Zaman Etkin Öğrenim: E-Öğrenme :.....	213
• High Tech in Distance Education :.....	214
• Home Video: A Possibility to Support Distance Education Students :	405
• Identification of the Distance Education Students in Turkey: A Case Study Open Education Faculty :.....	116
• Industrial Engineering Aspects of Distance Education Management: Cases From Anadolu University Open Education Faculty :.....	308
• Influences of Social Structure on Implementation and Evolution of Turkish Distance Education :.....	193
• Innovation in Higher Education The Open Universities :.....	374
• In-Service Training of Primary School Teachers At A Distance in Turkey :.....	298
• In-service Training of Teachers in Turkey at the Beginning of the 2000s’’:.....	299
• Integrating Computer-Supported Learning into Traditional Distance Courses :	26
• Interaction In Turkish Distance Education System :.....	426
• İnternet Tabanlı Deneme Sınavları Sistemi Tasarımı :.....	259
• İnternet Tabanlı Test Hazırlama ve Değerlendirme Programlama Arayüzü :.....	258
• İnternet Üzerinde Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımı Geliştirme Ve Sunum Araçlarının Gereksinimleri Karşılama Düzeyleri :.....	260
• İnternet-Supported Learning Model In Distance ELT Program At Anadolu University :.....	446
• Istruzione a Distanza in Turchia Concetti Generali e Sviluppo :.....	118
• İletişim Sanatı Olarak Müziğin Öğretim ve Eğitim Ortamlarındaki Kurumsal Yapısı İle Yaygın Eğitimde Bir Model Önerisi :.....	79
• İletişim Sürecinde Medya-Mesaj-Yöntem İlişkisi ve Geleneksel Eğitimden Uzaktan Öğretim Sistemlerine Geçiş Süreci :.....	150

• İletişim Teknolojisindeki Yeni Gelişmelerden Teletext ve Viewdata'nın Uzaktan Eğitimde Kullanılması :	212
• İlkeleri, İşleyişi Ve Örnekleriyle Dünyada Açıköğretim :	123
• İlkokul Öğretmenleri Lisans Tamamlama Programı :	183
• İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı İnternet Destekli Açıköğretim Modelinin Değerlendirilmesi :	288
• İngilizce Öğretmenliği Lisans Programında AHP Kullanarak Uzaktan Eğitim Uygulama Modelinin Çok Kriterli Seçimi :	342
• İnternet Destekli Açıköğretim Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Program :	282
• İnternet Destekli Açıköğretim Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı :	339
• İnternet Ortamında Bilgi Yönetimi Eğitimi: AÖF Bilgi Yönetimi Önlisans Programı Örneği :	277
• İnternet Ortamında Rol Tabanlı İşletme Eğitimi ve Anayay.Com :	264
• İnternet Ortamında Sunulan Açıköğretim Hizmetlerinde Öğrencilerin Teknik Sorunlarının Çözümü İçin Merkezi Bir Yaklaşım: Açıköğretim E-Destek Hizmeti :	283
• İnternet Ortamında Takım Çalışmasına Dayalı Eğitim :	265
• İnternet Tabanlı Eğitim Uygulamalarında Öğretmenin Sahip Olduğu İzleme Araçlarının Açıköğretim Sisteminde Uygulanabilirliği:	395
• İnternet Temelli Uzaktan Eğitimde Öğrenci Doyumu Ölçeği :	350
• İnternet'e Dayalı Ve İnternet Destekli Açıköğretim Programlarında Sesli Ve Görüntülü İletişim Ortamlarının Kullanımı :	281
• İnternete Dayalı Açıköğretim Sisteminde Akademik Danışmanlık Derslerinin Yeniden Tasarımı" (Sanal Sınıf Ortamında Akademik Danışmanlık) :	280
• İnternete Dayalı Alıştırma Yazılımlarının Etkinliği :	275
• İnternete Dayalı Eğitimde Oluşturmacı Yaklaşım Deneyimi :	340
• İnternete Dayalı Uzaktan Öğretim ve Üniversite Kütüphaneleri :	94
• İnternetin Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kullanılması: Açıköğretim Sistemine Yönelik Bir Model Önerisi :	332
• İşitme Engelli Çocukları Olan Ailelerin Uzaktan Öğretim İle Eğitilmesi :	436

• Jandarma Personelinin Mesleki Gelişiminde Uzaktan Eğitimin Yeri :.....	166
• Kadınların Eğitiminde Uzaktan Öğretimin Önemi Ve Örnek Uygulama :.....	98
• Keeping Track Of Course Design: Anadolu University Case :.....	442
• Kitle İletişim Araçlarının Yükseköğretimde Kullanımı: Açıköğretim Fakültesi Örneği :.....	1
• Kuruluşunun 10. Yılında Açıköğretim Fakültesi'nin Bilgisayar Gereksinmesindeki Gelişmeler Ve Yeni Olanaklar :....	165
• Kurumlar İçin Eğitim Yazılımları Üretimi :.....	343
• Learner Support Services in Distance Education System: A Case Study Of Turkey :.....	427
• Learning Construction Of Student Teachers :.....	139
• Learning For The Future :.....	238
• Live Television Programmes As A Student Support Component to Preparation For Exams in Anadolu University's Distance Education System: A Pilot Study on Viewing-Benefits and Expectations Dimensions of Live TV Programmes :.....	135
• Making a Mega University More International: Opportunities and Challenges :.....	420
• Managerial Issues in Open and Distance Education Organizations in Transition: A Need for Systematic Approach :.....	419
• Mega-Univerities And Knowledge Media: Impications of New Technologies For Large Teaching Universities :.....	95
• Meslek Lisesi Mezunları İçin Açıköğretimde Eğitim Modelleri :.....	382
• Meslek Yüksekokulları Ve Uzaktan Öğretim :.....	170
• Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversiteye Yerleşme Biçimlerine Göre Temel Matematik Konularındaki Başarılarının Karşılaştırılması :.....	430
• New Dimensions System With Advanced Distance Education Support :.....	43
• New Directions in Higher Education: Training EFL Teachers Through Distance Education :.....	20
• Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uzaktan Öğretim Yöntemi İle Yetiştirilmesine Yönelik Program Modeli :.....	438

• Türkiye’de Uzaktan Eğitimde Televizyonun Etkileşimli Kullanımı: Olanaklar, Sınırlılıklar ve Çözüm Önerileri :.....	331
• On The Power Of Internet-Based Distant Education :.....	451
• Online Learning Programs As Learning Organizations: A Case Study Of Information Management Programs At Anadolu University, Turkey :.....	400
• Online Newspaper As An Interaction Tool in Distance Education: A Sample Application Of The Open Education Faculty In Anadolu University :.....	174
• On-Line Öğrenimin Maliyet Analizi :.....	412
• Open And Distance Education: A Comparative Analysis of The Open Education System In Turkey And The Open University In The United Kingdom :.....	192
• Open And Distance Learning Opportunities And E-Learning Services in Turkey :.....	292
• Opinions of Scriptwriters on The Design Process of Web-Based Courses: An Emprical Study At Anadolu University :.....	305
• Orchestrating Ethics For Distance And Virtual Learning :.....	138
• Orta Öğrenimli İlkokul Öğretmenlerine Uzaktan Öğrenim Yoluyla Önlisans Öğretimi Sağlama Projesi Ön Raporu :.....	323
• Öğretim Teknolojisi Olarak Televizyonda Görselleştirme Sunuş: Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Uygulamaları :.....	348
• Öğretmen Davranışlarının Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Kazandırılması :.....	321
• Önlisans Programı Ortaöğretimli İlkokul Öğretmenlerine Neler Getiriyor? :.....	246
• Patronage And An Oral Tradition Infulenceson Attributions of Distance Learning In Traditional Society :.....	25
• Polis Meslek Eğitimi Önlisans Programında E-Öğrenme Hizmetlerinin Başarıya Etkisi :.....	276
• Positions of The Distance Education Graduates' in The Job Market: A Case Study of The Open Education Faculty Graduates in Turkey :.....	132

• Practical Courses In Teacher Training Programs Via Distance Education: Student Opinions Related To The Practical Courses In Anadolu University Open Education Faculty Pre-School Education Program :.....	304
• Problems Affecting Evaluation of Distance Education in Developing Countries :.....	237
• Projeli Eğitim Yayınları Ve Açıköğretim :.....	146
• Radyoda Örgün Eğitim Programları ve Türkiye'deki Uygulamalar :.....	373
• Readiness and Willingness of the Learners in Traditional Distance Higher Education Programs for Online Learning :	24
• Reflecitons of Software Professionals on Problems And Solutions Regarding Computer Ethics :.....	229
• Relationship Between Student Characteritrics And Academic Achievement in Distance Education And Application on Students of Anadolu University :.....	147
• Report on Channel E Project :.....	215
• Research on Distance Education In Turkey: A Review of Research of From An International Perspective :.....	233
• Scriptwriting Process For Multimedia Materials In Anadolu University Open Education Faculty :.....	306
• Self-Efficacy For Instructional Television Programs of Anadolu University In Turkey :.....	62
• Short Profile of The First Graduates of The Open Education Faculty :.....	406
• Sistem Yaklaşımı İle Hazırlanan TV Eğitim Programlarının Etkinliği: Açıköğretim Fakültesi Örneği :.....	58
• Sistem Yaklaşımı İle Televizyon Eğitim Programı Yapımı (AÖF Örneği) :.....	157
• Socio-Cultural Context of Turkish Distance Education :.....	252
• Some Aspect of Teacher Traning In Turkey By Using A Distance Education System :.....	115
• Some Characteristics of The First Senior Students of The Anadolu University Open Education Faculty In 1985–1986 Educational Year Turkish Case) :.....	104
• Sosyal Bilimler Önlisans Programının Değerlendirmesi :.....	220

• Special Applications And Environments in Distance Education: The Open Education Faculty of Anadolu University :.....	301
• Tarihsel Süreçte Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Maliyet-Etkinlik Analizi :.....	410
• Tele-Education Service Structure And 21st Century Projects of Anadolu University in Turkey :.....	22
• Television Programmes in Distance Education : An Analysis of The Planning And Coordination At Anadolu University, Turkey :.....	81
• Televizyon Canlı Yayınlarında Öğrenci Tatmini :.....	63
• Televizyon Eğitim Programlarında Dramatizasyon Formatının Kullanımı AÖF Programlarından Bir Örnek: İthalat İhracat Uygulamaları :.....	437
• Televizyon Eğitim Programlarında Grafik Kullanımı: AÖF Örneği :	417
• Televizyon Öğretmenliği :.....	344
• Televizyon Programlarında Yapım Maliyetinin Uygulamalı Araştırması :.....	230
• Televizyon Programlarının Stüdyo Çekimi Ve Kurgusunda Karşılaşılan Sorunlar: Açıköğretim Fakültesi Örneği :.....	312
• Televizyonun Uzaktan Eğitimde Kullanımı :.....	65
• The Information Management Associate Degree Program: The First Internet-Based Distance Education Experience in Turkey :.....	270
• The Integration Of Teleconferencing In Distance Teaching :.....	248
• The Latest Developments in Educational Technology And Teaching Accounting: (Turkish Case) :.....	381
• The Motivation of Students In Distance of Education System: The Case of The Turkish Open :.....	249
• The Open Education Faculty of Anadolu University :.....	403
• The Open Education System, Anadolu University, Turkey: E-Transformation in A Mega-University :.....	231
• The Planning And Application of A Multilingual Communication Model For Quality And Effective Learning In Distance Education:	90

• The Reasons of Distance Education Faculty Students Attending The Courses Organized By Private Sector And Their Self-Esteem Levels :.....	156
• The Relationship Between Teacher Immediacy Behaviors and Learners' Perceptions of Social Presence and Satisfaction in Open and Distance Education: The Case of Anadolu University Open Education Faculty :.....	66
• The Role of Information Systems Within Distance Education And A Case From Turkey :.....	380
• The Role of The Socio-Cultural Context in Designing Appropriate Support Services And Enhancing Interaction in Distance Education in Turkey :.....	429
• The State of The Art of Distance Education In Europe As Represented In Pre-Conference Survey :.....	188
• The Structure And The Applications of Practical Activities in The Pre-School Teacher Training Program in The Open Education Faculty At Anadolu University in Turkey :.....	445
• The Students Attitude Via Problem Solving In Online Cooperation: A Case Study in Associate Degree in Internet Assisted Information Management Program At Anadolu University, Faculty of Acikogretim in Turkey (Open Education Faculty) :.....	169
• The Turkish Open Gets Underway :209	
• The Winds of Change In Au/OEF: Anadolu University Open Education Faculty In Changing Turkey :.....	48
• Trends In Distance Learning: A New Wave :.....	297
• Turizm Eğitim Sertifika Programı :.....	434
• Turizm Sektöründe İnsangücü Açığının Uzaktan Öğretimle Karşılanması :.....	316
• Turkey :.....	376
• Turkey Changes Target :.....	210
• Turkey Lacks Experienced Lecturers :.....	211
• Turkey: Distance Education :.....	80
• Turkey: Distance Education In Turkey :.....	149
• Turkey: Does Distance Education Meet National Educational Priorities? :.....	234
• Turkey: Home of The Worlds Largest Student Body :.....	191

• Turkey's Old-Fashioned Distance Education Draws The Largest Student Body On Earth :.....	232
• Turkey's Open Education Faculty :.....	110
• Turkey's Open Education Policy :.....	250
• Turkish Open University To Start Soon :.....	208
• Türk Açıköğretimi ile İngiliz Açıköğretiminin Karşılaştırılması :.....	356
• Türk Eğitim Sistemi Ve Yüksek Öğretimde Talep Fazlası Karşısında Türkiye İçin Bir Model Önerisi :.....	70
• Türk Uzaktan Eğitim Uygulamalarını İçeren Bilimsel Etkinliklerin Uluslararası Literatürde Yer Alması Sorunu Üzerine Bazı Düşünceler :.....	124
• Türk Yükseköğretim Kurumlarının Yararlanamadığı Güç: Uzaktan Öğretim :.....	154
• Türk Yükseköğretiminde Örgün Eğitim İle Uzaktan Eğitim Sisteminde Önlisans Eğitiminin Maliyet-Etkinlik Analizi :.....	409
• Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri :.....	244
• Türkiye Açıköğretimi Beceremiyor :.....	424
• Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılında Uzaktan Eğitim Uygulamalarımız :.....	205
• Türkiye The First International Distance Education Symposium Abstracts :.....	245
• Türkiye Ulusal E-Üniversitesi İçin Bir Model Çalışması :.....	78
• Türkiye'de Açık Ve Uzaktan Eğitim: Mevcut Durum, Olanaklar, Sınırlılıklar :.....	341
• Türkiye'de Ulusal Eğitim Televizyonu Kanalının Oluşturulması Gerekçeleri :.....	421
• Türkiye'de Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Konu Alan Araştırmalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme :.....	130
• Türkiye'deki İnternete Dayalı Önlisans Programlarının Yapıcı Öğrenme Ortamları Tasarımı Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Deneme :.....	140
• Türkiye'de Açıköğretim Sisteminin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi :.....	378
• Türkiye'de Televizyonla Yapılan Yükseköğretim: Açıköğretim:...	15
• Türkiye'de Uygulanan Uzaktan Eğitim Sisteminde Video İle Eğitim Merkezi Proje Önerisi :.....	402

• Türkiye'de Uzaktan Eğitim: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin Uygulamaları :.....	320
• Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi :.....	396
• Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Gelişimi :.....	206
• Türkiye'de Uzaktan Yükseköğretimin Sorunları ve Yeni Bir Model Önerisi :.....	153
• Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi :.....	352
• TV Eğitim Programlarında Etkili ve Yaratıcı Senaryo Yazımı: AÖF Uygulamalarına Eleştirel Bir Bakış :.....	329
• Undergraduates of The Open Education Faculty :.....	112
• University-Level Distance Education in Turkey :.....	51
• Using Attitudes of Computer For Women Students In Turkey: A Case Study on Faculty of Economics, Business Management And Faculty of Open Education in Anadolu University :.....	100
• Using The Internet As A Global Classroom: The Turkish Opportunity :.....	239
• Uzaktan Eğitim Ders Kitaplarının Geribildirim Açısından Değerlendirilmesi: Anadolu Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Veren İşletme Ve İktisat Fakülteleri Örneği :.....	218
• Uzaktan Eğitim Genel Tanımı Türkiye'deki Gelişimi Ve Proje Değerlendirmeleri :.....	195
• Uzaktan Eğitim İlkelerinin Edebiyat Öğretimine Uygulanması :.....	37
• Uzaktan Eğitim Materyallerinde Telif Hakları ve Açıköğretim Fakültesinde Uygulama Örnekleri :.....	173
• Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Önemi :.....	148
• Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Ders Çalışma Stratejilerinin Karşılaştırılması :.....	401
• Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Eğitimlerini Değerlendirmeleri :.....	75
• Uzaktan Eğitim Sistemi Öğrencilerine Kütüphane Destek Hizmetleri ve Öneriler :.....	449
• Uzaktan Eğitim Sisteminde Karma Öğrenme Modeli: İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Örneği :.....	388

• Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Görev Alanlara Yönelik Sürekli Hizmet-İçi Eğitim Gerekliliği: AÖF Örneği Üzerine Bir Araştırma :.....	125
• Uzaktan Eğitim Süreçlerinde Kullanılan Basılı Materyallere Yönelik Toplam Kalite Analizi (AÜ Açıköğretim Fakültesi Örneği) :.....	54
• Uzaktan Eğitim Teknolojisinin Eğitimde Kullanılması :.....	345
• Uzaktan Eğitim Teknolojisinin Turizm Eğitiminde Kullanılması :.....	435
• Uzaktan Eğitim Veren Fakültelere Yönelik Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarının İnternet Üzerinden Yayınlanabilirliği :.....	257
• Uzaktan Eğitim Veren Kurumlarda Toplam Kalite Felsefesinin Uygulanabilirliği :.....	399
• Uzaktan Eğitim Web Sitelerinde Animasyon Kullanımı :.....	86
• Uzaktan Eğitim Yaklaşımıyla Uygulanan Eğitim Önlisans Programının Öğretmenlik Meslek Bilgisini Kazandırma Yönünden Etkililiği :.....	319
• Uzaktan Eğitim Yoluyla Öğrenim Gören Sınıf Öğretmenlerinin Etkili Ders Çalışma ve Öğrenme Stratejilerini Uygulama Düzeyleri :.....	359
• Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi :.....	4
• Uzaktan Eğitim: Dünyadaki Gelişmeler Ve Türkiye :.....	338
• Uzaktan Eğitimde Basılı Materyallerin Yayımı: Açıköğretim Fakültesi Örneği :.....	172
• Uzaktan Eğitimde Bilgisayar Destekli Eğitimi Destekleyici Basılı Materyaller :.....	171
• Uzaktan Eğitimde Bir Öğrenci Destek Hizmeti Olarak Gazetenin Önemi Ve Rolü :.....	127
• Uzaktan Eğitimde Ekonomik Yapı Çözümlemesi: Türk Yükseköğretiminde Örgün Ve Uzaktan Eğitimin Maliyet– Etkinlik Karşılaştırması :.....	408
• Uzaktan Eğitimde Gelişim:.....	12
• Uzaktan Eğitimde İnternet ve Açıköğretim Fakültesi Uygulamaları :.....	363
• Uzaktan Eğitim Ders Kitaplarının Geribildirim Açısından Değerlendirilmesi: Anadolu Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Veren İşletme Ve İktisat Fakülteleri Örneği :.....	218
• Uzaktan Eğitimde Öğrenci Bilinci :.....	89

• Uzaktan Eğitimde Öğrenme-Öğretme Sürecinin Dijital Televizyon Yayıncılığı İle Desteklenmesi ve Açıköğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı İçin Model Önerisi :.....	196
• Uzaktan Eğitimde Öğrenmeyi Destekleyen Bir Araç Olarak Radyo ve Açıköğretim Fakültesi Uygulamaları :.....	327
• Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Geleceğin Teknolojileri :.....	10
• Uzaktan Eğitimde Teknoloji Kullanımının Yasal Boyutları :.....	96
• Uzaktan Eğitimde Video :.....	40
• Uzaktan Eğitimde Web Üzerinden Eğitim Programı Yönetimi-AÖF İOLP Uygulaması :.....	30
• Uzaktan Eğitimde Yabancı Dil Programları ve AÖF Uygulaması :.....	201
• Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi, Uzaktan Eğitim Uygulama Modelleri Ve Maliyetleri :.....	13
• Uzaktan Matematik Öğretiminde İşitsel Kasetin Kullanılması: AÖF için Bir Model Önerisi :.....	92
• Uzaktan Öğrenenlerin E-Postayla Etkileşime Girme Sıklıklarıyla Yüz Yüze Ortamlarda İletişime Girme İsteklilikleri Arasındaki İlişki :.....	159
• Uzaktan Öğrenim Modelinde Video Kullanımının Verimliliğe ve Öğrenmede Başarıya Katkısının Ölçülenmesi İçin Bir Örnek Uygulama: AÖF Video İle Eğitim Merkezleri :.....	41
• Uzaktan Öğretim Kurumlarında Halkla İlişkiler Etkinlikleri Ve Uygulama Boyutları :.....	163
• Uzaktan Öğretim Öğrencileri Olarak Kadınlar :.....	99
• Uzaktan Öğretim Sisteminde Televizyonun Yeri :.....	361
• Uzaktan Öğretim Sistemindeki Öğrencilerin Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Tutumları:.....	444
• Uzaktan Öğretim Sistemine Dayalı “Okul Deneyimi II Ve Öğretmenlik Uygulaması” Ders Modeli: AÖF İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Örneği :.....	387
• Uzaktan Öğretim Sistemiyle Öğrenim Gören Öğrencilerin Yabancı Dil Programına İlişkin Tutumları :.....	443
• Uzaktan Öğretim Sistemlerindeki Çevrimiçi Etkileşimlerin Yapısal Çözümleme Yoluyla Modellenmesi :.....	398

• Uzaktan Öğretim Tekniği İle Hazırlanmış Ders Kitapları ve Görsel Düzenleme :.....	36
• Uzaktan Öğretim ve Eğitim Hakkı :.....	367
• Uzaktan Öğretimde Basılı Materyaller (AÖF Örneği) :.....	151
• Uzaktan Öğretimde Etkileşimli Televizyonun Kullanılması: Açıköğretim Fakültesi Örneği :.....	21
• Uzaktan Öğretimde Kalite: “.. Sayısal Büyüklükler Doyuma Ulaştı.. Ya Şimdi?..” :.....	49
• Uzaktan Öğretimde Kullanılan Materyaller ve Bu Materyaller İçinde Televizyon Programlarının Yeri ve Önemi: AÖF Örneği :.....	83
• Uzaktan Öğretimde Muhasebe Eğitimi Bilgisayar Destekli Muhasebe Eğitimi Uygulaması :.....	354
• Uzaktan Öğretimde Televizyon Ve Televizyon Öğretmenliği :....	176
• Uzaktan Öğretimde Ünite Yazımı :.....	182
• Uzaktan/Açık Öğretimin Maliyet Analizi :.....	407
• Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü Mezunları İçin Hazırlanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı Türk Dili ve Edebiyatı Kitaplarının İncelenmesi :.....	33
• Ülkemizde Uzaktan Eğitim Uygulamaları Sorunlar ve Öneriler :.....	160
• Üniversitelerde Öğretmenlerin Hizmet İçinde Yetiştirilmesi :.....	2
• Üniversitelere Giriş Sorunu: Eğitim Teknolojisindeki Gelişmeler Ve Bir Öneri :.....	370
• Ve Açıköğretim Fakültesi Önlisans Eğitim Uygulaması :.....	101
• Vec Pilot Project The Use of Video Education in Turkey Open Education Faculty :.....	44
• Veri Madenciliği ve Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminde Bir Uygulama:.....	32
• Very Large Scale E-Learning Practices in The Open Education System At Anadolu University :.....	19
• Video Education Centers To Meet Student Needs in Turkish Distance Education Programs :.....	107
• Videocasesette e Istruzione a Distanza Come Mezzi di Sostegno Della Scuola Primaria Nelle Aree Rurali Della Turchia:.....	45
• Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri:	

Sahip Olması Gereken Özellikler ve Standartlar :.....	9
• Web-Based Course Design: A Sample of The Bilingual TV Advertising Course in Odiseame Project:	307
• What Do Learners And Instructors of Online Learning Environments Think About Ethics in E-Learning ?: A Case Study From Anadolu University :.....	415
• Women in Turkey And The Potential For Open Learning :.....	224
• Yapıcı Görüşe Göre Ders Kitaplarının Tasarımı: AÖF Uzaktan Öğretim Ders Kitapları Örneği :.....	29
• Yazar Sistem Geliştirme Çalışmaları: Anadolu Üniversitesi'nde İki Uygulama :.....	256
• Yazılı Ve Görüntülü Sembol Sistemleri İle Yapılan Öğretimin Örgün ve Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Başarısına Etkisi :.....	59
• Yeni Teknolojik Gelişmeler Işığında Eğitim İletişimi: Uzaktan Eğitimin Yeniden Yapılanması :.....	46
• Yöresel Açıköğretim :.....	457
• Yükseköğretim Ve Yaygın Eğitim :.....	69
• Yükseköğretim Ve Yaygın Eğitim:.....	16
• Yükseköğretimde Web Tabanlı Ders Tasarımı ve Uygulamaları: Odiseame Projesi :.....	330
• Zincire Vurulmuş Prometheus Tragedyası ve Açıköğretim Adına Düşündürdükleri :.....	42

YAZAR DİZİNİ

AÇIKALIN, Aytaç.....	1-2-323
ADİYAMAN, Zehra.	4
AGAOĞLU, Esmahan.	5-204
AKBULUT, Yavuz.	6
AKINCI, Semiha.	7
AKMEN, Erhan.	14
AKKOYUNLU, Buket.	240
AKYILDIZ, Hayrettin.	8
AL Umut.	9
ALGAN, Ertuğrul.	10
ALKAN, Cevat.	11, 12
ALTAN, Mehmet.	74
ALTAS, İrfan.	448
ARAR, Atilla.	13
ARSLAN, Hüryaşa.	14
ASKAR, Petek.	240
AŞKIN, Ayfer.	15
AŞKUN, İnal C.	16, 17
ATAC, Engin.	18, 19, 20
ATAIZI, Murat.	169
ATAMAN, E. Özlem.	21
AVDAN, Hülya.	264, 275, 286, 289, 346
AYDAY, Can.	22, 74
AYDIN, Belgin.	23
AYDIN, Cengiz. H.	24, 25, 26, 27, 28, 231, 270, 438
AYDIN, Emin D.	380
AYDIN, İrem Erdem.	29, 66
AYDIN, Sinan.	30, 31, 32, 53, 276, 288, 415
BALABANLI, Fatma N.	33
BANAR, Seçil Taner.	34, 35, 36
BARAZ, Turhan.	37
BARAZ, Gülce.	38
BARKAN, Murat.	39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 106, 107, 402, 403, 405
BARROWS, C. Leland.	51
BAŞPINAR, Ö. Nuran,	52
BAYRAMLI, Ünver.	52
BENLİGİRAY, Serap.	53

BİROL , Cem.	54
BODUR , Feyyaz.	55, 56, 113
BOZHÜYÜK , M. Emin.	57
BOZKAYA , Müjgan.	58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66
BOZOK , Sinan.	67
BUYUKASLAN , Ali.	351
BÜYÜKERŞEN , Yılmaz.	68, 69, 70, 71, 72, 73
CABUK , Alper.	74
CABUK , S. Karademirler.	74
CAN , Ertuğ.	75
CANDEMİR , Abdülkadir.	76, 77, 97
CANDEMİR , Özden.	134, 135
CAPPER , Joanne.	355
CEBECİ , Zeynel.	78
CENGELCI , Tuba.	139
CEMALCILAR , Ali.	79
COUNCIL of Europe Newsletter.	80
CURABAY , Senu.	81, 82, 83, 84
ÇAKIR , Mustafa.	85, 98
ÇAKMAKÇI , Birol.	13
ÇALIŞKAN , Sabahattin.	86, 451
ÇEKEROL , Kamil.	87, 88, 89, 90, 415
ÇELİK Sönmez.	94
ÇETER , Mehmet S.	91
ÇETİNÖZ , Nermin.	92, 93, 142, 263, 267, 269, 275, 288, 343, 395
ÇUKADAR , Sami.	94
DANIEL , John S.	95
DEMİR , Mehmet.	96
DEMİRAY , Emine.	76, 81, 82, 97, 98, 99, 100, 176
DEMİRAY , Uğur.	41, 43, 44, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 236, 402, 403, 406, 448
DİNÇER , Kübra.	104
DEMİREL , Sedat.	30
DEVECİ , Handan.	139
DİNÇER , G. Deniz.	93, 141, 142, 280, 290

DOERFERT, F	143
DOĞAN, Özlem	144
DOĞAN, Ahmet Atilla	85, 145
DOYMUŞ, Hüsnur	146
DUBAN, Nil	445
ERGUL, Hülya	147
EKICI, Gülay	148
ERAUT, Michael	149
EROĞLU, Erhan	49, 150
ESEN, Aysel	293
ESEN, Halim	329
GİRGİNER, Nuray	342
GÖKDAĞ, Dursun	151, 152, 153, 154, 155, 344
GOKDAG, Rüchan	156
GÖNÇ-SAVRAN, Temmuz	378
GÜÇHAN, Naci	157
GÜÇLÜ, Abbas	158
GÜLEN, M. Faruk	262, 290
GÜLER, Can	141, 159
GÜLEZ, Kayhan	160
GÜLTEKİN, Bilgi	161
GÜLTEKİN Mehmet	181, 183, 445
GÜNAY, Aysel	162, 163
GÜNEŞ, Ali	164, 165
GÜNİ, Ömer	166
GUMUS, Salih	141, 167, 168, 169, 277, 280
GÜRBÜZ, Rıza	170
GURCAN, H. İbrahim	127, 171, 172, 173, 174, 300
GURSAC, Yucel	175
GÜRSES, Nedim	76, 97, 176, 348
HAKAN, Ayhan	177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 323
HARRY, Keith	188, 189
HASGÜL, Servet	190
HOLBROOK, Deborah	191
ICBAY, Mehmet Ali	192
INAN, Fethi A	193
IMER, Gulriz	5
IŞIK, Şenay	317
İNCEELLİ, Ayşe	134, 135

İSPİR , Burçin.....	196
İŞERİ , Perihan.....	271, 281, 286
İŞMAN , Aytekin.....	194, 195
KARA , Erdal.	30, 31, 187, 197, 276
KARADAĞ , Nejdett.....	198, 414
KARADAYI , Nezir.....	333
KARLIK , Bekir.....	160
KARTAL , Bilhan.....	199, 200, 201, 202, 203
KAYA , Secil.....	204, 304, 305, 306, 307, 415
KAYA , Zeki.....	96, 205, 206
KAYABAŞ , İlker.....	279, 283, 287, 291
KELLY , Patrick.....	207
KENNEDY , Bernard.....	208, 209, 210, 211
KESİM , Mehmet.....	22, 212, 213, 214, 335, 382
KILIÇ , Levend.....	215
KIRAY , H. Selcuk.	303
KIZILSU , Gaye.....	216
KİP , Buket.....	217, 279, 283
KOCATEPE , Celal.....	160
KOÇDAR , Serpil.....	218
KORKUT , B. Melda.....	271, 281, 285
KOSE , Durmuşoğlu Gül.....	219
KÖKEN , Mehmet.....	220
KÖKSOY , Mümin.....	221, 336
KÖYMEN , Ülkü.....	222, 223, 224, 235
KURMANALIYEV , Musrepbek.....	225
KURNAZ , Kerim.....	226
KURUBACAK , Gülsün.....	5, 227, 228
KUTLU , Akif.....	6, 391
KUZU , Abdullah.....	229
KÜNÜÇEN , Şükrü.....	230
KÜRÜM , Dilaver.....	187
LATCHEM , Colin.....	6, 231
MacWILLIAMS , Bryon.....	232
MADRAN , Orçun.....	9
MANOHAR K. Murali.....	233
McISAAC , Marina S.....	26, 107, 117, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242
MIZIKACI , Fatma.....	243
MİLLİ EĞİTİM	244, 245, 246, 247

MURPHY, Karen L..	107, 234, 236, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255
MUTLU, M. Emin.....	19, 26, 53, 231, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 263, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 310, 335, 337, 339, 340, 394, 395, 446
NARTGÜN Şenay Sezgin.....	293
NIGSCH, Otto.....	294
ODABAŞI Ferhan.....	6, 206, 295, 296
OKUR, Recep.	141, 167
OLIVEIRA, Joao.....	297
ORUÇ, Nesrin.....	386
OZCELIK, Durmuş A.....	403
OZCUBAY, Selma.....	181
OZDAMAR, Nilgün.....	50, 229
OZYAR, Aydın.....	219
O/ÖZER, Bekir.....	126, 298, 299, 300, 319, 320, 321
O/ÖZGUR, Z. Aydın.....	18, 76, 97, 173, 174, 176, 187, 204, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 327, 328, 329, 330, 331, 437
ÖZGÜR, Nermin Çıldır.....	113
O/ÖZKANAL, Berrin.....	90, 133, 187, 301, 332, 415
O/ÖZKUL, A. Ekrem.....	53, 219, 231, 268, 282, 308, 309, 310, 311, 330, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 382
O/ÖZTURK Kamışlı Zehra.....	190, 311, 342
ÖNER, Kemal.....	312
ÖNGÖREN, Mahmut T.	313
ÖZ-ALP, Şan.	314, 315, 316
ÖZBİLGİN, Lütfi.....	317
ÖZCAN, Kenan.....	318
ÖZER, Gündüz Mukadder.....	322
ÖZGÜ, Tahir.....	73, 323, 324, 325, 326
ÖZKAZANÇ, Önder.....	333, 334
ÖZÖĞÜT E. Özlem.....	144, 167, 264, 266, 267, 269, 272, 274, 276, 277, 278, 287, 291, 343
ÖZSOY, Yahya.....	344, 345
ÖZTÜRK Canan.....	144, 257, 260, 261, 263, 265, 269, 340, 346
ÖZTÜRK, Öznur.....	347

ÖZTÜRK, Serap.....	176, 348, 362, 364
PALANK, Franz.....	294
PARLAK, Y. Nuray.....	349
PARLAK, Özlem.....	350
PAPI, Cathia.....	351
PAYASLIOĞLU, Arif.....	352, 353
PİŞİREN, Uğur.....	354
POTANHNIK, Michael.....	355
RIZA, Enver Tahir.....	356
RUZGAR, N. Selver.....	357
SAĞLAM, Necdet.....	330, 413
SAĞLAM, Mustafa.....	186, 358, 359
SAĞLIK, T. Mediha.....	76, 97, 137, 176, 348, 360, 361, 362, 363, 364
SAYIN, Güler.....	296
SCHUMER, R.....	143
SEÇİM, Filiz.....	36
SEÇİM, Hikmet.....	365, 366
SELVİ, Kıymet.....	367, 368
SEN, Orkun.....	52
SERTER, Nuray.....	369, 370, 371, 372
SEZGİN, Jülide.....	373
SEZGİN, Kazım.....	181
SHALE, Doug.....	374
SIMSEK, Aytaç.....	375
SÖZEN, Nur.....	376
SÖZER, Ersan.....	183
SUGUR, Nadir.....	377
SUĞUR, Serap.....	378, 379
SUTCU, Cem S.....	380
SÜRMELİ, Fevzi.....	381, 382
ŞAKAR, Nurhan A.....	383, 384, 385, 386, 387, 388
ŞEN, A. Mine.....	389
ŞENEL, G.Hakan.....	390, 391, 414
ŞENEL, Zeliha.....	392
ŞENİŞ, B. Fethi.....	259, 393, 394, 395
ŞİMŞEK, Ali.....	396
ŞİMŞEK, Nurettin.....	397, 398
TAŞCI, Deniz.....	399, 400
TEKER, Necmettin.....	54, 401
TEKİN, Cengiz.....	402, 403, 404, 405, 406

TEZCAN, Mediha	407, 408, 409, 410, 411, 412
TİMUR, Necdet	330, 413
TOKBUDAK, Ayşegül	414
TOMASCHEWSKI, R.	143
TOPRAK, Elif	27, 90, 414, 415
TÜMLÜ, Zeki	416
TÜTÜNCÜ, Özden	417
UĞUR, Ş. Serap	93, 141
ULUGTEKİN, Necla	418
ULUKAN, Cemil	419, 420
ULUTAK, Nazmi	382, 421, 422, 423
URAL, Ozana	424
USLU, Nilgün	284
USUN, Salih	425, 426, 427, 428, 429
UYSAL, Figen	439
ÜNAL, Dilşat Peker	431
ÜNAL, Figen	432
ÜNLÜ, Canan	433
ÜNLÜ, İlhan	434, 435
ÜNLÜ, Sezen	436
ÜNLÜER, A. Oğuz	437
ÜSTÜNOĞLU, Ülkü	438
YALAMA, Nihat	346, 439
YANGIN, Gürbüz	440
YAPICIOĞLU, Haluk	441, 442
YAŞAR, Şefik	443, 444, 445
YAVUZ, K. Handan	20, 446
YAVUZ, Murat İbrahim	447
YAZICI, Ali	448
YENİGÜN, H. U	284
YILDIRIM, Ali	317
YILDIRIM, Yasemin	343
YILMAZ, Adnan	124, 449
YILMAZ, Ruşen	53, 171, 172, 257, 258, 259, 261, 266, 267, 269, 278, 450
YILMAZ, Türker	451
YILMAZ, Ulkü	274, 285, 289, 450
YURGA, Cemal	452
YUKSELTURK, Erman	193
YÜKSEL, A. Haluk	454, 455, 456

YÜKSEL, Coşğöl,	453
YÜKSEL, Erkan.	133
YÜKSEL, Mehmet.	45, 457
YÜZER, T. Volkan.	23, 458